Erkekçe

ŞUBAT 1981 ● 150 LİRA

Dallas'ın Lucy'sinin itirafları!

Başlangıcından bugüne Eurovision Yarışması

Ya Hitler kazansaydı?

Video teypler evimize yerleşiyor, ama...

Uzayın sırları çözülmek üzere

Orgazmınızı planlayın ve mutlu olun!

Anaïs Nin'den nefis bir küçük hikâye!

Bakmaya doyamayacağınız bir Raquel Welch!..

Ayın Takvimi: Brigitte Bardot

İnanılmaz fotoğrafları ile Müjde AR

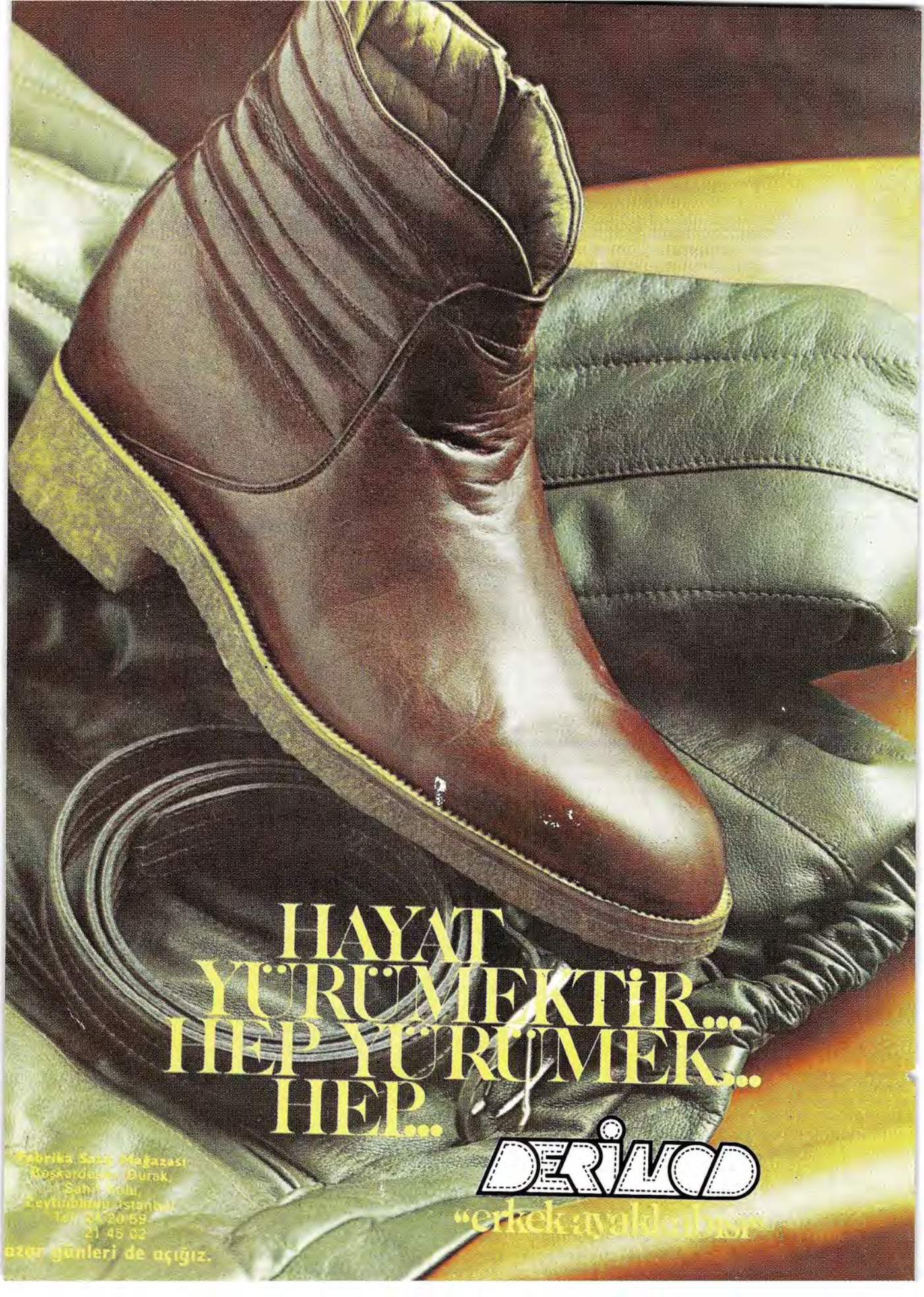
HAYAT
YÜRÜMEKTİR...
HEP YÜRÜMEK...
HEP...
DERİLOD
"erkek ayakkabısı"
Fabrika Satış Mağazası
Beşkardeşler Durak,
Sahil Yolu,
Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 24 20 59
21 46 62
azar günleri de açığız.

ŞUBAT 1981 150 LİRA

Erkekçe

4
Geçen Sayı

5
Bu Sayı

7
Kokteyl

14
Sizin İçin
Sinema, Plak, Kitap ve Sahne Dünyasında yeni neler var?

20
Eurovision Şarkı Yarışması

7 yıl önce "Seninle Bir Dakika" diye başlayan ve her yıl kamuoyunu büyük ölçüde çalkalayan yarışmanın, başlangıcından bugüne öyküsü. Bu yılın yankı uyandıran olaylarının ardındaki gerçekler.

23
Aranan Erkek Olabilirsiniz
Kadınların aradığı, deli olduğu erkek olmanın yolları sandığınız kadar zor değil. Bakın neler yapmalısınız?

24
Video

Video Teypler, giderek hayatımızın ayrılmaz bir parçası oluyor. Ama bu konuda ne biliyorsunuz?. Seçerken, alırken, kullanırken nelere dikkat etmelisiniz?

27
Müjde

Bakmaya doyamayacağınız fotoğraflar ve onun sanılanın çok tersine kişiliğini anlatan bir konuşma.

34
Kumsaldaki Kadın
Erotik Hikaye denince akla ilk gelenlerden biri Anais Nin'den çarpıcı bir küçük öykü.

37
Uzayın Kaderi
Bilim Adamları uzayın ve sonsuzluğun sırrını çözmek üzereler. Nasıl başladık, ne olacağız?.

38
Ya Hitler Kazansaydı?

İkinci Dünya Savaşı'nı Hitler kazansaydı, bugün dünyanın durumu ve haritası ne olurdu, hiç düşündünüz mü? Ünlü tarihçiler düşündüler ve senaryoyu yazdılar.

42
Charlene Tilton

Dallas'ın Lucy'si, ahret sorularına korkusuz yanıtlar verdi.

44
Orgazmınızı Planlayın
Kadın-Erkek ilişkilerinde orgazmın yeri ve önemi son yıllarda iyice anlaşıldı. Başlangıcından sonuna, sevişmenin çeşitli dönemlerinde kadın ve erkek orgazmları ve sonuçlarını bilirseniz, bir planlama yapabilir ve mutlu olursunuz.

47
Thomas Paine ve Sağduyu
Dünyayı Değiştiren Kitaplar'da bu ay, Amerika'nın kaderinde büyük rol oynamış bir yapıt var: Sağduyu!

48
Erkek Kokuları
Erkek kokuları, ülkemizde de peynir ekmek gibi satmaya başladı. Hangi kokunun ne olduğunu, ne zaman kullanılması gerektiğini biliyor muydunuz?

51
Büyüklere Masallar
Güzel Bakire İlonka ile, yakışıklı Türk'ün öyküsü, Macar folklöründen derlendi.

52
İç Çamaşırları
Çamaşır deyip geçmeyin. Ne zaman çıkaracağınız belli olmaz. Çamaşırın da mevsimi ve modası var.

54
Restoran Ziya

56
Siz de Hava Atabilirsiniz
Etrafınıza bakın. Pekçok şey bildiğini gösteren yığınla kişi var. Ama gösterdikleri kadar biliyorlar mı?. Az ama öz öğrenmekle siz de aynı havayı atabilirsiniz. İlk konumuz sinema!.

58
Raquel

Olay yaratan fotoğrafları ve ilginç yaşamı!..

64
Tavlanın Tarihi
Tavla'yı tarihte ilk, atalarımız Sümerler'in oynadığını biliyor muydunuz?

66
Neşeli Fıkralar

67
Efsanelerin Ardından
Sizi okudukça düşündürecek bir bilim kurgu öyküsü.

69
Hakemler
Türkiye'de futbolun çirkin oynanmasının baş sorumlusunun hakemler olabileceğini hiç düşündünüz mü?

105
Erkekçe Tavsiyeler
Okuyucularımızdan, sorunları ile ilgili mektuplar yağmaya başladı. Bu soruları en önde gelen uzmanlar yanıtlıyor.

Şubat Ayı Takvim İlavesi: Brigitte Bardot

Sahibi: Ercan ARIKLI, Genel Yayın Yönetmeni: Hıncal ULUÇ, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ali KOCATEPE

Geçen Sayı

ERKEKÇE

Erkekçe beni dört açıdan sevindirdi. Birincisi, bir gazeteci olarak her yeni yayına sevinirim. İkincisi Erkekçe gibi bir boşluğu dolduran başarılı bir dergiye sevindim. Üçüncü ve dördüncüsü ise, bu başarıyı sevdiğim arkadaşlarım Ercan Arıklı ve Hıncal Uluç'un sağlamalarıdır.
Nezih Demirkent
Hürriyet Genel Müdürü

Bir dergi yayınlandığı zaman orası burası karıştırılır ve de kesinlikle birşeyler bulunur, sonra da "Eh, daha yeni, oturacak" denir. Ancak "Erkekçe" için söyleyebileceğim, "Daha ilk sayısında oturmuş" olduğu.

Konular son derece iyi dengelenmiş. Eski gazetem Milliyet ile ilgili yazıyı son derece ilgi duyarak okudum. Açıkça itiraf edeyim, öteki konuları da...

Tek eleştirim ciltlenme. Sanırım gelecek sayılarda ona da bir çözüm bulursunuz.
Hasan Yılmaer
Hürriyet Haber Ajansı
Yayın Yönetmeni

Giderileceğine inandığım bazı eksiklere rağmen, günümüz erkeğinin, hatta kadınının bile okuması gereken bir dergi çıkarmışsınız. Kutlarım.
Şengül Kaptanoğlu
Galatasaray ve Milli Basketbol Takımı Eski Kaptanı,
MAN-Ercanlar Gn. Müdürü

Dergi, kendi konusunda büyük bir boşluğu doldurdu. Konuların seçiminden işlenişine kadar herşey iyi. Katılmadığım tek şey, Galatasaray hakkındaki yazı.
Alp Yalman
Galatasaray Asbaşkanı
Tatko Genel Müdürü

Erkekçe'nin çıkacağını çok önceden duymuştum. Bazı hazırlıkları da yakından izlemiştim. Ama doğrusu sonucun bu kadar iyi olacağını tahmin etmemiştim. Başarılar.
Ersan Birol
Mimar-Betrek Genel Yönetmeni

Türkiye'de gerçek anlamda bir dergi çıkardınız.
Erdoğan Bakırtel
Hürriyet Holding Muhasebe Müdürü

Beklenen ve özlenen bir dergi bulduk. Erkeklerin tüm sorunlarına eğileceğinize inancım sonsuz.
Zeynel Karaca
Foto Roman ve Film Sanatçısı

İşim gereği sık sık seyahat ederim. Hep seyahat boyu beni oyalayacak bir dergi özlemi çekmişimdir. Bir de, hemen her batılı ülkede olduğu halde, bizde niye bir "Erkek" dergisi yok diye düşünürdüm. Bir taşla iki kuş vurdunuz.
Sami Çölgeçen
İşadamı-Yönetici

"Efendice"yi kutlarım. Doğrusu dünyada bu kadar efendice bir erkek dergisi daha çıkmamıştı. Biraz daha açılın canım. Bir de derginin hangi sayfasını tuttuysam elimde kaldı... Bu nasıl ciltleme öyle...
Yusuf Subaşı
İşadamı-İthalat, İhracatçı

Erkekçe'nin Notu: İlk sayımızın cildi ile ilgili o kadar çok eleştiri aldık ki. Haklıydılar. Aksaklığı da sebebini de belirledik. Sanırız bu sayımız daha iyi olacak. İlerde başka ve köklü çözümler düşünüyoruz.

Sosyal ve ekonomik bakımdan gelişmemiş ülkemizde eğitim sistemi oldukça bozuk. Cahilce yapılan hataların sonunda aşılması güç büyük engeller ortaya çıkıyor. Erkekçe dergisinin bu bozukluğu gidereceğine, yaşadığım gibi inanıyorum.
E.S.
İzmir-İsim ve adres gizli

16 yılını dünyanın değişik ülkelerinde geçirmiş biri sıfatıyla, ukalalığa geçmeden önce şunu belirteyim ki, derginizin fiyatını önce biraz tepki ile karşıladık. Alışverişe çıkan anneme bir Erkekçe almasını söylemiştim. Almadan geldi. "Oğlum, bu Erkekçe değil, kazıkça" dedi. Tabii ben dergiyi yine aldım. 50 kuruşluk dergilere alışmış birine 150 liralık derginin böyle gelmesi doğal. Üstelik günün koşullarına bakınca, bu fiyatı olgunlukla karşılamak gerek.

Derginizi Playboy, Penthouse, Lui gibi dünya önderi dergilerin düzeyinden önemsiz detaylar dışında da yalnız kağıt ve baskı kalitesi bakımından düşük bulduğumu söylemek isterim. Ama onların kullandığı kağıdın ülkemizdeki fiyatını düşününce, bu konuda da söyleyecek şey kalmıyor.
Server Özorkan
Bebek-İstanbul

Kutlar, başarılar dilerim.
Tekin Aral
Fırt Dergisi Yöneticisi

98 sayfa az. Enaz 150 sayfa olmalıydı. Cinsel konular, çıplak resimler daha fazla olmalı.
Mehmet İlgün
Sarıyer-İstanbul

Bugün alıp, bir okuyuşta bitirdiğim bu "Süper Dergi" için sizleri candan kutlarım. Eksik yerlerini bulmak için inceleme yapmama rağmen pek birşey bulamadım. "Bu dergiye bu fiyat bedava" diye düşünüyorum. Herşeyi ile enfes olan bu eserinizi lütfen sürdürün. Daha öncekiler gibi yarıda bırakıp gitmeyin.
Uğur Arpacı
Cihangir-İstanbul

TAVLA

Tavla oynuyorum ama ne eksikleri varmış... Bu sayfanızdan çok şey öğreneceğime inanıyorum.
Ercüment Coşkun
Hatay-İzmir

NAZAN ŞORAY

Kapak konusu olarak Nazan Şoray'ı nasıl bulup çıkardınız... Bin yıl düşünsem benim aklıma gelmezdi. Resimlere de, yazıya da doyama-

dık. Ne olur biraz daha...
Ahmet Kapıcı
Samsun

Nazan Şoray meğer neymiş de haberimiz yokmuş... Öf...Öf... Ama niye o kadar az yer ayırdınız Bayan Halhal'a?..
Gülent Sakarya
Gaziantep

Erkekçe'nin Notu: Havalar düzeldiği zaman Nazan Şoray yeniden konuğumuz olacak merak etmeyin. Hem de bu kez, stüdyo ışıklarında değil, doğanın koynunda. İşte size biraz daha Nazan Şoray... Şimdilik bununla yetinin...

PAMELA

Vay, bizim hanım hanımcık, namus timsali Pamela vay... Meğer neymiş de haberimiz yok... Erkekçe'yi görene kadar, severek bakıyordum bu kıza... Şimdi arzu ederek... Erkekçe'nin de görevi bu değil mi zaten...
Mehmet Yavuz
Adana

Pamela'nın başka resimleri yok mu?... Ne olur daha?..
Selim Çakar
Manisa

Erkekçe'nin Notu: Var tabii... Olmaz olur mu?.. İşte size bir tane daha...

KOKTEYL

Son günlerde aniden çikolataya düştüm. İki günde beş kilo çikolata yedim. Şu "Aşk dediğin feniletilamindir" adlı mini yazınız gerçek galiba...

Müjde Ar
Sinema ve Sahne Sanatçısı

Bu Sayı

Teşekkürler. Binlerce, milyonlarca teşekkür hepinize..İlk sayımızı bir hafta içinde "Yoklar" listesine sokarak, bizi coşturdunuz. Ama asıl teşekkürümüz, düşüncelerinizi kendinize saklamayıp, bize ulaştırmakta gösterdiğiniz çaba için..Mektuplar, telgraflar, telefonlar. Beğenen, alkışlayan, ama her defasında bir yanlışı işaret edip yol gösteren sizler. Bunca yıllık gazetecilik deneyimimiz içinde, okuyucunun böylesine benimseyip, böylesine yol gösterici oluşuna hiç şahit olmamıştık. Bu yardımlarınız karşılıksız kalmayacak. Giderek sizi çok daha doyuran, çok daha beğeneceğiniz bir dergi sahibi olacaksınız..

İkinci sayımızı sizin verdiğiniz mutluluk ve coşku duyusu içinde, eleştirilerinizi en iyi şekilde değerlendirerek hazırladık.

Eurovision Şarkı Yarışması'nda Türkiye için dananın kuyruğu bu ay kopacak. İlk kez yedi yıl önce katıldığımız bu yarışma için öyle çok söylendi ve yazıldı ki.. Başlangıcından bugüne olup bitenlerin öyküsünü derleyen yazımız bu yıl kopan gürültülerin perde arkasına da ışık tutacak.

Video, ülkemizde giderek yaşamın ayrılmaz parçası olma yoluna giriyor. Bir yerde de, statü sembolü oluyor. "Benim videom var" demek, bir zamanların "Benim televizyonum var" demenin yerini alıyor. Bütün dünya için çok yeni ve çok karışık bir teknik video.. Almadan önce bilmeniz gereken şeyler var. Size bunları anlatıyoruz.

Aranan Erkek Olabilirsiniz, yazı dizimiz bu ay, özel konulara giriyor artık. Kadınların aradığı erkek olabilmek için antrenman yapmanız gerektiğini hiç düşündünüz mü?.. Yazımızda size yapmanız gereken çalışmaları söylüyoruz.

İkinci Dünya Savaşını Hitler kazansaydı ne olurdu?.. Bu sorunun yanıtını merak etmeyen kaç kişi vardır ki... Tarihçi John Lucacs, gerçekleri bir elektronik beyin gibi değerlendirdi, yalnız sonu değiştirdi ve savaştan Hitler'i galip çıkardı. Bakın öyle olsaydı, dünyanın hali ne olurdu?.. Bir bilim kurgu filmi izler gibi okuyacaksınız.

Uzay, nebulalar, sistemler, güneş, dünya..Nereden, nasıl geldik, nereye gidiyoruz.. İnsanoğlunun en çok merak ettiği sorunun yanıtına sadece bir adımları kaldı bilim adamlarının. 2 binli yıllar başlamadan öğreneceğiz herşeyi..Nasıl mı?. **Uzayın Kaderi** adlı yazıyı okuyunuz.

Seks tabu olmaktan çıkalı, herkes birşeyler öğrendi. Öğrenilen herşey yeni merakları, yeni öğrenme isteklerini tahrik ediyor. Orgazm konusu giderek mutlu bir seksüel ilişkinin dönüm noktası oldu. **Orgazm Planlaması** yazısı, sizin ve eşinizin pek çok ortak sorununa yanıt getirecek ve size mutlu bir gelecek hazırlayacak.

Dünyayı Değiştiren Kitaplar, özellikle aydın kitlelerin büyük ilgisini çekti. Tarihe yön veren bu kitapları okumak isteyen ama çeşitli nedenlerle başaramayanlar bu dizinin devamını ısrarla istediler. Devam edecek. Bu sayımızda, bugünkü Amerika'nın yapısında baş rolü oynayan bir kitabı ve onun yazarını tanıtıyoruz: **Thomas Paine ve Sağduyu.**

Erkekler de artık koku sürmeğe başladılar. Dünyayı saran **Erkek Kokusu** endüstrisi Türkiye'de de güçleniyor. Ülkemizde yığınla koku çeşidi var. Bunlar neler, hangisini, ne zaman, nasıl kullanmak gerek hiç düşündünüz mü?.

Türkiye'de futbol çirkin oynanıyor. Bu gerçek. Bunda yöneticinin, antrenörün futbolcunun rolü var. Bu da tartışılmaz. Ama baş sorumlulardan birinin hakemler olduğunu biliyor muydunuz?. Peki hakemler niçin çirkin futbola izin veriyorlar.. Okudukça şaşacağınız yaşanmış olayları derleyen, bir araştırma yazısı, **Hakemler...**

Kumsaldaki Sevgili, dünyada erotik öykü, roman denince akla ilk gelen isimlerden Anaïs Nin'in bir nefeste okuyacağınız bir kısa öyküsü.

Efsanelerin Ardından ise, sizi oldukça düşündürecek, bugünün dünyasını hicveden bir Bilim Kurgu Hikayesi... **Büyüklere Masallar'** bir Macar folklörü derlemesi bulacaksınız. Ama masalın kahramanı Türk.

Resimli röportajlarımız üç tane.. **Müjde Ar, Raquel Welch ve Charlene Tilton.** Bu üç adı yazınca, fazla şey yazmağa gerek yok. Zaten öyle sanıyoruz ki, siz daha bu sayfayı okumadan oralara bakmışsınızdır bile..

Neşeli bir ay, dileği ile demeden önce, **Neşeli Fıkralar'**ımızı tavsiye edeceğiz. Erkekçe'nin geçen ayki fıkraları dilden dile dolaşmağa başladı bile. Bu ay önce siz okuyun, önce siz anlatın, diyoruz.

Hoşça kalın!

Hobby

ULUSLARARASI
ÇİÇEKÇİLİK A.Ş.

"Doğadaki binbeşyüz gül türünden biri."

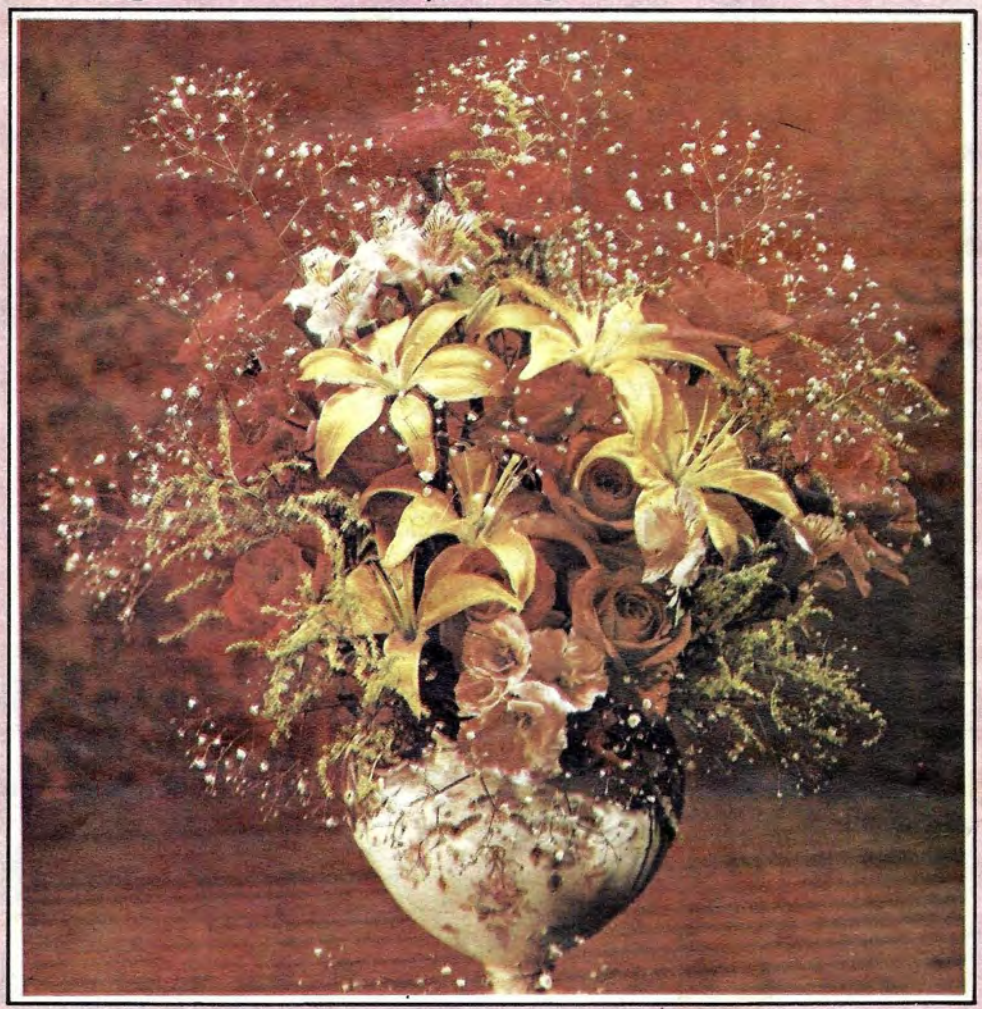

• Avrupa'dan özel olarak getirttiğimiz dialarla süslü ücretsiz yeni yıl takviminizi almak için bizi arayınız.

Hobby "Çiçek sevginize" yön veren iç dünyanızdaki inceliği yansıtan çağdaş kuruluştur.

Doğayı sanatla bütünleştirdik. Fiyat olarak yalnızca emeğimizi koyduk.

HOBBY'nin HİZMETLERİ:

1- Dünyanın neresinde olursanız olunuz, her yere mesajınızla birlikte çiçek gönderme imkânı (Adalar, uçaklar, gemiler dahil)
2- Park, bahçe tanzim ve mimarisi. İngiliz, Fransız, Japon. (Klâsik ve modern parterler-korbeyler-plât bandlar - bordürler)
3- Şirketinizin veya firmanızın amblemini istenilen ölçüde ve en ekonomik biçimde yapma istemi.
4- 10.000'i aşkın firmaya dağıtılan kataloğumuza ücretsiz reklam verme önceliği.
5- Firmanızın, işyerinizin veya evinizin özel çiçek ihtiyacını ücretsiz karşılama.
6- Faturalarınızı istediğiniz sürede ödeme kolaylığı (Hafta, ay, yıl.)
7- Ekonomik maliyet, doğruluk, sır saklama, uluslararası düzeyde hizmet.

Hobby "Çağdaş Çiçekçil"

MERKEZ: İstanbul: 75 94 64 - 75 07 85 Telex: 23318 sık tr. Telgraf: Hobby - İst. P.K. 374 - İst.

KOKTEYL

Sokak kadınları ile radyolu savaş

New York Belediye Başkanı Edward Koch, sokak kadınları ile savaş konusunda ilginç bir yöntem kullanmağa karar verdi. Başkan, kadınlarla yakalanan erkeklerin, yasalara rağmen nedense hiç cezalandırılmadıklarını farketmişti.

Koch'un planına göre, bundan böyle, baskında yakalanan erkeklerin adları, Belediye Radyosunun özel haberlerinde açıklanacak.

Başkan "Şimdi kentimiz erkekleri bir sokak kadınının davetini kabul etmeden iyice düşünmek zorunda kalacaklar" diyor.

Koch, fikri, tarihten almış... Amerika'nın ilk yıllarında kötü kadınlarla yakalanan erkekleri şehrin meydanına bağlayıp teşhir ederlermiş. "Ben şimdi, radyoda adlarını teşhir edeceğim" diyor.

İşe aşkı karıştıranlar?..

Kaliforniya Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırmaya göre, erkek personelin yaklaşık yüzde 40'ı, kadın patronunun seksüel takibinden ve sıkıştırmasından şikayetçiymiş. Kadınlar arasında yapılan anket de benzeri sonuç vermiş. Yaklaşık aynı oranda kadın, erkek patronunun tekliflerinin sıkıntısı içindeymiş.

Ama arada bir fark var.

Kadınlar, peşlerindeki erkek patronlarının genellikle yaşlı ve çekiciliği olmayan kişiler olduğunu ileri sürerken, erkekler, patronlarının genellikle genç ve güzel olduğunu belirtmişler.

Bu, anketin bir başka sonucunu doğruluyor. Erkeklerin yüzde 25'i, işini koruyabilmek ve terfi edebilmek için kadın patron ile sevişmeye itiraz etmezken, kadın personel içinde aynı görüşü paylaşanların oranı, sadece yüzde 14...

Çalınan para!.

Şikagolu bir kadın, 130 dolarının çalındığı iddiası ile polise başvurdu. Şehirlerarası otobüs durağında tanıştığı bir erkek onu bir içki içmeğe davet etmiş, birlikte barın kuytu bir köşesinde oturmuşlardı. Daha sonra kadın birşeyler yemek için restorana gittiğinde parasının çalındığını farketmişti.

Kadın parasını kilotunun içine saklamıştı.

Evlilik mi?. Tam bir cehennem!..

Amerika'da pek çok gazete ve dergide "Bana sor" sütunlarını yöneten ünlü Doktor Joyce Brothers, evlilik konusunda bir araştırma yaptı. Gelen cevapların pek çoğunda görülen ortak cümle şöyleydi:

"Evlilik mi?.. Tam bir cehennem.."

Araştırmaya göre, 12 evlilikten dördü boşanma ile sonuçlanıyordu. Altısında ise kadınla erkek arasında herşey bitiyor ama çocuklar, mal varlığı, ya da mesleki kariyer uğruna evlilik bağı sürdürülüyordu.

Anketin ilginç bir sonucu, en mutlu ve devamlı evliliklerin, birbirine tam zıt kişilikler arasında olduğunu ortaya çıkarmasıydı. Diğer belli başlı bulgular da şöyleydi:

—Erkekler kendilerinden daha az zeki kadınla evlenmek istiyorlar, kadınlarsa kendilerinden akıllı erkek arıyorlardı.

—Hayat memat durumlarında, kadın daha güçlüydü.

—Eşler arasındaki kavgayı çoğu zaman kadın çıkarıyordu.

—Kadınlar, evliliklerinden daha fazla şikayetçiydiler. En büyük şikayetleri ise, para, kocalarının içmesi, kendilerini dövmesiydi. Erkek şikayetlerinin başında ise, seks geliyordu.

—Kadınlar artık kocalarının seksüel soğukluklarından daha fazla şikayet eder olmuşlardı. Eskisine göre daha fazla "İşini bana tercih ediyor" diyorlardı.

—Erkekler, kadınlara göre daha çok fikir değiştiriyorlardı.

—Erkekler yaşlarını saklamakta kadınlardan daha öndeydi. Ama sadece sayısal olarak. Yalanın büyüklüğünde, kadın rakipsizdi. Erkekler kendilerini sadece bir iki yaş küçük gösterirken, kadınlar 10 yaş aşağısını rahatça söyleyebiliyorlardı.

—Erkekler ilişkilerinin hemen başında, aralarında henüz derin bir aşk yokken yataklarına giren kızlara saygı duymuyor ve onunla evlenmeyi asla düşünmüyorlardı.

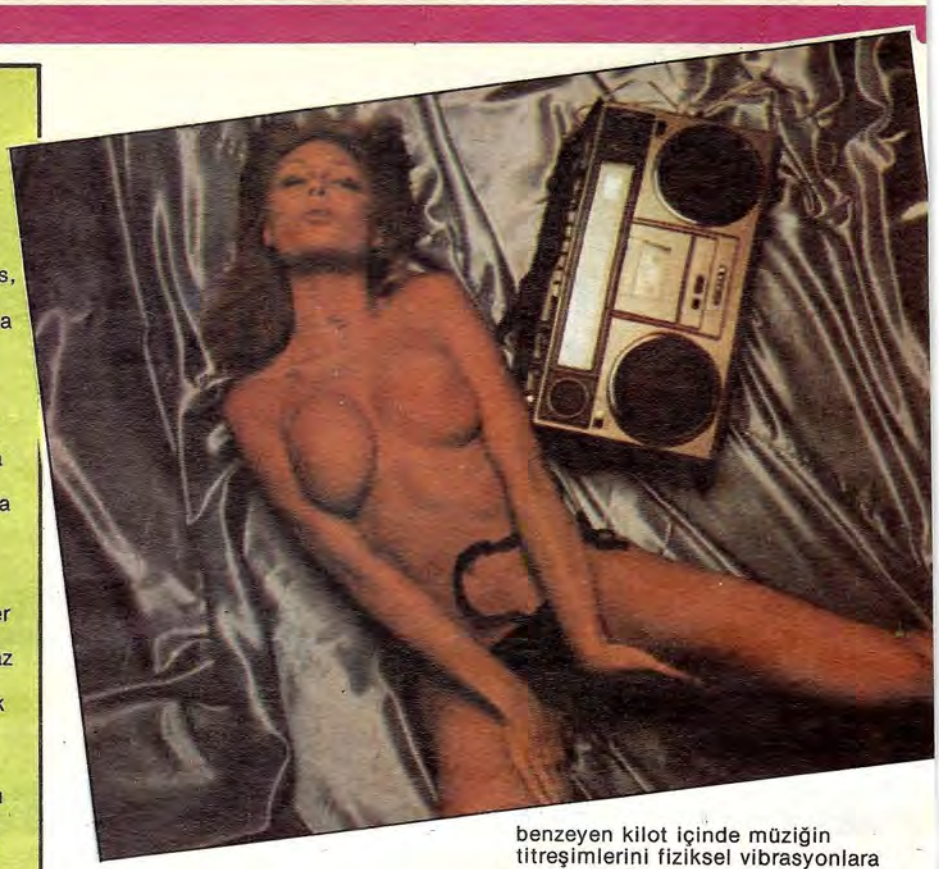

Teknoloji nerelere vardı?

Teknoloji nerelere mi vardı?.. Okuyunca göreceksiniz... New York'taki David Lloyd firması, tanesi 20 dolara, Müzikal Titreşimler Kilotu yaptı. Bir bikini mayonun altına benzeyen kilot içinde müziğin titreşimlerini fiziksel vibrasyonlara çeviren bir elektronik alet var. Kilotu giyen hanım, ucundaki kordonu istediği müzik aletine bağlıyor, sonra da kendini notalar dünyasının yarattığı zevke bırakıyor.

Aletin verdiği erotik zevk, çalınan müziğe göre değişiyormuş. Aleti yapıp satan David Lloyd'a göre, en iyi sonuç, Bach'ın org resitali ve Led Zeppelin müziği ile elde ediliyormuş.

Kadınlar neyinizden hoşlanır?

Bir erkek olarak, kadınların neresine baktığınızı herhalde gayet iyi bilirsiniz. Bunu sormamıza gerek yok... Ama hiç düşündünüz mü, kadınlar sizin nerenize bakarlar?. Fiziksel olarak nereniz onlara çekici gelir?

Londra'da yayınlanan Sunday Times düşünmüş.. Ve soruyu erkeklere sormuş... "Size göre," demiş, "Kadınlar nenizden hoşlanır?."

Bir liste çıkarmışlar...

Sonra da kadınlara gitmişler bu kez... "Erkeğin ençok nesinden hoşlanırsınız?" diye sormuşlar...

Şimdi iki anketin sonuçlarını karşılaştırın ve bakın bakalım, kadınlar neye bakıyor, erkeklerse nerelerine bakıldığını sanıyorlar:

ERKEKLERE GÖRE KADINLAR NELERİNDEN HOŞLANIYOR		KADINLARI GERÇEKTEN ÇEKEN FİZİKSEL ÖZELLİKLER	
1. Adaleli göğüs ve omuzlar	Yüzde 21	1. Kalçalar (Kadınlar genellikle küçük ve seksi diye tanımlıyorlar)	Yüzde 39
2. Adaleli kollar	Yüzde 18	2. İnce uzun vücut	Yüzde 15
3. Penis	Yüzde 15	3. Düz karın	Yüzde 13
4. Uzun boy	Yüzde 13	4. Gözler	Yüzde 11
5. Dümdüz karın	Yüzde 9	5. Uzun Bacaklar	Yüzde 6
6. İnce uzun vücut	Yüzde 7	6. Uzun boy	Yüzde 5
7. Saç (Boyu değil, yaygınlığı)	Yüzde 4	7. Saç	Yüzde 5
8. Kalçalar	Yüzde 4	8. Boyun	Yüzde 3
9. Gözler	Yüzde 4	9. Penis	Yüzde 2
10. Uzun Bacaklar	Yüzde 3	10. Adaleli göğüs ve omuzlar	Yüzde 1
11. Boyun	Yüzde 2	11. Adaleli kollar	Yüzde 0

Yepyeni bir dergi:BÜLENTÇE

Kadınca ve Erkekçe'den sonra, bilinen iki cins arasında kalanlara hitap eden dergi: BÜLENTÇE! Yine yayınevimizden... Erkekliğini, dişiliğini ve kişiliğini bilmeyenlere haddini bildiriyor. Ve bütün şorolaların acılarını dindiriyor.

Bülentçe çıktı... Aldınız mı?

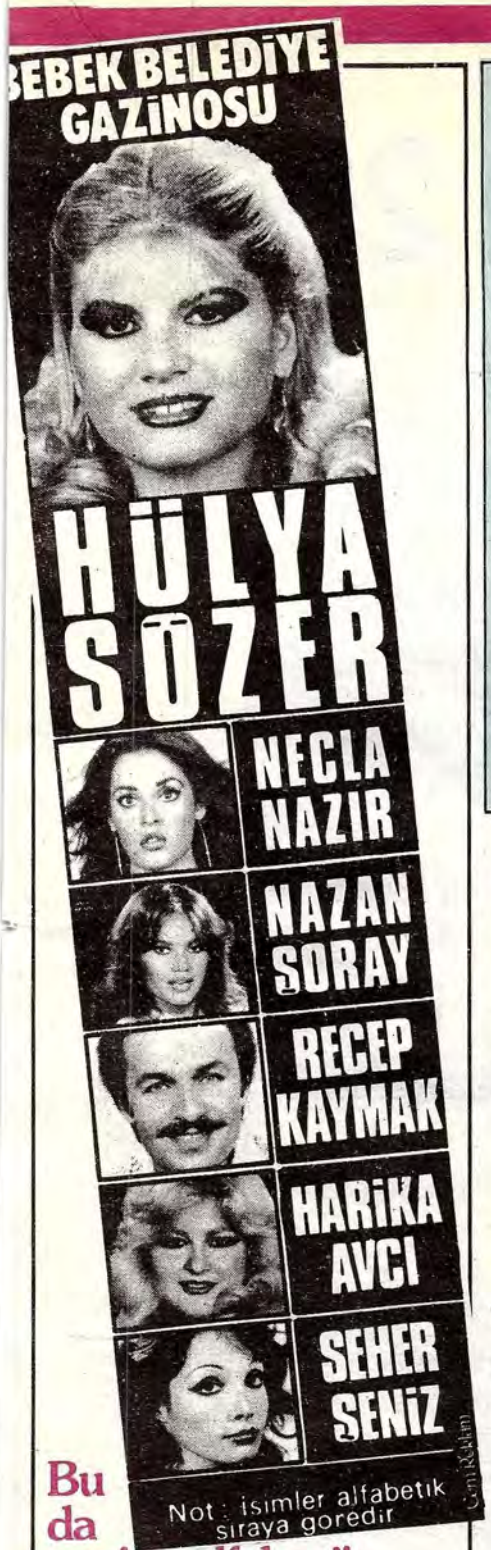

Bu da gazino alfabesi!

Bir Elifba bilirdik Türkiye'de... Bir de Latin alfabesi. Biraz fazla meraklılar, Yunan ve Krilik alfabelerinden de haberdardı ama doğrusu ya "Ne"nin "Na"dan önce geldiği, "H"nin ise "R" ile "S" nin arasında olduğu bir alfabeden haberimiz yoktu. Gazino ilanları sayesinde bunu da öğrendik. İlana bakılırsa, isimler alfabetik sıraya göre sıralanmış. Siz karar verin bu alfabe ne alfabesi artık!..

İddiaya var mısınız?

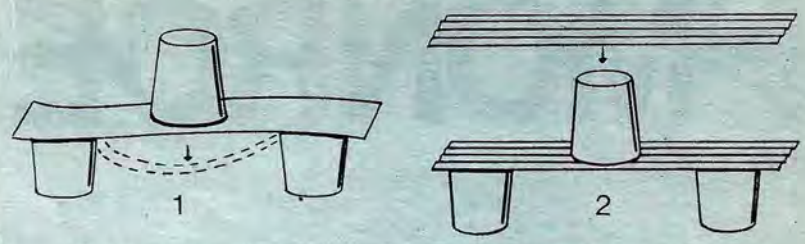

Geçen ay, masada hesabı kimin ödeyeceği sorununu kavga etmeden çözümleyecek neşeli bir oyun anlatmıştık. Bu kez bir yenisi... Diyelim ki, birkaç arkadaş birlikte yediniz. Hesap gelince herkes elini cebine attı. Şimdi siz iddianızı ileri sürebilirsiniz..

Elinize üç bardak alın. Bunların ikisini, birinci şekildeki gibi bir aralıkla yanyana koyun. Sonra hesap pusulasını bu ikisinin üzerine köprü gibi koyun ve açıklayın:

"—Bu elimdeki üçüncü bardağı bu kağıdın üzerinde durdurmayı başaran, hesabı öder. Kağıttan köprüye bir başka destek bulmak, elle tutmak kesinlikle yasak... Üç bardak ve bir kağıt, hepsi bu..."

Merak etmeyin bunu hiç kimse yapamayacak, kağıt daha bardak dokunur dokunmaz çökecektir. Herkes sırasını savdıktan sonra, siz iddianızın yapılabileceğini kanıtlayacaksınız.

Kağıdı elinize alacak ve birer santim aralıklarla, ikinci şekilde görüldüğü gibi katlamağa başlayacaksınız. Tüm kağıdı böyle katladıktan sonra artık köprünüzü iki bardak arasına koyabilirsiniz. Üçüncü bardağı bu köprünün üzerine koymaktan çekinmeyin. Taşıyacaktır.

20. Yüzyılın olay yaratan gayri meşru çocukları!..

Günümüzde evlilik dışı ilişkiler giderek artan bir hoşgörü ile karşılanıyor. Bu ilişkilerden doğan çocuklar da toplumda saygın bir yere sahip olabiliyor, hatta, Willy Brandt gibi, Başbakan bile olabiliyorlar.

Ama seks konusunda hoşgörünün başladığı ve geliştiği 20 inci Yüzyılda gene de dünya çapında skandal, ya da olay haline gelen gayrimeşru çocuklar var. Bu çocukları bugün tanıyan çok az. Ama anne ve babaları dünyaca ünlü. İşte size beş örnek.

INGRID BERGMAN(1915-)— İngrid Bergman'ın İtalyan yönetmeni Roberto Rosselini ile evlilik dışı aşkı, tüm dünyayı sarsmıştı. Bergman, Rosselini için 12 yıllık kocasını terkedip, İtalya'ya gittiği zaman, skandal Amerikan Senatosuna kadar aksetmiş, bir senatör Bergman için "Bir serbest aşk savaşçısı, şeytanın elçisi, Hollywood'daki dejenerasyonun simgesi" demişti. Evlilik dışı oğulları Robertino'nun 1950 yılındaki doğumu, yeni lanetlerin yağmasına yolaçmıştı.

MARLON BRANDO(1924-)— Marlon Brando, 1961 yılında Denizde İsyan (Mutiny on the Bounty) filmini çevirirken, 19 yaşında bir Tahitili restoran bulaşıkçısı olan Tarita ile tanışmıştı. Aşkları 1962'de ilk meyvesini verdi. Tehotu adlı oğulları doğdu. 1970'de, gene evlilik dışı ikinci çocukları, Tarita dünyaya geldi.

CATHERİNE DENEUVE (1945-) Artist Catherine Deneuve, fotoğrafçı kocası David Bailey'den 1970'de ayrıldıktan sonra, birlikte yaşadığı ünlü yönetmen Roger Vadim'den ilk çocuğunu doğurdu: Christian. Daha sonra birlikte yaşadığı aktör Marcello Mastroianni'den de Chiara adlı bir kızı oldu.

ADOLF HİTLER (1889-1945)— Hitler'e yakın kişilerin çoğu, Führer'in bakir olarak öldüğüne inanırlar, ama bu doğru değildir. Hitler, bir Fransız köylü kızı ile Birinci Dünya Savaşında 18 ay birlikte yaşamıştı. O zaman onbaşı olan Hitler'in bu beraberlikten 1918 yılında bir oğlu olmuştu. Jean Marie adlı bu oğlan 1940'da Gestapo tarafından Fransız polisinde çok önemli bir göreve atandı.

Hitler'in oğlu, bugün St. Quentin kasabasında, işsiz bir demiryolcu olarak yaşıyor.

Yeni MONROE 250

Çağdaş Teknolojinin Zaferi

Yeni Monroe 250 Elektronik Hesap Makinesi'nin bazı özellikleri:

12 haneli tam hafızalı	İşlem sayısı tuşu (n)
Geniş ekranlı ve şeritli	Otomatik yuvarlama
İşlem dışı kayıt tuşu (#)	Bol yedek parça mevcuttur.
Çarpma ve bölmede otomatik sabit	Beklemeden yazabilme imkanı
6 pozisyonlu ondalık seçici + F 0 2 3 4	3'er hane olarak otomatik noktalama

1 yıl garantili ömür boyu servis güvencelidir.
İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Bursa'da yetkili bakım servisleri emrinizdedir.
Büro makineleri satan mağaza ve kırtasiyecilerden arayınız.

Münhal bayilikler verilecektir.

transteknik pazarlama*
Türkiye Gn. Distrübitörü
2, Taşocağı cad. No: 2 Mecidiyeköy - İSTANBUL Tel. :670988-89

*Transteknik Pazarlama A.Ş.
Bir "Transteknik Holding,, kuruluşudur.

A&D

Sinekler dünyasının Bülent Ersoy'u

Kadın kılığına girme merakının yalnız insanlara mahsus olduğunu sanıyorsanız, aldanıyorsunuz. Bilim adamları, şimdi hayvanlar aleminde kadın gibi davranan bir başka mahlukun bulunduğunu da keşfettiler. Sinekler...

Amerika'nın doğusunda, bildiğimiz karasineklerin bir türü olan akrep sinekleri üzerinde, Yeni Meksiko Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırma çok ilginç sonuçlar ortaya çıkardı.

Normalde, akrep sineklerinin sevişmesi şöyle oluyordu:

Erkek sinek, dişi sineğe sunmak üzere bir minik böcek avlıyor, sonra avını bir ağacın yaprağı üzerine yatırıp, dişisini akşam yemeğine davet ediyordu. Bu davet erkeğin çıkardığı bir koku ile yapılıyordu. Dişi bu kokuyu tam 12 metreden duyabiliyordu. Kokuyu alan dişi, yaprağa uçuyor, erkeğin kendisine dokunmasına izin vermeden önce avı dikkatle inceliyordu. Eğer beğenirse, yemeğe başlıyordu. Erkek sinek işte bu anda dişi ile sevişme hakkına sahip oluyordu.

Ama bazı erkek sinekler hile yapıyordu. Bunlar, ava çıkma yerine, tıpkı bir dişi sinek gibi davranıp, avı yaprağın üzerine koymuş, dişiyi bekleyen erkek sineğin önüne, tıpkı bir dişi gibi cilve ile yaklaşıyor, yemi kontrol edermiş gibi yapıyor, erkeğin bir anlık dalgınlığından yararlanıp, avı alıp kaçıyor, götürüp kendi yaprağının üzerine koyuyor ve dişiye davet çıkarıyordu.

Araştırmalar, ava çıkma yerine, başkasını kandırıp onun avını çalan bu transvestit sineklerin, ava çıkanlara göre çok daha sık aşk yaptıklarını ortaya koydu. Çünkü bunlar avlanmak için vakit kaybetmiyor, hazıra konuyor, işleri bitince, hemen yeni birini kandırıp yeniden sevişmeğe başlıyorlardı.

Bilim adamları, transvestit sineklerin daha uzun yaşadıklarını da belirlediler. Çünkü bunlar ava çıkmadıkları için, avlanma, örneğin bir örümcek ağına yakalanma riskleri de az oluyordu.

Yılbaşı gecesini Paris'in ünlü Milyarderler Gece Kulübünde geçirenler, unutulmaz bir yeni yıl armağanı ile karşılaştılar. Perde açıldığında sahnede görülen üzerine "1981 İyi Yıllar" yazılı kutu birden açıldı, içinden ellerinde bir şampanya şişesi ve bardakları ile yedi birbirinden güzel ve çok az örtülü genç kız fırladı. Esmeri, sarışını, kumralı ile her tür kadın güzelliğini simgeleyen bu genç kızlar, konuklara şampanya dağıttılar. Sonra... Sonrasını bilmiyoruz. Biz milyarder değiliz ki!..

Sansür gözlükleri!

Hayır, fotoğrafımız, bir polis baskınında yakalanmış bir genç kızı göstermiyor. Kızın yüzünü de ressamımız sansür etmedi. Aslında bu genç fotomodel, yeni moda bir gözlüğün reklamını yapıyor. Olur olmaz yerde karşılarına gazetecilerin çıkıp fotoğraflarını çekmesinden nefret eden ünlü yıldızlar hemen bu yeni moda gözlüğü kullanmağa başladılar... İşte bunlardan birkaçı:

Farrah Fawcett, John Travolta, Cheryl Ladd!..

Ayın oyunu... Cızzz

Geçen ay anlattığımız iki oyun çok sevilmiş. Öğrenilmesi kolay oynanması zevkli olduğu için pek çok yerde oynanmağa başlanmış bile. Ne var ki, geçen ayın oyunlarının ikisi de iki kişilikti. Bu defa bir grup oyunu anlatacağız.

Diyelim, aile, eş, dost biraradasınız... Hem sohbet etmek, hem de bir oyun oynamak istiyorsunuz. Öyle bir oyun olmalı ki bu, bilmeyenler kolay öğrenmeli, insanlar oynarken de sohbeti sürdürebilmeli, neşelenmeli. İşte tam bunun için birebir bir tarif var elimizde...

Oyunun adı Cızzzz!.

1940'lı yıllarda ülkemizde Cehennem adı ile birara pek popüler olan oyunun modern versiyonu...

Oyun malzememiz sadece bir deste poker kağıdı... Yani 7'liden yukarıya kadar olan 32 kağıt. Oyunu oynayabilmek için sadece kağıtları tanımak ve sıralarını bilmek yeterli.

Oyunumuzda en küçük kağıt as, yani birli... Sonra sıra ile 7'li, 8'li, 9'lu, 10'lu, oğlan ve kız geliyor. Papaz en büyük..

Kağıtların rengi, kupası, karosu, maçası, sineği hiç önemli değil. Bunları bilmeseniz de olur.

Oyunu 2 kişiden başlayarak, istediğiniz kadar kişiyle oynayabilirsiniz. Yeriniz varsa 20 kişi de oynayabilir yani... Ama en tatlı neşeli oyunlar, 6 ile 12 arasındaki gruplarda oluyor.

Oyuna başlamak için tüm oyuncuların bir masa etrafında toplanmaları gerekiyor. Sonra ev sahibi, masaya oturan her oyuncuya 7 fiş dağıtmalı... Fiş dediysek, ille de poker fişi olması şart değil... 7 tane fasulye, nohut, ya da bir kartondan kesilmiş yedi parça da olabilir. Önemli olan herkesin önünde oyunu her kaybedişinde ortadaki çanağa atacak 7 tane şey olması... Ne olursa artık...

32'lik bir deste... Adam başı yedişer fiş ve bir de ortada çanak varsa, oynayabiliriz.

Herkes bir kağıt çeker, en küçük çeken kağıdı dağıtır. İki veya daha fazla kişi en küçük kağıdı çekmişse, bunlar aralarında yeniden çekerler.

Kağıt dağıtan desteyi solunda oturana kestirir, sonra sağından başlayarak herkese kapalı olarak birer kağıt dağıtır. Bir tane de kendisine alır.

Oyunun kuralı şu.. Elinde en küçük kağıt olan, önündeki fişlerden birini ortadaki çanağa atar. En küçük kağıt birkaç kişide varsa, bunların hepsi çanağa birer fiş atarlar.

Kapalı olarak dağıttığımız kağıtlarda en küçük hangisi, nasıl bileceğiz... Buraya gelmeden önce, oyunun bir bölümü daha var. Kağıdı dağıtanın hemen sağında oturan, yani kendisine ilk kağıt dağıtılan birinci oyuncudur. Onun sağındaki ikinci, sonraki üçüncü, dördüncü ve bu sıra ile gider...

Birinci oyuncu elindeki kağıda bakar. Diyelim ki, elinde orta ya da büyük boy bir kağıt var. Örneğin 10 lu.. Ya da kız... Kağıdını kimseye göstermez. İkinci oyuncuya döner. "İyiyim" der...

Gene diyelim ki, ikinci oyuncu da, elindeki kağıttan memnun. O da kağıdını kimseye göstermez ve "İyiyim" der.

Üçüncü oyuncuda bir yedili olsun... Eğer oyunda dağıtılan kağıtlar arasında en küçük kağıt olan as, yani birli hiç yoksa, yedili oyunu kaybedecektir. Dolayısı ile yedili tehlikeli bir kağıttır. Kadığını açmadan ve gene kimseye göstermeden, dördüncü oyuncuya doğru sürer ve "Değişelim" der. Dördüncü oyuncu, böyle bir isteğe uymak zorundadır. Elinde diyelim ki kız var.. "Vermem" diyemez... Kağıdını vermek zorundadır. Kızı verdi, yediliyi aldı... O da beğenmeyecek, bu kağıdı gene göstermeden beşinci oyuncuya sürecektir. Böylece istenmeyen kağıt, dönüp dolaşıp, kağıdı yapana gelir. Kağıt dağıtanın artık kağıdını değişeceği kimse yoktur. Ama onun elindeki destenin en üst kağıdını açma hakkı vardır. Sonunda eline gelen kağıdı açar. "İyiyim" derse, o zaman herkes önündeki kağıdı açar. En küçük kağıt, ya da kağıtlara sahip oyuncular çanağa birer fiş atarlar. Kağıdını beğenmezse, destenin en üstünde kapalı duran kağıdı çeker ve açar. Artık eskisinden daha da küçük olsa, onun kağıdı budur. Dağıtan bu kağıdı açınca, herkes kağıdını açar. En küçükler çanağa birer fiş atarlar.

Tabii oyunumuz bu kadar monoton değil... Bazı küçük numaralar var. Bir defa oyunun adı niçin "Cızzz", onu söylemedik. En önemli kural bu. Hani bir oyuncu kağıdını beğenmez ve sağındakine uzatıp "Değişelim" diyince, bu ikincinin vermem deme hakkı yok demiştik ya.. İşte bu kuralın bir istisnası var. Eğer elinde papaz varsa, değişmek üzere kağıdını kendisine uzatana "Cızzz" der. Yani "Uzatma, elin yanar.." Kural şu... Papaz kesinlikle değişmez. Kime gitti ise hep onda kalır. Değişmek isteyen de papazı atlayıp ondan bir sonraki oyuncuya "Değişelim" önerisi yapamaz. Papaza çarpan kağıt, artık orada takılır kalır.

Oyunun diğer iki numarası da, dağıtanın açtığı kağıtlarla ilgili. Eğer dağıtan en sonunda kendisine gelen kağıdı beğenmez ve destenin en üstündeki kağıdı çeker ve açarsa ve bu kağıt, as, yani birli çıkarsa, o zaman oyunda bulunan herkes, elinde hangi kağıt olursa olsun, çanağa bir fiş atar... Eğer dağıtanın açtığı kağıt, papazsa, işte o zaman dağıtanın eli cızladı demektir. Çünkü yalnız ama yalnız burada açılan papaz, kural dışı en küçük kağıttır. Dağıtan papaz açarsa (Ama unutmayın, elinde ilk dağıtılan kağıt papazsa mesele yok, bu kağıt gene büyüktür ama önündeki kağıdı beğenmez ve desteden çeker de burada papaz açılırsa) yalnız ama yalnız kendisi çanağa bir fiş atar, oyundaki geri kalan tüm oyuncular, ellerinde ne kağıt olursa olsun, paçayı kurtarırlar.

Gördünüz ya, hiç zor değil... Eğer bir eli alışmak için oynarsanız, ikinciyi ciddi ciddi oynayabileceğinizi göreceksiniz.

Kolay olmasına rağmen, oyunda gene de kafanızı kullanmanız gereken pozisyonlar var. Diyelim ki, elinizde birli var. Yanınızdaki değiştirme önerdi. Verdiniz ve 7'li aldınız. 7'li aslında tehlikeli kağıt ama siz, yanınızdakine, ondan daha küçük bir kağıt, birli verdiğinizi bildiğinize göre artık kaybetmeniz olanaksız. O zaman bunu değiştirmenize gerek yok. "İyiyim" dersiniz.

Diyelim ki, elinizde bir yedili var... Ama sizden önceki oyuncular arasında bir değiştirme oldu ve önüne sürülen kağıdı alan, tıpkı yukarda ki örnekte olduğu gibi "İyiyim" dedi. Burda biran düşüneceksiniz. Kötü bir kağıt değiştirmek için sürüldü. Bu kötü kağıdı alan, "İyiyim" dedi. Demek ki, önüne kağıdı sürene daha kötüsünü verdi... Ne olabilir bu?. Birli mi?.. O zaman siz iyisiniz demektir. Yedilinizi sürmeyin. Çünkü sizin de birli alma tehlikeniz her zaman var... Oyuncuların halinden, tavrından, mimiklerinden, hatta çığlıklarından ne olup bittiğini tahmin etmek ve elinizdeki kağıdı buna göre değerlendirmek hakkınız hep var.

Bir dikkat edeceğiniz şey de, papaza takılan kağıtlar... Diyelim ki, bir kağıt hızla tura çıktı. Bakan, hemen değiştirmek için sağındakinin önüne sürüyor. Belli ki birli.. Bu kağıt gelip bir "Cızzz" diyene çarptı mı, sizin elinizdeki yedili paçayı kurtardı demektir. Değişip birli alma riskine girmeye hiç gerek yok...

Gelelim, oyunun nasıl kazanıldığına...

Her kaybeden çanağa bir fiş atar. Fişi biten oyundan çıkar, kalanlar devam ederler. En sona kalan oyunu kazanır. Diyelim ki, en sona birkaç kişi kaldı. Hepsinin de birer fişi kaldı. Tam bu sırada da, dağıtılan desteden as çekti. Herkes birden birer fiş atıp fişsiz kalır. Oyunu hepsi birden kazanmış olur. O zaman isterseniz bırakır, isterseniz, herkese birer fiş verip, uzatma devresi oynarsınız, keyfinize kalmış.

Devamı 103. Sayfada

"-Üç tanesi yeter.. Yalnız bir gece için gidiyorum.."

Filmler

Sevsinler Uzay filmini...

Televizyon kendi kendisini yiye dursun, sinemalar geçmiş yıllarda reklamı bol yapılmış, herkesin zaten yıllardır merakla beklediği filmleri birer birer makinaya takıp, salonlarını dolduruyorlar.

Unutulan sinema karaborsası bile yer yer yeniden hortladı. Sinema kapılarında artık sarı uçlu Samsun kadar, koltuk balkon da satılmağa başladı. Sinemalarda son yılların para eden tüm unsurlarını içeren filmler dolu... Seks, şiddet, dehşet, korku, felaket, uzay, Bo Derek, Farah Fawcett gibi bol reklamlı dişiler...

● YANLIŞLIKLAR KOMEDİSİ

"Satürn 3"—Stanley Donen'ın filmi. Oynayanlar: Kirk Douglas, Farrah Fawcett, Harvey Keitel.

Herşey tamam ama Stanley Donen, böyle bir hatayı nasıl yapar? "Satürn 3" gibi yanlışlar, yanılışlarla dopdolu bir filmi nasıl çevirir? Bu sorunun yanıtı yok ama "Satürn 3" diye bir film var ortada.

Filmde konu şöyle: Satürn'ün 3 numaralı uydusunda Binbaşı Adam (K.Douglas) ve sevgilisi (F.Fawcett), hava ve çevre kirlenmesi yüzünden artık yiyecek maddesi üretemez hale gelmiş dünyayı beslemek üzere araştırmalar sürdürüyorlar. Bunlara daha sonra, bir Uzay Gemisi'nde gerçek uzmanı öldürüp yerini alan Yüzbaşı James (H.Keitel) de katılıyor. Satürn 3'de, iki erkek bir kadın.. Pardon bir de artık kontroldan çıkan cani bir robot, Hektor var...

Robotu atın, aynı olayı uzaydan dünyaya getirin, birşey değişmez. Yani olayın, uzayla falan ilgisi yok. "Daha ilginç olur. Ayrıca modası da var. Hele işin içine bir de robot karıştırırsak bilim kurgu meraklılarını da sinemaya çekeriz" demişler. Filmin başındaki kısa görüntülerin, olayların uzay gemisinde geçtiğinin belirtilmesinin tek amacı bu.

Peki ama artık 65 yaşına gelmiş bir Kirk Douglas'ı çapkın erkek oynatmanın alemi ne? Hadi onu da bırakın, 65'lik Douglas'ın filmin bazı bölümlerinde yarıçıplak dolaşmayı kabullenmesine ne demeli?

Bakın, Farrah Fawcett için durum farklı. "Charlie'nin Meleği" dizisinde ün yaptıktan sonra bu ünü ilk iki filminde bozuk para gibi harcayan Fawcett durumun farkında. Sinemadan ne koparsam kârdır diye düşünüp bu filmde oynamıştır. Üstelik iki erkek tarafından sevilen kadın rolü de pek hoşuna gitmiştir. Ama aynı şeyi, filmin yapımcıları için söylemek pek kolay olmasa gerek. Fawcett gibi inişe geçmiş biriyle, Douglas gibi defteri kapamak üzere olan birini aynı filmde yanyana getirip, ne umdular ki?

Farrah Fawcett'in sinemadaki dördüncü filmi de fiyasko oldu. Satürn 3 Farrah'ın dişiliğine rağmen çekilmiyor. Farrah neyse ama altmışını geçmiş Kirk Douglas'ı soyup, arzulanan erkek diye perdeye getirmenin anlamı ne? (Üstte), Altın Kız, yapılan tüm reklamlara rağmen, isteneni vermedi. Susan Anton (Yanda) güzel kız ama bu rol için çok büyük oyuncu gerekirdi. "10" iyi iş yapmaya aday filmlerden. Sadece nefis Bo Derek'i (Sağda üstte) ile değil, filmin kendisi de güzel.

Ama yanlışların büyüğü, asıl akıl almazı Stanley Donen'ın durumu... Sen müzikallere imza at, "Yedi Kardeşe Yedi Gelin" gibi filmler yap, o türde Gene Kelly ile işbirliğinin en güzel örneklerini ver, sonra böyle bir filme evet de. Onun yanlışlığına konunun yanlışlığı, konunun yanlışlığına Kirk Douglas'ın yanlışlığı ekleniyor ve ortaya filmden çok bir yanlışlıklar komedisi çıkıyor.

"Satürn 3" için olumlu yönden söylenebilecek tek bir şey var. Film bir tehlikeyi ikinci planda da olsa ortaya koyuyor, "Açlık tehlikesini" düşündürüyor ama onun da yeni bir yanı yok. Ekonomistler bunu çok eskiden söylemişlerdi.

"Gıda maddeleri aritmetik diziye göre, nüfus ise geometrik diziye göre artıyor. Böyle giderse, günün birinde açlık mukadderdir" demişlerdi. Donen aynı şeyi belli belirsiz söylemek için 50'sinden sonra uzay filmi yapmaya kalkmış!

● REKOR HÂLÂ EMMANUEL'DE

"Fransız Usulü"—Orijinal adı Un Amorir Comme Le Notre"—Andree Marchand'ın filmi— Oynayanlar: Paola Senatore, Mauro Parenti.

"Fransız Usulü" evli bir çiftin seks konusundaki "serüvenlerini" anlatıyor. Balayı için Venedik'e gittiklerinde seks hariç, her bakımdan anlaşabildiklerini görüyorlar. Bir süre bunu ikisi de gizliyor, sonra herkes kendi başının çaresine kendi bakıyor. Erkek birçok kadınla ilişki kuruyor ama bunun bir çare olmadığını görüyor. Kadının düşüncesi ise, hayli ilgi çekici. Başka erkeklerle ilişki kurarsa kocasını aldatacağını düşünüyor. Peki ne yapsın? O da gidiyor, kadınlarla ilişki kuruyor, böylece kendi düşüncesine göre kocasını aldatmamış oluyor. Derken kadın ölen çocuklarının yerine bir çocuğu evlatlık alıyor, erkek bunu

Devamı 101. Sayfada

Kitaplar

Bir büyük ozan neden böyle bir roman yazar?..

Konu ekseni belirsiz, olay örgüsü yok denebilecek kadar dağınık, kişilerin romana neden ve nereden girip, nereye ulaştıkları saptanmamış, toplumsal bir çözümleme mi yaptığı, yoksa yalnızca kişilerin izlenimlerini mi verdiği anlaşılmayan bir roman okumak istiyorsanız, Danaburnu sizin için yazılmış. Yok, bunların tersi ise aradığınız, o halde yerini şiir dünyası içinde perçinlemiş, etkinliğini tartışmasız kabul ettirmiş bir büyük ozanın neden böylesi bir roman yazdığı üstünde durun; düşünmeğe başlayın.

Herşeyden önce, romanın bir konusu yok. Bir bakış açısı getirmiyor. Oktay Rifat, romanını, yan yana gelmiş onca değişik ve birbirinden uzak saptamadan hangisinin üzerine oturtmamız gerektiğini hissettirmiyor, bize. Kendisi de bunun ayrımında değil. Örneğin, başlangıçta, ne yapmak istediği belirsiz, roman ilerledikçe bir arsa spekülatörü olduğunu anladığımız Yusuf Kendir mi romanda verilmek istenmektedir yoksa, ansızın kitaba giren, peşinde koştuğu genelev kadınının dostu tarafından bıçaklanarak öldürülen berber Recep mi? Recep'in sandık içindeki ölüsünü bulmaktan öte bu iki temel roman kişisiyle hiçbir bağlantısı olmayan, (Yusuf Kendir'le Recep'in de hiçbir ilintisi yok), hasta anasını sırtında köyden kente götürmeye çalışırken kendi çıkmazını yaşayan Yalnızların Mehmet'i açısından mı ele almalıyız Danaburnu'nu yoksa, girişi gibi çıkışı da belirsiz Müteahhit Nuri Çoban yönünden mi? Dahası, hemen her sayfada bir yinelenen doğa tasvirleri ve kırsallık mıdır romanı yazdıran neden?

"...Ege kıyılarında ilkyaz erkenden başlar. Kışın göllenen yağmur sularını kumlu topraklar içip de doydu mu fışkıran otlar bir hafta da diz boyuna varır. Mor bulutlar aklaşır, deniz suyu durulur. İşlenen tarlaların hendeklerinde uzayan kavaklar yapraklanır. İncir ve ağudalı sürgünlerini verir. Martı köye kadar iner. Önce sarı çiçekler açar dizboyu otların üstünde, arkadan peygamber çiçekleri maviyle donanır. Bademler, şeftaliler pembe, erikler ak çiçeğe durur. İnce rüzgarlar eser kuzeyden, ot ve çiçek kokularıyla yüklü .." (s.163)

Diyelim bunlar romanın somut ve dışsal yanları. Ama her romanın ikinci boyutunu oluşturan, romanı ete kemiğe büründüren kişilerin de diğer kişilerle ve olaylarla ilgisi olmadığı gibi kendileriyle de bağlantıları yok. Nasıl, kişi olarak romana niçin girdikleri ve neden bir başkasına değil de sözü edilen sonuca ulaştıkları belirsizse (hoş romanda berber Recep'den başka kimse için bir son saptanmamış) zaman zaman altı çizili ve kişilerde ortak denilebilecek duyuşlar da hemen hiçbir şeyle bağıntılı değil. Örneğin Yusuf Kendir:

"...Tuhaf düşler görüyordu, uyanık, son günlerde. Düşsel konuşmalar yapıyor, sevişiyor, kavga ediyordu. Aralık kapağından dolabın içine bir sinek girerken kapağın kapandığını, sineğin ertesi yaza dek dolapta kaldığını görür gibi oluyordu birdenbire. Ertesi yıl albinos karasinekler uğruyordu dışarı kapak açılınca. Kalkıp aralık dolap kapısını, sineği kovarak, kapayacak kadar etkisinde kalıyordu düşün... Bitkilere, bulutlara, denize ölümün gözüyle bakıyordu. Eller görmüştü elektrik ışığında sallanan, kesik eller, rüzgarda sallanan okaliptusun dal uçlarından da korkmuştu... Yaprak sürgünlerine yarınki çürüyüşü düşünerek bakıyordu..." (s.176-177)

Okuyucu yazarın kaprisine katlanmak zorundadır. Bu bir temel kuraldır. Çünkü okunan romandaki gerçek, yazarın gözünden yansıyan ve artık çıplak olmayan gerçektir. Üstelik aynı şey okur için de geçerlidir. Anlatılanla anlaşılan her zaman aynı değildir. Yapıt okurla yazarın kesiştiği yerlerde ortaya çıkar. Oktay Rifat'ınki birtakım sapmaların yapıldığı, kimi davranış biçimlerine işaret edilen bir yapıt. Bir de Oktay Rifat'ın büyük bir ozan olduğunu bir kez daha kanıtlayarak, kişiye böylesi bir ozandan böyle bir roman okuma üzüntüsünü veren bir yapıt.

Herşeye karşın bu birbirinden kopuk parçalar içinde, özdeşlik

Devamı 101. Sayfada

OLİNKA
Homme
AFTER SHAVE
•etkili •ferah •çarpıcı
4 AYRI KOKU
TRAŞ LOSYONU
Homme
OLİNKA
AFTER SHAVE

Sahneler

Bir büyük oyun, bir harika müzikal!..

Aksaray'da bir sokak arası. Bu sokak arasında aniden önünüze çıkan neon ışıkları... Bir merdivenle inilen minik ve sıcak bir kulis ve hemen içine geçilen lüks apartmanların salon salomanjelerinden daha büyük olmayan bir tiyatro salonu. Mini tiyatro... Kapıda sizi, başları fesli, iki Osmanlı delikanlısı karşılıyor. Küçük salonun bir yanı boydan boya bir eski İstanbul sokağı gibi dekore edilmiş... Ahşap binalar, arkasından sizi bir dilberin izlediğinizi sandığınız cumbalar... Sonra sahnenin önü... Musiki yapacak **Zafer, Taşkın** ve **Turan** Efendilerin sandalyeleri. Sahnenin hemen önündeki kahve önüne gölge yapan ağacın altında da sizin koltuklarınız. Herşey içiçe... Salonun küçüklüğünden mi?.. Hayır... **Altan Erbulak** ve arkadaşları, kendileri ile birlikte, sizi de, tiyatrolarına adım attığınız andan itibaren 1908'lere götürmeğe kararlılar çünkü. Elinize verilen programdaki reklam bile havaya uygun...**"1908 de de, Pepsi Cola..."** Pepsi derken, "İ" noktası bir fes oluvermiş...

Saz heyetinin kısa bir faslından sonra, Adil Şengül perde önüne gelip oyunu sunmağa başlıyor. **Turgut Özakman**'ın **Fehim Paşa Konağı**'nı izleyeceksiniz.

İkinci Meşrutiyet öncesi İstanbul'unda, Fehim Paşa'nın Konağının hemen arkasındaki bir kahvedeyiz. Devir külhan devri... Bir paşa konağına kabadayı diye kapağı attın mı, köşeyi döndün... Yedi Bela Rasim, oğlu Yusuf'u, Abdülhamit'in gözdesi hürriyet düşmanı paşalardan Fehim'in yanına katmağa azimli. Ama Yusuf külhan değil... Tersine, sahneye çıkıp zenne kılığında dans etmeğe meraklı bir sanatçı delikanlı. Sonra oyunda, bir bakıma, klasik Yunan tiyatrosu korosu görevi yapan mahalleli...

Turgut Özakman, yıllar süren suskunluğu üzerinden atmış. Son yılların en güçlü yerli oyununu yazmış... 1908'i yazarken, 1960'ı, 1980'ı anlatmış. Tarihi eleştirirken, bugünün hivcini de acımasızca yapıyor. Meşrutiyet ilân edildi diye, aniden en hızlı hürriyetçi kesilip, İttihatçılara yaltanmakta İttihatçıları bile geçen gericiler, yobazlar, bugün yok mu sanki?

Ama Özakman, asıl evrensel, asıl çağlar boyu duracak mesajını oyunun sonunda, Yusuf'un ağzından veriyor... **"Hürriyet uğruna herkesi keserseniz, kim hür kalacak sonunda... Kan gölünde** nilüfer **yetişir, gözyaşları ile sulanmış toprakta çiğdem biter mi?.."**

Günümüzün yanılgısını, halk için silaha sarıldıklarını söyleyip, ülkeyi kana boğanları, terörizmi dev bir solukla lanetliyor Özakman ve perde minik salonu deprem gibi sarsan alkışlarla kapanıyor.

Altan Erbulak, Özakman'ın oyununu, Aksaray'ı, oranın seyircisini de düşünerek yorumlamış ve sahneleyiş. İyi de etmiş. Sokaktaki adam, yabancılaşmadan izliyor oyunu... Gülüyor, öfkeleniyor, gerekirse sahneye laf atıp, oyuncularla diyalog kuruyorlar. Ama baştan sona bir keyif curcunası içinde gidiyor, Özakman'ın mesajını da, başlarına balyoz gibi yemeden, farkında olmadan içinde hissediyor.

Yönetmen Erbulak, kendisini bile kısıtlayıp, tam bir takım oyunu getirmiş sahneye... Ama yıldızların zaman zaman fırlayışlarına, oyunu bozmamak kaydı ile izin vermiş. Ölçülü, disiplinli, ama sevimli ve sıcak oyunu ile kendisi başı çekiyor gene... **Kenan Büke, Mete İnselel, Ercan Yazgan, Yıldırım Yanılmaz** ve **Füsun Erbulak** hep üst düzeyde götürdükleri oyunlarını, bazen bir anlık sahnelerde doruğa vurduruyor ve bu an içinde ustalıklarını ve hünerlerini konuşturuyorlar.

Fehim Paşa Konağı, mutlak görülmesi gereken bir oyun... Hele günümüzde.

Devamı 103. Sayfada

Çöpçatan'ın Fendi, yılın en güzel gösteri olaylarından biri. Herşeyi ile seyre değer. Hümeyra birinci sınıf bir komedyen olduğunu kanıtlarken, Nokta ile Virgül, disiplin içinde de başarılı oluyorlar. (Üstte). Yıllar sonra sahnelere dönen Ayfer Feray gene dev. Genç Bülent Bilgiç de devler arasında ezilmeden oynuyor. (Üstte sağda). Fehim Paşa Konağı, yılın en soluklu, en güçlü oyunlarından biri. Altan Erbulak ve arkadaşları başarı ile sürdürüyorlar (Yanda).

Plaklar

Şimdi de piyanolu şarkıcılar modası!..

Plak dünyamızda son üç yılın önde gelen modası pop ve disko fasıllardı. Özellikle "**İstanbul Şarkıcıları**" ve "**Hurşit Yenigün**" ekibinin hazırladığı modern fasıl albümleri ülkemiz için pek küçümsenmeyecek satış boyutlarına ulaştı. Bunu gören diğer yapımcılar da devreye girince piyasayı fasıl plakları istila etti.

Plakçılar son zamanlarda da bir başka modayı izlemeye başladılar. **Ferdi Özbeğen**'in öncülüğünü yaptığı piyanist şarkıcıların şarkı okuma modası tutmuş gibi görünüyor. Son iki ayın gözdeleri **Rıza Silahlıpoda** ve **Ümit Besen**'den sonra bu ayın yenisi, **Cengiz Türksoy**'un albümü. Ne var ki Türksoy ilk albümündeki gibi piyasa şarkılarına değil de kendi bestelerine eğilmiş. Attığı adım olumlu ama plağın tutma şansı diğer örneklere oranla az.

Size bu ay sağlık vereceğimiz albümlerin başında, günün gözde parçalarının biraraya toplanmasıyla oluşan **"L'amour Disco"** geliyor. Albümde **Miguel Bose**'nin aylarca İtalya listelerinde 1 numarada yeralan **"Olympic Games"**i, **Marcella Bella**'nın hemen içinizi ısıtıveren **"Rio De Janeiro"**su, **Fred Bongusto**'nun tek kelimeyle harika şarkısı **"Samba Morrer"**, **Donna Summer**'ın **"Walk Away"**i, **Madleen Kane**, **The Stylistics** ve **Toto Cotugno**'nun yeni şarkıları dikkati çekiyor. Ama özellikle Hollanda'lı **George Baker**'ın **"All My Love"**ı var ki 1981'in ilk yarısında ülkemizdeençok sevilecek pop müzik parçalarının başında yeralacağından hiç kuşkumuz yok. Hemen akılda kalan teması ve fokur fokur kaynayan ritmiyle tam bize göre bir şarkı.

Bir de türkü plağı var, sözünü etmek istediğimiz. Filibe doğumlu bir şarkıcıya ait. Sesi çok değişik bir karakter taşıyan **Arif Şentürk** okuduğu türküleri **Trakya** ve **Bulgaristan**'dan seçmiş. Bu seçimiyle de uzun süredir Doğu Anadolu'dan derlenen türkülerle dolan kulaklarımıza yepyeni bir renk, bir ses getiriyor. Albümün olay yaratacak nitelikteki en güçlü şarkısı **"Deryalar"**. Bulgaristan'ın Kırcaali köyünden derlenen ve Arda nehrinde boğulan iki sevgili Yusuf ile Feride'nin öyküsünü anlatan "Deryalar"ı, türkü sevenler mutlaka arşivlerine alsınlar.

FRANK SİNATRA - Golden Star Portrait, gerçekten altın yıldızın portresi. Başlangıcından bugüne en ünlü şarkıları yer alıyor, içinde.

● AYIN GETİRDİKLERİ

Gelin Gibi (Ayşe Tunalı)

Geçen yıl sahnelerimizde yeni bir assolist olarak lanse edilen ve tanınmış organizatörlerimizden Hayri Küçük'ün eşi olan Tunalı, dördü Suat Sayın'a ait olan 12 eseri seslendiriyor. Taze ve güzel bir ses. Albümde son günlerde moda olan Sadettin Kaynak'ın "Yanakların Çiçektir"i de var.

Disco Premiere/Hits For Winter

Sekiz ayrı sesten, sekiz parça yeralıyor albümde. 1980'in henüz bizde gösterilmeyen flaş filmlerinden "Fame"in aynı adı taşıyan Irene Cara tarafından söylenen ritmik şarkısı, longplay'in en vurucu parçası olarak da dikkati çekiyor. Stevie Wonder'dan "Master Blaster", Cliff Richard'dan "Dreamming" ve Paul Simon'dan "Late In The Evening" diğer dikkati çekenler.

Golden Star-Portrait (Frank Sinatra)

Büyük usta Sinatra'nın eski gözde şarkılarından 12 si ve yeni sayılabilecek "Theme From New York, New York" bu albümde. "Strangers In The Night", "The World We Knew", "For Once In My Life" ve kızı Nancy Sinatra ile birlikte seslendirdiği "Somethin' Stupid" kolay kolay unutulur mu?..

Change Of Address (The Shadows)

Hank Marvin ve Bruce Welch'in kendilerine özgü gitar seslerini ve ünlü grupları "The Shadows"u özellikle yaşları 30-40 arasında olan müzikseverler "Apache" adlı parçalarıyla anımsayacaklardır. "The Shadows" uzun süren kış uykusundan kalkmış olmalı ki yeni bir albümle tekrar ortaya çıkıverdi. Ama acaba eskisi gibi tad verebilecekler mi, bu biraz kuşkulu...

Lüküs Hayat (Hurşit Yenigün)

Dallas'ın J.R.'nın girmediği bir plak kalmıştı, onu da biz akıl ettik. Pop fasıl ve Pop Yallah ile içki sofralarının vazgeçilmez arkadaşı haline gelen Hurşit Yenigün, yeni albümünde hem kapakta hem de şarkılardan birinde J.R.'ı müzik alemine de soktu. "Lüküs Hayat" yine halk tarafından tutulacağa benzer. Piyasadaki tüm LP'ler 600 TL'na satılırken, bu albümün etiketinde 750 TL yazılı. Acaba diğer plaklara da zam geliyor mu?

Hotter Than July (Stevie Wonder)

Gerçek batı müziği meraklılarının tüm yapıtlarını arşivlerinde bulundurmaları gereken şarkıcılardan biri Stevie Wonder. Rasta (Bo Derek) saçlı, kör şarkıcı "The Secret Life Of Plants"den sonraki bu yeni albümünde de gene ustalığını kanıtlıyor.

HELENA RUBINSTEIN

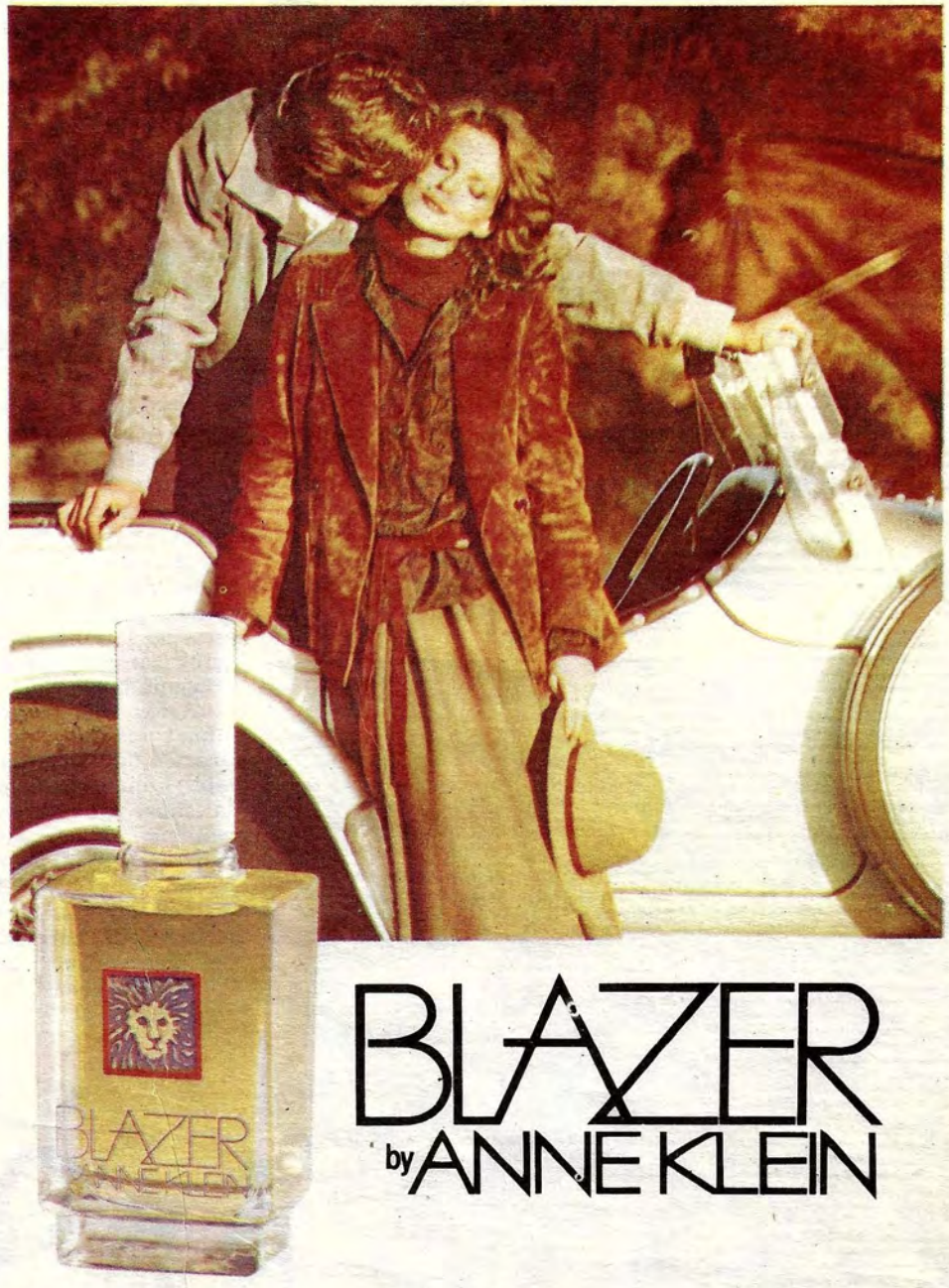

BLAZER
by ANNE KLEIN

GÜZELLİĞİN BİLİMİ

G.M HR 809

"Seninle Bir Dakika" deyip, yedi yıldır süren tatlı bela

EUROVİSİON ŞARKI YARIŞMASI

Semiha Yankı ve Ali Rıza Binboğa ilk yarışmanın sürprizleriydi.

1974 yılında "Bir dakika" diye başlayan bir tatlı bela, yedi yıldan beri artan gürültüler, olaylar ve dedikodularla devam ediyor. Bu yedi yılın özellikle kış sonu ve bahar başlarında heyecan doruk noktasına ulaşıyor, sonra o çözülür çözülmez yenisi başlıyor. Eurovision Şarkı Yarışması bu tatlı belanın adı.

Türkiye adı, Eurovision Şarkı Yarışmasına ilk kez 1975 yılında "Seninle Bir Dakika" diye yazıldı. O günden beri de ayrılmaz oldu. İsmail Cem'in TRT Genel Müdürü olarak kişisel girişimi ile Türkiye Avrupa'da yıllardan beri yapılmakta olan yarışmaya ilk kez o yıl katıldı. Cem o sırada belki de gerçeğin farkında olan tek kişiydi. Eurovision'un bir amaç değil, araç olduğunu biliyordu.

Avrupa'da milyonlarca plak satmak için her yolu arayan uluslararası dev şirketlerin desteğiyle yapılan bir yarışmada, bu piyasada şansı hiç olmayan bir Türk sanatçısı ve şarkısının dereceye girmesi sözkonusu olamazdı ama yarışma sayesinde Türkiye, olağanüstü bir tanıtma fırsatını ele geçirebilirdi. Eurovision yarışması her yıl yediyüz milyon seyirci önünde Türkiye için ayrılmış iki tane "3 Dakika" demekti. Bütün

Eurovision ve Türkiye!

Türkiye, 1974 yılından bu yana Eurovision Şarkı Yarışması'na katılmak için beş kez başvurdu. Üçünde yarıştı. Birinde çekildi. Birinde bu yıl yarışacak.

1975'de **Semiha Yankı, Seninle Bir Dakika** ile 3 puan alıp **sonuncu** oldu.

1978'de, **Gurup Nazar** (Nilüferli), **Sevince** ile 2 puan topladı ve **sondan ikinci** oldu.

1979'da, **Maria Rita Epik,** Dışişleri Bakanlığı'nın isteği üzerine son anda yarışmadan çekilmek zorunda kaldı.

1980'de, **Ajda Pekkan, Petrol** ile 23 puan topladı ve **sondan beşinci** oldu.

Türkiye'de bugüne kadar, çeşitli yarışmalarda **Fas (12), İtalya (8), Monaco (3), Avusturya (3), İngiltere (1), Norveç (1)** puan verdiler.

Türkiye seçmelerinde bugüne dek sadece bir sanatçı, **Füsun Önal** tek başına iki kez finale kaldı. İlk yarışmanın finalistlerinden Önal, bu yıl da Bigudi ile yarışıyor. Nilüfer iki kez final hakkını elde etti. 1974-75 yarışmasında şarkısının başka bir şarkıdan esinlenme olduğu yolunda çıkan dedikodular üzerine çekildi. 1978'de ise, **Gurup** Nazar adı altında yarışıp kazandı.

İlk yarışmanın finalistlerinden **İskender Doğan,** 1978'de altılı bir grup içinde **"Sekstet"**te yeraldı. **Modern Folk Üçlüsü** ise, 1978'de, **Nükhet Duru** ile birlikte **Gurup Anadolu Majör** adı altında yarıştı. Bu yıl tek başlarına giriyorlar.

Ençok finalist olan besteciler, üçer şarkı ile **Atilla Özdemiroğlu** (Delisin, Minik Kuş ve Petrol) ve **Ali Kocatepe** (Dostluğa Davet, Dönme Dolap, Miras) oldular.

Bir finale iki beste sokmayı başaran besteciler de bu ikisiydi. **Özdemiroğlu** ilk, **Kocatepe** ise bu yılki yarışmada bu başarıya ulaştılar.

Finallerden en çok çekilen sanatçı ise **Şenay**'dı. Şenay ilk yarışmadan, eşi jüride olduğu için, ikinci yarışmadan ise, Honki Ponki'yi Avrupa'da tanıtmaya gideceği gerekçesi ile çekildi. Bugüne dek, Türkiye Yunanistan'a, Yunanistan da Türkiye'ye hiç oy vermedi.

Gurup Anadolu Majör, ya da Nükhet Duru ve Modern Folk Üçlüsü 1978 yılında halkın favorisiydiler. Ama Nilüferli Gurup Nazar, Şerif Yüzbaşıoğlu ve Önder Bali'nin ustaca manevraları ile kazandı. Sonuç gene hayal kırıklığıydı.

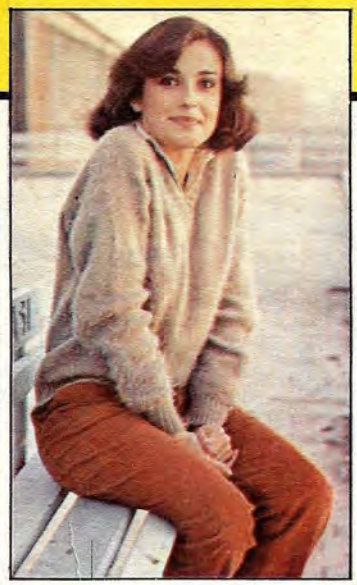

Yarışmadan hep kaçan Ajda Pekkan (Solda), tek başına göreve çağrılınca koştu ama sonuç hayal kırıklığı oldu. Ayşegül Aldinç (Ortada) bu yılın sürpriz ismiyc i. Nükhet Duru'yu elerken çıkan söylentiler ve yanıtsız kalan sorular başarısına gölge düşürdü. Nükhet Duru ve Neco elenince Modern Folk Üçlüsü ve Zerrin (Sağda) rakipsiz kalmıştı. Ama Zerrin oyun bozanlık yapınca, işler gene karıştı.

Avrupa bu üç dakikaların ilkinde Türk Televizyonu tarafından çekilmiş bir filmi izleyecekti. İkincisinde ise, bir Avrupalı gibi Avrupa Ulusları ile yarışan Türkleri... Bugün dinlendiğinde insana şaka gibi geldiği halde, hâlâ gerçek olan "Başı fesli, burma bıyıklı, dört karılı, ya da ipten kazıktan kopmuş, Avrupa batakhanelerinde fedailik yapmak için gelmiş adam" imajına karşı, 700 milyon insana "İşte Türk budur... Müziği, sazı, zevki, keyfi budur" dedirtmek, aslında bu yarışmayı kazanmaktan çok daha önemli bir tanıtma göreviydi.

Dışişleri, Turizm Tanıtma ve Kültür Bakanlıklarının aydın kafalı genç kuşakları bunun anlamını biliyorlardı. Gazetelerde "Türk" sözünü geçirtmek için nelerin harcandığını bilenler için, kendiliğin-

Devamı 92. Sayfada

Yanıtsız kalan sorular

1. Büyük jüri, her parçayı en iyi seslendiren 6 yorumcuyu seçmek için ikinci kez toplanırken, TRT cilerin, TV'de Yedi Gün Dergisi temsilcisi Erdoğan Sevgin'i bu kez başkanlık divanına seçtirmemek için kulis yaptıkları görüldü. Gerekçeleri, Sevgin'in oylamalar hakkında dergisine açıklama yapmasıydı?.. TRT'ciler, kimin kime oy verdiğinin açıklanmasından niçin gocunuyorlardı?.

2. Nejat Çetinok ile Ayşegül Aldinç arasında gerçekten çok yakın duygusal bağlar var mıydı?. Çetinok, Aldinç'in şarkısında, vokal yapmış mıydı? Böyle bir ilişki varsa, jüride, bir Devlet Kurumu adına nasıl yeralmıştı?

3. TRT'cilerin tüme yakın bir bölümü niçin kitle halinde Çetinok'un etrafında oturmuş bu kütleden nasıl olup da Nükhet Duru'ya tek oy çıkmamıştı?

4. Doğan Şener'in banda itiraz etmesi ve bandın yeniden dinlenmesi isteğine niçin TRT'ciler, sanki bir panik içinde gibi itiraz etmişlerdi. Bandın yeniden dinlenmesinden niçin korkmuşlardı?

5. Bir bandın içinde bulunduğu zarf açılmadan bir manyetik devreden geçirilip bozulması mümkün müydü?. TRT, yarışma İstanbul'da yapılır ve bütün bandlar İstanbul'da doldurulurken, niçin Ankara'da teslimde ısrar etmişti?

6. Jüri, son seçimin görüntülü olmasına karar vermişti. TRT "Stüdyo yoktu" gibi komik bir gerekçe ile, bu adında "Vizyon-Görüntü" olan bir yarışmanın seçimini niçin görüntüsüz yaptırmıştı?. Nükhet Duru ve Neco gibi profesyonellerin görüntüleri ile amatörleri ezip geçmesinden mi korkulmuştu?

7. TRT'nin elinde çağdaş bunca ses düzeni varken, bantlar niçin tiz bas ayarı olmayan, stero bant bile çalamayan bir çağdışı alette çalınmış, salonda jürinin oturduğu yere tam ters düşen bir akustiğe göre yerleştirilmiş hoparlörlerin bulunduğu bir stüdyoda dinletilmişti?

8. TRT, canlı yapılacak bir yarışmanın seçmesini, bantla yapmakta niçin ısrar etmişti?. Şubattaki Türkiye finalleri niçin gece halkın önünde canlı yapılmıyor, parçalar daha önce banda alınıyordu?. 48 milyon Türk önünde heyecanlanmasından korkulan kişiler, 700 milyon Avrupalı önünde ne yapacaklardı?.

Nükhet Duru, Eurovision Türkiye finallerinde üçüncü kez elendi ve üçüncü kez "Yarışmanın olayı" oldu.

"-Tanrı her yerinizi birden kapamanızı isteseydi, sizi üç kollu yaratırdı, değil mi?."

Siz de aranan erkek olabilirsiniz

Efsaneleri, safsataları, palavraları elimizin tersiyle bir yana ittiğimize göre, "aranan erkek" olma konusunda doğru ve sağlıklı bir bakış açısına kavuştuk sayılır. Ama iş, doğru düşünmekle bitmiyor. Doğru düşünmenin gereklerini yerine getirmek de zorunlu... Bunun için de formda olmak, yani vücudumuzu da sekse hazırlamak gerekiyor. Çaylaklar işe sıfırdan, yani temel hazırlanma yöntemlerini öğrenerek başlayacaklar. Kurtlarsa, ölü mevsimde kilo alıp formdan düştükleri için, deyim yerindeyse, günde çift idmana çıkacaklar.

Aslına bakarsanız, insanın güçlü bir fiziğe sahip olması, aşk yapmada canalıcı önem taşımıyor. Güçlü olmaktansa yumuşak ve zarif, öküz gibi dayanıklı olmaktansa alageyik gibi kıvrak ve çevik olmak daha önemli, daha etkili... Kaldı ki, geliştirilmesi gereken kaslar da, kollarınızda değil, dilinizin ve parmaklarınızın ucunda...

Ancak, bu söylediklerimize bakıp kendinizi koyvermeniz de yanlışların en büyüğü... Cinsel birleşme vücudu öylesine zorlayıp yoran bir çaba ki, formda ve sağlıklı bir beden, tekniğinize güç, uğraşmanıza etki katıyor. Ciğerlerinizin körük gibi olması gerek. Güçlü sırt kasları çabuk yorulmanızı önlüyor. Hele baldır ve kalça kaslarınız güçlüyse, kadınları çılgına çevirecek, akrobatları da imrendirecek değişik ve ilginç biçimlerde aşk yapabilirsiniz. Kaldı ki, erkeğin sağlıklı bir vücuda sahip olması, kadınlar açısından çok daha çekici...

Sizden dağlara tırmanmanızı, tipi altında yürüyüp koşmanızı, modern pentatlon parkurlarında tur atmanızı istemiyoruz. Kondisyonunuzu biraz geliştirin, formunuzu koruyun. Yeter. Şimdi, önemli konuya geliyoruz: Bunu nasıl yapacaksınız? Önce, aşağıda önereceğim beden alıştırmalarını iyice okuyup kafanızda canlandırmaya bakın.

Daha önce hiç düşünmediğiniz için önemlerini gözden kaçırmış olabileceğiniz bu beden alıştırmalarının en önemlileri, (1) dil gücünüzü ve bu çok etkili organınız üstündeki kontrolunuzu artıran, (2) dokunma duyularınızı geliştiren alıştırmalardır. İlk anda, ahmakça, hatta eşekçe bir iş yaptığınızı sanabilirsiniz. Aldırmayın, yapmaya bakın. Bilin ki, kadına yaptığınız ve yaparken de hissettiğiniz herşey, vücudunuzca yönlendirilip hissedilmektedir. Hareketiniz ne kadar duyarlı ve etkili olursa, hem kadının hem sizin seksten aldığınız zevk o ölçüde fazla olacaktır.

GENEL GÜÇLENME ALIŞTIRMALARI

Alıştırma No. 1:

Yapmanız zorunlu olan ilk alıştırma, hepimizin bildiği, ama çok azımızın sevdiği "Push-up" hareketidir. Etrafta başkaları varsa homurdanarak, yoksa açık-açık

Devamı 78. Sayfada

Televizyonun düşman kardeşi

VİDEO

Tarihçesi,içinde yaşadığımız günlerde yazılan Video, batıda insanları özgürlüğe kavuşturduğu için ön plana geçti.

Ülkemizde ise bunun başka nedenleri var: Renk unsuru, TRT yayınlarının kötülüğü ve sınıf değiştirme isteği.

"VİDEO" sözcüğü İngilizce-Türkçe sözlüklerde "görüntü yaymakla ilgili" şeklinde açıklanıyor. Büyük bir olasılıkla televizyonun bulunuşu ile birlikte ortaya çıkan bu sözcük 30 yıl öncesinin sözlüklerinde bile -oldukça eskimiş bir dille de olsa- aynı anlamı içeriyor: "Resim neşri veya ahzına dair", "Televizyonda resim nakline dair" vs.

Son 10 yıldan bu yana bambaşka bir anlama bürünen "VİDEO" sözcüğü artık televizyon kuruluşlarının yayın saatlerine bağlı olmayan görüntü yayınlarının tümü için kullanılıyor. Ayrıca TV'den bağımsız olarak görüntü yayını yapan aygıta da verilen ad budur. Kısacası televizyon yayınını televizyondan kurtaran sihirli sözcüktür bu.

Ancak video yayınlarının batı dünyasında bile çok yeni sayılması bizde ise en fazla 6 yıllık bir geçmişi olması birçok sorun doğuruyor. İnsanlar bir yandan bu elektronik aygıtlarla eski-yeni filmler, ünlü ünsüz şarkıcıların konserlerini izlerken, bir yandan da video dünyasının çeşitli harf ve sayılardan oluşan şifreleri arasında kafaları karmakarışık dolaşıyorlar.

Ortada işten anlayan pek fazla kimsenin bulunmaması, basın yoluyla yeterli yayın yapılmaması gibi nedenler, "Bu gece evde Raquel Welch'in filmini seyredeyim" diye düşler kuran genci, bir renkli çizgiler karmaşası karşısında sinir bozukluklarına uğratıyor. Bir video dergisinde yeralan okuyucu mektubu bunun en canlı kanıtı:

"Allah rızası için bana yardımcı olun. Yoksa bu Sanyo Betavision Videotape'im yüzünden aklımı kaçıracağım. Herhangi bir kaseti oynattığımda kasetin 3/4'ünü mükemmel seyrediyorum. Fakat o noktadan sonra kangren başlıyor... Bazen kaseti hızla başa sona sararak bu arızayı hafifletebiliyorum. Bazen bu da işe yaramıyor. Dedim ya aklımı kaçırmak üzereyim".

Ülkemizde zaten pek kıtlığı

Avrupa Fuarlarında sergilenmesinin üzerinden 10 yıl geçmeden (Yanda), video ülkemizde günlük yaşamın parçalarından biri haline geldi. Avrupa şimdi yeni bir modeli 1,5 metre boyundaki bir ekranda izlenebilen dev araçları sergiliyor. Dev ekran, televizyon havasını siliyor, eve resmen sinemayı getiriyor.

Ülkemizde önceleri büyük otellerde bir fantezi olarak başlayan video (Yanda) giderek yayıldı. Türkiye'nin en büyük video kulübü Odvi'nin (Altta) sahibi Demir Baran Sarol (Enaltta) korsanlığın şimdiden başladığını anlattı.

olmayan "akıl kaçırma" yollarına böylece yeni bir unsurun daha katıldığı bu sözlerden anlaşılıyor.

● TARİHÇESİ YAZILIYOR

Çok yeni bir olay olan videonun tarihçesi daha yazılmış değil. Başka bir söyleyişle içinde yaşadığımız şu günlerde, videonun tarihçesinin yazılışına hep birlikte tanık oluyoruz denebilir.

Artık **"dünyaya gelmiş"** olduğu konusunda hiç bir kuşku bulunmayan video şimdi bir yaşam savaşı veriyor. Bunun için de iki rakiple savaşması gerekiyor: Sinema ve Televizyon.

Video sinemanın tam bir düşmanı olmasına karşılık, TV ile ancak **"düşman kardeş"** olabilir. Çünkü henüz kendisinin yaşaması için de en azından bir TV aygıtına gereksinmesi vardır. Fakat sinema için aynı şey değil. Belki sinemalar için çekilen filmler videolarda kullanılmaktadır ama, aslında videonun sinemaya pek gereksinmesi yoktur. Gerekirse kendi filmlerini, kendi yayınlarını kendi yapabilir veya başka kaynaklardan sağlayabilir. Video sinema ile rahatça başa çıkabilmektedir.Çünkü batı dünyasında giderek artan sinema fiyatları bu yeni buluş için kendiliğinden en iyi reklam kaynağı olmaktadır. Bunun yanısıra sinemaya gitmenin sorunları (önceden bilet almak, sokağa çıkmak, belki film başlayana kadar sağda solda zaman öldürmeye çalışmak gibi sorunlar) videoda yoktur.

● YA TELEVİZYON

Televizyona gelince, bu aygıt sinemanın sakıncalarını bir ölçüde ortadan kaldırmıştır. Fakat onun da batılılar için çok önemli sayılabilecek bir sakıncası vardır: İnsanların özgürlüğünü kısıtlamaktadır. Örneğin mutlaka seyretmek istediğiniz bir program için, o gün, o saatte evde olmalısınız. Oysa bir video kaydediciniz olsa, aynı filmi aygıtınızın sağladığı olanaklarla bir banda kaydedebilir ve canınızın istediği anda izleyebilirsiniz. İstediğiniz bir programı satın alarak ya da kiralayarak izleme zamanını kendiniz saptayabilirsiniz. Batıda video işte bu nedenlerle doğdu ve yaşıyor. Görünüşe göre daha uzun süre yaşayacak. Ülkemizde ise videonun tutulmasının bambaşka nedenleri var.

● RENK UNSURU

Bu nedenlerin başında önce renk unsuru geliyor. Çünkü video renkli film seyrettirme olanağı saylayan bir aygıttır ve TRT yayınları ülkenin ekonomik koşullarına uygun olarak siyah beyazdır. Bunun böyle olması lazımdır ama uzun yıllardan beri sinemalarda renkli filmlere alışmış olan seyirci özgün renkleriyle yayınlanan filmleri de özlemektedir. İşte videoya ilgiyi arttıran nedenlerin başında bu renk unsuru gelmektedir.

İkinci bir neden TRT. televizyonunun yayın prensipleridir. Eğlenceden uzak ve seviyesi düşük yayınların yapıldığı televizyonumuz aydın ve zengin seyirciyi kendisine çekememektedir. Köy düzeyinde yapılan eğitim yayınları, az eğitilmiş kişilerin zevkine uygun müzik ve eğlence yayınları ve en alt düzeyde eğitilmiş seyirciyi tatmin edebilen film seçimleri kendi toplumunun genelini çoktan geride bırakmış, hatta neredeyse batı toplumu ile özdeşleşmiş bir sınıfı kendisinden hızla uzaklaştırmaktadır. Aynı şekilde TRT'de bilinçli olarak sürdürülen tutuculuk, batı toplumlarında ve ülkemizin büyük kentlerinde çok doğal karşılanan kadın erkek ilişkilerinin ekrana yansımasını engellemekte, 3 saniyeyi aşan öpüşme sahneleri bile kesilmektedir. Bu tür filmler bugün hâlâ "ye onu ye" ve "iyi muz" bağırışları

Devamı 97. Sayfada

SIKKIM

Kadını çiçeğe dönüştüren
parfüm
Doğanın zengin bahçelerinden
yaratılmış
Doğal ve duygusal

parfüm · eau de toilette

LANCÔME
Paris

İNNOVA

moran

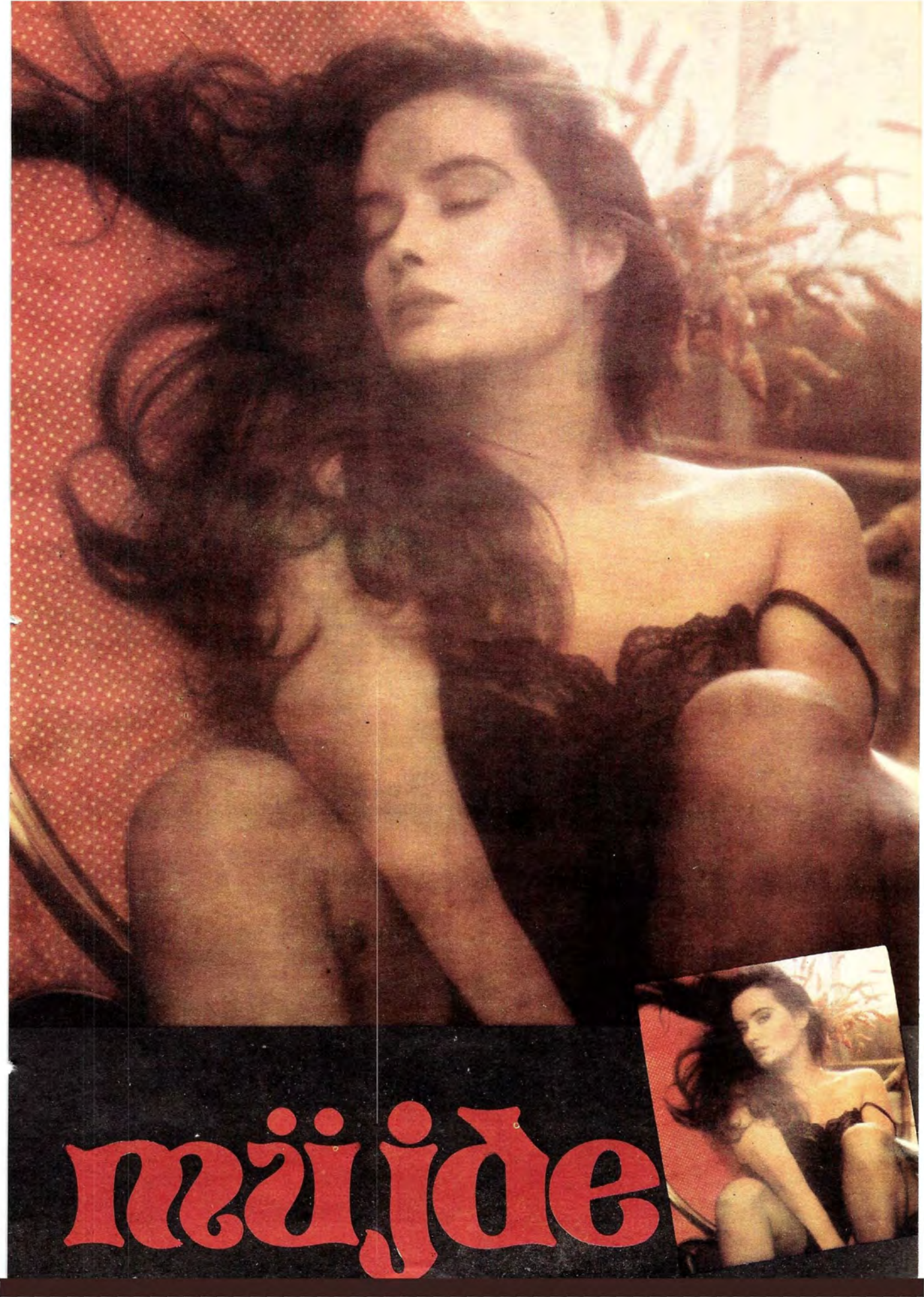
müjde

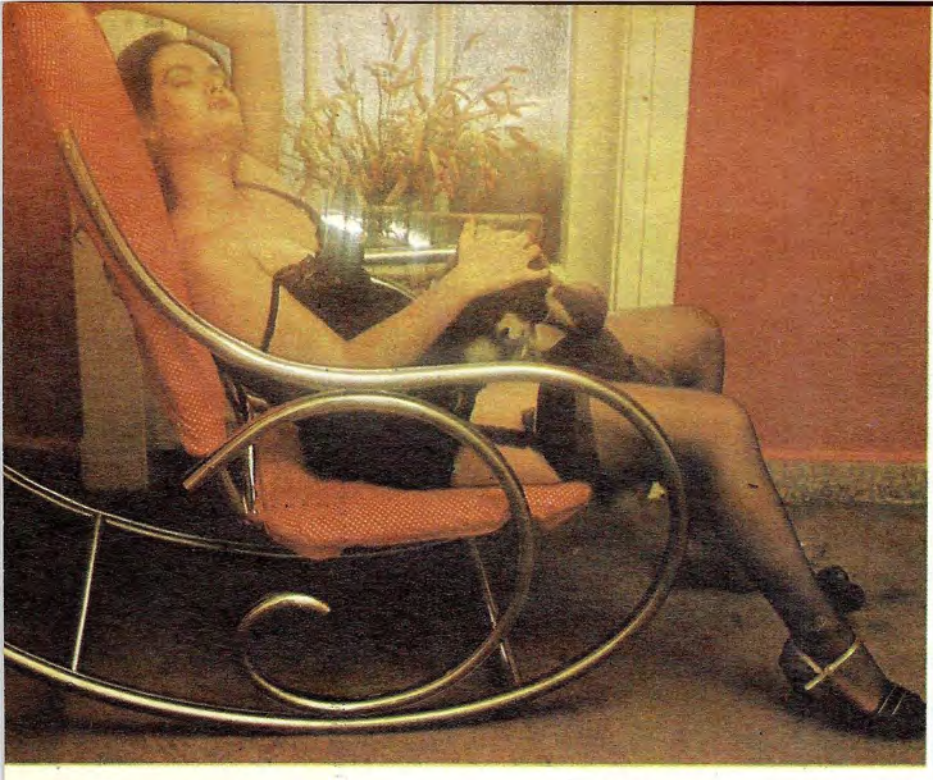

"Günün 24 saatinden pek çoğunu yalnız geçiriyorum ama yalnızlığımdan şikayetçi değilim!"

Telefonunun zili, sabahtan beri cevap vermiyordu. Fişten çekmiş olmalıydı. Ama saat 12.00'de de bizimle randevusu vardı. Yola çıkmadan önce, "Ne olur ne olmaz" diye bir kez daha garantiye almak istemiştik işi... Açılmadı telefon sonuna kadar... Daha fazla beklersek geç kalabilirdik... Saat yarıma doğru kapıyı çaldık... Karşımızda Müjde Ar vardı... "Şimdi geldim ben de" diyordu...

Sanatçılar, gece çalışanlar için öğlenin 12'si, sabahın körü demektir. 12.00'de evde olmak için kaçta dışarı çıkmış olmalıydı? Acaba önemli bir işi mi vardı...

Tüm bunları yüzümüzden okumuş olmalıydı...

"—Her sabah en geç 9'da evden çıkarım ben..." dedi... "Gece yasağı başladığından beri eve erken dönüp, erken yatıyorum. Sabah da erken kalkıyorum. Kitap okumak, video seyretmek, müzik dinlemekle akşam olmuyor. Bu yüzden kendime dışarda bazı şeyler aradım ve buldum... Her sabah gidip at biniyorum..."

Sadece at değil... Halterden kayağa, başka sporlara da merak sarmış Müjde Ar... Tam bir amatör sporcu... Ama yaptığı sporlar, ona sahnede olağanüstü bir kondüsyon veriyor...

Önce attan açıldı söz... At binmekle erotizm arasındaki ilişkileri konuştuk uzun uzun... Atın

yürüyüşünde, tırısında, dörtnalında, binen için bir erotik yan olduğunu ileri sürenlere katılıyor Müjde Ar da... "Tahrik ettiği bir gerçek" diyor...

Sonra teybimizi açtık önüne.. O anlattı, biz sorduk... Biz sorduk o anlattı. İşte bu teypten kelimesi kelimesine naklettiklerimiz, diyemeyeceğiz... Çünkü bazı kelimeleri sansür etmek zorunda kaldık... Çünkü Müjde Ar zaman zaman bir erkekten daha fazla argo konuşuyor, en ağır küfür kelimelerini rahatlıkla kullanabiliyor. Bizim gibi sizin de itirazınız olmayabilir bunlara ama yasaların itirazı var.. Anlamda hiçbir değişiklik yapmadan ama dediğimiz sansürü uygulayıp, kağıda döktüklerimiz Müjde'nin sözleri ile başlıyor:

—...Evet.. Küçük yaştan beri ünlü bir sanatçı olmak arzusu vardı içimde... Tiyatroya çok erken yaşlarda başladım. Uzun yıllar öğrencilik ile tiyatroyu birlikte sürdürdüm... Çok yorulmuştum.. O zaman evlenmeyi tercih ettim. Evlenip rahat etmek ve çalışmamak... Liseyi bitirdiğim sene 18 yaşındaydım ve evlendim...

—Evlenmeden önce seks hakkında bilginiz var mıydı?..

—Hiç yoktu... Samim ilk flörtümdü, ilk elini tuttuğum, ilk öpüştüğüm erkek... Bir kaç kere çalıştığım tiyatroya gelmişti... An-

Devamı 69. Sayfada

Salıncaklı sandalye.. Oyuncak ayısı.. Sandalyenin ritmik sallanışları..Ayısını kucaklama..İşte günün bir saati, bu hayal aleminde dolup gidiyor bile..

Gece işten dönüşün yorgunluğu ise başka türlü çıkıyor..İç çamaşırı kullanmıyor Müjde yatarken..Uzanıyor.. Sonra kendi elleri ile masaj yapıyor kendi kendine..Okşar gibi dolaşıyor, parmakları vücudunun yetişebildiği yerlerinde..Sabırla sürdürdüğü bu masaj, rahatlatıyor onu biraz sonra..Yan dönüyor..Uykuya dalıyor..Yalnızlık bitiyor..Çünkü rüyalarında yalnız değil, artık Müjde!..

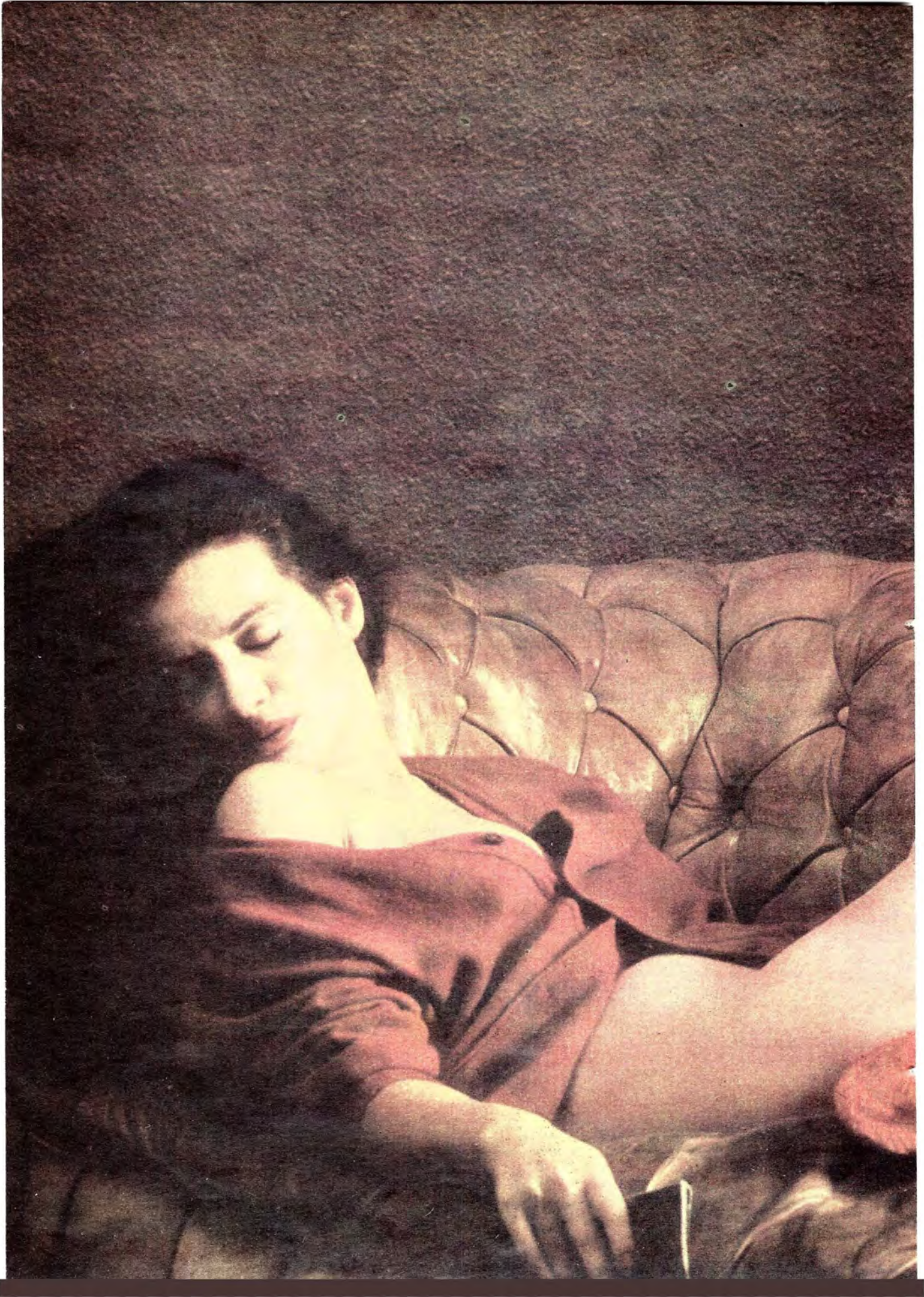

Yazılan, söylenen, sanılanın aksine hayatında kimse yok.. Ama Müjde bundan şikayetçi değil.. Üstelik gece yasağı ile, yatağa erken girip, erken çıktığı ve günlerini eskiye göre iki misli uzattığı halde.. Yalnızlığını tek başına doldurmayı başarmış.. Kendi kendine yetiyor.. Bir kitap..Dalıp gidilen hayaller..Ve..

KÜÇÜK HİKAYE
Yazan:
Anais NİN

KUMSALDAKİ KADIN

Louis bir türlü uyuyamıyordu. Yatağında yüzüstü uzandı. Kafasını yastığın altına soktu ve sıcak çarşafların içinde, sanki bir kadının üzerinde imişçesine hareket etmeğe başladı. Ama sürtünme içindeki ateşi artırınca durmak zorunda kaldı.

Yatağından doğruldu, saatine baktı. Geceyarısı ikiydi. İçindeki ateşi söndürmek için ne yapabilirdi. Bungalovundan dışarı çıktı. Gökte ay parlıyordu ve Louis bu ışıkta heryeri gayet iyi görebiliyordu. Burası Fransa'nın kuzeyinde Normandiya kıyılarında bir plaj kasabasıydı. Kumsal, isteyenlerin bir veya birkaç günlüğüne kiralayabilecekleri kulübelerle doluydu. Louis etrafına boş gözlerle bakarken, kulübelerden birinde ışık yandığını gördü. Bu ağaçların arasında bir yerdi, civarında da başka yapı yoktu. Geceyarısı bu saatte kendisi gibi uyumayan kim olabilirdi acaba?. Çıt çıkarmadan yaklaştı. Kumda ayak seslerinin duyulmasına zaten imkan yoktu. Perdeler çekilmiş ama iyi kapanmamıştı. Aralıktan odanın içi gayet güzel görülüyordu. Louis'in gözleri birden olağanüstü bir manzara ile karşılaştı. İçerde çok geniş bir yatak vardı. Yatağın üzeri yığınla yastık doluydu. Üzerindeki battaniyenin duruş şekline bakılırsa, az önce bu yatağın üzerinde sanki bir güreş maçı yapılmıştı. Louis daha derine bakınca, yatağın öbür köşesine tam bir arap şeyhi havasında kurulmuş adamı gördü. Sanki hareminde gibiydi ve çırılçıplaktı. Yatağın üzerinde bağdaş kurmuş ve öyle oturmuştu. Odada bir de kadın vardı. O da çırılçıplaktı. Louis kadını ancak geriden görebiliyordu. Kadın adamın önüne eğilmiş, şeyhini eğlendiriyordu. Louis kadının ne yaptığını görmüyordu ama zevk içinde titreyen vücuduna bakınca, olup biteni kolayca tahmin edebiliyordu. Adam elini kadının kafasının üzerine koymuş-

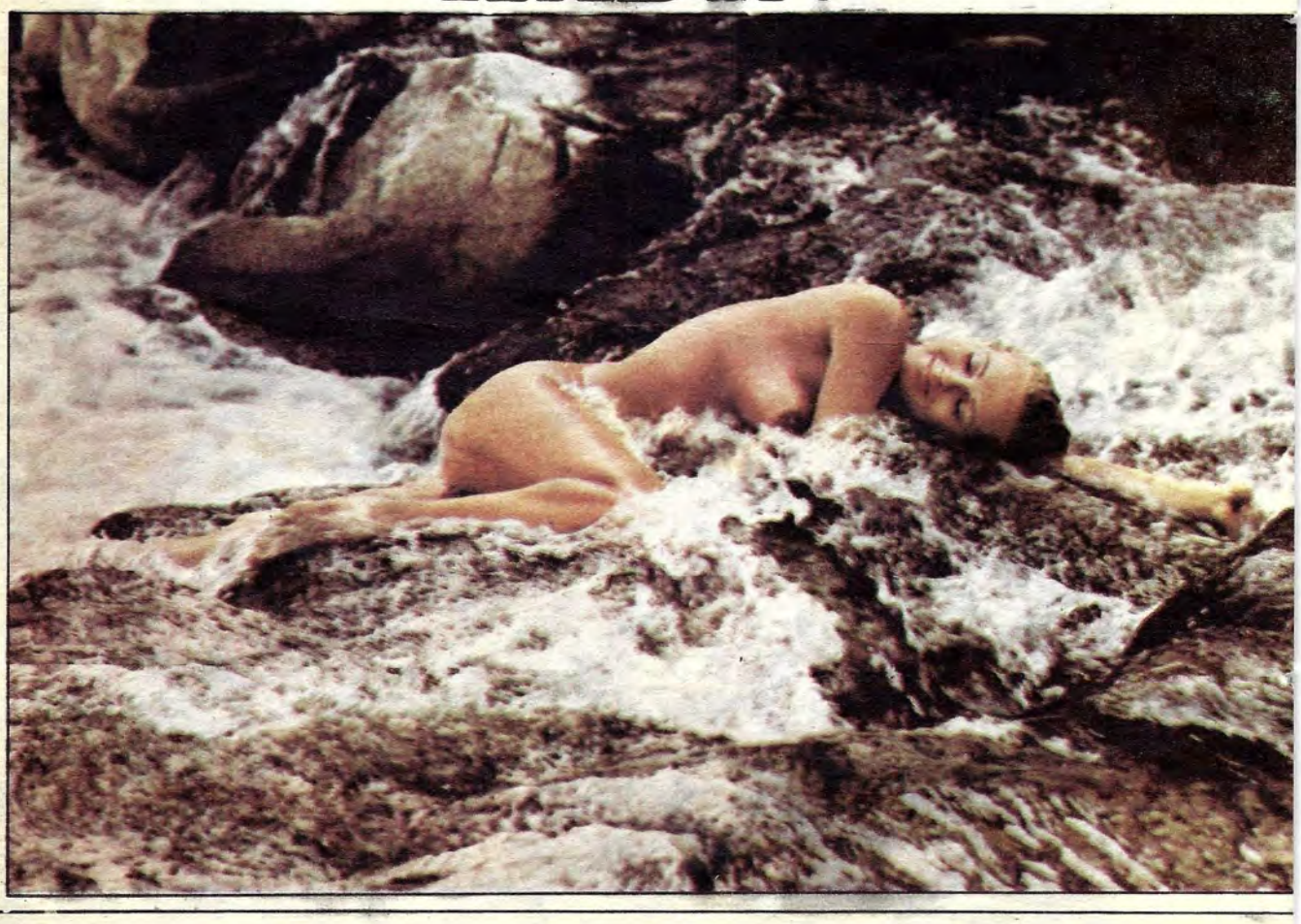

tu, sanki ona yön ve tempo veriyordu. Sonra adam geriye doğru kaykıldı, yatağın üzerine uzandı. Kadın bir kedi gibi fırladı ve adamın yüzünün üzerine oturdu. Adam yatağa çakılmış gibiydi. Hareketleri yapan, oyunu yöneten gene kadındı. Louis, erkeğin iyice heyecanlandığını gördü. Kadını aşağıya doğru itmek istiyordu. Ama kadın olduğu yerden memnun, kendi güzelliğini, karnını, saçlarını, tüylerini seyrediyordu. Uzun süre durumlarını değiştirmediler. Louis daha fazla dayanamadı ve pencerenin önünden ayrıldı. Biraz daha kalsa, kendini kumların üzerine fırlatacak, içinde yanan ateşi oracıkta söndürecekti, ama bunu istemiyordu.

Louis kumlar üzerinde yürümeğe başladı. Adamın üzerindeki kadının harikulade güzelliği gözlerinin önünden gitmiyordu, adımlarını sıklaştırdı, koşmağa başladı. Denizin getirip yığdığı kumların sahile paralel oluşturduğu kum tepeciklerine ulaştı. Bu tepeciklerin arkasında okyanus uzanıyor, dalgaların ritmik hışırtısı, denizin varlığını duyuruyordu. Louis, dalgaların hışırtısına bir başka sesin karıştığını duydu. Kumda biri yürüyordu. Döndü, baktı, bir kadın gördü... Üzerinde bornoza benzer birşey vardı ama öylesine hafif bir kumaştan yapılmıştı ki, rüzgarla bir yelken gibi doluyor ve uçuşuyordu. Kadın da denize doğru yürüyordu. Louis gözleri ile takip etti, onu. Kadın suyun kenarına gelince üzerindeki bornozu bir hareketle yere düşürdü. Şimdi dalgaların önünde ve ayışığının altında çırılçıplaktı. Biran durdu, sonra dalgalara doğru koşmağa başladı. Louis bir robot gibi kadını taklit etti, üzerinde ne varsa çıkarıp attı ve sulara doğru koştu. Kadın, erkeğin farkına ilk o an vardı. O da ay ışığında bu genç, yapılı vücudu, bu yakışıklı ve gülümseyen yüzü görmüş ama hiçbir çekinme, ya da korkma belirtisi göstermemişti. Louis kadına doğru yüzdü. Birbirlerine gülümsediler. Bu gülümsemelerde, gecenin karanlığında bile davet okunuyordu. İkisi de birbirlerinin mükemmel vücudundan hoşlanmıştı.

Louis kadına yaklaştı, kadın yaklaşmaya sesini çıkarmadı. Tersine, oldukça sığ suyun içinde ayağa kalktı, bacaklarını açtı. Louis derin bir nefes alıp daldı, bu sütun gibi bacakların arasından geçti. Sudan çıktığında ikisi de güldüler. Louis iyice heyecanlanmış, tahrik olmuştu. Kadın erkeğin heyecanını artık açıkça görüyordu. Louis kadına doğru yürüdü. Omuzlarından yakaladı, hırsla ve arzuyla kendisine çekti. Kadın bir anda erkeği ve onun erkekliğini hissetti. Birbirlerine büyük bir hırsla dokundular. Sonra kadın aniden silkindi, kaçmağa başladı. Ama bu tam bir tavşana kaç, tazıya tut hareketiydi. Şimdi suyun üzerinde yüzüyorlardı ama bir garip yüzmeydi bu. Vücutları birbirlerine kenetlenmiş, öyle gidiyorlardı. Suyun üzerindeki bu sevişme kısa sürdü, kadın bir daha silkindi, hızla sahile doğru yüzdü ve kendini ıslak kumların üzerine attı. Louis peşinden koştu. Heryerinden sular akıyor ama o gecenin serinliğini duymuyor, tersine ateş gibi yanıyordu. Kendini kadının üzerine bıraktı.

Ama kadını en çok arzu ettiği o an, birden herşey bitti. Gücünü kaybetmişti. Kadın kumların üzerine uzanmış, arzuyla onu bekliyor ama Louis hiçbirşey yapamıyordu. Günlerdir kadın yüzü görmemişti. Hayatında hiçbir zaman bu kadar arzulu olmamıştı ama işte şimdi, hiçbirşey yapamıyordu. Bu kadına hemen oracıkta sahip olmak için ölüyor ama olamıyordu. Louis fena halde utandı. Kadın çok tatlı ve yumuşak bir sesle konuştu ilk kez:

"—Daha çok vaktimiz var.." dedi, "Acele etme... Sadece üzerimde kal, kıpırdama... Böylesi öyle güzel ki!."

Kadının sıcaklığı yavaş yavaş Louis'i sarmaya başladı. Arzusu geri gelmemişti ama kadının sıcak vücudunu hissetmek gerçekten çok tatlıydı. Şimdi kumların üzerinde, dudaklardan başlayıp, ayak parmaklarının uçlarına kadar devam eden bir birleşmişlik içinde uzanan iki çıplak vücut vardı. Louis az sonra kadının güzel vücudunu daha iyi görebilmek için doğruldu. İki ince uzun bacak, hafif bir karaltı ile birleşiyor, dümdüz bir karın haline geliyor, bu karının üzerinde de, iki nefis, dopdolu tepecik yükseliyordu. Uzun ıslak saçlar, ayışığında pırıl pırıl parlayan tenle, tam bir kontrast teşkil ediyordu. Ve bu saçların arasında gülümseyen bir güzel yüz ona bakıyordu.

Louis kadının yanına tıpkı bir Buda heykeli gibi oturdu. Kadın erkeğin isteğini anlamıştı. Kaybolan gücü geri getirmek ona düşüyordu. Elini uzattı... Doğrusu ya bu işi çok iyi biliyordu... Bir yandan Louis'yi okşuyor, bir yandan çılgın bir arzu ile kıvranan vücudunun her noktasını erkeğin bakışlarına cömertçe sunuyordu. Louis kadına sahip olabilmek için delice bir arzu duyuyordu ama bir türlü bu işi yapmaya hazır hale gelemiyordu. Kadın doğruldu, dudaklarını erkeğin dudaklarına uzatırken "Dilini uzat bana" diye fısıldadı... İki dil kadının ağzının içinde buluştular. Kadın aynı anda hem ağzını hem ellerini en iyi şekilde kullanıyordu. "Uzat" diye fısıldadı kadın... "Daha uzat dilini... Olabildiğince..."

Louis birden içinde bir fırtınanın patladığını hissetti. Kan şimdi vücudunun bütün noktalarında büyük bir hızla dolaşıyordu. Erkekliğine yeniden kavuşmuştu.

Kadın bekledi... Erkek hazır olduğu halde bekledi. Sanki onu öpmeğe doyamıyor, öpüşmekten başka şey yapmak istemiyor gibiydi. Bu defa dayanamayan erkek oldu. Saldırdı.. Büyük bir hırsla saldırdı. Birleştiler... Adeta boğuşur gibi dakikalarca seviştiler. Ama bu kez de boşalamadı Louis.. Sonunda ayağa kalktılar. Elbiselerini bıraktıkları yere doğru yürüdüler. Kadın önde gidiyor, Louis kumlara bulanmış bu ıslak vücudu arkadan seyrediyordu. Dayanamadı. Tekrar saldırdı kadına... Tıpkı bir güreşçi gibi yere yıktı onu... Göğüslerini elleri ile sardı. Kadın "Sevişelim gene" diye bağırdı..."Sabaha kadar, ebediyyete kadar sevişelim... Ne olur boşalma... Bitmesin... Bitirme..."

Kumların üstünde seviştiler... Elele tutuşup evlere doğru yürürken, yolda, ayakta seviştiler... Evlerin önündeki çalılıkların arasında seviştiler... Louis daha fazla dayanamadı, tutamadı kendisini artık... Patladı... Kadınla beraber... Solukları birbirine karıştı.

Çalılıkların arasında şimdi sırtüstü uzanmış sigaralarını içiyorlardı. Ufukta yavaş yavaş yükselmeğe başlayan güneşin kızıllığı yüzlerini bir alev yığını gibi ışıldatıyordu. Birden üşüdüklerini hissettiler. Giymeye vakit bulamadıkları elbiselerini bir battaniye gibi üzerlerine örttüler.

Kadın, Louis'in gözlerinin içine baktı ve ona bir hikaye anlattı.

Bir diplomatı öldüren Rus teröristinin idam edildiği gün Paris'teydi. O zamanlar Montparnasse'da yaşıyordu. Hayatının büyük bir kısmı gençlerin devam ettiği kafelerde geçiyordu. Bütün gençlik duruşmaları büyük bir ihtirasla izlemişti. Adam tam bir fanatikti. Yargıcın sorularına Dostoyevski gibi cevap veriyor, inançlarından

Devamı 86. Sayfada

Yenilendi herşey, farklı bir dünya için...

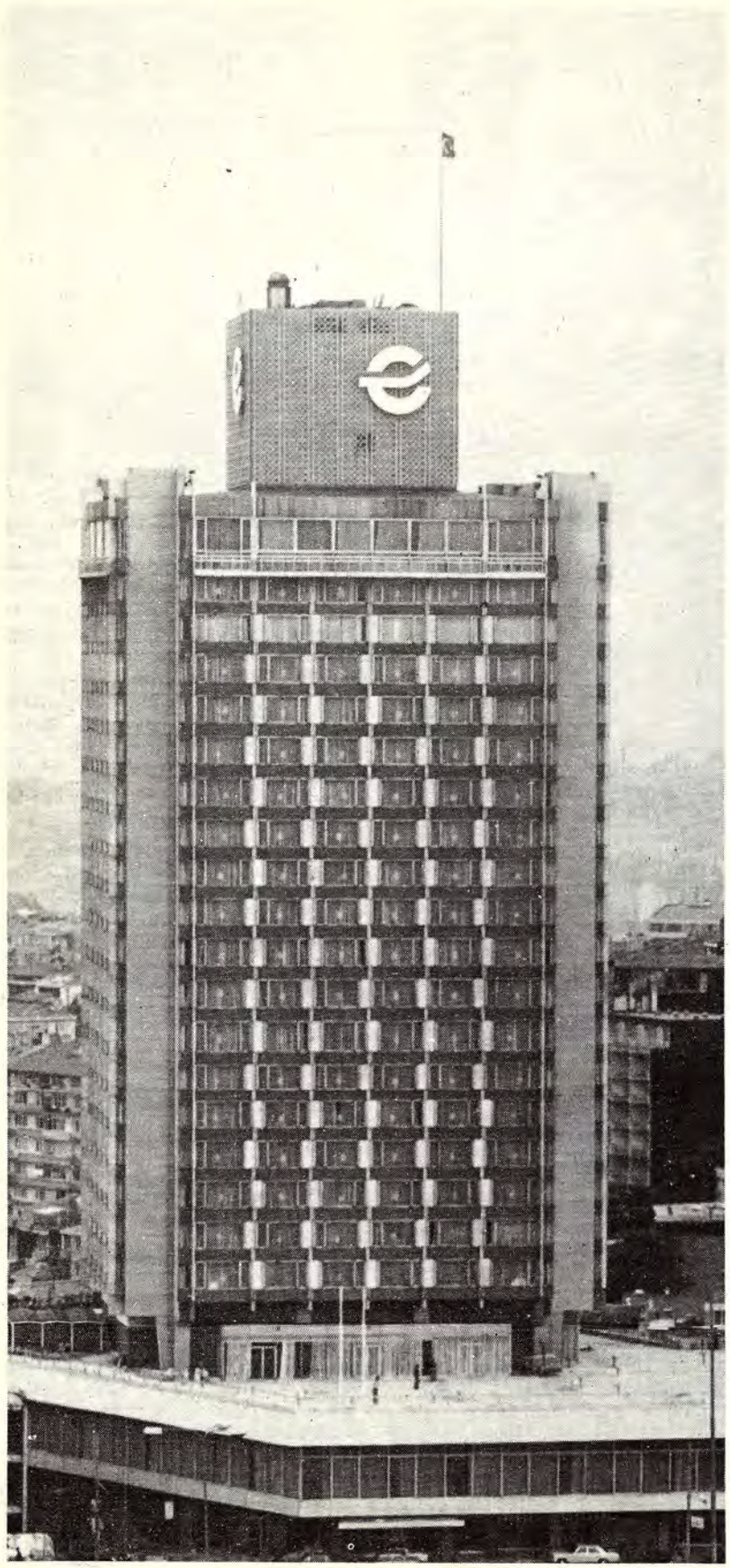

BRASSERIE KAZAN

Ana lobi katında. Uluslararası ve geleneksel Türk mutfağından seçmeler nazik ve itinalı servis.

Rotisserie Panorama

ROOF'ta... Eşsiz İstanbul ve Boğaz manzarası. Etkileyici bir atmosfer. Konuklarınızı gururla ağırlayabileceğiniz, restaurant ötesi bir restaurant...

Merhaba Bar

Etkileyici bir atmosferde MEHMET OLCAYTO'nun dinlendirici müziği ile her çeşit içkinin en güzeli, en özeli...

ETAP Cafe

Hareketli Etap Çarşısının ortasında... Her gün 10.00-19.00 arası devamlı servis. Ağız tadıyla, hesaplı fiyatlarla karnınızı doyurabileceğiniz bir cafe... Her zaman cıvıl cıvıl...

Patisserie Opera

Anlatmakla tarif edilemiyecek harika pastalar. iç çekici turtalar, değişik kekler, spesiyal ekmekler, tatlı-tuzlu bisküviler ve daha neler neler...

ÇAY SALONU

Sevdiklerinizle bir arada beş çayı... Etap Marmara size; her gün saat 16.00'dan 18.00'e kadar ana lobisinin renkli bir köşesinde MEHMET OLCAYTO'nun nefis müziğiyle, nezih bir ortamda beş çayı teklif ediyor...

Sauna Türk hamamı

Sağlığınız, görünümünüz, dinlenmeniz ve dinçleşmeniz için...
Sauna ve Türk Hamamına siz de abone olabilirsiniz.

Etap Çarşısı

İtinalı kuru temizleme, deri, zevkli çiçeklik, aksesuar profesyonel fotoğrafçı... Kısacası zevkiniz ve ihtiyaçlarınız için oniki seçkin dükkan.

ETAP
MARMARA
INTERNATIONAL HOTELS

Taksim - İstanbul Tel: 44 88 50

ultra

UZAYIN KADERİ

Uzayın sonu ne olacak? Bir uçtan öbür uca, yavaş yavaş soğuyarak, hararetin sıfırın altına düşmesi halinde buza mı dönüşecek? Yoksa büyük bir patlama sonunda etrafa dağılan parçalar zamanla birleşip ateşten bir top mu olacak? Veya kainat durmadan genişleyip, daralarak, ilelebet yaşayacak mı? Astronomların yakında cevaplayacaklarını iddia ettikleri bu soru, bilim ve tekniğin yanı sıra, din ve felsefeyi de ilgilendirdiğinden, insanlık tarihinin gelmiş geçmiş en önemli sorusudur.

Uzay bilimcileri son ikiyüz yıldır bu konuda atılan büyük adımlara güvenerek, pek kısa bir sürede doğru ve yeni çözümler bulacaklarına emin görünüyorlar. Uzayın oluşumu üzerinde bugüne dek çeşitli teoriler ortaya atıldı. Bazılarına göre büyük bir patlama sonunda meydana geldiği iddia edilirken, bazıları uzayın zaten, zaman zaman kendisini yenileyerek hep var olduğu tezini savundular. Büyük yıldız kümeleri ve diğer galaksilerin sırrı neydi? İsimlendirilemeyen gök cisimleri neydi? Karanlık boşluklarda ne vardı? Bu büyük bilmeceyi çözmedeki rolleri ne olacaktı?.

Milyonlarca yıl geçmişe ışık tutan harika araç ve teknikler kullanan astronotlar, sonsuzluğun sırrını çözmek üzereler

Bu sorulara cevap aramak için yapılan girişimler sonunda, o zamana kadar bilinen ve tanınandan çok farklı, yeni bir uzay fikri oluştu. Daha önceleri kainatın hareketsiz ve değişken olmadığına inanılırken, bugün onun insan aklının alamayacağı kadar dinamik, şiddetli ve değişken olduğu ispat edilmiş durumda.

Artık, uzayın bilinen veya bilinmeyen birçok cisimlerle dolu olduğu şüphe götürmez bir gerçek. Işınların bile kendilerinden kaçamadığı, bir nevi kozmik emici türündeki "kara boşluklar", güneş sisteminden daha küçük, fakat milyonlarca yıldızı kapsayan kümelerden daha fazla enerji yayabilen alevli cisimler, bir ucundan diğer ucuna milyonlarca yılda aşılabilen binlerce galaksi... Bütün bu bilinmeyenlerin düşüncesi bile, insanı ürpertmeye yeterken, kozmologlar eninde sonunda bu sırrı çözeceklerinden eminler. Bu denli güven duymalarının nedenini şöyle açıklıyorlar, "Bilim tarihinde, insan beyninin böylesine aşama yaptığı ikinci bir iki yüzyıl daha yoktur."

Kozmologlar 1930'dan beri uzayın gelişimi üzerinde çeşitli fikirler ortaya attılar. Aynı yıl Edwin Hubble adında genç bir astronom, dünyamızdan çok uzaktaki diğer sistemler ve galaksiler hakkında, geniş yankılar uyandıran bir rapor yayınladı. Yıldızların, sistemlerin ve gök cisimlerinin

Devamı 81. Sayfada

Hitler kazansaydı ne olurdu?

İllüstrasyon: Osman Kehri

Hitler (En üstte), kazansaydı dünyanın bugünkü görünümü nasıl olurdu?. Her taraf temerküz kampları (İkinci resim) ile mi dolardı?. Yoksa Polonya'da kurulan idam sehpaları (Üçüncü resim) başka ülkeleri de mi sarardı?. Tarihçi Lukacs'a göre, Hitler kazansaydı, Mareşal Rommel (En altta) bugün "Keşke kazanmasaydı" diyecekti.

Tarihçi John Lukacs, II. Dünya Savaşını Hitler kazansaydı sorusunun yanıtını belgelere dayanarak gerçek bir senaryo gibi yazdı

İkinci Dünya Savaşı 1939 Eylülünde ezici Alman zaferleriyle başladı. Hitler orduları önce Polonya'yı ele geçirdiler, sonra da 1940'ın bahar ve yaz aylarında Norveç, Danimarka ve Batı Avrupa'yı (Fransa dahil) ezip geçtiler. Ancak, Hitler, İngiltere'yi işgal etmeyi denemedi, hava saldırılarıyla yetindi; bu ise, İngilizleri dize getirmeye yetmedi. Bir yıl sonra Balkanlar da Hitler'in eline geçmiş, Haziran 1941'de Sovyetler Birliği'ne saldırı başlamıştı. Hitler burada da savaşı kazanmaya çok yaklaştı, ama, Alman orduları, Japonya'nın Amerika'ya saldırarak bu ülkeyi savaşa soktuğu Aralık 1941'de, Moskova önlerinde çakılıp kaldılar. Üç buçuk yıl geçtikten sonra Alman orduları nihayet yenik düşürüldü. Hitler de 30 Nisan 1945'de intihar etti.

II. Dünya Savaşı'nın resmi kronolojisi bu... Ama, hiç düşündünüz mü: Hitler 1940 yılında İngiltere'yi işgal edebilmeyi başarıp savaşı kazansaydı ne olurdu? Ünlü savaş tarihçilerinden John Lukacs, "Hitler II. Dünya Savaşı'nı kazansaydı ne olurdu?" sorusunu yanıtladı.

Tarih insanla alay eden rastlantılarla doludur. Hiç düşündünüz mü: Hitler Dunkerque'de generallerine kulak verseydi ne olurdu? Ağızbirliği etmişçesine, hepsi, iki haftaya kalmadan Paris'e girebileceğini söylüyorlardı. Oysa, Hitler, yalnızca General Student'in desteklediği bir kararla, darbesini başka yerde, başka biçimde indirmeyi tercih etti.

1940 yılının 1 Haziran'ında Alman paraşütçü birlikleri, İngiltere'nin güney kıyılarına, Hastings ve Deal arasında bir yere indirme yapmaya başladılar. İngilizler bu beklenmedik hareket karşısında apışıp kalmışlardı. Ellerinde yedek bir tek tümen bile yoktu. Dunkerque'den dönen yorgun-tükenmiş birlikler, giderek büyüyen bu Alman köprübaşının karşısına çıkabilecek durumda değillerdi. Sayıca ve silahça çok güçlü Alman ordularına karşı direnişi, ellerinde sopalar ve krikolarla siviller sürdürüyordu. Hitler İngiliz ordularının direnemeyeceğini biliyordu. Ancak, İngiltere halkının gösterdiği direnişe de hayran kalmış, halkın "savaş" belasından kurtulabilmesinin yollarını aramaya başlamıştı. 3 Haziran günü, İngiltere Bakanlar Kurulu, Almanlarla sokaklarda, parklarda, karada, denizde ve havada çarpışmakta direnen Winston Churchill'in bütün ısrarlarına rağmen, Londra'nın boşaltılmasına karar verdi. Bu kabine toplantısı sürerken Hitler'in de önerisi geldi: Londra'yı bombalamayacak, İngiliz Adaları'nın bütünüyle Alman işgali altına girmesini öngörmeyen barış görüşmelerine oturacaktı.

Birmingham'da kurulan yeni İngiltere kabinesinin önde gelen kişileri Sir Nevile Henderson, Sir Oswald Mosley, Lady Astor ve George Lansbury idi. Kral ve ailesi Edinburgh Sarayı'na taşınmışlardı. Savaş kışkırtıcılığına adı artık iyice çıkmış olan Winston Churchill, selameti, Kanada'ya kaçmakta bulmuştu. Canterbury Ateş-kesi, St. Swithin gününde imzalandı. İngiltere'nin tam ortasından bir çizgi çekildi. Hattın güneyinde kalan yerler ve bu arada Scapa Flow deniz üssü Almanlara bırakıldı, bölgenin genel valiliğine de Rudolf Hess getirildi.

Bu tarih yaratan gelişmelerin büyük etki ve sonuçlarını biliyoruz. Kent ve Sussex'de daha savaş sürerken, Fransızlar, Mussolini'ye başvurarak, Almanya'ya aralarında arabuluculuk yapmasını istemişlerdi. Mussolini'nin çabaları sonucunda San Remo Konferansı toplandı. Varılan anlaşmaya göre, Belçika, Hollanda, Lüksemburg ve Alsas-Loren'i kapsayan bölge bir Alman Eyaleti oldu; Mussolini, Fransa'nın güney kıyılarından bir dilim ve Korsika'yı aldı; Franko ve Mussolini Kuzey Afrika'daki Fransız sömürgelerini aralarında paylaştılar; Fransa'nın geri kalan bölümü, Mareşal Petain ve Pierre Laval'in yönetimindeki Fransa'ya bırakıldı.

Daha henüz konferans bitmeden, Hitler, Stalin'e bir ültimatom göndererek, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'daki topraklarının iki hafta içinde Almanlara teslim edilmesini ve Sovyet hükümetinin aynı süre içinde Ural Dağları'nın doğusuna çekilmesini istedi. Ültimatom süresi henüz bitmeden Hitler orduları Sovyet sınırlarını aşmaya başladılar. Direniş görmeden hızla ilerlediler. Stalin sonunda ültimatom koşullarını kabul etti ve yeni Sovyet hükümeti Sibirya'nın Omsk kentinde kuruldu.

Devamı 72. Sayfada

SIMSICAK..

İSTANBUL
kürk galerisi

ŞİŞLİ HALÂSKÂRGAZİ CD. KENT PASAJI_ZEMİN KAT_NO: 107_108_109/TEL: 46 06 78_79_80

"-Birşey mi var?."

Dallas'ın Lucy'si Charlene Tilton

Ahret sorularına korkusuz yanıtlar

TRT'nin geçen yıl başlayan yeni dizisi, tüm ulus için pazar akşamlarını en iyi geçirme aracı haline gelirken, bunda başrolü oynayanlardan biri de, vaktinin çoğunu samanlıkta geçirmeğe bayılan Lucy Ewing'i oynayan Charlene Tilton'du . Bal renkli saçlı,bu yaşıyla da, boyuyla da minik seks meleği, önüne gelen erkekle cilveleşirken, özellikle erkek seyircilerin dikkatlerini topladı. Bu sezon izleyeceğimiz bölümlerde Lucy'yi samanlık dışında da görmeğe başlayacağız. Charlene "Yapımcılar benim oyuncu olacağıma, rol yapacağıma inanmıyorlar, bu yüzden senaryolara samanlık dışında sahnemi pek koymuyorlardı. Ama geçen zaman içinde kendimi ispatladım" diyor. 19 yaşındaki Charlene Tilton'un yıldızı şimdilerde çok parlak. Dallas dizisinin yanında sinema dünyasından da teklif üstüne teklif alıyor. İki anlaşma yaptı bile. Bunlardan birinin adı "Otostopcu Fıstığın Anıları.." Adına bakınca, filmin ne olduğunu tahmin etmeniz kolay.

Charlene Tilton, gazetecilerin en özel sorularına bile büyük bir açık yüreklilikle yanıt vermekle ünlü.. Örnek istiyorsanız, sayfalarımızda bulacağınız röportajın sadece ilk sorusuna ve yanıtına bakmanız yeterli...

SORU— Bekâretinizi kaç yaşındayken kaybettiniz?

TİLTON— Oooo... Galiba benimle o biçim bir röportajlardan birini yapmak niyetindesiniz. 15 yaşındaydım.

SORU— Bu ilk deneyinizde umduğunuzu buldunuz mu?

TİLTON— Hem de nasıl... Oğlana deli gibi tutkundum. Sınıf arkadaşıydık.

SORU— O günü anlatır mısınız?

TİLTON— Aman Allahım... Uzun süre birbirimizi hergün gördük.. Hiçbirşey olmadı. Sonra bir gün bana telefon etti. Fena halde üşütmüş. Okula da bu yüzden gelememiş. Yatakta yatıyormuş. İnsanlara bakmaya bayılırım. Annelik yanım kuvvetlidir yani. Yanıma bulabildiğim bütün ilaçları alıp ona çorba pişirmeğe gittim...

SORU— Sonra...

TİLTON— Sonrası tahmin ettiğim kadar hasta değilmiş işte... Ama yatakta olduğu doğruydu...

SORU— 14-15 yaşındaki resimlerinizde Sue Lyon'a çok benziyorsunuz. Lisedeyken, sizi kendilerine Lolita yapmak isteyen erkekler çıktı mı?

TİLTON— Tabii... Hollywood Lisesi'nde okudum ben. Bu okulu bilen bilir. Bu okulda okuyan kızların karnelerinde ahlak notu olmadığına inanır herkes. Etrafta daima kötü niyetli yaşlı erkekler dolaşırdı, iş çıkarabilir miyiz diye.

SORU— Ya sınıfınızdaki delikanlılar.

TİLTON— Çok laf, az iş... Bir erkekle sinemaya gittiniz, dönüşte ona bir "iyi akşamlar" öpücüğü verdiniz diyelim... Ertesi gün okulda, sizin de katıldığınız grup seks alemleri anlatılırdı.

Posterlerinin herbiri satış rekoru kırdı

"Hayatımda iç çamaşırı giymedim"

SORU—Hollywood'da herkesin köşeyi nasıl döndüğüne dair yığınla öykü anlatılır. Kimisi doğrudur, kimisi de reklam için uydurulmuş masal... Sizi bir artist avcısının, okul piyesinde gördüğü, iki gün sonra da, ilk filminize başladığınız doğru mu?

TİLTON— Harfiyyen doğru. Üstelik o piyeste önemli bir rolüm bile yoktu. Ama artist avcısı hemen benimle anlaşma yaptı. Walt Disney'in "Garip Cuma" adlı filminde oynamağa 48 saat sonra başladım. O günden bu yana da nefes alacak vaktim olmadı.

SORU—Sinemanın ve televizyonun öteki sarışın bombalarına göre çok genç yaşta şöhrete ulaştınız. Bunu nasıl sağladınız?

TİLTON— İnsan kendi şansını kendi yaratır. Ben amaçlarımı daha çocukken belirlemiştim. Bu amaç uğruna hayatımı düzenledim, fırsatları değerlendirdim.

SORU—Sizce güzel ve seksi bir kadın, amacı uğruna bu özelliklerini kullanmalı mı?

TİLTON—Mutlaka... Ben daima kullandım.

SORU—Nasıl yani?

TİLTON— Şey... Yani... Örneğin, geçenlerde arabamın tekerleğini değiştirmem gerekti. Bir servis istasyonuna gittim. Sırada 15 araba bekliyordu. Oysa benim fazla vaktim yoktu. Arabadan dışarı çıkmadan önce, bluzumun düğmelerini göbeğimin hemen üstündekine kadar açtım. Ayağımda ise zaten çok kısacık kesilmiş ve vücuduma sımsıkı yapışmış bir şort vardı. İstasyonda çalışan adamların beni görmeleri ile, ellerindeki işi bırakıp yardıma koşmaları bir oldu. Beş dakika sonra, lastiğim değiştirilmiş, ben yola çıkmıştım...

SORU—Artistliğin yolu, yatak odasından geçer derler... Siz de bu yoldan geçtiniz mi?

TİLTON— Hayır. Bu yüzden bir başrolü de kaybettim. Rejisör ille de benimle yatmak istiyordu. "Sen gitte kendi dibini dövdür" deyince, herif çıldırdı. Benim yolum yatak odalarından geçmiyor. O yanlış bir yol. Filmciler yatak odalarına girenlere gerçekte pek rol vermezler. Canları istediği zaman yatak odalarına gelsin diye oyalamayı tercih ederler. Eğer bir genç kız, yatak odasına girerek ünlü bir yıldız olacağına inanıyorsa, çok yanılıyor demektir. Kızın kimin yatağına girdiği, hemen anlatılır. Ben sık sık böyle hikâyeler duyarım. Ben duyuyorsam, ünlü yapımcılar, yönetmenler de duyuyor demektir. Bir kız bir kez düştü mü, artık yükselmez, düşmeğe devam eder.

SORU—Yıldızlık yolunda her isteyenle yatan kızlar tanıdınız mı?

TİLTON—Birkaç tane... Bazı kızlar bu yolla başaracaklarını sanı-

Devamı 88. Sayfada

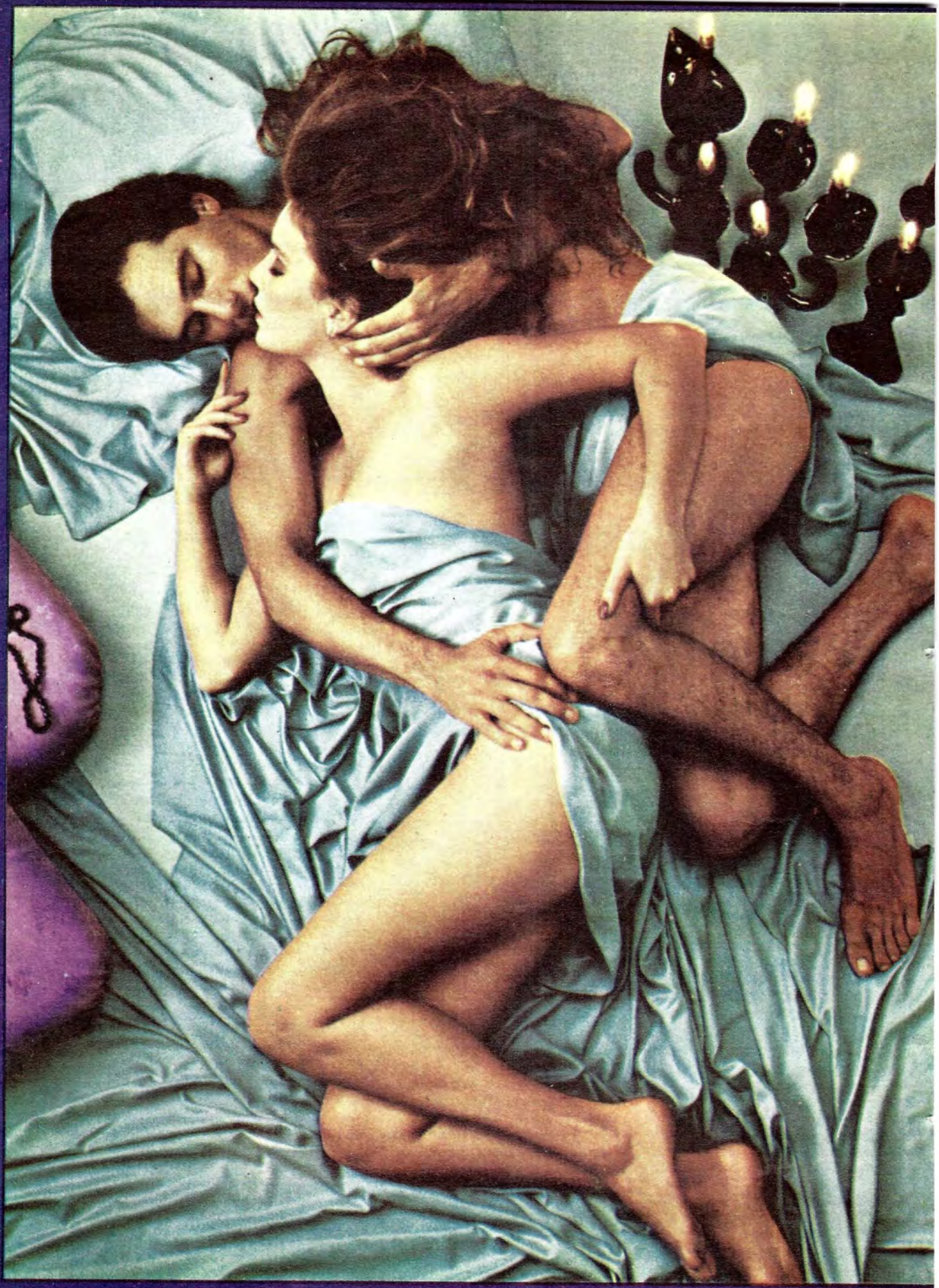

ZAMANLAMANIN SIRRINI ÖĞRENİRSENİZ, HARİKULADE RÜYAYA KAVUŞURSUNUZ!.

Orgazm Planlaması

Orgazm, cinsel birleşmenin, daha da genel bir deyişle seksin yıldızı, doruğudur. Yapılmış yüzlerce, binlerce bilimsel araştırmaya şükürler olsun, bugün, artık cinsel gerginliğin bu doruk ve boşalma anının fizyolojisi konusunda bilinmesi gereken herşeyi biliyoruz. Hangi tekniklerin, hangi yöntemlerin, hangi tercihlerin olabilecek en iyi cinsel tepkiyi verdiklerini, yani orgazmın **nedenlerini** de büyük ölçüde öğrenmiş bulunuyoruz.

Ya orgazmın zamanlaması? Yani **ne zaman** olması gerektiği? İşte, bu soruya henüz doğru yanıt bulunabilmiş değil... Cinsel birleşme sürecinin üç aşamasını meydana getiren ön-sevişme, birleşme ve ard-sevişmenin hangisinde orgazma ulaşılmalı? Birleşme aşamasında, eşinizle birlikte mi, ondan önce mi, yoksa sonra mı? Birleşme süreci tam biterken orgazma gelmek o kadar önemli mi? Üç aşamayı da gerçekten doyurucu bir biçimde bitirdikten sonra orgazma bir türlü ulaşamazsanız, ne yapmalı? Eşiniz sizi zindana kapatıp anahtarı da uzaklara mı atmalı? Bu sorulara da tam yanıt verilebilmiş değil...

Orgazma ulaşmanın bilinen yöntemleriyle zamanlaması konusundaki sebep-sonuç ilişkileri genellikle kafamızda katı kurallara bağlıdır. Biz, konuyu, **olması gereken** değil de, **olabilecek** değişik an ve biçimlere ayırmak ve böylece geleneksel düşünce kalıplarını kırmak için, cinsel birleşme sürecini üç aşamaya ayırarak şöyle şemalaştırdık:

Ön Sevişme	Birleşme	Ard Sevişme

Üç aşamayı anlatan kavramlar esas alınırsa, gerçek orgazmın ikinci aşamanın sonunda, yani penisin vajinada bulunduğu aşamada · meydana gelmesi gerekir. Birleşmeden ister önce, ister sonra olsun, sevişme bir tür oynaşma, bir tür eğleşmedir; oysa, aslolan birleşmedir. Gerçekten de, bilimsel araştırmaların ortaya koyduğuna göre, çiftlerin büyük bölümü, "ön-sevişme" aşamasını ziyafetten önce sunulan bir "aperatif", "ard-sevişme" aşamasını da tıka-basa doyulduktan sonra sırf ev-sahibesine ayıp olmasın diye atıştırılan bir "çerez" olarak görmektedirler. Aynı düşünceye göre, "ön-sevişme" aşaması, erkeği ya da kadını psikolojik değilse bile fizyolojik olarak birleşme aşamasına hazırlayan bir araçtır: ön-sevişme, kadını yeterince uyarır, erkeğin de penisini yeterince sertleştirebilirse ikinci aşamaya geçilir, ikinci aşamanın sonunda da orgazm/boşalma meydana gelir. Burada kısa bir ayraç açarak, erkekte orgazmla boşalmanın genellikle "özdeş" kavramlar olarak anlaşıldıklarını hemen ekleyelim. Gerçi bunlar aynı şey değildir ama genel kanıya uygun olarak, şimdilik, bunları eşanlamda kullanabiliriz. Bu mantığı esas alarak, seks sürecinin üç aşamasını ve sonuçlarını şöyle gösterebiliriz.

E

Ön Sevişme	Birleşme	Ard Sevişme

Erkek boşalıp da penisi sertliğini kaybettikten sonra yan dönüp horul horul uyumaya başlayabilir. Oysa, o anda, siz, doyuma ulaşmamış, gerginliğiniz sürer durumda olabilirsiniz. İşte, yukarıdaki şemada özetlenen seks ve orgazm anlayışı, yani erkeğin orgazma ulaşmasını seks yolunun sonundaki bir "dur" işareti olarak görme alışkanlığı, hem sizi, hem eşinizi, cinsel birleşmenin fizyolojik sınırlarının çok ötesine geçebilecek bir seks zevkinden yoksun bırakacaktır. Genellikle de bırakmaktadır.

Cinsel birleşme konusunda yaygınlıkla benimsenen bir başka görüş de, erkekle kadının aynı anda orgazma ulaşmalarının "ideal" olduğudur. Bu görüş, şemayla şöyle özetlenebilir.

E K

Ön Sevişme	Birleşme	Ard Sevişme

Şaşılacak sayıda çok çift, aynı anda orgazma ulaşmayı sekste ustalığın işareti saymakta, aynı anda orgazma ulaşmayı birkaç saniye ya da dakika farkla kaçıran çiftler de kendilerini "başarısız" görerek moral yıkıntıya girmektedirler. Bu anlayış, seks konusundaki kalıplaşmış düşünce ve davranışlarımızın bir başka görüntüsüdür.

Leigh ve Jerry'i örnek alalım. Evlenmeden önce altı ay birlikte yaşamışlardı. Yirmi-altı yaşında bir psikoloji öğrencisi olan Leigh'e göre, bu altı aylık beraberlik, Jerry'i rahatlatmış, kendine güvenli duruma getirmiş, telaş ve ürkeklikten doğan erken-boşalmadan kurtarmış olmalıydı. Yirmi-dokuz yaşında ve avukat olan Jerry ise, evliliklerinin çok iyi, seks yaşamlarınınsa harika gittiği inancındaydı. Sonra bir psikiatra gittiler ve gerçekleri öğrendiler: Leigh, gözleri yaş içinde, Jerry'le birleşmelerinde orgazma gelmediğini, gelmiş gibi yaptığını anlattı.

"Şarlo'nun eski filmlerinden biri gibiydi" diyor Leigh, "Çabuk, sözsüz ve komik". Aşk oyununu Jerry başlattığı için, önce Leigh'in göğüsleri ve kadınlık organlarını okşuyor, sonra da penisi sertleşince birleşmeye geçiyordu. Arada sırada da öpüşüyorlardı. Ruh doktoruna gittikleri güne kadar, Jerry aynı anda orgazma ulaştıklarını sanıyordu Bu izlenimi ona Leigh vermişti, çünkü Leigh, daha baştan kadınla erkeğin aynı anda orgazma ulaşmalarının **zorunlu** olduğuna inanmış, inandırılmıştı. Leigh anlatımı sürdürüyordu: "Erotik olmak, onu tahrik edebilmek için çok şey yapıyordum. Eve geldiğinde saçlarım hiç bir zaman bigudili olmadı. Parfümlü banyolar yaptım. Çok iç gıcıklayıcı geceliklerle yatağa girdim. Ama Jerry'nin erken boşalacağı korku-

Devamı 78. Sayfada

YEGİNLER
DERİ BUTİK

(RAJANS)

(Pazar günleri de hizmetinizdeyiz.) Demirhane Cad. Hacı Raşit Geçidi No. 23 Zeytinburnu (sahil yolu) - İstanbul Tel: 23 22 32

Dünya yı Değiştiren Kitaplar

THOMAS PAİNE ve "Sağduyu"

Thomas Paine otuz yaşında Amerika'ya ilk adımını attığı günlerde, hiç kimse onu böylesine etkili ve şaşırtıcı bir geleceğin beklediğini tahmin dahi edemezdi. Hayatı o tarihlere kadar adeta bir başarısızlık ve hatalar silsilesiydi. Giriştiği her işde vasata bile ulaşamayan sonuçlar elde ediyordu. O günlerde, İngiltere'den Yeni Dünya'ya göç eden bu kimsesiz mültecinin, günün birinde İngiliz dilinin en büyük yazarlarından biri, Amerikan tarihinin bu yönde oluşmasında en fazla etkisi olan ateşli bir tartışmacı, adı İngilterede, İngiliz-Amerikan Kolonilerinde ve Batı Avrupa'da nefret, korku, alkış, saygınlık, ümit uyandıran bir siyasal tahrikçi, bir ihtilalci olabileceğini düşlemek için hemen hemen hiçbir neden yoktu. Adeta denebilir ki, **"Okyanusu aşmak, onun şahsiyetinde vasatı dehaya dönüştüren bir metamorfoz etkisi yapmıştır."**

Ancak, Paine'in daha önceki hayatı üzerinde yapılacak bir araştırma, bu yılların boşa harcanmadığını, tam tersine, gelecek için hazırlandığını ortaya çıkaracaktır.

Thomas Paine, 29 Ocak 1737 tarihinde Norfolk yakınlarında Anglikan bir anne ve Quaker bir babanın çocuğu olarak dünyaya geldi. Çocukluğu ilk günlerden itibaren yoksulluk, mahrumiyet ve binbir zahmet içinde geçti. 13 yaşına kadar kasaba okuluna devam etti. Burada kendi deyimi ile "öğrenmenin yüceliğini ve manevi değerlerin kıymetini" anladı. Ancak müsbet ilim ve icatlar onu mistik düşünce ve felsefeden daha fazla etkiliyordu.

Daha sonra babasının korsacı dükkanında çıraklık yapmaya başladı. Ama bu monoton hayata üç yıl dayanabildi. Evini ve ailesini terkederek, bir ticaret gemisine gönüllü tayfa olarak yazıldı, fakat babası onu bularak geri getirdi ve 19 yaşına kadar babasının yanında kaldı. Artık bir denizcinin maceralı hayatına özenmiyordu. Londra'ya giderek orada ticarete atıldı, boş vakitlerinde de astronomiyle uğraşıyordu. Paine için uzun sürecek, gayesiz yıllar bu şekilde başladı. Yaptığı işle tatmin olamıyordu. Evlenmelerinden bir sene sonra ölen kimsesiz bir hizmetçi kızla hayatını birleştirdi. Bu sırada vergi memuru olarak çalışıyordu. Kaçakçıların peşine düşmekle zengin fakir herkesi kendisine düşman etti. Ama kısa zamanda bu işi terkederek yılda 25 pound ücretle Kensington'da öğretmenlik yapmayı denedi, o da olmadı. Açlıktan çalışamıyacak durumdaydı, tekrar vergi işine döndü ve 1771 yılında ikinci kez evlendi. Karısı ve kayınvalidesiyle birlikte ek bir gelir sağlamak amacıyla bir bakkal dükkanı açtılar.

Bu yıllar zarfında Paine, zamanının çoğunu üyesi olduğu bir kulüpte geçiriyordu.Burada güncel konuların yanında, ciddi konular ve şiir üzerine tartışmalara katılıyordu. Konuşma alanındaki yeteneği onu kulüp sözcülüğüne getirdi. İşçi ücretlerine zam ve daha iyi çalışma şartları istiyorlardı. 1772-73 kışında bu konuda hazırladığı bir raporla birlikte parlamento üyeleri ve diğer yetkililerle görüşmek için Londra'ya gitti. Ama bu yolculuk sonunda, sadece istekleri reddedilmekle kalmadı, görevini ihmalden dolayı işinden de oldu. Bakkal dükkanı iflas etti, varı yoğu icra yoluyla satıldı ve karısı onu terketti. Böylece tam orta yaşın arifesinde kimsesiz ve beş parasız ortada kaldı.

Ancak, bütün bu aksiliklerin yanı sıra, Londra seyahati Paine'e çok önemli birşey kazandırdı: **Benjamin Franklin**'i tanıma fırsatı... O günlerde kolonilerin denetleyicisi olarak Londra'da bulunan Franklin, belki de ondaki dehayı farkederek, Paine'e şansını bir de Amerika'da denemesini tavsiye etti.

1774 yılında Thomas Paine Amerika'ya adımını attığı zaman, Benjamin Franklin'in onu "zeki ve kıymetli bir adam" diye tanıttığı takdim mektubundan başka hiçbir güvencesi yoktu. Ancak, Paine'nin kendisinin bile henüz farkında olmadığı bir başka özelliği daha vardı: Tecrübeli geçmişi... Bütün bu yıllar boyunca adaleti kurmak için gerekli ilkel gücü, yoksulluğun felaketini, insan haklarını, milyonlarca vatandaşı aristokrasiden ayıran derin uçurumu, avam kamarasına girebilmek için dönen dolapları, kraliyet ailesinin aptallığa varan saflığını ve düzensizliğini hem gözlemiş, hem de öğrenmişti. Bütün bu konular üzerinde öylesine uzun uzun düşünmüştü ki, insanlık, demokrasi, evrensel anlamda sosyal ve politik bir reform için yapamıyacağı şey yoktu.

Philadelphia'ya gelişinden az sonra bir dergide işe alındı, ve 18 ay burada çalıştı. Zenci köleleri savunan bir yazının dergide basılmasıyla da ilk haçlı görevi başladı. Makalenin yayınlanmasından beş hafta sonra Amerikan tarihinde köleliğe karşı ilk dernek Philadelphia'da kuruldu. Bunu, kadınlar için eşitlik, uluslararası telif hakları, hayvanları koruma vs. gibi istekler takip etti. Bir yandan bütün bu konuları kapsayan makaleler yayınlanırken, bir yandan da Paine'in başrollerden birini oynayacağı harbin hazırlıkları yapılıyordu. 1775 yılında Concord, Lexington ve Bunker Hill saldırıları ile savaş başladı.

Kral taraftarları ile **George Washington, Benjamin Franklin ve Thomas Jefferson** gibi İngiltere'ye baş kaldırıp, özgürlük isteyenler

Devamı 87. Sayfada

ERKEK KOKULARI

Altı grupta toplanan erkek kolonyalarını ne zaman sürebilirsiniz, size hangisi uyar, Türkiye'de hangileri yapılıyor, biliyor muydunuz?

Kolonya, losyon, parfüm...

Bunlar aynı şeye verilen değişik adlardır. Çok değil, birkaç yıl öncesine kadar, bunları sürmek "kadınsı" sayılırdı, bu yüzden de kokuların satışları "erkek" pazarlarına sızma olanağı bulamazdı.

(Devamı 84. Sayfada)

Dünya üzerindeki belli başlı erkek kolonyaları, bunların türleri ve dünya piyasasındaki ortalama fiyatları (Dolar olarak yazılı bu fiyatlar gümrüksüz mağazalarda daha düşük olabilir) şöyle:

1. 4711 Eau de Cologne (Narenciye-13.50) 2.English Leather (Narenciye-6.50) 3. Sport Scent for Men Sprey (Fougere-12.00) 4.Eau de Guerlain (Narenciye-22.50) 5. Macho(Fougere-11.50) 6.Eau Sauvage pour Homme (Narenciye-16.50) 7.Colorado Sage Cologne(Fougere-7.50) 8.Pierre Cardin Man's Cologne(Baharatlı-25.00) 9.Chanel for Man(Baharatlı-12.00) 10.British Sterling(Baharatlı-7.50) 11.Givenchy Gentleman Eau de Toilette(Baharatlı-15.00) 12.Patou pour Homme(Tahta, deri-45.00) 13.Halston 1-12 (Yeşil-16.00) 14. Devin Light Sprey (Yeşil-15.00) 15.Goffrey Beene Grey Flannel (Yeşil-30.00) 16. YSL Naturel Sprey Atomize (Yosun-Narenciye-10.00) 17. Blend 30 Eau de Toilette (Tahta, deri-18.00) 18 Kanon (Tahta, deri-14.50) 19. Aramis Super (Yosun-Narenciye- 18.50) 20. Ted Lapidus Sprey (Tahta, deri-16.50) 21.Polo(Tahta, deri-16.50) 22.Denim Cologne (Yosun-Narenciye 7.50)

Çam ormanlarından gelen serinlik

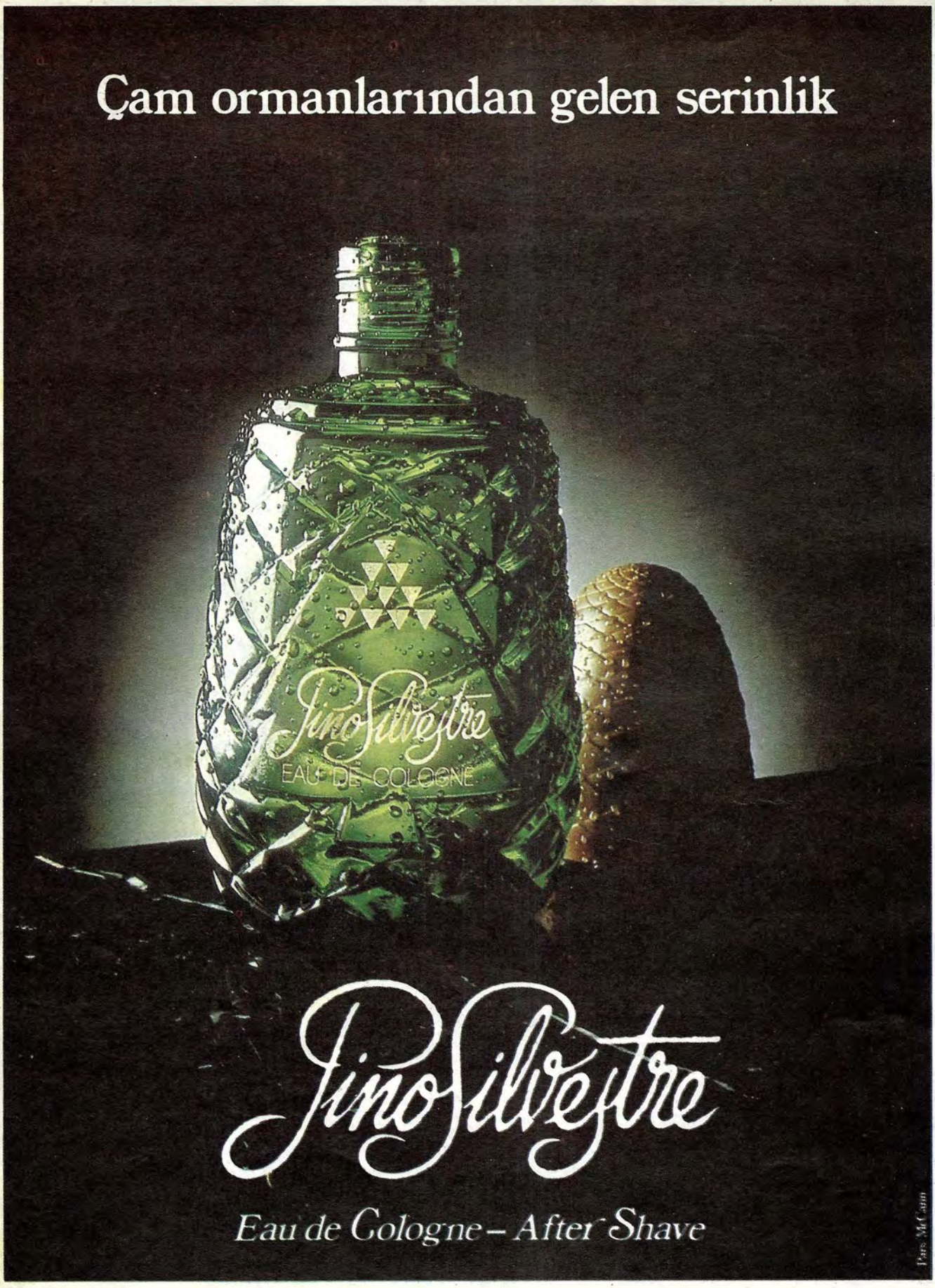

Pino Silvestre

Eau de Cologne – After Shave

Bakire İlonka ve Yakışıklı Türk'!..

(Macar Folklorundan derlenmiştir.)

Türk akıncıları, Macaristan'da hızla ilerliyorlardı. Kaleler birer birer düşüyor, tarihi Buda kentine giden yollar açılıyordu. Ama bir küçük kale ve onun içindeki bir avuç asker kahramanca dayanıyordu. Teslim olmuyordu. Kalede yiyecek giderek azalıyordu. Ama daha kötüsü susuzluktu. Kuşatmaya dayanmak ve teslim olmamak için ne yapıp yapıp su bulmak zorundaydılar.

Sonunda cesur ve akıllı bir asker komutanın karşısına çıktı.

"—Komutanım..." dedi... "Türkler kadınla savaşmazlar. Kadına dokunmazlar. Ben kadın kılığına girip Tuna nehrine gideceğim ve su getireceğim."

Teklif kabul edildi. Cesur savaşçı kadın kılığına girdi, yanına da iki güğüm alıp yola çıktı. Ama kaleden birkaç adım uzaklaşmamıştı ki, havada uçan bir okun kalbine saplandığı görüldü.

Dikkatli ve nişancı Türk nöbetçisi oynanan oyunu farketmişti.

Yaşlı komutan "Son umut da gitti.." diye mırıldandı..."Artık teslim olmaktan başka çare yok.."

Tam bu anda, kalenin en güzel kızı, genç bakire İlonka yerinden fırladı..

"—Bir de ben şansımı deneyeceğim" diye bağırdı.

Komutan başını iki yana salladı:

"—Olmaz İlonka.. Seni de kadın kılığına girmiş bir asker sanıp vurabilirler. Sana kıyamam. Bu tehlikeyi göze alamam.."

"—Ben bir çare biliyorum" diye dayattı, İlonka.. "Su almaya çırılçıplak giderim. O zaman benim kadın olduğumdan kimsenin şüphesi kalmaz. Türkler dedikleri gibi kadına dokunmuyorlarsa, suyu doldurur dönerim."

Kaledekilerin çoğu, özellikle İlonka'ya aşık gençler şiddetle itiraz ettiler. Ama İlonka diretti. Tek çare oydu. Deneyecekti.

"—Beyler," diye bağırdı, "Namusumu sizin şerefinize emanet ediyorum. Şimdi soyunup yola çıkacağım. Ben soyunmağa başlarken gözlerinizi kapayacak, geri gelip giyinene kadar da açmayacaksınız."

Kaledekiler, cesur kızın isteğini yerine getirdiler. Herkes gözünü kapadı. İlonka çırılçıplak kalıncaya kadar soyundu. Öylesine güzel, öylesine çarpıcı bir vücudu vardı ki, insanın artık yanılmasına onu erkek sanmasına imkan yoktu.

Elbiselerini bir kenara yığan İlonka, iki güğümü alıp, hafifçe aralanan kapıdan dışarı sızdı.

Dışardaki güneş bembeyaz vücudu üzerinde yankılanıyor ve bütün hatlarını tüm çarpıcılığı ile ortaya çıkarıyordu. Doğrusu ya, böyle bir güzelliğe, değil kadınla savaşmayan Türkler, kim olsa dokunmaya kıyamazdı.

Bakire İlonka, adım adım Tuna nehrine yaklaşırken, su peşindeki bir kızdan çok, bir tanrıçaya benziyordu.

Etraftan çıt çıkmıyordu. İlonka cesurca ilerliyordu. Sonunda nehre vardı. Önce eğildi, kana kana kendi susuzluğunu giderdi... Sonra güğümlerini doldurdu. Tam doğrulurken, suda kendisinden başka birinin aksini daha gördü. Bu kaleyi kuşatan genç ve yakışıklı Türklerden biriydi ve İlonka gibi, o da çırılçıplaktı.

İlonka genç Türk'ün de susuz olduğunu hissetti. Ama onun susuzluğunun sebebi başkaydı. Genç adam İlonka'ya yaklaştı.. Kollarının arasına aldı...

Biraz sonra genç Türk'ün susuzluğu da geçmişti. Güzel İlonka'-

Devamı 78. Sayfada

Hiç ummadığınız bir anda ve yerde mahçup olmak istemiyorsanız,

İÇ ÇAMAŞIRI DEYİP GEÇMEYİN

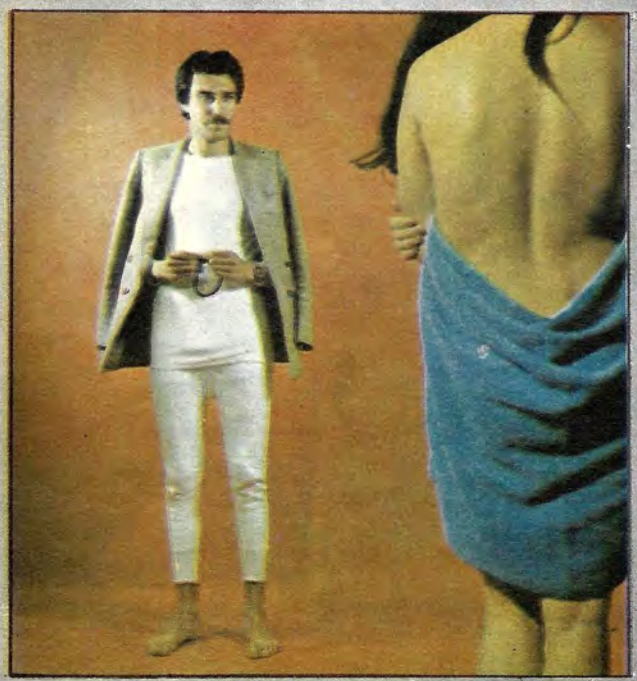

İç çamaşırının da modası mı olur demeyin... Olmasa, televizyonda bunca iç çamaşırı yayınlanır, Yıldızlar, Eroslar ve ötekiler birden ortalığı kaplar mıydı?.. Uzunu, kısası, kollusu, kolsuzu, renklisi, renksizi ile iç çamaşırları artık erkek giyiminin ve karakterinin belli başlı bir belgesi haline geldiler.

Soğuğu önleme amacı ile özellikle kış aylarında giyilen yünlüler ya da tire denen iç çamaşırı türleri oldukça sağlıklı. Dokuma arasındaki bol gözenek cildin nefes almasını kolaylaştırıyor, terin buharlaşıp gitmesini de engellemiyor.

Aynı özellik pamuklu olanlarda da var. Ama iş naylon ipliğe gelince değişiyor. Bunlar belki ötekilere göre, yıkanıp giyilmeğe daha dayanıklı, şekillerini daha uzun zaman koruyor ve ütüye gerek bırakmıyor ama çamaşırdaki naylon iplik oranı arttıkça, deri için sağlıklı olma vasfı da düşüyor.

Biz, hiçbir zaman, içinde yüzde 50'den fazla naylon iplik bulunan iç çamaşırı giymenizi tavsiye etmeyiz. ●

Slipler ülkemizde kalitesine ve markasına göre, 150 ile 600 lira arasında değişen fiyatlarla satılıyor. Merserize ve pamuk olanları var. Atletler ise 150 ile 600 lira arasında değişen fiyatlarla satılıyor. Atletlerin tire denen yün olanlarının fiyatı ise 1800 lira.

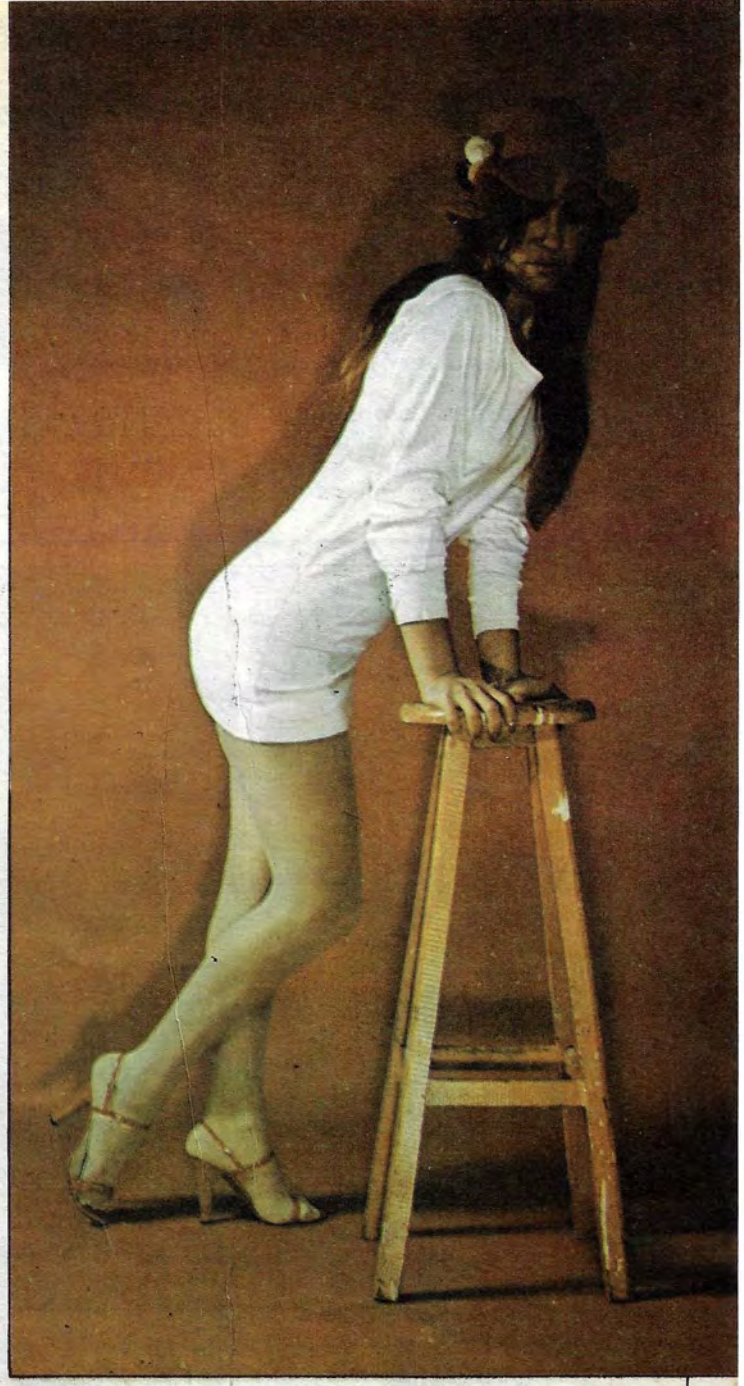

Fanilaların pamuk ve merserize olanları 200 ile 650 lira arasında değişen fiyatlarla satılıyor. Yünlü yarım kol fanilanın fiyatı ise 2 bin lira.

Şortların pamuk olanları 550-650 lira arasında değişiyor. Yünlü olanları 2400 lira.

Kırsal kesimde bol, kentlerde ise, kış aylarında giyilen uzun kilotlar ya da Amerika'daki adı ile Long johnlar da iki tür. Pamuk olanlar 550-650, yün olanlar ise 2400 liradan satılıyor.

Uzun kollu fanilalarda fiyatlar, türe ve kaliteye göre değişik. Pamuklular 550-650, yün olanlar 2400 liradan piyasaya sürülüyor.

Öğleleri ayrı
akşamları ayrı havası
olan restoran

ZİYA

Bir zamanlar Ankara'da bir Piknik vardı. Şimdi de var ya, ama bu eski Piknik değil artık. Sattığı herşey güzeldi ama Piknik'i, Piknik yapan asıl servisiydi. Bu dillere destan servis yüzünden Piknik özellikle öğle saatlerinde dolar boşalırdı.

Ankaralı Ziya İstanbul'a gelirken, çok iyi tanıdığı Piknik'in bu özelliğini beraber getirdi. Kendi adını verip açacağı restoranda, herşey güzel ama servis mükemmel olacaktı.

...Ve Ziya bunu başardığı için "Restoran Ziya" Nişantaşı'nın değil, İstanbul'un en ünlü yerleri arasına adını kolay yazdı ve değişmez müşteriler edindi.

Ziya'nın güzel yemekleri, mükemmel servisi ve konumu, havasını çok kısa zamanda sağladı. Gerçi yemeklerin olağanüstülüğü şefin o günkü keyfine bağlıydı biraz ama hiçbir zaman vasatın altına düşmediği için bu durum kimseyi fazla üzmüyordu.

Ankaralı Ziya, İstanbul'a pırıl pırıl bir yer kazandırırken, ortağı Kolejli Erdoğan'ın da bunda payı büyük olmuştu.

"Hangi Kolejli" demeyin... Amerika'da Harvardlılar gibi, ülkemizde de Robert Kolejliler, başka kolej tanımadıklarından, okullarının adını söyleme gereği duymazlar... "Kolejli" demek, "Robert Kolejli" demektir.

Kolejli Erdoğan'ın okul ve sınıf arkadaşları şimdi İstanbul'un genç kuşak işadamları ve yöneticileri sınıfını oluşturduğundan, bu çevrenin Ziya'ya taşınması ve

Ziya'nın usta işi pişiren şefleri ve özenli servis yapan ahçıları öğleleri genellikle acelesi olan işadamlarına yetişirler. Akşamları ise, barda günün yorgunluğunu Barmen Halil'in nefis kokteylleri ile çıkaranlara ve masalara kurulup aileleri ve sevdikleri ile rahat bir gece geçirmek isteyenlere aittir.

alışması güç olmadı.

Şimdi tüm bunlara bakıp, Ziya'yı işadamlarının öğle yemeklerini yediği o çok ciddi havalı, yalnız erkeklerin gittiği İngiliz Kulüplerinden biri sanmayın...Ziya İstanbul'un ünlü ve güzel kadınlarının da en az erkekler kadar severek buluştukları bir restoran.. Öğle yemeklerindeki, işadamlarına yetişme zorunluluğunun verdiği hızlı servisin yerini akşamları, kelimenin tam anlamı ile bir "Ambiyans" alıyor. Ziya başbaşa romantik yemeklerin yendiği, keyifli gecelerin geçirildiği bir yer oluveriyor. İşte bu yüzdendir ki, Ziya, İngiliz Hava Yolları'nın hazırladığı ünlü Ambasadörler Kılavuzunda, İstanbul'un en iyi restoranları arasında gösteriliyor.

Şef Ertuğrul'un spesiyaliteleri arasında dil balığı şişi ve içindeki peyniri ile doyumsuz bir tadı olan Bonfile Şövalye en çok aranan...

Tüm bu üst düzey özelliklerine karşılık Ziya'da fiyatlar oldukça ılımlı. İçkiyi saymazsanız, etlisi, tatlısıyla, nefis bir yemeği adam başı 500 lira civarında bir para ile yemeniz mümkün. Günümüz için, hele benzerleri ile kıyaslanırsa gerçekten şaşırtıcı bir fiyat bu...

Ziya'ya gitmeden önce yer ayırtmakta yarar var. Gerçi öğle üzerleri hızlı servis içinde size bir yer açılması uzun sürmeyebilir ama akşamları tedbirli olmanızı salık veririz.

Gene de herşeye rağmen, sizi bekleyen bir boş masa bulamazsanız, üzülmeyin, Barmen Halit, birbirinden nefis ve bir bölümünün tariflerini hemen bu sayfada okuyacağınız kokteylleri ve içkileri ile size hizmete hazır. Gerçekten ender bir zevkle düzenlenmiş bu barda geçireceğiniz bir yarım saatin de ayrı bir tadı olacak, kendinizi biran için tipik bir İngiliz Pub'ında sanacaksınız.●

Ziya'nın barmeni Halil Karabulut en favori yerli kokteyllerini tarif ediyor!..

Halil Karabulut İstanbul'un iş merkezlerinden Nişantaşı'nda genellikle ünlü işadamlarının devam ettiği "Restoran Ziya"nın barmeni.

Müşterilerinin çoğunu yakından tanıyor ve onların neler istediklerini biliyor. Restoran Ziya'ya gelenler Barmen Halil'in kokteyllerinden birine tutkun oluyorlar zaten...

Halil Karabulut, meslek sırlarından bir bölümünü Erkekçe'ye anlattı. Yerli içkiler ve yerli malzeme ile yapılabilecek kokteyllerinden örnekler verdi. İstediğiniz an bunları siz de evinizde uygulayabilirsiniz. İçinde yerli içkiler bulunan bir minik barınız ve gerekirse kullanmak üzere içinde içki çalkalayabileceğiniz bir şişeniz (ki barmen dilinde buna shaker (Şeykır okunur) diyorlar ve hemen her züccaciyecide bulunuyor) olsun yeterli.

Bundan ötesini önce Halil Karabulut'un formülleri, daha sonra el alışkanlıklarınız, giderek kendinizin ve konuklarınızın zevkine göre yapacağınız değişiklikler çözümler.

Sayfalarımızdaki kokteyl tariflerinden ikisi, Tertip ve Yeşil Bahçe Halil Karabulut'un kendi icadı. Öteki ünlü kokteyllerin yerli uyarlamaları...

Tariflere geçmeden size, bugün İstanbul'un önde gelen kişilerine bu zevkli kokteylleri hazırlayan Halil Karabulut'u tanıtalım.

Karabulut, belki şaşarsınız, bir köy çocuğu. 1953 yılında Sivas'ın Suşehri nahiyesinin Doğantepe köyünde doğmuş. Okumağa fena halde merak sarmış. Bir okulu yatılı kazanmış ama ailesi göndermemiş. O da kızmış, evden kaçmış.. Ver elini İstanbul, Sene 1966. Böyle gelenlerin çoğu kendisini genellikle inşaatlarda tuğla taşır bulurken, yetenekleri, zekası uyanıklığı ile Halil kendisini birden restoranlarda ve Amerikan barların arkasına yerleştirmiş. Restoran Ziya'nın patronu Ziya Haznedar'ın yakın ilgisi ve desteği onu kısa zamanda İstanbul'un en ünlü barmenleri arasına sokmuş.

Tertip

1 ölçü votka
1/2 ölçü limon suyu
1/2 ölçü vişne suyu
limon dilimi
buzlu servis

İdeal

1 ölçü cin
1/2 ölçü dry vermut
1/2 ölçü taze greyfrut suyu
2 kaşık pudra şekeri
3 damla augustra
vişne tanesi konur
servis martini bardağında yapılır

Yeşil Bahçe

1 ölçü cin
1 ölçü nane likörü
1/2 ölçü limon suyu
servis nane yaprağı ile buzlu bardakta yapılır

Suku Dry

1 ölçü votka
1 ölçü portakal suyu
1/4 ölçü portakal likörü
portakal dilimi
buzlu servis

Cin Saur

1 ölçü cin
1 ölçü limon suyu
6 damla şeker şurubu
1/2 şişe soda
limon dilimi
buzlu servis

Margarita

1 ölçü tekila veya votka
1/2 ölçü limon suyu
1/2 ölçü portakal likörü
shaker'da yapılır
servis bardağının kenarları tuzlu ve frape buzlu olmalı

Devamı 93. Sayfada

DİLEDİĞİNİZ KONUDA SİZ DE HAVA ATABİLİRSİNİZ

Ünlü bir fıkra vardır.

85 yaşında bir adam ruh doktoruna gider. "Doktor" der, "Bunalım geçiriyorum. İlkokuldan arkadaşım, komşum seksüel yaşamını aktif olarak sürdürüyormuş. Hem de her gece... Oysa ben bu sözün ne anlama geldiğini bile unuttum."

Doktor merakla sorar:

"— Nerden öğrendiniz, her gece bu işleri yaptığını?.."

"— Kendisi söyledi..."

"— Siz de söyleyin dostum. Ağzınızı bağlayan mı var?.."

Söylemek aslında zor birşey değil. Ama söylediğine inandırmak için birşeyler gerekli... Ne kadar şey?.. Şimdi biz size söyleyelim ki fazla değil. Eğer neyi, nerede, nasıl söyleyebileceğinizi bilirseniz, etrafınızdakiler sizi ağızları bir karış açık dinlerler, arkanızdan da "Hayret yahu... Bu adam herşeyi biliyor" derler.. Çok az şey öğrenmekle, herhangi bir topluluk içinde rahatça o işin uzmanı, hatta eleştirmeni olduğunuz izlenimini verecek kadar hava yaratabilirsiniz. Hava yaratmanın, bilmek kadar geçerli trikleri var. Bir örnek verelim. Şu geri kalan yılın en çok sözü edilen filmlerinden biri var... Şampiyon... Franco Zeffirelli'nin çektiği, başrollerini John Voight, Faye Dunaway ve Ricky Schroder'in oynadığı ünlü gözyaşı filmi. Diyelim ki, bu film kentinizde oynuyor ve siz sözü buraya getirmek istiyorsunuz.

"— Şampiyonu gördünüz mü?" dediniz mi, işiniz bitiktir. Sıradan bir sinema seyircisinden farkınız kalmaz. Filmin orijinal adını söyleyip "Champ'e gittiniz mi?"dediniz mi, bir adım daha atarsınız. Ama yetmez.. John Voight'un ya da Faye Dunaway'in filmini gördünüz mü?" diyen sizden öndedir. Hele aslında filmin gerçek kahramanı ama adı az duyulmuş küçük Ricky ile lafa girdiniz mi, etrafınız şöyle bir irkilir. Ama gerçek bir uzman asla bunları ağzına almaz... "Zeffirelli'yi gördünüz mü?" der.

Bitmedi.. Diyelim ki filmi görmediniz. Bu adı da ömrünüzde hiç duymadınız. Ama konuştuğunuz yerde lafı buraya getirip, soruyu size sordular... Kapana kısıldınız değil mi?.. Hiç de değil... Kaçış cümleniz hazır olmalı:

"— O herifin filmlerine hiç tahammül edemiyorum birader.. Bir kere gittim. 10 dakika dayanabildim, kaçtım. Öyle nefret etmişim ki, adını bile hatırlamıyorum."

Ama her yönetmen, her sinema adamı için aynı numarayı yapmağa kalkarsanız yutmazlar. Onun için taa başta dediğimiz gibi birşey bilmeniz gerek. Neyi, ne kadar.. Merak etmeyin.. Erkekçe size bu konuda yardımcı olacak. En popüler, en çok sözü geçen sinemadan başlayarak, giderek diğer konuları, örneğin resim, heykel, müzik sanatlarını ve aklınıza gelebilecek tüm diğer hava basma konularını ana hatları ile sizlere anlatacağız.. Bunları dikkatle okuyup aklınızda kalanları yeri geldikçe kullandığınız zaman, sizin o konunun uzmanı olduğunuza kimsenin şüphesi kalmayacaktır.

Burada okuduklarınızı yerinde satabilirseniz sizi sinema eleştirmeni sanabilirler

Sinemaya gitmek, evvel zaman içinde, eğlendiriciydi. Ama tiyatroya, operaya, baleye, konsere gitmenin aksine, "hava basmak" için pek elverişli değildi. Bir kere, herkes sinemaya gidebiliyordu. İkincisi, filmden sözetmek "filmin konusunu anlatmak" anlamına geldiği için, filmi görmemiş olanlar, sizi yaka-paça kapı dışarı ediyordu.

Bugün artık bu durum değişmiştir. Gördüğünüz (ya da görmediğiniz) bir film hakkında bilgili ve çok-bilmiş biçimde konuşamıyorsanız, herhangi bir toplulukta, "cüzzamlı" davranışı görürsünüz.

Nasıl konuşacaksınız? Arada sırada sinemaya gidip jenerikte yalnızca oyuncuların adlarını okuyanlardansanız işiniz güç... Kaldı ki, Antonioni'yi "sessiz sinema jönlerinden biri" sanmayacak kadar bilgi düzeyiniz olsa bile, her yıl çevrilen 3000, geçmişte çevrilmiş 150000 film hakkında tartışmanız da eşit ölçüde güç...

Ama bu güçlüklerin üstesinden gelmenizi sağlayacak bir anahtar sunmak istiyoruz sizlere.. Bu küçük kılavuzu okuduğunuzda, siz de, "sinema" konusunda rahatça hava basabilir, üstelik bastığınız havayı da herkese yutturabilirsiniz.

TEMEL KURALLAR

Sinema konusunda dilediğiniz toplulukta hava basabilmeniz için uymak zorunda olduğunuz üç temel kural var.

Birinci kural, **sinemaya giderken "tercihli" davranmak ya da öyle görünmektir**. Sakın yanlış anlamayın: Sevdiğiniz türden filmlere gitmekten vazgeçmenizi istemiyoruz. Yine dilediğiniz filmlere gidin ama artık, "sinemaya gittim" yerine, "falanca filme gittim" demeye başlayın. Geçmişte yaptığınız gibi yalnızca filmin oyuncularıyla konusunu değil, yönetmen, senaryo yazarı ve kameraman adlarını bellemeye bakın. Gerçi ışıklandırma, çekim açısı, anlatım gibi konularda "blöf" yapabilirsiniz ama asıl önemlisi, **adlardır.** Bunun için sinemaya gitmeye bile gerek yoktur. Televizyonda gösterilen eski filmleri izlemeniz bile yeterlidir.

İkinci kural, **her ne pahasına olursa olsun, gittiğiniz filmle öğünmenizdir**. Bu film, kovboy, gangster, komedi ve hatta aşk filmi olabilir. Öğünün! O tür filmlere sahip çıkan bir sahte-entellektüel topluluk nasıl olsa bir yerde vardır. Sizi de onlardan sanabilirler. Herkesin "kötü" saydığı filmlere de gidebilirsiniz. "Ne kadar kötü olduğunu görmek için gittim" ya da "Arada sırada kötü filmlere gitmek eğlenceli oluyor" klişelerini kullanmanız yeterlidir.

Üçüncü kural, **gittikleriniz dışındaki herşeyi küçümsemek, hor görmektir**. Hiçbir zaman, bir film, yönetmen ya da akım konusunda "bilgisiz" görünmeyin. "Öldürseler o can sıkıcı filme götüremezler" ya da "O yönetmen mi? Hayatında tek doğru dürüst film yapmadı" demeniz yeterli... Bunları yaparken, modayı da izleyin. Bir zamanlar, Hollywood'un "ticari" filmlerine çullanıp Avrupa'nın "sanat" filmlerini göklere çıkarmak modaydı. Bugün, artık, durum tam tersine dönmüş, Hollywood filmleri özlemle anılırken sanat filmleri yerin dibine batırılır olmuştur. Ünlü yönetmen-eleştirmen François Truffaut'nun, Satyajit Ray'ın **Pather Panchali** adlı filminin gösterilişinin tam yarı yerinde sinemayı gürültülü biçimde terkedişini kendinize örnek alın. Bu yeni akıma göre, Vittorio de Sica içeriği biçime tercih ettiği, Federico Fellini duygusal olduğu için eleştirilmektedir. Onlara karşı Hollywood'un Don Siegel ve Samuel Fuller gibi ikinci sınıf yönetmenlerini savunursanız, bilin, yalnız kalmazsınız. Mizoguchi hakkında ne düşündüğünüzü sorarlarsa da korkmayın. Adını hiç duymadıysanız "tutmadığınızı", duyduysanız "bıktıracak kadar şairane" olduğunu söyleyin. Sonra da, Howard Hawkes'un en son gördüğünüz kovboy filmindeki usta yönetimini göklere çıkarın.

Bu kurallara uyarken, işinizi kolaylaştırmak, size yaramayacak bir yığın ayrıntı arasında boğulmamak için, kendinize

Devamı 90. Sayfada

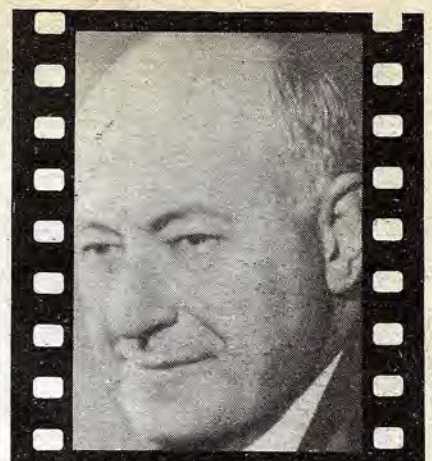

Cecile B. de Mille

Sergei Eisenstein

John Ford

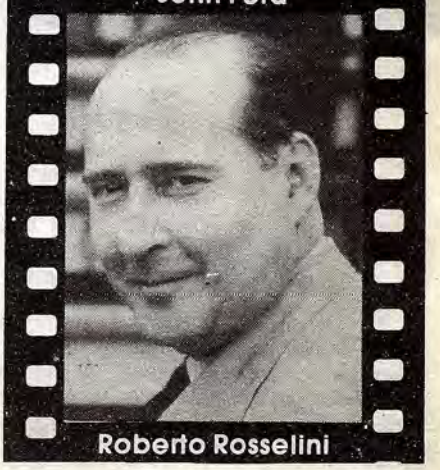

Roberto Rosselini

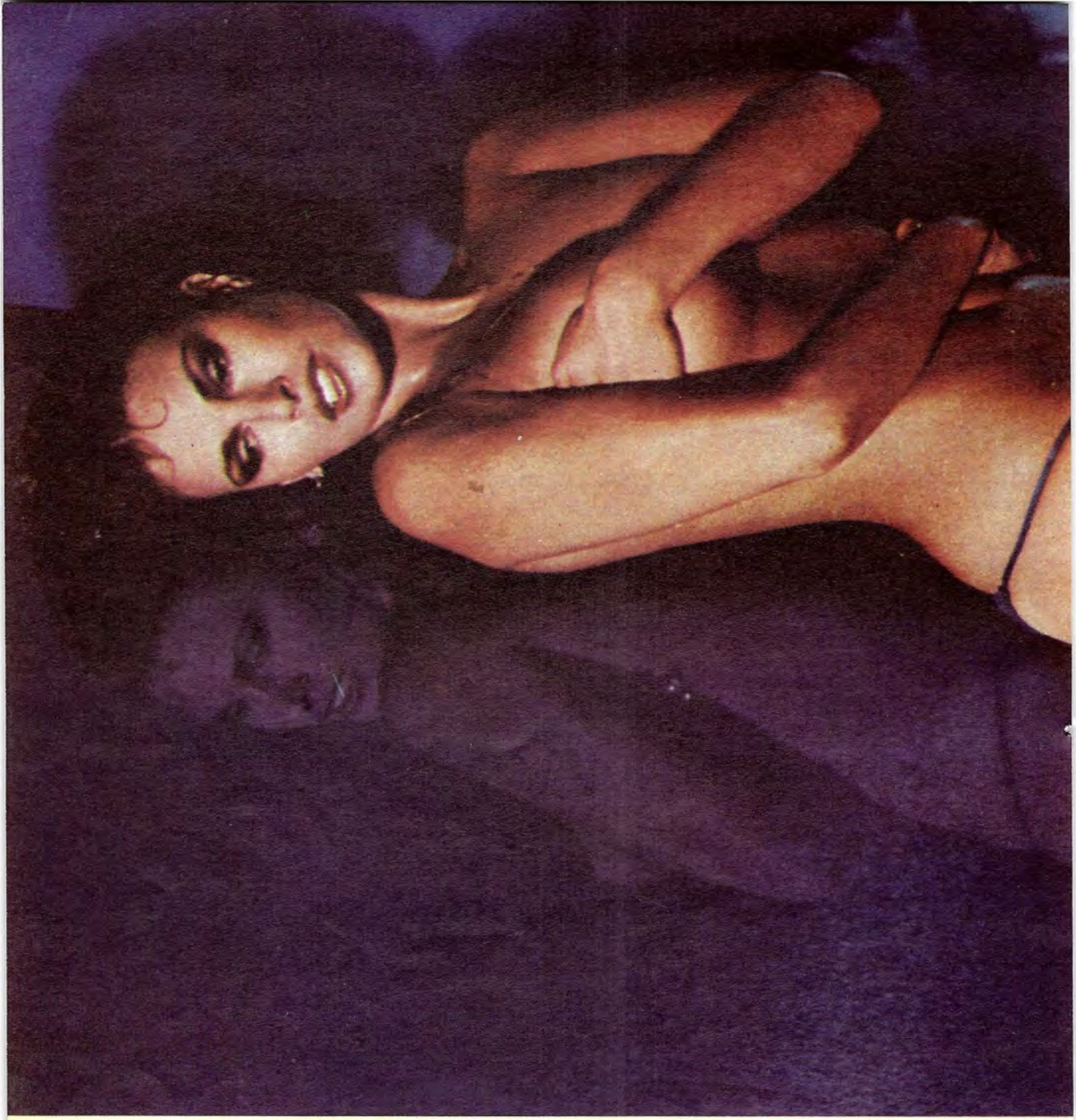

En çok neyi mi hayal ederim..." dedi son on yılın erkeklerce en çok arzu edilen kadını... "Kıbrıs'ın küçük köylerinden birinde yaşamak.. Hani o herkesi tanıdığınız, alışverişe, pazara gittiğinizde mutlak bir arkadaşınıza rastlayıp ayaküstü konuştuğunuz, meyve ve sebzelerin en tazesini alıp eve döndüğünüz ve mutfakta gerçek yemek pişirdiğiniz küçük köyler var ya işte onlardan birinde.. Eğer bir yıldız olmasaydım, eğer bana seçme hakkı verselerdi, böyle bir yaşamı seçerdim. Amerikan uygarlığı çöküyor... Televizyonda geçenlerde reklamını gördüm.. Pop Rocks diye bir şeker yapmışlar. Gürültü şekeri.. Tadı tuzu yok.. Ama tükrükle temasa gelince patlıyor, ağzın içinde patlıyor.. Tıpkı ağzın dışında patlayan çiklet balonu gibi.. Uygarlığa bakın ki, sessizliği, sükuneti getireceğine yiyeceğe bile gürültü katıyor.. Durmalıyız artık.Burda durmalıyız..."

"—Ekonomik koşullar gerektirdiği için artık evde bir değil iki kişinin çalışması gerekiyor diye, kadınlar özgür mü oldu? Mutfağında yemek pişirmek, kocana çocuklarına hizmet etmek yerine, bir başka erkeğin kahrını çekmenin adı niye özgürlük, eşitlik oluyor ki?."

Raquel Welch, Amerikalılar tarafından "Son 10 yılın en arzu edilen kadını" seçilen Raquel Welch çok ciddi konuşuyordu, ama onunla röportaja gelen gazetecilerin bu kadar ciddi şeylerden hoşlanmadıkları belliydi.

"—Ciddiye alınmak istediğimi, bu yüzden böyle konuştuğumu sanacaksı-

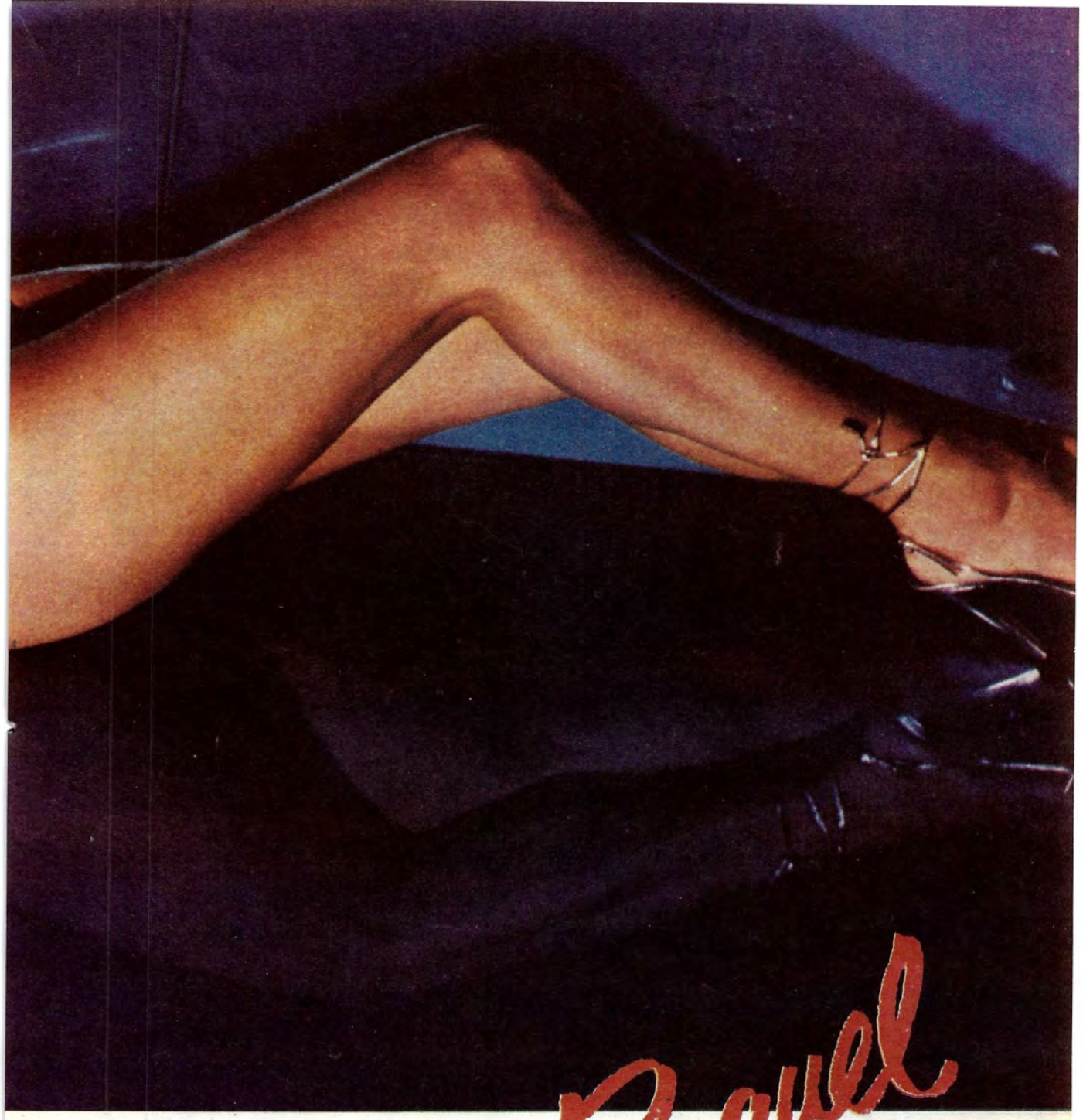

Raquel

nız. Bu yanlış bir damga olur benim için. Ama boş kafalı, kuş beyinli biri de değilim.. 'İsa'dan Bir Milyon Yıl Önce' adlı filmde sadece üç kelime konuşan fıstık vardı ya, işte o.. Hayır o da değilim ben. Gazeteciler beni iki prototipten birine sokmak isterler hep.. 'Seks sembolü olmanın altında ezilmiş bir kadın.' Seksi nedir?. Ciddi nedir?. İnsan biraz ondan, biraz ötekinden olamaz mı?. Siz hiç orgazm olurken gülene rastladınız mı? Haa, rastladınız mı?. Seks ciddi bir olaydır. Dikkat edin.. Seks ciddi bir olaydır diyorum.. Okşamak, okşanmak ciddidir demiyorum."

BUGÜNDEN 14, İSA'DAN 1 MİLYON YIL ÖNCE..

Bundan 14 yıl önce, 1967'de, "İsa'dan Bir Milyon Yıl Önce" diye bir film çevrildi. Bu filmde başrolü deriden bir bikini giymiş, genç bir kız oynuyordu.

Kıbrıs'ın küçük bir köyünde bir ev sahibi olmak, pazara gidip herkesle selamlaşmak, meyve ve sebzelerin en tazesini alıp, evinin mutfağında gerçek bir yemek pişirmek.. İşte Raquel Welch'in "Bana seçme hakkı verselerdi, böyle yaşardım" dediği hayat...

Filmde sadece üç kelime konuşuyordu ama bunlar önemli değildi. Derinin ardındaki vücut pek çok erkeği kendinden geçirmiş, sinema salonları iç çekmelerle dolmuştu. Bu Raquel için yetmişti. İsa'dan Bir Milyon Yıl Önce, sadece ve sadece içinde Raquel Welch var diye bir sinema olayı olmuştu. Bunu birkaç ılımlı film daha izledi ve Raquel, binlerce derginin kapağını süsleyen ve ünlü Time tarafından "Amerika'nın Bir Numaralı Seks Sembolü" diye taçlandırılan bir yıldız oldu. Zaman zaman beş para etmez, tam fiyasko filmlerde oynuyordu ama Raquel gene de tek başına olay haline geliyordu.

100 Tüfek'te bir zenci, Jim Brown ile ateşli bir öpüşme sahnesi vardı ve bu sahne Amerika'yı yerinden oynatmıştı. Bir beyaz, Kunta Kinte'nin soyundan bir zenci ile alenen öpüşüyordu. Hem de seks sembolü yaptıkları bir beyaz.

Sonra Myra Breckendridge'de Farah Fawcett ile yatağa girdi. O zaman henüz çocukluktan geçliğe adım atan Farah'ı kimse ciddiye almadı ama Raquel bu sahne ile de dergi ve gazetelerin ön sayfalarını kapmayı başardı.

Hem Raquel, hem de gazeteciler bir gerçeği anlamışlardı. "Fıstık gibi kız" olmak, bir yüz metre yarışıydı. Biranda gelip geçen.. Ama Seks İlahesi olmak bir maratondu.. Bunun için çok ayrı vasıflar ve çok ayrı bir çalışma gerekiyordu. Raquel bunu başarmıştı.

Hollywood'un sözlüğünde vücutla kafa hiç bir araya gelmiyor. Seks bilet satmaya yarıyor. Oyunculuk ise sanat!.

Üç Silahşörler filmindeki rolü ile Altın Küre armağanını aldıktan sonra şova döndü. Las Vegas'ta ve Paris'te başdöndüren şovlar yaptı.

"—İnsanlar seksten konuşma-

ya bayılıyorlar. Oysa konuşulan şeyleri herkes biliyor zaten.. Gene de konuşuyorlar.. Oysa seks her insana göre değişir. Benim için hiç de önemli bir konu değil. Umursamıyorum hiç.."

"—Oysa Oscarcılar çok ciddiye alıyorlar. Ne zaman bir törene armağan sunmak için çağrılsam, mutlak çok önceden telefon edip uyarıyorlar. Aman, fazla açık saçık şeyler giyme.. Onlara şöyle dedim bir kez.. Yanılıp da bana Oscar vermeğe kalkmayın. Çünkü o zaman törene çırılçıplak geleceğim, bakalım ne yapacaksınız.."

100 Tüfek'te zenci Jim Brown ile öpüşmesi Amerika'yı birbirine katmıştı. Myra Breckendridge'de ise Farah Fawcett ile yatağa girdi

"—Oscarcılar sinema endüstrisinin bazı kişilerine üvey evlat muamelesi yapıyorlar. Oysa bunların da armağanla şereflendirilmek hakları. Bir Marlene Dietrich'e, bir Rita Hayworth'a sinemaya katkılarından dolayı özel Oscar verilebilir. Verilmeli.. Belki onlar Gazap Üzümleri'ni çeviremezler ama sinemaya ve sinema kültürüne onlardan başkasının yapamayacağı kadar katkıda bulundukları bir gerçek.."

Ama Hollywood'un sözlüğünde vücutla kafa hiç bir araya gelmiyor. Hollywood güzellere başka davranıyor, aktrislere başka. Seks bilet satmaya yarıyor. Oyunculuk ise sanat!..

Raquel, bu ikisini biraraya getirmeye yeminli.

Şimdi siz resimlere bakıp karar verin... Hangi Raquel'i tercih edersiniz?. ●

"Seks ciddi bir iştir. Siz hiç orgazm olurken gülen, kahkaha atan gördünüz mü?" diyor Raquel Welch.. Sonra ekliyor. Ciddi ama önemsemiyor o.. Seksi önemsemeyen bir seks bombası...

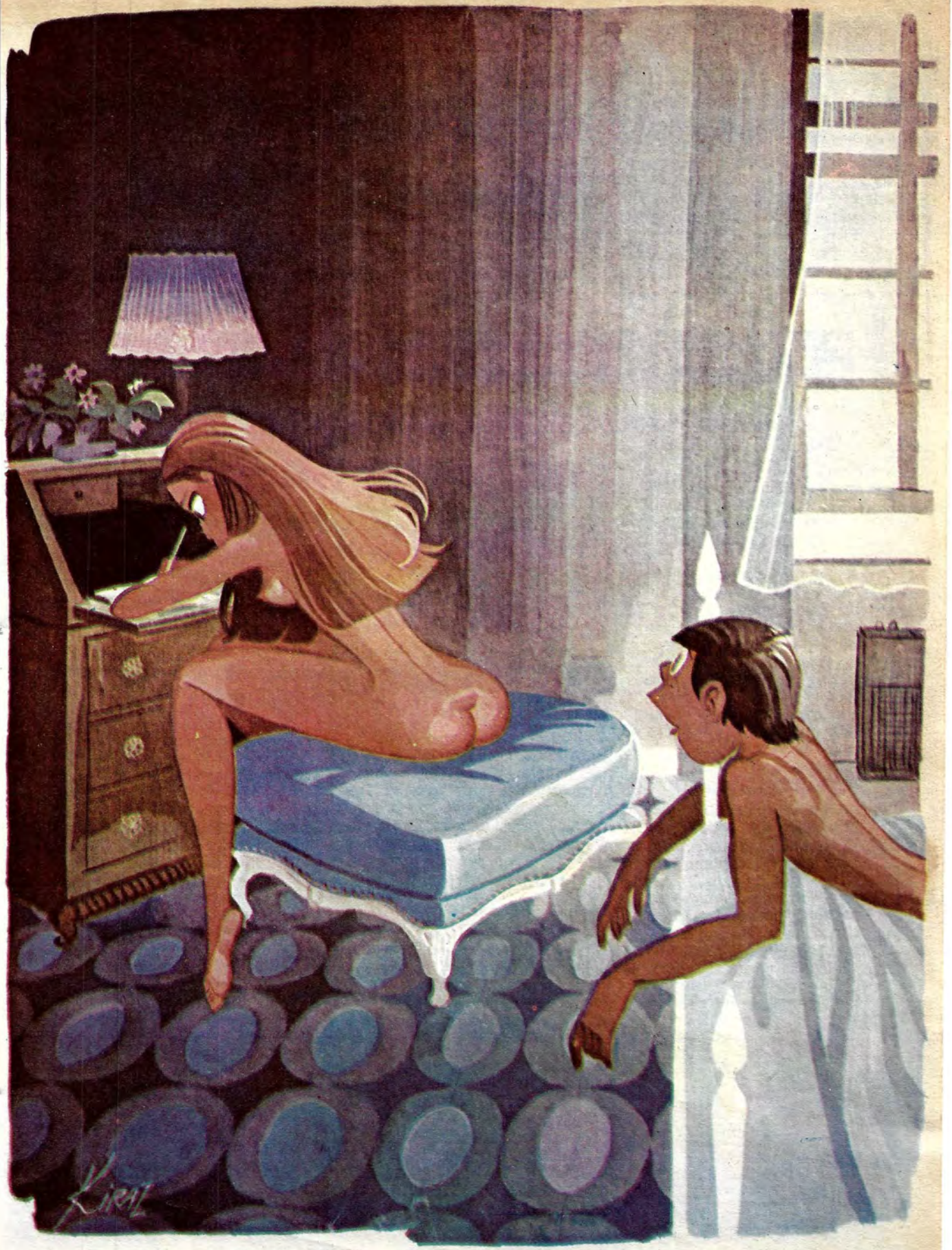

"-İzlenimlerini hatıra defterine yazmadan bana bir şans daha tanı, ne olur?.."

1550 yılında Hollanda'da hızlı bir tavla partisi. Kompozisyon elle bakır üzerine işlenmişti.

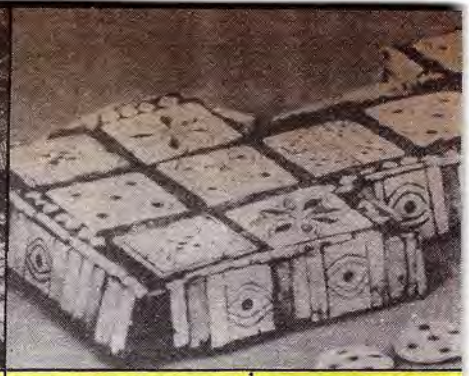

Dünyada bilinen ilk tavla tahtası, Sümerlere aitti. Bu tavla bugün British Museum'da bulunuyor.

Tavlanın tarihi

Tavlayı ilk kez günümüzden 5 bin yıl önce Sümerler oynamışlardı

Değişik ülkelerde değişik adlarla bilinen, bizde "tavla" diye oynanan oyun, tarihi çok eskilere giden ama kökenleri bugün bile tam saptanamamış olan bir "zar oyunu"dur. Zar oyunlarıysa, dünyanın dört bir yanında, büyük ölçüde birbirinden habersiz olarak neredeyse ilk insanlarla birlikte doğmuştur.

İlkel toplulukların büyücüleri hayvan kemiklerini avuçlarının içine alır, sallar, sonra yuvarlardı. Böylece de geleceğe ilişkin kehanetlerde bulunmaya çalışırlardı. İnsanlar baktılar büyücülerin kemiklere dayanan tahminleri pek doğru çıkmıyor, kemiklerin nasıl oturacağı konusunda kendi aralarında iddiaya tutuşmaya başladılar. İlk zar oyunları da böylece doğmuş oldu.

● ALTI YÜZLÜ ZARIN DOĞUŞU

Bugün tavlada kullanılan zarın altı yüzü vardır; bir başka deyişle tavla zarı, "küp" biçimindedir. İlkel atalarımızın ilk kullandıkları zarlar dört, sekiz, oniki, yirmi yüzlüydü. Çok geçmeden, yine dünyanın her yanında, bu zarlar bırakılarak bugün bildiğimiz altı yüzlü zar kullanılmaya başlandı. Bunun iki nedeni vardır. Bir kere, kemiği "küp" biçiminde kesip biçmek kolaydır. İkinci olarak, küp zarlar, ne "piramit" tipi zarlar gibi az, ne yirmi yüzlü zarlar gibi fazla yuvarlanmaktadır. Kısacası, küp biçimi zarların elden çıkışındaki yuvarlanma biçim ve süreleri tam kararındadır.

Zarı keşfeden insan, daha sonra, zarın geliş biçimine göre, belli kalıplar içinde, belli oyun ve hamlelerin arayışına girmiştir. Tıpkı zarın doğuşu gibi, zarın geliş biçimine göre hamlelerin yapıldığı oyunlar da, dört bir yanda, aynı anda geliştirilmeye başlanmıştır. Bu oyunlardan biri ya da birkaçı, büyük olasılıkla, tavlanın atalarındandır.

● TAVLANIN ATALARI

Tavlanın atası sayılabilecek ilk oyun, bundan 5000 yıl önce, Mezopotamya'da kurulu bulunan Sümer devletinde oynanmıştır. İngiliz kazıbilimcisi Leonard Woolley'nin Ur kentinde yaptığı kazılarda, değişik yerlerde, tavlayı andıran beş tahta bulduğunu biliyoruz. Bu tahta kemik, midye kabuğu ve kırmızı kireçtaşı gibi maddeler kullanılarak mozayık gibi özenerek örülmüştü. Woolley'nin keşfinden kısa bir süre sonra, eski Mezopotamya'nın bir başka yerinde, benzeri bir tahta daha bulundu. Gerçi bu tahta ilk bulunan kadar cicili-bicili değildi ama hemen yakınında, bir kutu içinde, **pul ve zarlar bulunuyordu**. Zarların sayısına ve pulların bir bölümünün beyaz, bir bölümünün siyah olduğuna bakılırsa, tavlanın bu atası, adam başına yedi pul, altı da zarla oynanıyordu.

Başka kazılarda, sözgelişi İ.Ö. 1500 yıllarında yapıldığı bilinen Nil vadisindeki Kral Tutankhamen

17 inci yüzyılın sonlarına ait, bir İngiliz tavla-satranç seti. Set bir lorda kralın armağanıydı.

18 inci yüzyılda bir Alman çalışması. Tavla o devirde Almanya'da asillerin en popüler oyunuydu.

Orta Çağa ait bir kitapta bulunan bir resim. Oynanan oyun bugünkü tavlaya çok benziyor.

Fransız kral ailesinden üç prens, tavla oynarken, babaları onları seyrediyor. Yıl 1693.

mezarında, tavla tahtaları, zarlar ve pullar bulunmuştur. Üstelik, o dönemin Mısır mezarlarının duvarlarında, karşı karşıya geçmiş iki kişinin, o tahta, pul ve zarlarla "tavla" oynadıklarını gösteren resimlere rastlıyoruz. Bu resimlerden, tavlanın, yalnızca soylular arasında değil, halk arasında da yaygınlıkla oynandığını anlıyoruz. Mısır'daki kazılardan çıkan bir başka ilginç araç da zar atmak için kullanılan bir kutu... Zarların yerleştirildiği, insan eli değmeden sallandığı ve atıldığı bu kutular, "zar tutmak" gibi hilelerin o zamanlarda da geliştiğini, buna karşı önlem almak ihtiyacının o zamanlarda da duyulduğunu gösteriyor.

Uygarlık düzeyi yükseldikçe hilecilik de artar. Eski çağ uygarlıklarının doruğunu simgeleyen Yunan ve Roma'da, hep bu kutuların ya da kupaların kullanıldığını, zarları atış-öncesinde insan parmağından uzak tutmak için özel çaba harcandığını görüyoruz.

● BUGÜNKÜ TAVLA

Başlarken de söylediğimiz gibi, tavlanın bugün oynadığımız biçiminin nerede, nasıl doğduğunu tam olarak kestiremiyoruz. Ancak, bugün oynadığımız oyunların çok büyük bölümünü eski Çin ve Hint uygarlıklarından aldığımız düşünülürse, tavlanın da oradan gelmiş olabileceği düşünülebilir. Nitekim, kökenleri çok eskilere giden ve bugün bile Hindistan'ın bazı yerlerinde oynanan "parcheesi", bildiğimiz tavlayı çok andırıyor. Parcheesi'deki amaç, oyunculardan birinin, pullarını, öteki oyuncudan önce toplaması... Ama toplamaya başlayabilmek için, önce pullarını belli bir yerde toplaması, kırık pulunun da bulunmaması gerekiyor. Bu açıdan bakıldığında, yaklaşık aynı tarihlerde Çin'de "shwan liu", Japonya'da "sunoroku", Kore'de "ssangryouk", Malaya'da da "main tabal" oyunlarının tavlaya öncülük etmiş olabileceklerini anlıyoruz.

Kazıbilim bulgularından, tavlanın, Akdeniz uygarlıklarından Avrupa'ya geçtiği anlaşılıyor. Oyunun Mısır'da doğuşundan yaklaşık bin yıl sonra, benzeri bir oyunun Eski Yunan'da, soylularca oynandığını Platon, Sofokles ve Homeros'un yazılarından öğreniyoruz. Tarihçi Herodot ise, oyunun Lidyalılarca icat edildiğini öne sürüyor. Herodot'un bu iddiası belki geçerli değil ama Eski Yunan'dan çağdaş tavlaya kalan bazı deyimler de var. "Bir" ve "iki" gibi küçük zarlara "kahpe", beş ve altı gibi büyük zarlara ve hele çift gelen zarlara "Afrodit" gibi övücü deyimlerin kullanılmasını, buna işaret saymak gerekir.

Roma İmparatorluğu'nda, tavla, "eğlence aracı" olarak, neredeyse gladyatör döğüşleri kadar yaygındır. Pompeii'de yapılan kazılarda, neredeyse her villanın bahçesinde tavla tahtalarına, pul ve zarlara rastlanmıştır. Yazılı tarih kaynaklarından, tavlanın, üç ayrı adla anıldığını ("zar" anlamına gelen "alea"; "masa" ya da "tabla" anlamına gelen "tabulae"; "oniki hatlı oyun" anlamına gelen "ludus duodecim scriptorum"), Claudius ve Domitian gibi imparatorların tavlada "büyük usta" olduklarını, İmparator Caligula'nın ise kimse itiraz edemediği için zar tutarak sürekli hile yaptığını öğreniyoruz.

Kana susamış Roma'nın elinde sporun gladyatör döğüşlerine dönüşmesi gibi, Yunanlıların eğlendirici tavla oyunlarının Roma'da "büyük kumar"a dönüştüğünü görüyoruz. Yazılı kayıtlara göre, Neron tavlayı bugünün parasıyla 15 bin dolara oynarmış... İmparator Commodus da sarayını Monte Karlo'ya taş çıkartacak bir büyük kumarhaneye çevirmiş... Üstelik, Commodus, birara öylesine içeri girmiş ki, hemen Meclis'i toplamış, "Afrika'ya sefer düzenliyorum" diye ödenek çıkartmış, sonra da gidip parayı tavlada kaybetmiş. Aynı şekilde, Pompeii'deki kazılarda, tavla oynarken kavga eden, sonra da dükkan sahibince tekme-tokat dışarı atılan tavlacıların resimleriyle karşılaşıyoruz.

● ROMA YAYILMASI

Tavlanın dünyaya yayılmasındaki en büyük iki etken, kuşkusuz, Roma ve Haçlı seferleridir. Roma orduları tavlanın Roma'daki biçimini işgal ettikleri ülkelere yaymışlar, Haçlı ordularıysa Orta Doğu'da oynanmakta olan oyun-

Devamı 80. Sayfada

Geçen yüzyılda İngiliz asillerinin evlerini, bugünün TV dolaplarını andıran tavla setleri süslerdi.

Günümüzde Amerikan sosyetesinin oyunu tavla, modern dizaynları ile bir ev süsü olarak görülüyor.

neşeli fıkralar

Adam, garsonu çağırdı ve öfkeyle tabağını işaret etti:

"—Bu ne rezalet!. Mercimek çorbamın içinde bir kıl var. Çabuk bana patronu çağır..."

Patron az sonra koşarak geldi. Bin kez özür diledi.. Ama adam, mercimek çorbasından kıl çıkmasını bir türlü affetmiyordu.

"—Ben bu kentin belediye zabıta müdürüyüm ve bu restoranı 20 gün kapatıyorum..."

Dediğini de yaptı, zaptı yazdı, imzaladı, kapıya da mührü bastı, çekti gitti.

Mercimek çorbasından çıkan bir kıl yüzünden işyeri 20 gün kapanan patron fena halde efkârlanmıştı. Önce yakındaki bara gidip kafayı iyice çekti. Sonra efkârını iyice dağıtmak için, kentin en ünlü madamının evini ziyaret etmeğe karar verdi.

Madam, kapıda karşıladı patronu...

"—Her zamanki kızı istiyorsunuz değil mi?.. İkinci kattaki 22 numaralı odaya çıkın... Ben hemen gönderirim..."

Restorancı merdivenlerden çıktı, 22 numaraya yürürken, 20 numaranın kapısının aralık olduğunu farketti. İçerden ilginç sesler geliyordu. Merakla yaklaştı ve birden dondu kaldı. İçerdeki Belediye Zabıta Müdürüydü. Madamın kızlarından birinin bacaklarının arasına başını sokmuştu ve...

Öfkeden kanın beynine fırladığını hissetti... Kapıya bir tekme attı, içeri daldı ve bağırdı...

"—Utan... Utan!.. Mercimek çorbasından bir kıl çıktı diye benim dükkanımı 20 gün kapadın, şimdi yaptığın işe bak!..."

Belediye Zabıta Müdürü gayet sakin doğruldu ve cevap verdi:

"—Merak etme.. Burdan da mercimek çıksın, burayı da kapatırım!.."

● ● ●

Adem, cennet bahçelerinde tek başına dolaşıyordu. Dalların birinde iki küçük kuş gördü. Birbirlerine sarılmış, minik minik ötüşüyorlardı. Adem "Tanrım.." diye sordu... "Ne yapıyor bunlar?."

"—Sevişiyorlar, Adem!.." diye geldi cevap...

Adem dolaşmasına devam etti.. Yemyeşil çimenler üzerinde bir inekle, bir boğa gördü bu kez...

"—Ya bunlar?.." diye sordu..

"—Onlar da sevişiyorlar Adem.."

Adem üzülmüştü.

"—Peki ama Tanrım, ben niye yalnızım?. Benim niye sevişecek kimsem yok?."

"—Dileğin kabul edildi Adem... Yarın sabah kalktığında istediğini bulacaksın!.."

Adem ertesi sabah kalktığında, Havva'yı yanıbaşında buldu. Önce kuşları, sonra boğa ile ineği hatırladı ve Havva'yı elinden tutup çalılıkların arasına götürdü.

Aradan birkaç dakika geçmemişti ki, Adem çok şaşkın ve üzgün bir tavırla çalılıklardan dışarı çıktı ve sordu:

"—Tanrım!.. 'Başım ağrıyor' ne demek?.."

● ● ●

Film stüdyosunun güzel figuranı arkadaşına dert yandı:

"—Çok yorgunum... Dün gece üçten sonra uyuyamadım..."

"—Tabii yorulursun.." diye cevap verdi öteki... "Ben gecede iki defadan fazla yapmam hiç..."

● ● ●

Gerdek öncesi, arkadaşı, damada öğüt veriyordu:

"—Eğer harika bir gece geçirmek istiyorsan, yatmadan önce 12 tane istiridye ye..."

Bir hafta sonra karşılaştıklarında damat, arkadaşının omuzunu sıvazladı:

"—Öğüdüne çok teşekkür ederim. Ama istiridyelerin sadece sekizi işe yaradı..."

Bir Amerikan askeri, trenle Londra'dan Liverpool'a gidiyordu. Kompartmanda iki de İngiliz kardeş oturuyor, bunlardan biri çok az duyuyordu. Sohbet olsun diye İngilizlerden biri sordu:

"—Hey Yanki... Nereye böyle?."

"—Liverpool'a..."

Sağır olanı sordu:

"—Ne dedi?.. Ne dedi?.."

"—Liverpool'a gidiyormuş...Yanki... Niye gidiyorsun Liverpool'a?."

"—Sevgilimi görmeğe.."

"—Ne dedi?.. Ne dedi?.."

"—Sevgilisini görmeğe gidiyormuş. Hey Yanki... Bir kadın için bu kadar yolu gittiğine değiyor mu yani?.."

"—Değiyor ya..." dedi Amerikalı. "Kalçalarına kadar uzanan deri çizmeler giyer. Elindeki kırbacı harika kullanır. Bir erkeğin istediği her türlü zevki vermeyi bilir."

"—Ne dedi?.. Ne dedi?.."

"—Ne mi dedi, kardeşim... Bu Yanki annemizi tanıyormuş..."

● ● ●

Yeni evli Karadenizli.. gerdek gecesinin sabahı en yakın arkadaşına dert yanıyordu:

"—Öyle gerzek bir kızla evlenmişim ki birader!.. Gece yatak odasına girdiğimde bir de ne göreyim... Bizimki yastığı başının altına koyacağına, poposunun altına koymamış mı?.."

● ● ●

Dalgın profesör, yeleğinin düğmelerini çözdü. Kravatının ucunu tuttu. Dışarı çıkardı ve...

...Ve pantolonunu ıslattı!..

"-İçkim!. Karım!... En iyi dostum!!!."

EFSANELERİN ARDINDAN

12400'lü yıllardı. Neye benzediklerini, nasıl düşündüklerini öğrenmek için, geçmişin ünlülerini getirttik karşımıza... Jül Sezar'ı, Markus Antonyus'u ve Kleopatra'yı getirtmiştik bir keresinde... Sonra, Marx, Lenin, Freud'u çağırmış, bir odaya kapatmış, karşılıklı konuşmalarını ilgiyle izlemiştik. Napolyon görkemliydi. Üstümüzde derin izler bırakmıştı. Buna karşılık, Winston Churchill'den çok azımız hoşlanmıştı. Bir kere pepeydi. İkincisi, çok içki içiyor, bir süre sonra dili peltekleşiyordu. Sizin anlayacağınız, sırf eğlence olsun diye, on bin yıllık insanlık tarihini gönlümüzce talan etmiştik.

Yarım yüzyıl geçip de 12450'lere geldiğimizde, gerçek kişilerden sıkılmaya başladık. Kimin akıl ettiğini anımsamıyorum ama bundan sonra, efsanelerdeki tanrı ve kahramanları çağırmaya karar verdik. Yer küresi o sıralarda "romantik" bir evreden geçiyordu. On binlerce yıl öncesinin efsane tanrı ve kahramanlarından daha romantik ne olabilirdi ki?...

O sıralarda İnsanlık Müzesi'nin kayyumu bendim. Müzenin herşeyi benden sorulurdu. Tarihin ünlü kişilerini huzura getirecek makinenin yapılışını adım adım izlemiştim. Mühendis Leor sorumluydu, makinenin yapım ve bakımından... Yetenekli, becerikli bir kişiydi. Gerçek kişileri çağıran makinede ufak-tefek birkaç değişiklik gerekliydi, efsane kahramanlarını getirtebilmek için... Leor gibi yetenekli bir kişi için, bu değişikliği yapmak zor değildi. Eskilerin "enmuzeci evvel", yenilerin "ilk örnek" dedikleri numuneleri ve ilgili verileri bilgisayara yedirmek, psişik bazı akımlar geliştirmekten öteye, gerçek kişilerle efsane kahramanlarını günümüze getirtmek arasında teknik bir farklılık yoktu. Kendisine verdiğimiz yeni ödevin üstesinden başarıyla geleceği konusunda, ne onun kuşkusu vardı, ne bizim...

Leor'un yeni makinesinin antenleri kristal, yanları pırıl pırıl gümüştü. Onikigen biçimindeki kapağın tam ortasında yumruk büyüklüğünde bir zümrüt vardı. Kapağın dayanakları ve onlardan sarkan fırfırlar platindi. Kısacası, Leor, efsane kahramanlarını günümüze getirecek makineyi alabildiğince göz alıcı yapmıştı. "Süs bunlar" demişti bir keresinde, "İsteseydim, sade bir kara kutu biçiminde de yapabilirdim ama kabalığın, barbarlığın günü geçti. Her yapılan şey göz kamaştırıcı olmalı."

İnsanlık Müzesi'nin kuzey cephesindeki Umut Pavyonu'nu neredeyse boydan boya kaplıyordu makine... Gerçi mozayık yer döşemesinin güzelliğini kapatıyordu, ama yüzeyinden yansıyan parlaklık, camlı vitrinlerde dalga dalga bir başka güzellik oluşturuyordu. Makinenin tamamlanması birkaç yıl aldı. 12570 yılıydı sanırım... Leor geldi, makinesinin hazır olduğunu söyledi. İstediğimiz anda çalıştırabilirdik.

Hava koşullarını olabileceğin en iyisine programladık. Batı rüzgarlarının hızını kestik, bütün bulutları gidebildiğince güneye yolladık. Bir de ışık gösterisi düzenledik, Leor'un başarısını kutlamak için... Gökyüzüne gönderdiğimiz yeni aylar, kısa aralıklarla Leor'un adını yakıp söndürecek ve böylece mühendisimizin adını belleklere yerleştirecek biçimde programlanmıştı. Çok canlı, hareketli, heyecanlı günler yaşıyorduk. Binlerce kişi toplanmıştı, makinenin fırlatılışını ve efsane kahramanlarının gelişini izlemek için... İnsanlık Müzesi'nin eşiğinden başlayıp gözün alabildiğince uzanan ova, olayı izlemek için toplananların çadırlarıyla bezenmiş, kendi başına görkemli bir mozayık oluşturmuştu. Masmavi gökyüzünde dalga dalga yayılan heyecan titreşimlerini ilişkilerimizde duyuyorduk sanki...

Gün geldi çattı.

Leor son ayarlamaları yaparken, Yazın Danışmanları Kurulu da olayların ve kahramanların sırası konusunda dostça, tatlı tatlı pazarlık yapıyordu. Sonunda, ilk denemenin gündüz saatlerinde yapılmasına ve etkinin daha çarpıcı olabilmesi için de gökyüzü fon renginin bordo olmasına karar verildi. Beden gardroplarımızın önünde saatlerce düşünmüştük. Kimimiz efsane tanrı ve kahramanlarının karşısında daha olgun görünebilmek için orta-yaşlı, kimimiz kalabalıkları etkileyebilmek için en genç bedenlerimizi takıp takıştırmıştık. İnsanlığın gündoğuşunun efsanevi kişilerini karşılamaya hazırdık.

"Siz hazırsanız ben de hazırım" dedi Leor...

Önce nutuklar atıldı. Başkan Peng'in konuşması, her zamanki gibi tatlı ve rahatlatıcıydı. Onur konuğu olarak aramızda bulunan Plüton Gezegeni Başmüdürü de, övücü konuşmasında, bilgi, zekâ ve yaratıcılığı için Leor'u kutladı. Metabolizma Yönetmeni olarak ya üçüncü, ya dördüncü dönemini dolduran Nistim, bu önemli anı daha iyi görebilmeleri için, halkı biraz daha yüksek yerlere çıkmaya çağırdı. "Hayır" der gibi başımı salladım. Kötü bir konuşmacıydım. Yapacağım kötü ve etkisiz bir konuşmayla, yaşayacağımız olayın görkemine gölge düşürmek istemiyordum. "İnsanlık Müzesinin Kayyumu olarak bu konuşmayı yapmak, herkese ne olacağını anlatmak senin görevin" dediler.

Biraz isteksiz, çokça heyecanlı, konuşmamı yapmak için öne çıktım.

"İnsanlık tarihinin en büyük düşlerinden birinin gerçekleşmesine bugün tanık olacaksınız" diye söze girdim. Bir yandan konuşuyor, bir yandan izleyecek cümleler için uygun, çarpıcı, etkileyici sözler arıyordum. "Geçmişin hem umutlarını, hem de karabasanlarını kendilerinde toplayan kişiler aranıza girecek, sizinle birlikte yaşayacak... Eski çağ insanlarının evrenlerini dayandırdıkları, dünlerini, günlerini ve yarınlarını bağladıkları hayalî kişileri aranızda göreceksiniz. Eski çağlarda, bu tanrılar, bu kahramanlar, insanlığın yaşadığı tüm olaylarla nedensonuç ilişkisine girmişler, eski çağ kültürlerini kristalleştiren, örgütleyen, devindiren odak noktaları, itici güçler olmuşlardır. Bizler için çok yeni ama çok da ilginç bir deneyim yaşamak üzereyiz. Teşekkür ederim".

Konuşmamı bitirdikten sonra, makinesini çalıştırması için Leor'a işaretimi verdim.

"Sizlere önce birşey açıklamak zorundayım" dedi Leor, "Biraz sonra karşınızda bulacağınız yaratıklardan bir bölümü bütünüyle hayal ürünüdür. İlkel kabilelerin ozanlarının zihinlerinden, hayalgüçlerinden kaynaklanmış, daha sora da o kabilelerin günlük yaşamlarının ayrılmaz parçaları olmuşlardır. İnsanlık Müzesinin değerli kayyumu arkadaşım da o noktayı biraz önce vurguladı. Ancak, bunların bir başka bölümü de gerçek kişilerdi. Sizin gibi, benim gibi etten-kemikten insanlardı. Yaptıkları işlerle değişim geçirmişler, insan-üstü sayılmışlar ve böylece tanrılaştırılmışlar, tanrılar katına çıkarılmışlardı. Makinemizin kimleri karşımıza getirdiğini kendi gözlerimizle görmeden, kimin tanrı, kimin insan-üstü yeteneklerle bezenmiş efsane kahramanı olduğunu söyleyemeyiz. Ancak, şimdiden, tanrılarla kahramanları nasıl ayırdedebileceğinizi söyliyeyim. Efsane kahramanı durumuna gelmeden önce sizin gibi, benim gibi etten-kemikten olanların, doğuştan insan olanların etrafında çok hafif bir gölge, gözle güç seçilen mat bir karaltı vardır. Bu, tanrılaştıktan sonra da süren insanlıklarının izidir. İnsanlıklarının bu izini efsane yaratan kişiler bile silememişlerdir. Yaptığım ön deneyimlerden edindiğim bu bilgileri size aktarmayı görev saydım. Deneyi başlatmaya hazırım."

Bu sözlerden sonra Leor makineye girdi. Girmesiyle de uzun, tiz ve berrak bir ses duyuldu. Makinenin hemen yanıbaşında, şaşkın şaşkın gözlerini kırpıştıran, telaşla etrafına bakınan, çıplak bir adam belirmişti. Makinenin derinliklerinden Leor'un sesi duyuldu: "İşte size Adem'i sundum. İlk insanı..."

Bütün dünyanın heyecan, sevinç ve hayranlık dolu bakışları arasında, onikibinli yılların ortalarında, insanlık tarihinin efsanevi tanrı ve kahramanları aramıza böyle geldiler.

Adem ilk şaşkınlığını üstünden atarak sahnede Başkan Peng'e doğru ilerledi. Selamlaştılar ve Peng Adem'e neler olup bittiğini anlattı. Adem iki eliyle kasıklarını kapatmıştı. "Neden çıplağım?" diye sordu, "çıplak olmak yanlış, günah..."

Dilim döndüğünce, kendisine dünyaya çıplak geldiğini, tarihsel gerçeklere harfi harfine uyabilmek için onu günümüze çıplak getirmeyi yeğlediğimizi anlatmaya çalıştım.

"Ama ben elmayı yiyerek ilk günahı işledim" dedi Adem, "İçimde taşıdığım o utancı yeniden yüzüme vurmanızın ne gibi bir yararı olabilir? Bu ayıbımı örtebilmem için bana neden giyecek bir şey vermediniz? Doğru mu bu? İnançlarınızla, varlığınızla tutarlı mı? Eğer karşınızda çıplak bir Adem görmek istiyorsanız, o zaman makinenizi kullanın ve elmayı yememiş, ilk günahı işlememiş bir Adem getirtin..."

Adem daha konuşacaktı ama sözlerini Leor'un makinenin derinliklerinden gelen sesi kesti: "İşte, karşınızda Havva... Hepimizin anası..."

Havva da çıplaktı. Anadan doğma çıplak... Ama upuzun, ipek gibi saçları, nefis göğüslerini örtüyordu. Dudaklarında tatlı bir gülümseme oynuyor, yüzünde utangaçlıktan eser bulunmuyordu. Elini Adem'e uzatmıştı. Kıpkırmızı kesilen Adem telaşla ona doğru koştu. Koşarken de "Örtünsene be kadın... Üstüne birşey giy" diye bağırıyordu.

Havva ovada toplanmış binlerce kişi üstünde gözlerini gezdirdi, hiç istifini bozmadan, sakin bir sesle, "Neden giyinecekmişim Adem" dedi, "Buradaki insanların hepsi çıplak... Yeniden Cennet Bahçeleri'ne döndük galiba..."

"Yanılıyorsun" dedi Adem, "Burası Cennet Bahçeleri değil.. Çocuklarımızın torunlarının torunlarının torunlarının torunlarının dünyasına getirildik".

"Bu dünya hoşuma gitti" diye yanıt verdi Havva, "Sıkılmayı bırak da rahatına bak."

Adem ile Havva tartışa dursunlar, Leor'un derin sesi, Keçi Ayaklı Pan'ın da geldiğini haber verdi.

Benim aklımsa başka yerdeydi. Adem'le Havva'yı çevreleyen o mat karaltıyı, o gözün zor seçebildiği gölgeyi görmüştüm. Demek insan olarak doğmuşlar, sonra tanrı katına çıkarılmışlardı. Oysa, ben, efsanelere konu olan İlk Erkek ve İlk Kadın'ın gerçekten varolmadıklarını, insanlığın evrimini anlatabilmek için yine insanların hayalgüçlerinden kaynaklandıklarını sanıyordum. Keçi Ayaklı Pan'da da benzeri bir gölge görünce irkildim. Yoksa, bir zamanlar, bu yaratık da mı yaşamıştı?

O sıralarda durumu anlayamamıştım. Neden sonra öğrendim. Belki keçi ayaklı bir insan yaşamamıştı ama Pan gibi davranan erkekler vardı. Pan'da simgelenen "ihtiras tanrısı" da bu tür davranan erkeklerden kaynaklanmıştı. Leor'un getirdiği Pan sahnede uzun süre kalmadı. Kahkahalar atarak, kollarını sallayarak, keçi ayakları üstünde şahlanarak, sahnenin etrafında toplanmış, ovaya yayılmış kalabalıkların, çıplak kalabalıkların arasına daldı. "Pan yaşıyor" diye bağırdı. "Tüm kadınlara müjdeler olsun. Büyük Pan yaşıyor". Arşiv Müdürü Divud'un o yıl için karısı olan Milian'ı kucakladığı gibi, hızla, ağaçlığa doğru uzaklaştı.

Milian'ın o yıl için kocası olan Divud, "Büyük Pan bana büyük onur verdi" demekle yetindi.

Leor dur-durak bilmeden makinesini çalıştırıyordu.

Sırayla, Hector ve Achilles'i, Orfe, Perseus, Loki ve Absalom'u dünyamıza getirdi. Sonra, Medea, Cassandra, Odysseus ve Oedipus geldiler. Onları da Thoth, Aeneas, Salome, Shiva, Gılgamış, Viracocha, Pandora, Priapus, Astarte, Diana, Diomedes, Dionysus, Deucalion izlediler. Güneş batmış, gökyüzünü pırıl pırıl aydınlatan aylar yükselmişti. Leor durmuyor, tanrıları ve kahramanları getirmeyi sürdürüyordu. Clytemnestra ve Agamemnon, Helen ve Menelaus, İsis ve Osiris kervana katıldılar. Damballa, Geudenibo, Papa Legba Baal, Samson, Krishna, Adonis, Holger, Dansk, Kali, Ptah, Thor, Jason, Nimrod ve Set gelenler arasındaydı.

Hava artık iyice kararmış, efsane tanrı ve kahramanları sahneye sığmaz olmuşlardı. Kendilerine sahnede yer açabilmek için önce biraz itişip kakıştılar, sonra baktılar ki olacak gibi değil, sahneden inip ovaya yayılmaya, insanlar arasına karışmaya başladılar. Eski dostlar tokalaşıp hal-hatır soruyor, eski düşmanlar kuşkulu gözlerle birbirlerini süzüyorlardı. Bir süre sonra bizlerle de konuşmaya başladılar. Kahramanlar Pan'ın izinden yürüyüp beğendikleri kadınları seçiyor ve çalılıklara doğru sığırtiyor, canavarlar daha az canavarca görünmeye çalışıyor, tanrılar da kendilerine tapacak müşteriler arıyorlardı.

Devamı 96. Sayfada

Türkiye'de çirkin futbolun baş sorumlusu:

HAKEMLER

Türkiye'de neden iyi futbol oynanamadığının sebeplerini hiç düşündünüz mü? Evet iyi tesislerimiz yok, kaliteli hocaların sayısı parmakla sayılacak kadar az, mali imkanlarımız parlak değil ama bunlara ilâve edilecek bir unsur daha var: Futbolun çirkinleşmesine göz yuman, hatta teşvik eden hakemler!..

1960'lı yıllarda, bir Fenerbahçe-Galatasaray maçından sonra, günün yıldız futbolcularından Can Bartu'nun maç sonrası soyunma odasındaki şu yakınmasına kulak verin: "Türkiye'de bizler için futbol oynamak haram sanki" ve tozluklarını indirip, tekmelerle yırtılıp, çizilen ve moraran bacaklarını göstererek eklemişti: "Şu hale bakın. Eminim şimdi öbür odada Metin'in hali de benimkinden farksızdır. İyi futbolcu olmak suç mu? Bizi koruyacak hakemlere ne zaman kavuşacağız".

Evet aradan 20 sene geçti ama değişen birşey yok. Bir Tuncay, bir Selçuk, bir B.Metin, bir Serdar, bir Sedat 3 her maçta aynı âkibete uğramakta ve aynı şekilde sızlanmaktadır.

Bunun sebebini bazılarımız futbolcularımızın kültürsüzlüğüne, profesyonellik ahlakı olmamasına, karşısındaki arkadaşının da ekmeğini bu yüzden kazandığı bilincini unuttuğuna yorabilir. Çünkü batılı futbolcu bu atmosfer içindedir. Ama yine de batılı hakem bu kuralı bozacak, bu sorumluluğu unutacak kişiye en ağır cezayı vermekten kaçınmaz. Gereğine göre "Sarı" veya "Kırmızı" kartı burnuna dayayıp, ona haddini bildirir.

Bir de bizdekilere bakın. Bir maç içinde aynı futbolcunun rakibine peşpeşe yaptığı faullere sadece düdük çalıp, serbest vuruş vermekle görevini yaptığını sanır. Oysa kurallar çok açıktır: "Devamlı kaideleri ihlâl eden futbolcuya önce ihtar verilir, devam etmesi halinde ihraç edilir" denilmektedir. Ya o en fazla 5 metreye kurulan "barajlara" gösterilen müsamahaya ne demeli? Hemen her maçta atışı geciktirmek ve rakibi sinirlendirmek için topun başından çekilmeyen, 9.15 metre uzaklığı gitmemekte ısrar eden "sabıkalı" futbolculara kaideler "sarı" kart gösterilir dediği halde ikazda bile bulunmayan hakemlerimiz, bu durumu normal hale getirmişlerdir.

Bir sıralar Türk futbol hakemliği Türk futbolunun çok ilerisine gitmiş, hakikaten değerli FİFA hakemlerimiz özellikle yurtdışında çok başarılı maçlar yönetmişlerdi. Ama aynı hakemlerin yurtiçinde çeşitli etkenlerle bu başarılarına gölge düşürdükleri de görülmüştür. Bunun sebepleri nelerdir? Bu konuya geçmeden bazı örnekler vermek istiyoruz:

● 3 BÜYÜK ŞEHİRDE I. LİG TAKIMI ÇOK AZALDI

Türkiye Ligi'nin kurulduğu ilk yıllarda Ankara'dan Gençlerbirliği, Ankaragücü, Hacettepe, Şekerspor, Güneşspor ve PTT gibi, İzmir'den Altay, Göztepe, İzmirspor, Altınordu ve Karşıyaka gibi, İstanbul'dan ise Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş, İstanbulspor, Vefa, Feriköy, Emniyet, Adalet, Yeşildirek ve Kasımpaşa gibi çok sayıda takım bulunuyordu. Bu illerde yapılan maçlarda stadların emniyeti ve hakemlerin can güvenliği yanında seyircinin tehdit edici etkisi ve hakemlerin tarafsız yönetimine baskı yapacak unsurlar bulunmadığı için, deplasmana gelen takımlar çok rahat oynayıp, hiçbir haksızlığa uğramadan şehirlerine dönebiliyorlardı. Oysa bu takımların kendi sahalarında yaptığı maçlarda sistem tersine işleyip, türlü tesirler ve baskılarla gelen takımlar adeta kurban edilebiliyorlardı.

Bir hakemin şu sözlerine kulak verelim: "Birgün İstanbul'da yan hakem olarak görev almıştım. Çok ince bir ofsayta bayrak kaldırdığım sırada, ofsayta düşen İstanbul takımına mensup futbolcu yanıma sokulup şunları söyledi: Hocam, çok haklısınız. Ama biz Anadolu'ya gidince orada yan hakemler değil böyle ince, 5-10 metrelik ofsaytlara bile bayrak kaldırmıyorlar. Bize yazık değil mi?"

Bu tutum dolayısıyledir ki bugün I. Lig'de İstanbul'dan sadece "üç büyükler" kalmış, Ankara takımları silinirken İzmir'i yalnız Altay temsil eder duruma düşmüştür.

Yine bir İstanbul'lu futbolcu anlatıyor: "...,şehrinde maç yapıyorduk. 1-0 galiptik ve oyun bitmek üzereydi. Ama hakem son dakikada hiç yoktan bir penaltı verdi ve durum 1-1 oldu. Ben hakeme yaklaşıp, 'Sizde hiç vicdan ve insaf yok mu? Bu penaltı verilir miydi?' diye sorunca 'sarı' kart yerine, aldığım cevap şu oldu: —Bu penaltıyı vermekle hem sizin, hayatınızı, hem de kendi hayatımı kurtardım.."

Demek ki bazı hakemler çok ağır baskılar altında, bilerek ve isteyerek böyle taraflı kararlar veriyorlar. Bu yıl da bazı maçlarda yerli takımın yediği gollerin iptal edildiğini, deplasman takımları aleyhine hiç yoktan penaltılar verildiğini, kale hattını tamamen geçmeyen topların gol sayıldığını görmedik mi?

"İş bilenin, kılıç kuşananın" düşüncesinde olan bazı kulüpler de gerek hakem tayininde, gerekse hakemin verdiği kararlarda hâlâ etkili olabiliyorlar.

● BÜROKRASİNİN BASKISI

Bunda kulüplerin yanında, çeşitli kademeden bürokratların etkili oldukları da bir gerçek. Hemen her Anadolu şehrinde valiler kulüp yöneticilerince "fahri başkan" seçilmekte, bu suretle maddi olanaklar yanında moral gücü ve baskı da sağlanabilmektedir.

Devamı 100. Sayfada

Müjde Ar

Başterafı 27. Sayfada

nem bu çocukla evlen dedi ve evlendik. Herşey bu kadar basit ve çabuk oldu... Fakat bir süre geçtikten sonra içimdeki çalışma potansiyelini bastıramayacağımı, anladım... İşte bu arada Aşk-ı Memnu teklifi geldi..

—O teklif nasıl geldi?

—Salih Güney kocamın arkadaşı idi. Itır Esen'in oynadığı rol için bir kadın oyuncu arıyorlarmış... Salih, filmin yönetmeni Halit Refiğ'e benden sözetmiş.. Halit Refiğ beni eskiden tanırdı... "Gelsin görüşelim" demiş... Ama ben onun tanıdığı Müjde değildim artık... Büyümüş gelişmiştim... Beni görür görmez ilk teklif edeceği rolden vazgeçip "Sen tam aradığım Bihtersin" dedi... Ve herşey öylece başladı...

—Filmin böylesine büyük bir yankı yapacağı ve Müjde Ar'ı birinci plana çıkaracağını düşünebilmiş miydiniz o zaman...?

—Doğrusu başta hiç düşünmemiştim... Yatırım Itır Esen'in oynadığı rol için yapılıyor gibi gelmişti... Üstelik kocasını aldatan bir kadın rolünü oynuyordum. Öpüşme sevişme sahneleri de vardı. Fakat Halit Refiğ beni karşısına aldı ve herşeyi sağlıklı olarak anlattı "Bu senin işin..." dedi.. "Bu işi ya yaparsın ya da vazgeçersin" dedi... Hak verdim ona.. Fakat daha filmin çekiminde dedikodular başladı... Sete gelen gazeteciler "Evli artist öpüşüyor" dediler... "Acaba Salih Güney ile aralarında bir ilişki mi var" dediler... Dekikodu çarkı dönmeye başlamıştı bir kere... Ama sonuç herşeye değdi.. Dizinin oynadığı ilk hafta filmin yıldızı olmuştum. Gariptir ama seyirci ilk defa kocasını aldatan meş'um kadını sevdi ve kendini ona yakın buldu.. O zaman şöyle düşündüm. Bu ele geçmiş bir fırsattı. Bu çizgide bir oyuncu yoktu sinemamızda.. Kaldı ki öteden beri yerli film seyrederken birçok şey sinirime dokunurdu.. Çocukluğumdan beri sinemaya giderdim. Starlar öpüşmezdi.. O çocuksu duygularımla isterdim ki, birbirini seven iki insan sarılsın, koklaşsın.. Ama starlar öpüşmezdi ki... Tam öpüşeceklerken ya araya bir gül girer ya başka bir şey olurdu.. Çıldırırdım o zaman.. Kendi kendime "senin bir farklılığın olsun Müjde" dedim... Ve yapılmayanı yapıp oynanmayan rolleri oynamaya başladım... İlk bir iki filmde basından hayli ürktüm... Müjde Ar çıldırdı... Doğmadan kendini yokedecek gibi yazılar çıkıyordu. Ürküyordum. Ama yaptığımın doğru olduğuna da inanıyordum... Sonra yavaş yavaş gerçekten doğru olduğunu gördüm...

—Bu arada evliliğiniz nasıl gidiyordu?

—Devam ediyordu ama doğrusu yürümüyordu.. Evlenmeden önce erkek hakkında hiçbir fikrim yoktu. Kocamla ilk öpüştüğüm zaman ölüyorum sanmıştım. Dünya değişmiş gibi gelmişti bana.. Annemin baskısından, daha önce bir erkekle el ele tutuşmamıştım bile... O zaman romanlardaki gibi beyaz atlı bir prens bekliyordum. Ama hiçbir erkek o beyaz atlı prens değildir ki... Evlendikten bir sene sonra aramızdaki çelişkiler ortaya çıkmaya başladı. Ben evde oturmayı seviyordum, o sabahlara kadar gezmeyi seviyordu. O evin içine arkadaşlarını doldurmayı seviyordu, ben yalnız olmayı seviyordum. O düzensiz para harcamayı seviyordu, ben -hâlâ müthiş bir gelecek endişem vardır- parayı dikkatli harcamayı seviyordum.. Kısaca birbirimizi hiç tanımadan evlendiğimiz meydandaydı.. Hele filme başladığım zaman bu daha belirgin bir durumda ortaya çıktı.

> İsterdim ki, birbirini seven iki insan sarılsın, koklaşsın. Ama starlar öpüşmezdi, sinemamızda.

Sabah erkenden sete gidiyorum, akşam eve gelince bir bakıyorum ki Samim tıraşını olmuş gezmeye çıkıyor. Ben sabahın beşinde kalkıyorum, Samim o saatlerde dönüyor.. Ona da birşey söylemeye hakkım yok.. Ve evliliğin bir anlamı kalmadığını anladık ikimiz de... Onu bir insan olarak da bir koca olarak da sevdim.. Ama şimdi şuna inanıyorum bugün bir kız çocuğum olsa katiyen üç dört kişi ile flört etmeden önce evlenmesine izin vermem.

—Bu izine cinsel ilişki de dahil olur mu?

—Hayır olmaz.. Bekâretin toplum için hâlâ önemi var...

—Sizin için?

—Benim için de var. Ama erkek olsaydım belki bu kadar önemsemezdim.. Yani evleneceğim kadında bekâret aramazdım. Ama buna önem veren insanlara da saygım var.. Kızmıyorum..

—Kocanızdan ayrıldığınız zaman kamuoyunda "şöhret olduktan sonra kendisine destek olan kocasından ayrıldı" diye bir fikir oluşmuştu. Bu konuda ne diyorsunuz?

—Böyle konuşulduğunu ben de biliyorum.. Ama bu işler bir kadının kolayca yapabileceği işler değil.. Düzenli evlilik hayatı olan bir kadın böyle bir desteğe ihtiyacı olduğu zaman beraberliğini niye bozsun. Ben bu işe bulaşmasaydım da yürümeyecekti evliliğimiz..

—Müjde Ar erkekler kadar kadınlardan da ilgi görüyor mu size göre?

—Sanıyorum.. Bir kere sinema seyircisi gerçekten seviyor.. Evlatları gibi görüyor onları.. Sahneye gelince... Hiç unutmuyorum.. İçkili gazinoda ilk sahneye çıkışımdı. "Senin seyircin erkekler olacak, kadınlar suratına bile bakmayacak" demişlerdi bana... Korkuyordum... Salonun yarısından fazlası kadındı.. Sahneye çıktığımda şarkıcılığı, heyecanı hepsini bir kenara attım kafamda.. Bir sürü kadın yüzü gördüm karşımda... Beğenen beğenmeyen, kendinden emin, bakmayı bile düşünmeyen bir sürü kadın yüzü... Bütün program boyunca tek tek bütün kadınların gözünün içine baktım, ellerini okşadım, hepsine çiçekler verdim.. Üçüncü şarkımdan sonra kadınlar erkeklerden fazla alkışlamaya başladılar beni.. Şunu vurgulamak istedim... Müjde Ar diye bir imaj var.. Bu yapay birşey.. Bunu ben yarattım.. Ama benim kişiliğim o yaratılan imaj değil.. Ben istediğim vakit Müjde Ar'cılık oynuyorum. İstediğim zaman ise sahnede arkadaşlarımla konuşan gerçek Müjde oluyorum.. Sahnede küfürlü bile konuştuğum oluyor.. Sinirim bozulduğu zaman şarkı söylemeyi bırakıp ağzımı fırın gibi açıp üç dakika gülüyorum. Yani gerçek Müjde ile Müjde Ar imajının karışımını veriyorum sahnede. Bu bildiğiniz Müjde, bu da gerçek Müjde diye anlatmak zorundayım seyirciye... Bunu başarınca da kadınlarla kontağı daha çabuk kuruyorum. Son zamanlarda "Kocamız sana aşık helal olsun.." diye bağırıyorlar gazinoda... Aslında şunu biliyorlar ki kocalarına benden bir zarar gelmez. Bu kadın, sıcak, dişi ama deli dolu, çocuksu diyorlar benim için... Zaten şimdiye kadar evli hiç bir erkekle ilişkim olmadı..

—Basında sizin için bunun aksine yazılar çıktı..

—Özel hayatımı gizlemeye çalıştığımdan çıkıyor bütün bunlar.. Bu kız bu kadar gizlilik içinde

olduğu için mutlaka birşeyler karıştırıyor diye düşünüyorlar. Dört yıllık bir beraberliğimin dışında basında özel hayatım ile ilgili çıkan yazıların hiçbiri doğru değil. İlk önce Ömer Tığrak ile beraber diye yazılar çıktı. Bakın işin aslı nasıl.. Ömer ile aynı apartmanda oturuyoruz. Ve Ömer Tığrak'ı Müjde Ar'ın apartmanına girerken görmüşler.. Ben bunu millete anlatana kadar altı ay geçti.. Adam kendi evine geliyor adı benimle dedikoduya karışıyor...

—Atilla Özdemiroğlu ile de aranızda bir ilişki olduğu yazıldı..

—O hikayeye gelince asıl suçlusu benim galiba.. Atilla karısından ayrılıyordu. Bir iki kere arkadaşça birlikte olduk... Hemen bir iki gazeteci geldi "—Müjde, Atilla ile bir ilişkin var mı?" diye sordu.. Şaka olsun diye "Yok ama çok hoş çocuk, aramızı yapın" diye espri yaptım... Yapmaz olaydım.. Öyle bir hale geldim ki beni bir homoseksüelle bile görseler "Adam için dedikodu yapıyorlarmış, bu da erkekmiş" diyecekler...

—Bir erkekle olan ilişkinizde tutumunuz nasıl oluyor?

—Evliliğim ve uzun süreli ilişkim dışında erkeklerle fazla ilişkim olmadı... Ama bu ikisinde de yanlış tarafın ben olduğuma sonradan karar verdim.. Son derece mülkiyetçiyim.. Beraber olduğum erkek günün yirmidört saati yanımdan ayrılmasın isterim.. Her dakika, herşeyi paylaşalım isterim.. Ama genelde hep benim isteklerim olmalı, herşeyi ben tayin etmeliyim.. Tabi böyle saçma şey olur mu.. Olmaz.. Olmadığını da gördüm.. Sonra son derece kıskancım.. Erkeğin hayatına beş sene önce girmiş kadını bile kıskanıyorum.. Hayatı boyunca iz taşımalı Müjde diye, beraber olacağım erkek.. Bu biraz sadistçe bir duygu belki... Ama düzeltemiyorum kendimi...

—Hayatınıza iki erkeğin dışında kimsenin girmediğini mi söylemek istiyorsunuz?

—Değil tabii...

—O zaman sevmeden bir erkekle ilişki kurmak sizin için doğal mı?

—Hayır...

—Yani kısa süreli aşklar yaşıyorsunuz arada bir...

—Mümkün değil benim için.. Önce iki ay kendi kafamda yaratmalıyım ben olayı.. Benim için cinsel ilişki son derece önemsiz.. Eğer duygusal bir ilişki yoksa son derece manasız gelir bana.. Zaten son bir senedir yalnız yaşıyorum. Bu arada da sadece bir kişi ile bir flörtüm oldu.. Bir başlangıç ve bir bitiş... Yeniden beş altı senelik sonuçsuz bir beraberliğe girmekten korktum.. Daha önceden de olduğu gibi sahip olmaya doyamayacağımdan korktum. Konuştuk ve ayrıldık.. Hiç kimsenin bilmediği bir ilişki bu.. Çok iyi bir insandı..

—Bütün bu konuşmalarınızdan seks hayatına fazla düşkün olmadığınız ortaya çıkıyor...

—Değilim.. Zaten kendi ile bu kadar uğraşmasını seven bir insanın seks hayatına düşkün olması imkansız...

—Müjde Ar olmanın ödediğiniz ya da ödemekte olduğunuz bedelleri var mı..?

—Olmaz olur mu..? İnsandan neler götürmüyor ki... Kafalarda yaratılan "kolay kadın" imajı bunların başında geliyor.. Böylesine açılıp saçılan bir kadın kolayca elde edilebilir diye düşünüyor çoğunluk... Bu da benim kişiliğime ve özel hayatımdaki ilişkilere büyük sakatlıklar getiriyor.. İnsan çok çirkin dedikodularla karşı karşıya kalıyor... Geçen sene kadının biri büyük otellerde otuzbeş bin lira karşılığında Müjde Ar adı altında erkeklerle düşüp kalkmaya başladı.. Paralı, paralı kadınlara böylesine yüksek ücret ödeyen bir zümre tarafından Müjde Ar imajına yakın bir olay bu.. Özellikle İstanbul'da böyle çirkin bir grup var.. Ve bu grup sağda solda otuzbeş bin liraya Müjde Ar'ı götürdüm diye konuşmaya başladı.. İki günde bir, bir arkadaşım telefon edip "Müjde senin için bunları söylüyorlar" diyordu.. Çıldıracak gibiydim.. Yapacak hiçbir şey yoktu. Bu insanlar düşünemiyorlardı ki bir gecede dünya kadar para kazanan Müjde Ar otuzbeş bin lira için bir erkekle otel odasında neden sabahlasın.. Sonra kadın işi iyice azıttı. Talep o kadar artmıştı ki, İstanbul'da birkaç tane daha Müjde Ar türedi..

—Gerçekten size benziyor muymuş bunlar..?

—Kadınlardan birini Sezen Aksu görmüş.. Cece kulübünde Sezen on dakika ben diye şarkı söylemiş kadına... Daha sonra ben yurt dışında iken polis yakalamış kadını... İşte ünlü Müjde Ar olmanın bedellerinden biri... İnsan bazen kazandığı ünü nelerle ödüyor...

Hitler kazansaydı

Baştarafı 38. Sayfada

Hatırlayacaksınız: Amerika, bütün bunlar olurken, bir başkanlık seçimi kampanyasının tam ortasındaydı. Franklin Roosevelt, Amerikan tarihinde ilk kez, başkanlığa üçüncü kez aday olmuştu. Cumhuriyetçi Parti Kurultayı 20 Haziran'da Filadelfiya'da toplanmış ve başkanlık adayı olarak, Wendell Willkie gibi uluslararası açılmaya taraftar bir kişi yerine, Amerika'nın içe kapanmasını savunan Robert A. Taft'ı seçmişti. Bu durum karşısında Roosevelt de politikalarını ve tutumunu gözden geçirmişti. Altını çize çize, üstüne basa basa Amerika'nın evlatlarını denizaşırı ülkelere göndermeyeceğini birkaç kere tekrarladıktan sonra, seçimin başlamasından hemen önceki son radyo konuşmasında, Amerika'nın denizaşırı ülkelere müdahale etmesini bekleyenlerin hüsrana uğrayacaklarını söylemişti. Roosevelt şöyle diyordu: "Yurttaşlarım. Kaderimizle buluşma saatimiz artık geldi. Biz demokrasinin cephaneliği, silahlı bekçileri değiliz. Biz, özgürlüğün beşiği, son durağıyız". Gerçi Roosevelt seçimi çok az bir farkla kazanmıştı, ama, Senato'da da, Temsilciler Meclisi'nde de Cumhuriyetçiler ağır basıyordu. Üstelik, tam o sırada, Binbaşı Benito Castro'nun önderliğindeki Kübalı Faşist Çeteler de Guantanamo Körfezindeki Amerikan üssüne yoğun bir saldırıya geçmişlerdi. Kısacası, Roosevelt'in işi başından aşkındı.

1940'ların Avrupalı kuşakları, kıtalarının Alman ellerinde olduğu o günleri çok iyi hatırlarlar. İkinci Dünya Savaşı sona ermiş, Hitler'in ağzından çıkan her sözcük yasa olmuştu. Ne var ki, günlük yaşam, bazılarının korktuğunun aksine, pek o kadar da çekilmez değildi. İşgalci güçlerin çabaları süper otoyolların yapımına, kıtanın her yanında Volkswagen fabrikalarının kurulmasına yönelmişti. Daha da önemlisi, Almanlar, bütün kıtayı denetleyebilecek sayıda insana da sahip değillerdi. Üstelik, Hitler'in yardımcılarının da kendi aralarında birlik olmadıkları, zaman zaman bazı sürtüşme ve gerginliklerin de su yüzüne çıktığı görülüyordu. Avrupa'yı Nazi modeline göre yeniden düzenlemeyi akıllarına koymuş olan Goebbels-Himmler ikilisi, fırsat buldukça, bu amaçlarını gerçekleştirecek girişimlerde bulunuyor, örneğin İngiliz sübyanlarını SS birliklerine kaydettiriyor, Fransızları da üstün kaliteli şaraplarını içmekten alıkoyup kötü kalitedeki Alman biralarını içmeye zorluyorlardı. Hess ve Göring gibi ılımlı yöneticilerin çabalarıysa başka yöndeydi. Onların amacı, işgal altındaki Avrupa'nın uluslarını Alman egemenliğine alıştırmak, yönetenlerle yönetilenler arasında anlayışa dayalı bir uzlaşma ortamı yaratmaktı. Sağlık durumu bozulan, enerjisi ve kararlılığı bir görünüp bir kaybolan Hitler ise, iki kutup arasında bocalayıp duruyor, bir oraya, bir buraya yöneliyordu. Üstelik, Hitler, Amerika konusunda kararsızdı. Örneğin, Speer Heyeti'nin 1943 yılında Amerika'ya giderek Pentagon binasını neo-klasik tarzda yeniden inşa etmek çalışmalarına girmesine izin vermişti. Ama, aynı Hitler, Himmler'in çocuklarının Liverpool'a yerleşerek vahşi enerjilerini müzik alanında kullanmalarına da göz kırpmıştı.

İşgal altındaki Avrupa halklarının gönlünü hoş etmek için Hitler'in gösterdiği bu çabaların, Doğu Avrupa'da da tekrarlandığı elbette söylenemez. Almanlar Rusya'da kana susamış, gaddar eylemlere girişmişlerdi. Rusları sürüyor, hapsediyor, kitle halinde öldürüyor, hatta fırsat buldukça Yahudilere bile baskı uyguluyordu. Omsk kentindeki Stalin hükümeti bütün bu gelişmeler karşısında susup oturma yolunu seçmişti. Sovyetlerin özellikle Yahudiler konusunda Hitler'in tutumunu içten-içten benimsediği, bu yüzden de susmayı tercih ettiği söylenir. Ancak, Stalin'in asıl büyük korkusu Sarı Humma'dan kaynaklanıyordu. Stalin'in hesaplarının bu konuda yanlış çıktığını tarihten biliyoruz. Avrupa'da savaşın bu kadar çabuk bitmesine alabildiğine sinirlenen Japonlar, Stalin'in sandığı gibi Sovyetlere değil, 1941 Aralık'ında Pearl Harbour'a, yani Amerika'ya saldırdılar.

> Sovyetler'in, Yahudiler konusunda Hitler'in tutumunu içten içe benimsediği söylenir.

Japonların Uzak Doğu'daki Amerikan ve İngiliz topraklarına saldırmaları, Hitler'i çileden çıkarmıştı. Japonların bu zamansız ve yersiz saldırısı, o tarihten bildiğimiz Anglo-Sakson dayanışmasını bir kez daha canlandırmıştı. Hitler'in can düşmanı Winston Churchill, Kanada'nın soğuğundan ve unutulmuşluğundan bezmiş olarak, bir yıl sonra, yeniden piyasaya çıkıyordu. Savaş aleyhtarı Cumhuriyetçi kadınların öfkeli gösterilerine ve her gittiği yerde attıkları elma turtalarına aldırmadan, Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada ve Amerika'yı karış karış geziyor, her gittiği yerde ateşli konuşmalar yapıyordu. 1944 yılında bütün bunlar olurken, "Elma turtası kadar Amerika'nın öz malı" diyebileceğimiz Charles Lindbergh, başkanlık seçimini ezici bir çoğunlukla kazandı. Filipinler Denizindeki savaşta, İngiliz-Amerikan filoları, Japon bahriyesini perişan ettiler.Bu gelişmeler karşısında heyecanlanan Stalin, Lindbergh'le temas kurarak, Sovyetlerin de Japonya'ya karşı savaşa girmesini önerdi. Ama, Lindbergh bunu reddetti. Onun yerine, Lindbergh, Hitler'le temas kurarak, Alman önderinin, Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada ve Amerika'da oluşacak bir Pasifik Konfederasyonu'nun kurulmasını nasıl karşılayacağını araştırmaya başladı. Ne yazık ki, bu çok gizli görüşmeler hakkında basına bazı bilgiler sızdırıldı. Konunun iyice dile düşmesinden rahatsız olan Lindbergh, başkanlığa adaylığını ikinci kere koymayacağını kesin bir dille açıkladı. Cumhuriyetçi Parti Kurultayı Robert Taft'ı başkanlığa aday gösterirken, Taft da, başkan yardımcısı olarak, adını pek kimsenin duymadığı Richard Nixon'u görevlendirdi. Amerika'yla Hitler Almanyası arasındaki görüşmeler o sırada açmazdaydı.

İşte, dünyada durum böyleyken, 1950 yılında, Akdeniz Bunalımı patlak verdi. Hitler gibi yaşlanan ve hızla sağlığını yitiren Mussolini, İtalya'yı, Akdeniz'in egemen gücü olmaktan da öteye tek ve mutlak egemeni durumuna getirme sevdasına kapılmıştı. Bu ortamda, Mussolini, İtalyan Kralığı'nı lağvettiğini ve onun yerine Yeni Roma İmparatorluğu'nu kurduğunu açıkladı; Amerikalı ünlü film yıldızı Betty Grable'la evlenmiş bulunan oğlu Vittorio'yu da, Batı Akdeniz Prokonsülü, Fransa ve İspanya'daki İtalyan birliklerinin de başkomutanı olarak ilan etti. Bütün bunlar bardağı taşıran damlalar oldu. Bu ülkelerde halk ayaklanmaları başladı. Adı-sanı daha önce hiç duyulmamış olan General de Gaul'-

le adında biri, bütün Fransızları, işgalcilere karşı silaha sarılmaya ve direnmeye çağırdı. İspanyol kadın ve çocuklar, yollarda, her gördükleri İtalyan askerini ıslıklamaya, tükürüğe boğmaya başladılar; bu sert direniş karşısında kaygılanan İtalyan birlikleri de Majorca adalarına çekildi. Mussolini'ye yardım etmek için gönderilen Alman birlikleri, Fransa ve İspanya'da, hiç beklemedikleri boyutlarda bir gerilla direnişiyle karşılaştılar. Amerika'dan sınır dışı edilen Mafia şefi "Lucky" Luciano, bu karışıklıklardan yararlanarak, Sicilya'da krallığını ilan etti ve hemen Amerikan Birliği'ne üyelik için başvurdu. Bu gelişmeler karşısında, Almanlar, aynı anda bütün bir kıtayı denetleyebilecek sayıda silah ve insangücüne sahip olmadıklarını anladılar. Bütün bu gelişmelerde, dönüm noktasına, Sibirya'da düzenlenen bir Şiir Okuma Gecesi'nde varıldı. Ozan olarak adı pek duyulmamış bir Sovyet yüzbaşısı, Aleksandr Soljentsin, o şiir gecesinde, birikmiş kalabalıklara, Stalin'i Hitler'e karşı direnmemekle, hatta boyun eğmekle suçlayan ve başka suçlar sıralayan çok edebi bir bildiri yayınladı. Binlerce insan bu bildirinin özüne ve sözüne yürekten katıldıklarını göklere haykırdılar. Alman birlikleri, polis, bu gelişmeler karşısında yetersizdi. O gece, Stalin'in yine adı-sanı pek duyulmamış bir politbüro üyesi, Nikita Kruşçef, bildiriyi Stalin'in yüzüne karşı okumak cesaretini buldu. Stalin'de oracıkta inme geçirdi, yığılıp kaldı. Stalin'in nasıl öldüğü tam bilinmiyorsa bile, bundan sonra, Alman işgalcilerine duyulan nefretin, Islav İmparatorluğu'nda mantar gibi her yerde bittiği görülüyor.

Bütün bunlar olurken, Hitler de 60'lı yaşlara basmış, sağlığı da iyiden iyiye bozulmaya yüz tutmuştu. Dev imparatorluğunun dört bir yanında beliren ve artan sorunlar ona dert olmuştu. Attığı heyecanlı nutuklar Almanları isyancılara karşı acımasız, gaddar davranmaya, en ufak başkaldırıyı bile anında ezmeye yöneltiyordu, ama, herkesin birleştiği nokta, Hitler'in nutuklarındaki ateşliliğin artık eski ısısını yitirdiği yönündeydi. Ne de olsa, barış içinde 10 yıl geçmişti. Almanya silah altında değildi. Alman gençliği Richard Wagner ve Horst Wessel'den çok, Bing Crosby ve Glenn Miller'dan etkileniyordu. Hitler, 30 Nisan 1952 tarihinde, isyancılara karşı acımasız davranılmasını istediği bir konuşma sırasında, belki de halkın eskisi gibi istekli olmadığını görmenin hayal kırıklığı içinde öldü. Ölüm haberi gelir gelmez, Berlin'de iktidar kavgası başladı. İki gün süren çarpışmalardan sonra, Alman orduları, SS'lerden oluşan Alman polisini yenilgiye uğrattı. Himmler tutuklandı, Goebbels kurşuna dizildi. Darbe iyi planlanmış, iyi uygulanmıştı. General von Stauffenberg, Albert Speer ve Amiral Canaris'ten oluşan üçlü bir cunta duruma el koydu. Cunta, yaptığı ilk açıklamada, Almanya'nın dünya tarihine ve Avrupa'ya karşı ödevinin, işgal altındaki ülke halklarının salt kaba güçle boyunduruk altında tutulması değil, bu yaşlanmış kıtada dirlik-düzenliğin sağlanması olduğunu dünyaya duyurdu. Çeşitli ülkelerdeki Alman genel valileri bu çağrıyı içtenlikle benimsediler. İngiltere Genel Valisi Rudolf Hess, öylesine hislendi ki, tüm Alman birliklerinin İngiliz topraklarından çekileceğini açıkladı. Hatta bir adım daha öteye giderek, Kraliçe'ye, bundan böyle İngiliz yurttaşı sayılması için başvurdu. İngiltere Kraliçesi de bu davranıştan duygulanarak, Londra'ya dönüşünde, Hess'in isteğini kabul etti ve kendisine Wessex Lord'u ünvanını verdi. Bu arada, tehlikenin bittiğini gören Winston Churchill de döndü ve yapılacak ilk genel seçimlerde parlamentoya adaylığını koyacağını açıkladı.

1952 yılı sonlarına doğru toplanan Berlin Kongresi, gündeminin en önemli maddesi olarak, Avrupa Birliği'nin gerçekleştirilmesini görüştü. Bazı yerlerde can sıkıcı gelişmeler de olmuyor değildi. Örneğin, de Gaulle yönetimindeki Özgür Fransa birlikleri Manş Denizi'ndeki adaları işgal etmişler ve İngiltere'ye bu adaları vermeyeceklerini ilan etmişlerdi. Bu tür yerel tatsızlıklara rağmen, İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden tastamam 12 yıl sonra, Avrupa ve dünya üstünde barış ve refah günlerinin doğduğu anlaşılıyordu.

Amerika'daysa, yüzyıldır ilk kez, siyasal huzursuzluk başlamış, bu Avrupa Hastalığı ,Eski Dünya'dan Yeni Dünya'ya geçmişti. İki gazetecinin bitmek bilmeyen baskılara rağmen tükenmek bilmeyen bir çabası sonucu, Başkan Yardımcısı Nixon'un, Washington'daki Demokrat Parti Genel Merkezi'ne dinleme cihazları koydurttuğu, başka bazı yasa dışı işler yaptığı ortaya çıkmıştı. Parlamento'nun tam "azil" yetkisini kullanacağı sırada Nixon istifa etmeyi tercih etti. Bu tatsızlıkların etkisiyle, 1952 seçimlerinde, Amerikan halkı yeniden Demokratları iktidara getirdi. Demokrat Parti'nin ilk önemli kararı, Winston Churchill'e Onursal Yurttaşlık ünvanı vermek oldu. Bu yorgun savaşçı, savaşın bittiğini gördükten sonra, İngilizce Konuşan Ülkeler Birliği'ni kurma savaşı açmıştı o sıralarda...

Tarih gerçekten garip birşey... Winston Churchill 1940'da görev başında görülmedik bir başarısızlığa uğramıştı. Ama, 1966'da ölümünden sonra düşleri gerçekleşti. Avrupa Birliği'nin kurulmasından tastamam 13 yıl sonra, 1966 yılında, İngilizce Konuşan Ülkeler Konfederasyonu kuruldu. O yıl Avrupa Birliği başkanlığı için yapılan seçimleri ilk kez bir Alman aday kazanamadı. İkinci Dünya Savaşı'nın son efsanevi kahramanı Feld-Mareşal Rommel 1970 yılında yatağında öldü. Son sözleri de şu oldu: "Hitler, İkinci Dünya Savaşını kazanmakla hayatının en büyük hatasını yapmıştır".●

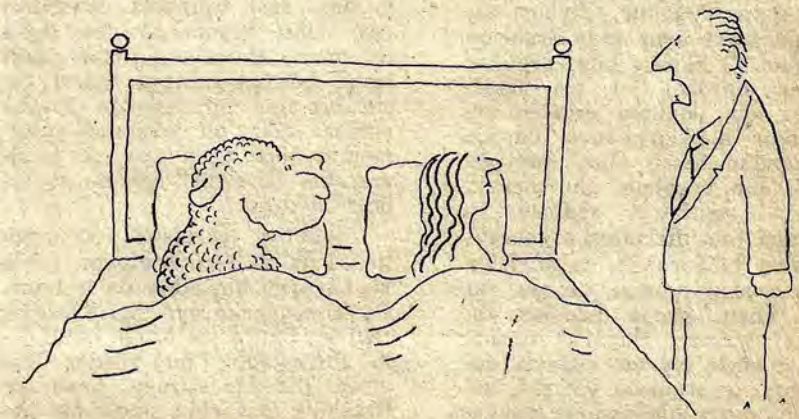

"-Hani senin yüne karşı alerjin vardı?.."

Orgazm

Baştarafı 44. Sayfada

suyla hiç bir zaman aktif olmadım insiyatifi ele almadım. Bırakın penisiyle oynamayı, bir süre okşamayı, ona dokunmaktan bile sürekli kaçındım". Bunu yaparken, Leigh, heyecanını ve istekliliğini de saklamaya özel özen göstermişti. Anlatım sürdükçe Leigh'nin, "belli sevişme-belli anda orgazm" şartlanmasının etkisiyle, gerçek orgazma ulaşma olanaklarını da yitirdiği, birleşmenin sonunda orgazma varabilme endişesiyle önsevişmenin zevklerinden yoksun kaldığı anlaşılıyordu. İşte orada tıkanmış, kalmıştı. Leigh ve Jerry işin ucunu bırakmışlardı. Seksin nasıl olması gerektiği konusundaki yanlış şartlanmaların etkisiyle kafalarında bir davranış modeli kurmuşlar, bu modele uygun davranışlara giremeyince de işi boşlamışlardı.

● PEŞPEŞE ORGAZM

Orgazm kadınla erkekte aynı anda olursa ne âlâ... Olmazsa da, bunun "sağlıksız" denilebilecek hiç bir yanı yok... Çiftlerin büyük bölümü öyle şartlandıkları için, tüm çabalarını, tüm dikkatlerini aynı anda orgazma ulaşmaya yöneltirler. Böyle olunca da, seks, saate bakmadan yudum yudum tadılan bir zevk olmaktan çıkar, saat dakikliğiyle gerçekleştirilmeye çalışılan bir dizi manevraya dönüşür. Sözgelişi, orgazma yaklaşıldığı sırada penis hareketinin nasıl olması gerektiği konusunda kadının istekleri başka, erkeklerinki daha başkadır. Kadın kendisini orgazma yaklaştıran tür ve hızdaki penis hareketinin sürmesini ister; erkekse, temposunu yavaşlatmak ve orgazma ulaştığı anda iki-üç kere gidebildiğince derine hamle yapmak ister. Bu açıdan olaya bakıldığında, orgazmın, aynı anda değil,peşpeşe olması daha doğaldır. Diyelim ki, kadınla erkek aynı anda orgazma ulaştılar. O zaman bile, orgazmı uyaran hareket ve hız farklı olduğu için, kadınla erkeğin orgazmdan aldıkları zevk derece bakımından farklı olur. Sinirsel-kassal bir boşalma anı olarak, orgazm, tarafların zihinsel ve bedensel tam dikkatlerini gerektirir; oysa, biliyoruz ki, dalga dalga gelen orgazm anında, duyma, tat alma, koku, görme duyuları vb. normal işlemez. Duyarlık azalır. Durum böyle olunca, eşinizin duyarlığını ve orgazma yakınlık derecesini doğru algılamanız olanakları da gerçekten sınırlıdır.

Şunu iyice belleyin: Orgazm, insan yaşantısındaki tecrübelerin en zevkli, en kişisel olanlarından biridir. Bu durumda, "ortak orgazm" ikinci derecede kalmak zorundadır. Ama kadın ve erkeğin peşpeşe orgazma ulaştıklarını düşünün! Önce siz zevkin doruğuna ulaşıyor ve duyularınız normale dönerken eşinizin orgazma ulaşmasını adım-adım izliyor, onun zevkini de paylaşıyorsunuz. Bu açıdan bakıldığında, "aynı anda orgazm"a göre, "peşpeşe orgazm" ın yepyeni zevk ufukları açtığını kabullenmek gerekiyor.

● SIRA SİZDE

"Aynı anda orgazm" efsanesinin giderek geçerliğini yitirdiğini (tanrıya şükür) biliyoruz. Ancak, bir belâdan kurtulurken, başka bazı "şart"ların, başka bazı "zorunluluk"ların doğduğunu da görmemiz gerekiyor. Bu yeni saplantılardan birine göre, erkek, kadını birleşme sonunda orgazma ulaştırmalıdır. Şema şöyle:

K	E	
Ön Sevişme	Birleşme	Ard Sevişme

Bir görüşün iki aksayan yanı vardır. Bir kere, erkeğin kadını orgazma ulaştırabileceğini varsaymaktadır. İkinci olarak, erkek penisinin kadın rahmine temasının orgazm için yeteceği sanılmaktadır. Orgazm, "cinsel tahrik" durumunun artarak doruğa ulaşmasının doğal fizyolojik sonucu olduğu için, tıpkı yemek yemeyi sindirimin izlemesi gibi bir sebep-sonuç ilişkisidir. Eşlerden birinin ötekinde sindirimi başlatması nasıl olur şey değilse, aynı şekilde, birinin ötekini "orgazma ulaştırması" da mümkün değildir. Seven, sevecen ve duyarlı aşıklar, birbirlerinin beğendikleri, zevk aldıkları bazı şeyleri sunmak için özel çaba gösterirler. Eşinin zevkini, heyecanını tadarlar, paylaşırlar. Yeni şeyler denemek, yeni arayışlara girmek, eski kalıplara uymaktan çok daha heyecanlı, çok daha uyarıcıdır. Burada asıl olan sindirimin başlaması değil, güzel bir şarabın ağır ağır damakta dolaştırılması, nefis bir lokmanın yutulmadan önce uzun uzadıya tadılmasıdır. "Orgazm" için de geçerlidir bu kural...

Sindirim süreciyle orgazmın benzerlikleri burada bitiyor. Şöyle ki, sindirim başladığında iş biter. Oysa, orgazmın uyardığı fizyolojik tepkiler bütünüyle öznel, bütünüyle duyusaldır; bu yüzden de, cinsel tahrikin doruğu, basit bir fizyolojik olay olan sindirimin boyutlarını çok aşan bir heyecan, bir zevk verir insana... Ama cinsel birleşmenin hedefi olarak orgazmı almak, orgazma ulaşmadan önceki asamanın zevklerini tadamamak sonucunu verir. Bu, halk diliyle, "tak fişi-bitir işi" tipinden mekanik bir seks anlayışının ürünüdür. İnsanın yataktaki becerilerini, zevk verme yeteneğini "orgazma ulaştırmak" kıstasına indirgeyen sakat bir anlayıştır. Bu anlayış içinde seks, "haydi bir an önce bu işi bitirip orgazm olalım" gibi mekanik bir işlem, sevecenlik, yumuşaklık ve anlayış gibi asıl zevk unsurlarını dışlayan bir bayrak yarışı, mekanik bir beden alıştırması olup çıkar. Asıl kaçınılması gereken de budur.

İkisi de iki kere evlenmiş olan Mike ve Ellen'ı ele alalım. Anlıyoruz ki, bu çiftin seks anlayışına göre, erkeğin ödevi kadını orgazma ulaştırmaktır. Bu anlayış, yalnızca Mike'le Ellen'a değil, bir çok çifte özgüdür. Hem de sanıldığından çok sayıda çifte... Neyse... Andığımız şartlanmanın etkisiyle yanlış bir "sorumluluk" anlayışına kapılan Ellen, "suratını asma-gülümse-katlan" diyebileceğimiz bir uygulamaya girmişti. Birşey söylemiyor, birşey yapmıyor, seksel renk ve zevk katacak hiçbir harekete öncülük etmiyordu. "Buralarımı neden okşamıyor?", "Beni biraz sevseydi şimdi ne yapacağını bilirdi", "teması çok sert, yumuşak olması gerekirdi" gibi düşünceler sık sık kafasından geçiyor ama Mike'ın gerekeni yapması için bir girişimi olmuyordu. Ne de olsa, Mike'ın görev ve sorumluluğu, Ellen'a zevk ve orgazm vermekti. Raslantı sonucu Ellen arada sırada orgazma ulaşmamış olsa, Mike'ı da ilk kocasıyla aynı kategoriye koyacaktı: İlgisiz, bencil ve beceriksiz bir aşık... Suç Mike'ın mı? Hayır! O da, aynı yanlış şartlanmanın etkisiyle, bir tek amaca göz dikmişti: Orgazm... Yüzdeki gerilmeyi, rahimdeki daralmayı, hızlanan solukları ve en önemlisi "Harikaydı sevgilim" sözlerini (ister doğru, ister yalan olsun) beklemeye alışmış, alıştırılmıştı bir kere...

● KURALLARI ESNETMELİ

Erkeğin kadını orgazma ulaştırmak zorunda olduğu görüşü, belki yanlış ama bir bakıma doğal bir anlayıştır. 1940'lardaki Kinsey araştırmalarının sonuçları açıklanıncaya kadar, kadınlar cinsel konularda duyarsız, erotik duygu ve tercihlerden yoksun sayılırlardı. Seks, terbiyeli aile kadınlarının sırf kocaları için katlandıkları bir görev; kadın rahmi de, erkeğin penisi ya da boşalması için uygun bir yerdi. Bu yüzden kadınlar sık sık yorgunluktan ya da başağrıla-

rından yakınır, bu görevlerini kaytarmak için fırsat kollarlardı. Aynı "terbiyeli aile kadınları" seksten zevk aldıkları gerçek anlarını gizlemeye özen gösterir, duydukları zevki geliştirmek için hiç bir çaba göstermezlerdi.

Kinsey, Masters ve Johnson'un araştırmalarıyla kadınların da olumlu cinsel tepki ve isteklerinin bulunduğunun saptanması, kadınlarda cinsellik bilincinin doğmasında önemli bir aşama olmuştur. Ancak, iki-yüzlülüğe son veren bu gelişmeler, bir başka yanlış anlayışa, "erkek görevini doğru yaparsa kadın orgazma ulaşabilir" yanlış anlayışına yol açmıştır. Erkeğin "zevk almak"tan "zevk verme"ye kayan sorumluluklarının yarattığı kargaşa içinde, kadınların, yine eski şartlanmaların etkisiyle, ne istediklerini anlatmaktan kaçınmaları, durumu değiştirse bile, sonuçları fazla etkilememiştir. Bu yeni aşamada, seksin, erkekler için bir zevk olmaktan çıkarak bir görev ve sorumluluk durumuna geldiğini, bu kez başağrılarından erkeklerin yakınmaya başladıklarını görüyoruz. Kadınların kafasındaki düşünce de artık şu: "Zavallı adamcağız. O kadar uğraşıyor. Bari bu sefer orgazm olabilsem". Yine bu aşamada, biriken gerginlik, doyumsuzluk, öfke ve hatta üzüntülerin etkisiyle, yatak odaları amaç ve işlevlerinden büyük ölçüde uzaklaşmışlardır.

Biçimsel bir seks anlayışı, ister istemez, erkekle kadının konuya yaklaşımlarına kısıtlamalar koyar ve uygulamayı genellikle hüsranla noktalar. Mike'la Ellen' da da böyle oldu. Kadını orgazma ulaştırmanın sorumluluğunun erkekte olduğu inancına kendilerini kaptırmakla kalmamışlar, doruğa ancak penisin vajinaya temasıyla ulaşılabileceğini sanmışlardı. Oysa, iki sanı da yanlıştır. Duyusal tepkileri harekete geçiren sinir uçları vajinada azdır, yetersizdir; bu yüzden, seksin temeli sayılan birleşme (yani penisin vajinaya girmesi), kadını orgazma ulaştırmanın en az etkili yollarından biridir. Yapılan bilimsel saptamalara göre, salt "birleşme" sonucu orgazma ulaşabilen kadın sayısı gerçekten sınırlıdır. Birleşme erkeği orgazma ulaştırır ama kadını değil... Bunun da nedenleri ortada: Erkeğin sinir uçları peniste özellikle çoktur. Yumuşak, sıcak, nemli, uyarılmış, dar bir vajinaya penisin girmesi, erkekler için, orgazm yolunda, etkili ve yeterli bir uyarıcı olabilmektedir. Kadınlardaysa durum farklıdır. Vajinanın girişe elverecek ıslaklıkta olması koşuluyla, vajinanın dış üçüncü katmanında yeterince sinir ucu bulunduğu için, kadınlar da "birleşme" anından hoşlanırlar zevk alırlar. Penisin hızlı ve sürekli, çoğunluğu kısa, arada sırada da derin hamlelerle vajinaya girmesi, kadınları doyuma ulaştırır ve orgazma varabilmelerinin yollarını açar.

Kadının sinir uçları (dolayısıyla cinsel duyarlık) bakımından en zengin, penis temasından (ya da herhangi bir başka organın temasından) ençok etkilenen yeri ferç dilciği, yani klitoristir. Klitoris kapağı vajinanın iç dudaklarının bir araya gelmesiyle oluştuğu için, buradaki temaslar, kadını uyarır, hatta bazılarını orgazma bile ulaştırır. Kimi kadın doğrudan temasa kimi kadın da kasık kemiği yöresindeki okşamalar yoluyla dolaylı temasa daha duyarlıdır. Bazı kadınlar düş kurarak, bazılarıysa masturbasyon yoluyla (o da sağlıklı bir yöntemdir) orgazma ulaşırlar. Ancak, hemen vurgulayalım, bütün bu uyarı yol ve yöntemleri arasında, vajinal uyarı, kadını orgazma ulaştırmada en az etkili olanıdır. Orgazmla birleşme arasında bir sebep-sonuç ilişkisinin bulunmadığını ruh doktorlarına ve uzmanlara danışarak öğrenen Mike ve Ellen, böylece, yeni zevk ufuklarının da eşiğine geldiler. Seks aşamasının belli bir aşamasının belli bir anında Ellen'ın otomatik biçimde orgazma ulaşamayacağını anlayınca yeni şeyler denemeye, yeni zevkler arayıp bulmaya başladılar. En önemlisi, kadın orgazmının değişkenliği ve ne zaman meydana geleceğinin önceden kestirilmezliği, seks yaşamlarına daha önce varılmamış boyutlar, daha önce tadılmamış zevkler kattı.

"Ön-Sevişme" dediğimiz aşamaya en bilinen teknikleri katmak bile, birleşme öncesinde, çok-yönlü, çok-zevkli erotik tepkileri harekete geçirir. Kimi daha çok, kimi daha az zevk veren, kimi hareketi kısıtlayan, kimi aynı anda yapılabilen çeşitli hareketler vardır. İşin ilginci, "Ön-Sevişme" aşamasında genellikle kullanılan uyarı tekniklerinin (bunların ne olduğu herkesçe bilinir) birleşme sırasında da aynı etkinlikle kullanılabileceğidir. Sözgelişi, kadın, birleşme sırasında klitorisine biraz fazla "ilgi" istiyorsa, dört şey yapılabilir: (1) birşey söylemeyip hareketi erkekten beklemek; (2) açıkça söylemek; (3) ne yapılacağını göstermek; (4) kendi işini kendisi görmek. İlki dışındaki üç yol da geçerli, uyarıcı, etkilidir. Ancak, bu son üç yoldan herhangi birinin seçilebilmesi, erkekle kadının, "seks" olayını, plansız-programsız spontane, erkeğe ya da kadına özel ödevler yüklemeyen bir "zevk aracı" olarak görüp benimsemelerine bağlıdır.

Özetleyelim: Bu anlayış çerçevesinde, seks, kadınla erkeğin, aynı zevki, hem duygusal, hem bedensel olarak paylaşmaları olayıdır.

●ERKEN ORGAZM

"Ön-Sevişme" aşamasında, penis, el ya da dil teması sonucu kadın orgazma ulaşabilir. Bu durum, bazı gerginlik ve bekleyişleri ortadan kaldıracağı için, ikinci aşama, yani "birleşme" aşaması daha rahat, daha doyurucu olur ve seks süresince kadının birden çok orgazma ulaşabilmesi yollarını

"-Mastürbasyon normaldir dedik oğlum ama yemek masasında değil!."

açar. Kadının vajinası iyice ıslandığı için de erkeğin işi kolaylaşır. "Ön-Sevişme" sırasında orgazmın şematik görünümü şöyledir:

K		E
Ön Sevişme	Birleşme	Ard Sevişme

Kadının bu şekilde erken orgazma ulaşması her bakımdan yararlı ve doyurucudur. Ancak, "erken orgazm" konusunda bazı yanlış ön-yargılar, saplantılar vardır; orgazmın "birleşme" aşamasının sonunda olması gerektiği inancı vardır. Marie'le Kevin'ın durumunu ele alalım. Ön-sevişmenin "elleme-okşama" hareketleri Marie'i uyarıyor, doyuruyor, orgazmın eşiğine getirebiliyordu. Ama Marie, "erken orgazm"dan korktuğu ve orgazmın birleşme sonunda meydana gelmesi gerektiğine inandığı için, her keresinde, deyim yerindeyse "zevkine turp sıkıp" Kevin'ı bir an önce birleşmeye geçmesi için zorluyordu. Kevin da, Marie'yi orgazmın eşiğine getiren okşamalarını bırakıp penisini vajinaya sokmak için yeni bir hareketler dizisi başlatıyordu. Bu tür kesintiler zevki bölmekle kalmaz, azaltır, "sil-baştan" durumuna getirir. Marie'de de öyle oluyordu, her keresinde... Bu kere Kevin boşalıyor, Marie'de yatakta doyumsuz kalıveriyordu. Marie'nin (ve Kevin'ın) bilmedikleri husus, kadının ön-sevişme aşamasında orgazma ulaşmasının izleyen aşamalarda orgazma ulaşmasını engellemeyeceği, hatta yeni yeni orgazmları kolaylaştıracağıydı. Bunu öğrendiler, sorunlarını çözdüler.

Kadının ön-sevişme sırasında orgazma ulaşıp "birleşme" aşaması sonunda ulaşamaması, bazı erkeklerde, görevlerini yapamadıkları yönünde bir suçluluk duygusu uyandırabilir. Bu suçluluk duygusu bir yanlış şartlanmanın, "ideal orgazmın penis vajinadayken meydana gelen orgazm olduğu" saplantısının sonucudur. Penisin sertleşmesi ve sertliğini koruması gibi sorunları olan erkeklerin oluşturdukları çiftlerde bu saplantı özellikle tehlikelidir. Oysa, olmaması gerekir. Eşler, sert bir penisten çok daha uyarıcı araçların, yol ve yöntemlerin bulunduğunu bilirlerse, doğal-fizyolojik cinsel tepkilerine vurdukları psikolojik gemler de çözülür, zevk ve doyum ufukları alabildiğine açılır. Bunun tek yolu da, konuların ve sorunların rahatça, özgürce konuşulup tartışılması, çözüm yollarının erkek ve kadınca birlikte bulunmasıdır.

Kadının orgazma ulaşması açısından en az dikkate alınan ama başlı başına önem taşıyan aşama, "ard-sevişme aşaması" dediğimiz birleşme sonrası aşamadır. Bunun böyle olması bir yanlış şartlanmanın, birleşme sona erdiğinde seksin de sona erdiği saplantısının sonucudur. Oysa, şemada görülen şu durum olabilir:

E		K
Ön Sevişme	Birleşme	Ard Sevişme

Bu konu üzerinde özellikle son yıllarda çok durulmuş, birleşme sonrasında uyuyup kalan, televizyondaki bir programa yetişmek için yataktan fırlayan ya da kitabını alıp okumaya başlayan çiftlere göre oynaşan, gülüşen, okşaşan, gıdıklaşan çiftlerin çok daha uyumlu, çok daha doyumlu oldukları saptanmıştır. Kadınların büyük bölümü, "birleşme bitti-seks bitti" saplantısında oldukları için, erotizmden romantizme geçişte güçlük çekerler. Bu yüzden de, oynaşmak-eğleşmek isteklerini eşlerine iletmekte, hissettirmekte güçlük çekerler.

Psikiyatri kliniklerinde yapılan görüşme ve gözlemlere dayanarak birçok çiftin, "ard-sevişme" aşamasındaki orgazmı, bir tür "ödev" saydıklarını söyleyebiliriz. On yıldır evli olan, seks konularını aralarında konuşup tartışan, bu konulardaki yayınları açık-yürekli bir izleyen Tom ve Carol'ı örnek alalım. Okuyup öğrendiklerini seks repertuarlarına da hemen katmaktadırlar. Carol, değişik an ve biçimlerde uyarılabilen, ön-sevişme ve birleşme aşamalarında kolayca orgazma ulaşabilen bir kadındır. Ama gelin görün, "ard-sevişme" aşamasında bir türlü orgazm olamamaktadır. Carol, ne yapsa Tom'un birleşme sonunda boşaldıktan sonra uyarılamayacağı, okşamalardan, sevişmelerden zevk alamayacağı inancındadır. Sırf bu inanç yüzünden, Tom'un okşama-sevişme isteklerini geri çevirmekte, sırt-sırta yatmakla yetinmektedir. Bu durum, Tom'un bir gün uyanıp da Carol'u birleşme-sonrasında masturbasyon yaparken bulmasına kadar sürmüştür. Bir psikiyatra gitmişler, sorunlarını çözmüşlerdir. Ama ilginçtir, gitmelerinin nedeni Carol'un oto-erotizmi değil, Tom'un uyarma çabalarına Carol'un neden tepkisiz kaldığıdır. Neyse ki, çözüm herşeyi ortaya çıkarmıştır.

Carol da, birçok kadın gibi, erkek orgazmıyla erkek doyumunu eşanlamlı saymak yanlışına düşmüştür. Gerçekten de, kadınların çok büyük bölümü, penisin vajinaya girmesi sonunda meydana gelen boşalmayı "doyum" için yeterli saymakta, erkekte yaratabilecekleri **başka** duyusal ve cinsel zevklerin de bulunabileceğini, **bulunduğunu** gözden kaçırmaktadırlar. Bu bilindiğinde, seksin üçüncü aşamasının doyumsuz zevklerine ulaşılabilir. Tom'la Carol bu doruğa ulaşanlar arasındadır. Kimi zaman Tom sertliğini yitirmiş penisini Carol'un vajinasında bırakmış ve elle klitorisi uyarmış, kimi zaman penisini çekerek başka ard-sevişme tekniklerini kullanmıştır. Böyle olduğunda, birleşme-sonrası orgazm, çekinilecek bir şey ya da bir ödev olmaktan çıkmış, seksin paylaşılan zevklerinin doğal bir uzantısı durumuna gelmiştir.

Erotik birleşmeler, doyumsuzluk, hoşnutsuzluk, sömürülmüşlük, yaya bırakılmışlık duygularıyla noktalanmamalıdır. Bu tür duygular bütün bir ilişkiyi, hem de iyi yürüyen bir ilişkiyi gölgeleyebilir. Çiftler ne istediklerini ön-yargısız, saplantısız biçimde görmeli ve birbirlerine anlatmalıdırlar. Orgazmı "ödev" sayan anlayışın aşılarak "zevk doruğu" olarak algılanması için, herşeyden önce, "zevk verme zevki"nin öğrenilmesi sonra da öğretilmesi zorunludur. İnsanın zevkle yapması gereken bir şeyi "angarya" niyetine yapması kadar saçma birşey olamaz. Şunu bilelim: Kadın seks sürecinin değişik aşamalarında orgazma varabilir. Şöyle:

K	K	K-E	K
Ön sevişme	Birleşme		Ard Sevişme

Yukarıdaki Orgazm Şeması'na bakarak kadının bu kadar sık orgazm geçirmesi gerektiğini sanmayın; şema, doğru uyarıldığında, kadının bu sıklıkta orgazm **geçirebileceğini** anlatmaktadır. Seks sırasında birden çok orgazm olabileceğini duyan kadınların, "ben neden yalnızca bir kere orgazma ulaşabiliyorum?" diye yakındıkları da olmuştur. "Normal" sayılabilmek için ille de birkaç kere orgazma ulaşmayı gerekli gören bazı kadınlar bir saplantıdan ötekine savrulmuşlar, sekse istek ve duyarlıklarını yitirmişlerdir. "İlle de birden çok orgazma ulaşacağım" diye psikolojik baskı altına giren normal kadınların, eskiden zevk aldıkları orgazmdan bile zevk almayan "anormal" yaratıklara dönüştükleri açıktır.

Sorun şudur: Orgazma ulaşan kadın, kendisini orgazma ulaştıran uyarılar aynı biçimde ve dozda sürdükçe, birkaç orgazma da ulaşabilir. Ama iş o kadar kolay olmuyor. Kadının da, kendisinin de orgazma ulaştığını gören erkek, "bugünlük iş bitti" diye paydos

edebilir. Aynı şekilde, erkeğin o tek orgazm için ne kadar ter döktüğünü gören kadın, "fazlası ayıp olur" ya da "açgözlülük etmeyeyim" diye bilinçli biçimde kendisini duyarsızlaştırabilir. Bütün bunlar kişiye bağlı, öznel tutum ve davranışlardır. En iyisi, belli bir anda içinizden ne geliyorsa, kendinizi kısıtlamaksızın, sınırlamaksızın onu yapın. İster orgazmlarınızı birde bırakın, isterseniz ikiye, hatta üçe gidin. Karar da sizin, zevk de sizin...

• ŞİMDİ SIRA ERKEKTE

Seks çiftinin öteki yarısının, yani erkeğin de orgazm sorunları vardır. Gerçi erkeklerin çok büyük bölümü (kadınların aksine) seks sürecinin üç aşamasında da orgazma varamazlar ama her aşamadaki orgazmdan eşölçüde zevk alabilirler.

Erkeğin "ön-sevişme" aşamasındaki orgazmı kadın orgazmından biraz farklıdır. Şöyle ki, erken boşalan ve penisinin sertliğini yitiren erkek, ikinci aşamaya, yani birleşme aşamasına hemen geçemez. Doğru düşünmeyi öğrenmiş çiftlerde bu durum sorun yaratmaz ama penisin vajinaya girmesini "zorunlu" sayan kadınların ya da vajinada boşalmayı "doğal" sayan erkeklerin yeraldıkları çiftleri önemli psikolojik-fizyolojik sorunlar beklemektedir. Kadının istediği sıklıkta seks yapamayan çiftlerde ilk "zorunluluk", yani penisin bir an önce vajinaya dahil olması isteği bir bakıma doğaldır; kadın, bunu, yani penisin temasını bir yakınlık, bir sevecenlik işareti sayar. Bir bakıma da haklıdır. Ancak madalyonun bir de öteki yüzü vardır. Yapılan araştırmalara göre, vajina-dışı boşalmaların daha fazla olduğu çiftler, daha sık sevişmek eğilimindedirler. Bu çiftler zevke varmanın, birlikte olmanın değişik yol ve yöntemlerini daha sık denemekte, zevk doruklarına daha sık ulaşabilmektedirler. "Vajinada boşalma" saplantısından kurtulmuşlar, orgazmın başka yollarının da bulunduğunu anlamışlardır.

Orgazmda yeni zevk yolları arayan çiftler için yeni ufuklar vardır. Yeter ki, S-G-B (sertleşme-girme-boşalma) denkleminin emrettiği katı kalıpları kırabilsinler. Penisin sertleşmesinin vajinaya girmeye, girişin de boşalmaya yolaçacağını öngören bu sebep-sonuç ilişkisine göre şartlanmış çiftlere, "ön-sevişme aşamasında orgazm" fikri çok ters gelebilir. Gelmektedir de... Carl ve Barbara'yı ele alalım. Beş yıldır evli olan, sertleşme, orgazm ya da birleşme sayısı sıkıntıları olmayan Carl ve Barbara için, son yıllarda, seks, zevk ve heyecanını yitirmiş, rutin bir görev durumuna gelmişti. İkisi de daha erotik, daha canlı bir seks yaşamının özlemini çekiyor ama birbirlerini kırma, üzme korkusuyla konuyu açamıyorlardı. Sözgelişi, Carl, Barbara'nın el-dil uyarıları yoluyla orgazma ulaşmak istiyordu. Bunlar, daha önce, ön-sevişme aşamasından bildikleri, benimsedikleri, uyguladıkları yöntemlerdi. Carl bunu ön-sevişmeyle sınırlamamak, değişik zamanlarda uygulamak isteğindeydi. Ne ilginç! Karşılıklı geçip konuşunca, ikisi de aynı şeyi istediklerini ama bir türlü söyleyemediklerini anladılar. Rutin duruma gelmiş olan seks, birdenbire, eski erotizm ve heyecan-zevk düzeyine ulaştı. Şu Orgazm Şeması'nı uyguladılar:

E

Ön Sevişme	Birleşme	Ard Sevişme

Birleşmenin hemen sonunda boşalmayı bekleyenler için bu Orgazm Şeması ters gelebilir. Ancak, Carl ve Barbara gibi, şemanın değişik biçimlerini daha önceden bilen, deneyen ve yenilik arayanlar için durum farklıdır. Bu yeni şemaya göre, "birleşme" olayı da bir tür "ön-sevişme aşaması" durumuna gelmekte, seksin amaç ve sonucu olmaktan çıkmaktadır. Bu yeni yöntemle, çiftler, aşıkların ön-sevişmede koklaşıp okşaşmaları, öpüşüp yoklaşmaları gibi, birleşmeyi (yani penis-vajina beraberliğini) bir "hazırlık" tekniği olarak kullanmakta, daha sonra "asıl konu"ya geçmektedirler. Yine bu yöntemle, erkek, belli bir biçimde (birleşme) ve belli bir yerde (vajina) orgazma ulaşma kaygı ve kısıtlamasından kurtulmakta, zevkin doruğuna ard sevişme aşamasında dilediği yerde dilediği biçimde varabilmektedir.

Eğer seks yaşamınızda kullandığınız yöntemler seksten zevk, heyecan ve doyum almanızı engeller duruma gelmişlerse, hiç çekinmeden, Orgazm Şeması'nda gösterdiğimiz yeni yol ve yöntemleri tartışmaya, sınamaya koyulun. Tartışırken açık konuşun, kaçamak yapmayın. Açık-yürekli tartışmalarda, "Bir kere de vajina dışında boşalmayı denesene" diyeceğinize, "Penisini okşayarak seni orgazma ulaştırmak istiyorum" demeyi deneyin. Aynı şekilde, "Erken boşalıp uyuyorsun" diyeceğinize, "Gerginim. Klitorisimi biraz daha okşa" deyin. Kendi zevk ve mutluluğunuz kadar eşinizin zevk ve mutluluğuyla ilgileniyorsanız, bu tür açık-yürekli konuşmalar çok işe yarar, kimseyi de gücendirmez. Programlı, önceden tasarlanmış, yerleşmiş ve kalıplaşmış seks alışkanlıklarından kurtulabilir, değişiklik istediğinizi yatağını paylaşacak kadar yakın olduğunuz kişiye çekinmeden söyleyebilirseniz, sizin ve aşığınızın seks kapasitesi alabildiğine genişlemiş, yapay sınırları aşmış olacaktır. O zaman da Orgazm ve Seks Şeması, sizin için, özel olarak, şu görünümü alacaktır:

ZEVK

"İnsanı gözleri ile soymuyorlar mı, çıldırıyorum ayol!.."

Siz de aranan

Baştarafı 23. Sayfada

söverek yüzüstü yere uzanın. Avuçlarınızı açarak omuz hizasında yere dayayın. Sırtınızı bükmeden, dizlerinizi kırmadan, kollarınızı yavaş yavaş doğrultun ve titreyen vücudunuzu böylece yerden kesin. Bunu yaptıktan sonra, hareketi tersine yaparak, yine ağır ağır, kollarınızı kırarak vücudunuzu yere yaklaştırın. Bunu birkaç kere yapmak zorundasınız. İdeali, inip kalkarken göğsünüzün yere hiç değmemesidir. Ancak, formsuz olduğunuzu varsayarsak, form tutana kadar, göğsünüzü yere değdirmenize, hatta hareketler arasında soluk payı bırakmanıza izin verebiliriz.

Başlayanlar için günde beş, form tutmuş olanlar için de günde onla yirmi arasında push-up yapmak gerekiyor. "Bugün yorgunum" deyip kaytardığınızda ya da hile yaptığınızda (kendinizi yukarıya itmek için dizlerinizi kullanmak gibi), "suçluluk duygusu" duymaya da kendinizi alıştırın.

Bu beden alıştırması sağlığınız için genellikle çok yararlı olmaktan öteye, kol, omuz, el ve sırt kaslarınızı da güçlendirecek, böylece cinsel birleşmede erkeğin üstte olduğu klasik pozisyonda uzun süre kalmanıza olanak yaratacaktır.

Alıştırma No.2:

Yine yakından tanıdığınız ikinci alıştırma, yerinizde sayarak koşmaktır. Dizlerinizi çekebildiğiniz kadar yukarıya çekerek, önceleri 30 saniye, bedeniniz alıştığında da 10 dakikaya kadar bu hareketi yapın.

Olduğunuz yerde koşmak, mesafe alarak koşmanın yapacağı olumlu etkileri aynen tekrarlar; bir başka deyişle, vücudunuzu forma sokar, bacak ve karın kaslarınızı geliştirir, ciğerlerinizin kapasitesini arttırır. Ayrıca, öfkeli bir koca, sizi karısının kolları arasında yakaladığında, çok etkili bir "toz olma" yöntemi de geliştirmiş olursunuz. Ancak, bir apartmanın üst katlarında oturuyorsanız, alt kat komşularınızın tavanını, avizelerini ve daha da önemlisi sinirlerini bozmamanız için bu alıştırmayı açık havada, sokakta yapmanızı öğütleriz.

● KALÇA KASLARI ALIŞTIRMALARI

Alıştırma No. 3:

Sırtını ağaca sürterek kaşıyan bir ayıyı andırabileceğiniz için, bu üçüncü alıştırmayı evde yalnızken yapmanızda yarar vardır. Ayakta dik dururken, bacaklarınızı 50 santimetre kadar yana doğru açın. Sırtınızı verdiğiniz yüksekçe ve dik bir iskemleye kollarınızı dirsekten bükmeden ve avuçlarınız yere bakacak biçimde dayayın. Gergin olmayı bırakıp rahat edin. Şimdi harekete başlayabiliriz.

Kalçanızı bir öne, bir geriye hareket ettirin ve bu hareketi 10-20 kere tekrarlayın. Bu alıştırma, hızlı değil, ağır ve düzenli biçimde yapılmalı. Hatta kalçanızı öne doğru atarken, ayaklarınızı hareket ettirmeksizin arada-sırada yarım daire çizmeniz de uygun olur.

"Sabah Cimnastiği" programlarında bu tür bir beden alıştırmasının komutlarını veren erkek sesini duyar gibi oluyorum: "Şimdi hazır. Başla. Kalçanız. Bir ileri, bir geri. Bir ileri, bir geri. Bir ileri, bir geri. Bir ileri, yarım daire, bir geri. Haydi bakalım, tekrar".

Bu programları radyolarından dinleyip her tanrının günü aynı hareketleri bıkmadan, usanmadan yapan binlerce, milyonlarca kadın olduğunu anımsayın. Bu alıştırma sırt ve bel kaslarınızı güçlendirmekle kalmayacak, tek başlarına yaptıkları bu hareketi siz varken yanınızda, önünüzde, altınızda ya da üstünüzde tekrarlayacak kadınlara "mutluluğu tattırma" olanaklarınızı artıracaktır. Ancak, tekrarlayalım, bu alıştırmayı yalnızken, kilitli kapılar ardında yapın. Gören olursa, başka birşey sanabilir.

Alıştırma No. 4:

Yatağa ya da yere sırt üstü uzanın. Bacaklarınızı hafifçe yana açtıktan sonra, ayak tabanınız tam yere basacak biçimde, dizlerinizi yukarıya ve karnınıza doğru çekin. Hareketi yapmaya hazırsınız. Şimdi, omuzlarınızdan ve yere oturmuş ayak tabanlarınızdan güç alarak, kalçalarınızı tek bir hareketle yukarı atın. Bu harekete başlarken 10-12 kere, iyice alıştıktan sonra da 25 kere tekrarlayın. Bu alıştırma karın ve bel kaslarınızı güçlendirmekle kalmayacak, erkeğin üstte olduğu klasik pozisyonu bırakıp kadını üste aldığınız (yani kadını penise bindirdiğiniz) sevişmelerde etkinizi ve "zevk verme" gücünüzü arttıracaktır.

Alıştırma No.5:

İyi bir aşığın en güçlü organı dilidir. Aşk yapmayla dilin ne ilgisi var demeyin. Eğer dilinizi kuşun kanat çırpması hızıyla kullanabiliyor, odanın öteki ucundaki sinekleri avlayan kurbağa dilinin etki düzeyine ulaştırabiliyorsanız, o zaman, emrinizde, paha biçilmez erotik değeri olan bir silahınız var demektir. Bu silahla ne mi yapacaksınız? Daha anlamadıysanız, biz söyleyelim. Sevişme sırasında kadının ferç dilciğini gıdıklamak için ille de parmaklarınızı kullanmak zorunda değilsiniz.

Şimdi sıra geldi alıştırmaya...

Ağzınızı açıp dilinizi çıkarın, gergin tutun, sonra da cam sileceği gibi bir sağa, bir sola hareket ettirin. Her sağa-sola gidişte ağzınızın kenarına değmesine özen gösterin. Bu hareketin başlangıçta 30, sonraları 60 saniye süreyle kesintisiz yapılması gerekir. Dillerini biraz denetim altına alıp andığımız amaç doğrultusunda evcilleştirebilseler, bildiğimiz bazı geveze televizyon spiker ve sunucularının bu alanda nasıl birer "halk kahramanı" olacaklarını hareketi yaparken kafanızdan geçirmek, size iyi bir psikolojik destek olacaktır.

Alıştırma No.6:

Ağzınızı açıp dilinizi çıkara-

Büyüklere masallar

Baştarafı 51. Sayfada

nın iki güğüm suyla gitmesine izin verdi.

Kaledekiler İlonka'yı büyük bir tezahüratla karşıladılar. Çılgınlar gibi güğümlere saldırdılar. Tam bu sırada ihtiyar komutanın emri duyuldu:

"—Sadece bir güğümü bitirebilirsiniz. İkinci güğüm yarın için saklanacak, böylece İlonka'nın, yarın da kendisini tehlikeye atmasına gerek kalmayacaktır."

O gece kaledekiler belki de ilk kez rahat bir uykuya daldılar. Herkes mışıl mışıl uyuyordu. Birden karanlıklar arasında bir gölgenin doğrulduğu ve tıpkı bir kedi gibi ses çıkarmadan, dolu güğüme doğru yürüdüğü görüldü. Hayır... Gelenin niyeti biraz daha su içmek değildi. Güğümün kapağını açtı, yere yaklaştırdı ve içindeki suyu, kendileri gibi susuzluktan çatlamış toprağa son damlasına kadar döktü.

Sonra kendisini kimsenin görüp görmediğini bir kez daha kontrol ettikten sonra, tıpkı geldiği gibi, aynı sessizlikle ortadan kayboldu.

Kaledeki son suyu toprağa dökenin kim olduğunu sadece ve sadece güzel İlonka biliyordu. Çünkü bu işi yapan kendisiydi.

Gökyüzünde pırıldayan aya bakıp, sevimli sevimli gülümsedi..

Yarın gene bir güzel gün olacaktı.. ●

bildiğiniz kadar çıkarın, sonra da çekebildiğiniz kadar içeri çekin. Varsın odanın öteki ucuna gitsin, varsın içeride küçük dilinize kadar dayansın. Bu alıştırmayı önceleri 10 kere yapın, sonra 50'ye kadar çıkın. Bundaki amacı da sormaya kalkışmayın. Sorarsanız, adama, daha önce "kadın" görüp görmediğini sorarlar.

Alıştırma No.7:

Mutfağa gidip boş bir rakı kadehi bulun, alıştırmayı yaptığınız odaya getirin. Hiç değilse şimdilik içi boş dursun. Gaz maskesi gibi, kadehin ağzıyla ağzınızı örtün ama yüzünüze de yapıştırmayın. Şimdi, kadehin yanlarına değdirmeden, dilinizi uzatabildiğiniz kadar kadehin içine doğru uzatınız. Diliniz kadehin yanlarına değerse cezalısınız, hareketi silbaştan yapacaksınız. Bu kere, dilinizi sivriltip, değdiğiniz yerden öteye geçmeye çalışın.

Bu alıştırmanın iki somut amaç ve işlevi vardır. "Fransız Öpüşmesi" dediğimiz olayda, dilinizin, kadının ağzının içinde dolaşıp onun diliyle buluşabilmesi için sivri ve uzun olması gerekir. Unutmayın ki, sizin diliniz, eşyanın tabiatı gereği, kadının dilinden büyüktür. Bu nedenle, yaygın, yayvan ve kocaman bir nesnenin ağzının içinde dolaştığını hisseden kadın korkabilir. Onu yalnızca bundan değil, benzeri başka korkulardan da arındırmanız gerekir. İkinci olarak, kadının ferç dilciğini dilinizle uyarmaya çalışırken. dilinizin ucu kıvrılıp dolanarak onun ferç dilciğinin tepesine kısa aralıklarla şöyle bir değmelidir. Bunun nedenlerini şimdi anlayamıyorsanız aldırmayın, dizinin sonlarına yaklaştıkça öğrenirsiniz.

Alıştırma No.8:

Bu alıştırma belki de en kolay olanıdır. Yine mutfağa gidin, buzdolabını açın, bir üzüm ya da zeytin tanesi alın, gelin. Üzüm tanesini dilinizin üstüne yerleştirin dilinizi dişlerinizin hizasına gelecek biçimde ileriye uzatın ve ısırmamaya özen göstererek üzümü dilinizle dişiniz arasına oturtun. Bundan sonra, dilinizi iki yana oynatarak, arada sırada dudaklarınızla da yoğurarak, parçalamadan, zeytini (ya da üzümü) dişlerinizde sağa-sola gezdiriniz.

Üzümün derisini parçalamadan bu işi 3-5 dakika süreyle yapabiliyorsanız, kadının en hassas bölgelerinden biri olan meme uclarını acıtmadan uyarabilecek, kadını da kolayca zevk doruklarına ulaştırabilecek bir ustalık ve beceriklilik düzeyine ulaşmışsınız demektir. Hele, üzümü orgazma ulaştırabilirseniz, o zaman, "üstün başarı" beratını fazlasıyla hakettiniz.

●DOKUNMA DUYUSUNU GELİŞTİRME ALIŞTIRMALARI

Alıştırma No. 9:

Çevrenizde yaratmak istediğiniz "sert erkek", "büyük çapkın" imajına pek uygun düşmediği için bu alıştırmayı ilk başlarda yadırgayabilir, hatta yaparken biraz da sıkılganlık duyabilirsiniz. Aldırmayın, önemsemeyin. Bu alıştırmayı gereğince yapmadıkça, "aranan erkek" olma yönünde bir arpa boyu yol alamazsınız. Bunu böylece belleyin ve bu canalıcı önemdeki alıştırmaya hemen başlayın.

Dokunma (temas) duyularınızı önce saptamak, sonra da geliştirmek için değişik dokularda ne kadar ev eşyası varsa toplayıp getirin. Tüylü yastık, kürk, sabun, deri eldiven, mendil, ipek kravat, bisküvi, ekmek, süet ayakkabı, deterjan... Yani aklınıza ve elinize ne gelirse... Bunları masaya yayın koltuğunuzda rahatça geri yaslanın, gözlerinizi kapayın ve tek tek her şeye dokunmaya başlayın. Bunu birkaç kere yaptıktan sonra, belli bir yanılma payıyla, neyin ne olduğunu (yine gözleriniz kapalı olarak) anlayacak duruma gelmişsinizdir. İşin içine hile karıştırmadan, kopya çekmeden, tahminlerinizin doğru olup olmadığını saptayın.

Bu alıştırmanın süresi, sınırı yoktur. Tek tek her nesnenin dokusunu parmak uçlarınızla ayırdedebilecek duruma gelmelisiniz. Her dokunun duyusal özellikleri parmak izi gibi parmaklarınızın ucuna yapışmalı, duyusal belleğinizde yer etmelidir. Bu alıştırmayı ciddiye alın. En iyi aşıklar, dokunma duyuları en gelişkin olanlar arasından çıkar.

Alıştırma No. 10:

Yarı bele kadar soyunun. Biraz önce parmaklarınızla dokunduğunuz nesneleri yine masaya yayın. Eldiven kullanırsanız iyi.. Kullanmazsanız ne yapalım? Çaylaklar için biraz hoşgörülü davranmamız gerekiyor deyip geçeriz.

Şimdi, gözleriniz yine kapalı olarak, o nesneleri tek tek çıplak teninizde gezdirin. Sonra, geriye gözleri kapalı yaslanarak, her nesnenin özel dokusunun vücudunuzda uyardığı duyuları belleğinize yerleştirmeye çalışın. Unutmayın ki, zevk uyarmadaki en önemli aracınız, yalnızca penisiniz, diliniz ya da parmaklarınız değil, bütün vücudunuzdur. Parmaklarınızda olduğu gibi, burada da, her dokunun uyardığı ayrı duyuları ayırdedene ve belleyene kadar alıştırmayı tekrarlayın.

Alıştırma bitip de dokunma duyularınızın duyarlığı artınca bütünüyle soyunun, pantolon, don ve çoraplarınızı çıkarın.

Ondan sonra da gidin, iyice yıkanın. Her yanınıza bulaşmış pislikle insan arasına çıkacak değilsiniz ya...

Haaaa... Az kaldı unutuyordum. Bu alıştırmayı yaparken de yalnız olmayı, üstünüzden kapıyı kilitlemeyi unutmayın. Konu-komşunun maskarası olursunuz, yakalanırsanız...●

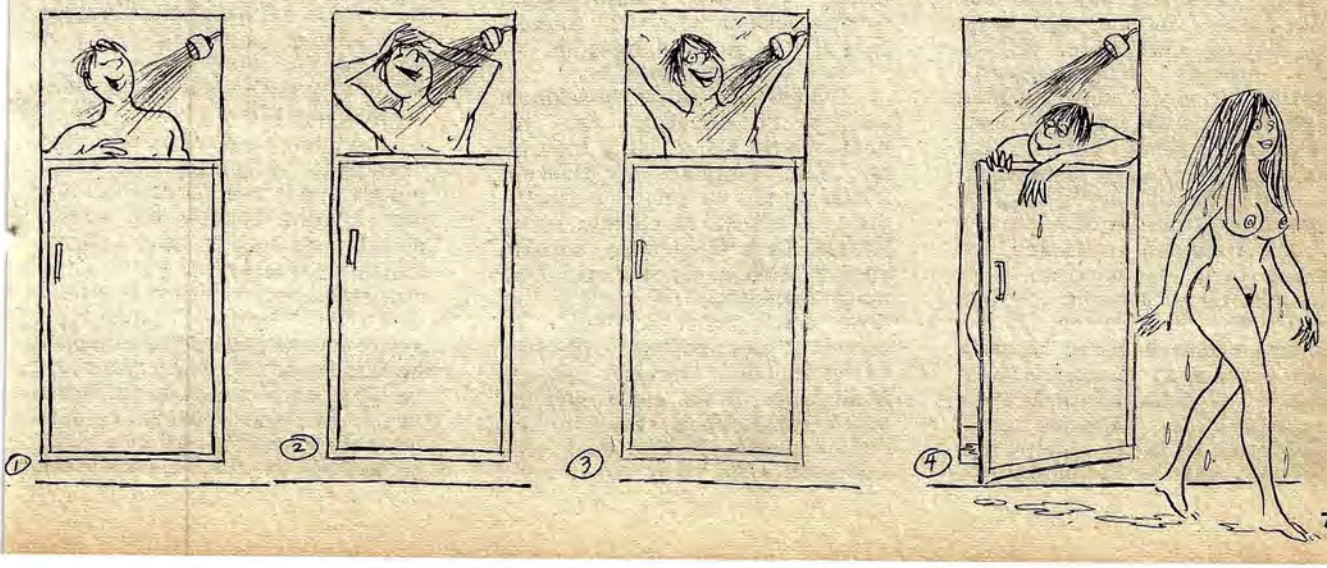

Tavlanın tarihi

Baştarafı 64. Sayfada

larla ilk kez tanışarak bugünkü tavlayı ortaya çıkaran bir etkileşmeye girmişlerdir.

Roma'da hıristiyanlığın benimsenmesinden sonra da tavla yaygınlığını korumuş görünüyor. Sözgelişi, Roma'nın yayıldığı bölgelerde bulunan bir Rum Ortodoks ıstavrozunda, "Ey inanmışlar, zarı atarken Efendimiz İsa Hazretleri'nin adını anarsanız, o size ve zarınıza yardımcı olacaktır" şeklindeki bir ibareye rastlanıyor.

Haçlı seferlerindeyse, etkileşmeler ağır basıyor. Haçlı ordularının karşılaştıkları "tavla" oyununun adı, Roma'nın üç zarından farklı olarak çift zarla oynanan ve İran'dan Arap'lara geçmiş bulunan "nard" ya da "nard-şir"di. Bu yeni oyun, Haçlı Orduları arasında öylesine yayılmıştı ki, İngiliz Kralı Arslan Yürekli Rişar'la Fransız Kralı Philip, 1190'daki Üçüncü Haçlı Seferi'nde birliklerine şu ortak duyuruyu yapmak zorunda kalmışlardı: "Şövalye payesini almamış kişilerin tavla ve öteki kumar oyunlarını oynamaları yasaktır. Her kim ki bu kuralı çiğnerse, üç gün süreyle kırbaçlanacaktır". Bu kuralların yukarı sınıflar için geçerli olmadığını, Arslan Yürekli Rişar'ın kardeşi Kral John'un sürekli tavla oynamasından ve oyunu "tables" (Roma'daki "tabulae"den esinlenerek) adıyla İngiliz adalarına yaymasından anlıyoruz.

• TAVLANIN ORTA ÇAĞLARDA YAYILMASI

Tavla, Orta Çağ boyunca, Avrupa'da ve özellikle yukarı sınıflar arasında hızla yayılmıştır. En körpe şövalyeden krallara kadar tüm soyluların ama sık ama arada-sırada, bu oyunu oynadıklarını anlatan yazılara, görüntüleyen resimlere rastlıyoruz.

Yine Orta Çağ boyunca, her türlü kumar ve eğlenceye karşı olan Katolik Kilisesi'nin, tavlaya karşı amansız ama yenilmeye mahkum bir savaş sürdürdüğünü de görüyoruz. 1254 yılında Fransız Kralı Ondördüncü Lui'nin tüm uyrukları için tavlayı yasakladığını ama 150 yıl sonra, Tournai Başpiskoposu'nun bir yandan tavla oynanmasından yakınırken, öte yandan tavla oynanmasını önlemek için savaş verdiğini görüyoruz. Bütün bu çabalar, 15'inci yüzyılın sonlarına kadar sürmüş, ama yasaklayıcı fermanlar kağıt üstünde kalmaktan bir türlü öteye geçememişlerdir. Öylesine geçememişlerdir ki, H.J.R. Murray adlı tarihçinin yaptığı bir saptamaya göre, dünyevi ve uhrevi yasakların sürdüğü Orta Çağ Avrupa'sında, İspanya'dan Almanya'ya İtalya'dan İskandinavya'ya, **tüm** Avrupa ülkelerinde 25 ayrı çeşit tavla oynanmaktadır. Üstelik, bazı Alman kiliselerinin duvarlarında, o tarihlerde yapıldıkları saptanan, tavla tahtası gravürleri bile vardır.

TAVLANIN "USTALIK OYUNU" OLARAK BENİMSENMESİ

Tavlayı "aylak işi" olarak suçlayan ama aynı zamanda, ustalık gerektiren bir oyun olarak da öteki kumar biçimlerinden ayıran ilk kişi İngiliz John Northbrooke'dur. Northbrooke, 1579 yılında yayınladığı bir yapıtında, tavla ve öteki kumarları "insanı tanrısından uzaklaştıran" işler olarak nitelemiş ama tavla hakkında şunları söylemekten de geri kalmamıştır: "Hiçbir şekilde oynanmasına izin verilemeyecek olmakla birlikte, tavla, yine de, barbut ve kağıt oyunlarından daha iyidir, çünkü, kısmen şansa, kısmen de zihinlerin çalıştırılmasına dayanmaktadır." Kardinal Woolsey'nin 1526 yılında her türlü tavla, zar ve kağıdın yasak ve günah olduğunu beyanla yakılmalarını emrettiği düşünülürse, Northbrooke'un sözlerinin toplumdaki etkileri daha iyi anlaşılır.

> Orta Çağ'da Katolik Kilisesi tavlaya karşı amansız bir savaş açmıştı, ama yenik düştü.

İhtiyaç, icadın anasıdır.

Dünyevi ve uhrevi yasakların sürdüğü bu dönemde, usta zanaatkârların kutsal kitap biçiminde tavla tahtaları yaptıklarını, içinde de pul ve zarları yerleştirdiklerini görüyoruz. Elinde kutsal kitapla kararlı biçimde sokakta yürüyen kişinin, ibadete mi, yoksa tavla oynamaya mı gittiğini bir türlü anlayamazdınız. Kaldı ki, bizdeki "imam-cemaat" ilişkisini de unutmamak gerekir. İskoçya Kralı James III'ün, tavla oynadığı için kardeşi Albany Dükü'nü zindana tıktırdığı, Dük'ün de o gece zindancıbaşıyla içki içip tavla oynadığı düşünülürse, bu yasakların çok sürmeyeceği açıktı.

Tavlanın İngilizce'deki adı "backgammon"dır; ilk kez, 1645 yılında kullanıldığı bilinen bu sözcük, bugün, çağdaş anlamdaki tavlanın temel kurallarını içeren bir kavramdır. Bu oyunda, çift zarlar "çift" oynanmakta, backgammon'sa "kazanan kişinin, rakibi daha tek pul bile alamadan bütün pullarını toplamış olması" diye tanımlanmaktadır. Bu, bizdeki karşılığıyla, "mars" kavramıdır. Ama, sözcüğün kökenleri bakımından, "backgammon", Gal dilinde "bach" (küçük) ve "cammaun" (savaş) kökeninden; bizde de, Latince "tabulae" sözcüğünden gelmektedir.

İlginçtir, çağdaş tavlanın doğuşunda, yüzyıllardır tavlayı yasaklamaya çalışan din adamlarının rolü büyük olmuştur. Onsekizinci yüzyıl İngilteresini anlatan bir tarihçi, o yüzyılda, tavlanın soylu sınıflar ve özellikle ruhbanlar arasında çok yaygın olduğunu belirtir.• Ruhbanların, halkla din konularını tartışmaktansa, onlarla dostça bir tavla partisine oturmayı yeğlediklerini söyler.

Ondokuzuncu yüzyıla gelindiğinde, tavlaya ilginin biraz azaldığını ama aynı yüzyıl içinde de, tavla konusundaki ilk ciddi bilimsel kitapların çıktığını görüyoruz. Viktorya İngiltere'sinde tavla oyununu orta sınıflara satmak amacını güden George Frederick Pardon şöyle yazıyor:

"Tavlanın teknik terimleri insana çokşey anlatıyor. Pullarını biran önce kendi tarafında toplamak, sözgelişi, yardımcı, dost ve destek olmayı öğütlüyor. Kapı almak ya da pulunu kapatmak, aç-açık ve korumasız olanların üst başlarının örtülmesine, korumaya alınmalarını öğütlüyor. Biran önce kaçarak kendi tarafına gelmek, başka yerler ne kadar eğlenceli olursa olsun, en iyi yerin yine de insanın evi olduğunu söylüyor. Pulu kıranın 'haydi bakalım geriye' sözü de, yanlış ya da tehlikeli bir adımın sakıncalarını, üzüntülü sonunu simgeliyor".

Tavlanın Fransa'daki adı olan "tric-trac" (okunuşu trik-trak), pulların tavla tahtasında çıkardığı sesi anlatan fonetik bir sözcük olarak, çok eskiden beri kullanılmaktadır. Onsekizinci yüzyıl Fransız yazarlarından birinin gözlemlerine göre, "tric-trac", soylularca, saray çevrelerinde de oynanmakla birlikte, esas itibariyle, yaşlıların ve bilim adamlarının temel tutkuları arasındadır. Yüzyılın sonlarına, yani Fransız Devrimi'ne doğru ve özellikle Onaltıncı Lui ve Marie

Antoinette döneminde, tavlanın soylular arasında daha büyük yaygınlık kazandığını, tavla takımlarının soylu evlerini süsler duruma geldiğini görüyoruz. Bir söylentiye göre, Marie Antoinette'in tavla takımı, 238.000 Altın Fransız Frangı ediyormuş.

İtalya'da "tavole reale" (Türkçe "tavla" buradan da kaynaklanıyor), İspanya'da "tablas reales" oyunun öteki adları...

Tavlanın tarihini, dünyanın birçok köşesinde neredeyse aynı tarihlerde doğduğunu gördük. Bunlar bile, tavlanın her yerde sevilen, her yerde oynanan "evrensel" bir oyun olduğunu göstermeye yetiyor. Ama, ünlü bilim adamı Jacques Soustelle'in 1961 yılında yayınlanan **Azteklerin Günlük Yaşamı** adlı kitabındaki şu bölüme bakalım ne diyeceksiniz:

Onaltıncı yüzyılın başlarında İspanyollar Meksika'ya vardıklarında, Azteklerin "patolli" diye bir oyun oynadıklarını hayretle gördüler. Dört oyuncu yerde ya da bir masanın başında oturmaktadır. Masa, **ludi** (Roma tavlası) diye bildiğimiz oyundaki gibi karelere ayrılmıştır. Oyuncular, zar olarak, her yanı ayrı sayıda delikle delinmiş olan patolli fasulyesini kullanmakta, gelen sayıya göre de değişik renkteki taşlarını o sayı kadar kareye oynatmaktadırlar. Başladığı kareye ilk dönem oyuncu kazanmış sayılmaktadır. Kızılderililerin kumar tutkularının gemlenmeksizin doyurulabildiği belki de tek oyundur bu...

Kimi yorumcuya göre, Azteklerde bu oyunun oynanması, Batı yarımküresindeki insanların Asyadan göç ettiklerinin en somut kanıtı... Kimine göre de, tavlanın ortak insan zekâsından kaynaklanan evrenselliğinin somut işareti.. Hangisi doğrudur bilinmez ama şu da bir gerçek ki, tavla Amerika'dan Uzak Asya'ya, Batı Avrupa'dan Doğu Akdeniz'e, İngiliz soylularından Türk balıkçısına kadar herkesin çabuk öğrendiği, kolay ve zevkle oynadığı bir oyun.. New York'ta bir kahvehane-bar işleten Georges Mabardi adlı bir Mısırlı, yazdığı bir kitapta, "Usta Tavla Oyuncusu"nu şöyle anlatıyor: "Bana, en usta tavla oyuncusunun kim olduğunu sorarsanız, size, Akdeniz'in mavi sularına karşı, hızla, sessizce, sinirlenmeden, nargilelerini tüttürüp Türk kahvelerini yudumlayarak tavla oynayan yüzlerce, binlerce kişiyi gösterebilirim. Onlara göre, tavlada 'şans', usta oyuncunun kaçınılmaz hakkı, ustalığının ödülüdür".

Mabardi'nin bu sözleri ilginç bir gerçeğe de dikkatleri çekiyor. Tavlanın bir "Akdeniz Oyunu" olarak doğup geliştiği gerçeğine... Gerçekten de, Uzak Doğu'dan Amerika'ya, İngiltere'den Hindistan'a kadar çok yerde, kimi benzer, kimi farklı "tavla"lar oynanmakta ama en çok tavla çeşidine de Orta Doğu'da rastlanmakta... Türkiye'de "mültezim" (son zamanlarda Amerika'dan yayılan "monopol" oyununun atası), Yunanistan'da "plakoto" bunlardan yalnızca birkaçı...

Ama tavlanın özellikle son yıllarda tüm ülkelerde hızla yayıldığı da bir başka gerçek... Bu yayılma, "vido" buluşunun sonucu... Bilindiği gibi, tavlada tek oyunun sonucu, genellikle ilk birkaç zar atışından sonra belli olur ve ondan sonra da "adet yerini bulsun" diye öteki zarlar atılır. "Vido", belli bir zarın atılmasından sonra kullanılan ve oyunun sonucunu (ister sayı, ister ortadaki bahis parası olsun) ikiye katlayan bir yöntem... "Vido" hakkını kullanan oyuncu, birkaç zar sonra "karşı vido" tehlikesini (yani sonucun dörtle çarpılmasını) de göze almak durumunda... İşte, bu son yenilikler, **tavlayı, hem ustalığa, hem ileri görüşlülüğe ödül veren dünyanın en heyecanlı kumarı durumuna getirmiştir**. Son yıllarda çeşitli yerlerde düzenlenen uluslararası turnuvalar da, deyim yerindeyse, tavlanın zevk, heyecan ve popülerliğine "vido" çekmiştir. ●

Uzayın kaderi

Başlarafı 37. Sayfada

dağılımlarını içeren bu inceleme sonunda, ışık ve radyasyon frekanslarını gösteren şemalar yapıldı. Aslında bilim adamları uzayı incelerken iki şeye özellikle özen gösteriyorlar. Birincisi, inceledikleri yıldızı veya yıldız kümesini oluşturan kimyasal maddelere, ikincisi de, yeryüzü ile bağlantılı olarak, bu cisimlerin hareket hızlarına...

Gök cisimlerinin hızı, 1840'da Avusturyalı fizikçi Christian Doppler tarafından ortaya atılan Doppler teorisine göre ölçülür: Bir yıldız yeryüzüne yaklaşıyorsa teleskopla bakıldığında, ışığı normalden daha mavi, uzaklaşıyorsa normalden daha kırmızı olarak görülmektedir.

Bu noktadan hareket eden Edwin Hubble, o gün için şaşkınlık uyandıran bir fikir ortaya attı: **"İstinasız bütün yıldızlar kırmızı ışık veriyorlardı ve bunlar yeryüzünden uzaklaştıkça daha da hızlanıyorlardı"**. Bu tablodan çıkarılacak tek sonuç ise uzayın durmadan genişlediği idi.

NASIL BAŞLADI?

Son elli senedir yapılan çalışmalar, birkaçı dışında bütün uzay bilimcileri, Doppler teorisinin kainatın anahtarı olduğuna ikna etti. Ama sonuçlar iki ayrı şekilde yorumlanıyordu ve 1948 senesinde birbirini takiben yayınlandı. Briton Fred Hoyle, Thomas Gold ve Hermann Bondi'den oluşan birinci grup, uzayın başı sonu olmayan bir sonsuzluk olduğunu iddia ederken, George Gamow ve Ralph Alpher adlı Amerikalı astronomlar bambaşka bir görüş ortaya atıyorlardı. Onlara göre kainat milyarlarca sene önce büyük bir ateş topunun patlamasıyla varolmuştu ve bu saçılma ve genişleme hâlâ devam ediyordu. Derken 1965 yılında kozmoloji ilmini birbirine katan yeni bir görüş ortaya çıktı.

New Jersey'de Bell Telefon Laboratuvarlarında çalışan Arno Penzias ve Robert Wilson adlarında iki radyo astronomi uzmanı, yıldızları incelemek için kurdukları antendeki parazite bir türlü engel olamıyorlardı. İki genç adam aletin içine yuva yapan güvercinleri yok edip, anteni iyice temizledikleri halde, o garip vızıltıyı bir türlü ortadan kaldıramıyorlardı. Ses her yönden aynı şiddette geliyordu. Penzias durumu açıklarken, "Sigara içilmeyen bir odadaki sigara dumanına benziyor." diyordu.

Bir müddet sonra, iki uzman P.J.E.Peebles adında, büyük patlamayı inceleyen bir bilim adamıyla tanıştılar. Peebles, patlama sonucu yayılan radyasyonun henüz kaybolmadığı görüşündeydi. Yoğunluğu gittikçe azalmakla beraber, varlığı hâlâ hissediliyordu. Bell Laboratuvarlarındakurulan antenin algıladığı da bu kozmik mikrodalgalardı. 1978 yılında Penzias ve Wilson buluşlarıyla Nobel fizik ödülünü kazanırlarken, ünlü şair T.S.Eliot'un bir mısrasına da parmak bastılar: **"Böylece evren oluştu, bir vızıltıyla değil, bir patlamayla"**.

'Patlama neticesi oluşum' bir yandan diğer faraziyelere karşı zafer kazanırken, henüz cevapları verilememiş yığınla soruyu da beraberinde getirdi. Örneğin, uzay donana ve kararana kadar soğumaya ve genişlemeye devam edecek miydi? Karşılıklı yerçekimleri sonucu galaksiler tekrar birleşecek, yeni bir patlamayla yeni bir düzen mi oluşacaktı? Bu finallerden hiçbirisi bizim için fazla iç açıcı değil, ancak, **"mutlak son'un gelmesine daha milyar-**

larca yıl var." diyerek kendimizi avutabiliriz.

•UZAYIN ŞEKLİ

Kozmologlar uzayın iki şekilden birine uyduğunu kabul ederler. Şekillerden biri şişirilen bir balon gibi üç boyutludur. Yüzeyinin kenarları ve merkezi olmadığı halde belirli ölçüler içerisindedir. Bir uzay gezgini, böylesine **'kapalı'** bir kainatta devrialemini yaptıktan sonra, başladığı noktaya dönecektir. Diğer şekil ise **'açık'**tır, kenarları sonsuzda biten bir eyere benzer. Uzay eğer gerçekten bu şekilde ise gezginin başlangıç noktasına dönmesine imkan yoktur. Yapılan hesaplara göre uzay **'açıksa'** durmadan genişleyecek, **'kapalı'** ise bir noktadan sonra daralmaya başlayacaktır. Bu yüzden, uzay bilimcilerin uzayın kaderi hakkında karar vermeden önce uzayın şekli üzerinde bir andlaşmaya varmaları gerekmektedir.

Kainatın **'kapalı'** veya **'açık'** olması üç ayrı metodla ispatlanabilir. Birincisi, tümüyle uzay kitlesini hesaplamaktır. Eğer yeteri kadar kitle varsa, bunlar arasındaki çekim en sonunda bütün sistemleri birleştirecektir. Yoksa, genişleme sonsuza kadar devam edecektir. İkincisi dolaylı bir metoddur. Uzayın oluşumundan bugüne deuterium denilen ağır hidrojen molekülünün yoğunluğu saptanarak, geçen zaman esnasında bu molekülün çekim gücündeki değişiklik hesaplanır. Üçüncü metodda yakın yıldız sistemlerinin hareket hızlarını daha uzaktakilerle karşılaştırarak, başlangıçtan bugüne uzayın genişlemesindeki yavaşlamayı bulmaktır.

Birinci metod, yani kitleyi hesaplama, son derece güç görünmekle beraber, kaideler uygulanarak yapıldığında daha kolaylaşır. Çözümün anahtarı çekim gücündedir. Yıldızların veya yıldız kümelerinin birbirleri üzerindeki çekim etkilerinden yola çıkılarak kitleleri hesaplanabilir. Bugüne kadar yapılan araştırmalar uzayın **'kapalı'** olabilmesi için gerekli kitlenin mevcut olmadığını göstermektedir. Elde edilen sonuç istenenin ancak üçte biri kadardır. Ancak yeni bir deney ve buluş bütün bu neticeleri değiştirebilir.

1980 başlarında, Dr. Frederick Reines başkanlığında, Kalifornia Üniversitesine bağlı bir ekip neutrino denilen, 1932'de farkedildiği halde ancak 1956'da ayırdedilen, atomdan daha küçük ve kitlesi olmadığına inanılan parçanın, az da olsa kitlesi olduğunu bildirdiler.

Eğer bu iddia ispatlanabilirse, **'durmadan genişleyen'** veya **'sonunda daralacak'** olan uzay kavramları arasında bir denge kurulabilecek. Günümüzde geçerli olan atom teorisine göre bir yüksük dolusu uzay maddesinde 100 kadar neutrino var. Bu oran hesaplanabilen uzay kitlesine uygulandığında, kitle bugün kabul edilenin iki katına çıkıyor ve daralma için gereken çekimi sağlıyor. Bu olgu doğrulandığı takdirde uzay genişleyip, daralmaya devam edecek. Dr. Reines bir bilimsel toplantıda buluşlarını şöyle özetledi, **"Bu durumda bilimsel bir başlangıç ve son olmayacaktır. Geriye sadece dini inançlar kalıyor."**

Deuterium tekniğinin sonuçları da bugün için henüz yeterli değil. 20. Yüzyılın nükleer tekniği uygulanılarak varılan sonuçlar uzayın **'açık'** ve sonsuz olduğunu belirliyor. Ancak, araştırmacılar, az da olsa, uzay bileşiminde henüz farkedemedikleri bazı elementlerin keşfedildikleri takdirde tabloyu baştan başa değiştireceğine inanıyorlar.

Uzayın yapısı ve geleceği hakkında önemli sayılan ipuçlarından biri 1960 senesinde bulundu. Allen Sandage adında bir gözlemci bir seferinde anlıyamadığı bir dizi garip ışık gördü. Sonradan astronomlarca **'quasar-quasi-stellar'** -yarı yıldız- diye adlandırılan bu cisimler hakkında 1963'e kadar hiçbir açıklama yapılamadı. Sandage ve meslekdaşı Maarten Schmidt keskin bir kırmızı ışık saçan bu cisimleri uzun süre gözlediler. Gerekli ilham birdenbire geldi: Bu denli kızıl bir ışık saçabildiklerine göre bu cisimler en az bir milyar ışık yılı uzakta olmalıydılar. Bu buluş gök bilimcilere uzayın geçmişini tarayabileceklerine dair büyük ümitler verdi. Sandage ise çok mutluydu ve **"Uzayın kendisini bize tanıtmak için bu denli uzak bile olsa kolaylıklar göstermesi hayli enteresan, quasar'lara hayranım."** diyordu...

Sandage aradan geçen yıllar boyunca, rahatsız edilmemek için odasındaki telefonu bile kaldırtarak, yeryüzüne yakın yıldız sistemleriyle, başlangıçta yanımızdayken, şimdi çok uzaklarda olan quasar'lar arasındaki hız farklarını hesaplıyarak uzayın kaderini çözümlemeye uğraşıyor. Sandage'ın yakın galaksiler üzerinde yaptığı araştırmalara göre, çekim gücü hiçbir zaman büyük patlamayla oluşan itici güce yetişemiyecektir yani kainat **'açık'**tır.

Derken, Sandage'ın tutucu görüşleriyle aynı paralelde olmakla beraber, ona meydan okuyan başka bir astrofizikçi grubu ortaya çıktı. Onun hesaplarının yanlış olduğunu savunuyor ve **"Kendi sistemimiz öylesine bir hızla bir merkeze doğru hareket ediyor ki, bu sürat komşu sistemlerin hareketiyle bağlantılı olarak düşünüldüğü zaman hesaplara fazla güvenilmeyeceği ortaya çıkıyor."** diyorlar. Bu tartışma doğal olarak geçmişi de gelecek kadar etkileyecek. Sandage büyük patlamanın 20 milyar yıl önce meydana geldiğini söylerken, bu ekip-eğer hesapları doğruysa uzayın 10 milyar yaşında olduğunu iddia ediyor.

Bilim alanında her zaman olduğu gibi, bir yönde ileriye doğru atılan her adım başka yönde problemler oluşturur. 20 yıl önce, sistemimizden akıl almayacak derecede uzakta olan quasar'lar hakkındaki buluşlar, bugün dahi cevaplanamayan sorular yarattı.

"-Tabii seni seviyorum. Ben bütün arkadaş karılarını severim!.."

Mesele, yıldız kümelerinin çoğunun ışıklarının birkaç yüz milyon ışık yılından daha fazla bir uzaklıktan farkedilecek derecede güçlü olmadığı kavramından kaynaklanmakta. Quasar'lar ise bu uzaklığın birkaç misli daha ötedeler. Dolayısıyla, normal bir yıldızdan çok daha fazla enerji yüklü olmaları gerekmiyor. Üstelik bu enerji kaynağı önemli ölçüde sıkışmış durumda olmalı. Aşağı yukarı bütün gözlemcilerin hemfikir olduğu nokta ise bu garip cisimlerin bizim güneş sistemimizden daha büyük olmadıkları. Son zamanlara kadar fizikçiler faraziye olarak dahi, böylesine sınırlı bir hacimden bu denli yoğun bir enerjinin nasıl olup da meydana geldiği hakkında bir fikir ortaya atamamaktaydılar.

Ancak bugün, bilim adamlarının bir başka kozu daha var: Kara boşluklar. Birçoğu bunların quasar'ların içlerine gizlendiklerine ve onları bitmez tükenmez enerjileriyle beslediklerine eminler. Bir bakıma kara boşluklar da quasar'lar kadar esrarlı... Genellikle normal fizik kurallarına uymuyorlar, örneğin, görünmüyorlar ama bütün uzay bilimciler ellerinde herhangi bir delil olmaksızın bunların varolduklarına inanıyorlar.

• HİDROJEN ÇEKİME YENİK DÜŞÜYOR

Bilim adamları önceleri kara boşlukları güneşten üç defa daha büyük yıldızların ölüm sonrası diye açıklamaktaydılar. Yıldızlar genellikle enerjilerini nükleer füzyonlardan elde ederler, örneğin, hidrojenin atomik çekirdeğinin helyum çekirdeğine dönüşmesi gibi -Hidrojen bombası da böylesine bir füzyondur. Hidrojen birçok yıldızda milyarlarca sene hüküm sürer ve sonunda kaybolur. Bu noktada onun yerini çekim gücü alır. İnanılamıyacak büyüklükteki yıldızlar kendi çekimlerinin etkisiyle gittikçe sıkışırlar, yoğunlukları arttıkça artar ve küçüldükçe küçülürler. Sonunda herbirinin görünüşü aşağı yukarı Büyük Ada kadardır ama yoğunlukları kurşundan milyarlarca defa daha fazladır. Artık korkunç yerçekimlerine sahip birer top haindedirler. Toz, gaz hatta yakınındaki radyasyon bile kendisini onun çekiminden kurtaramaz. Işık dahil olmak üzere hiçbir şey kara boşluğu terkedemez. Yani, fiziksel ve teorik açıdan onun görülmesine imkan yoktur. Aslında ona yaklaşmak, görebilmek için tek çaredir ama görüleni yazacak kadar dahi zaman olmayacaktır, kara boşluk bir anda herşeyi yutacak ve hazmedecektir.

Böylesine bir görevi imkansız diye reddedecek olsalar, bilim adamları bilim adamı olamazlardı. Astronomlar kara boşlukları doğrudan göremiyeceklerini kabul etmekle beraber, dolaylı yoldan varlıklarını ispatlayacaklarına eminler. Teoriye göre, bir cisim görüş sınırları dışına çıkarken gerisinde bir çeşit X-ışını bırakır. Eğer uzay bilimciler böylesine bir ışını yakalayabilirlerse bir kara boşluğun varlığını ispat edebileceklerine inanıyorlar.

Kara boşlukların ne olduklarının açıklanması, uzay bilimcileri fazlasıyla tedirgin eden bir başka sorunun cevaplanmasına da yardımcı olacak. Büyük patlamanın oluşumu sırasında herhalde durgun ve tek düze bir görünümle, yüksek hararette bir radyasyon vardı. Sonradan nasıl oldu da bu

> Büyük patlamadan bir salise sonra, uzayın sıcaklığı bir milyar derece düşmüştü!..

düzen irili ufaklı planetlere, yıldızlara ve başka başka sistemlere dönüştü?

Bu sorunun cevabını bulmaya çalışan astrofizikçiler Penzias ve Wilson'un izinden giderek, geçmişteki radyasyonu keşfedip, başlangıcın ilk anlarındaki manzarayı saptamaya çalışıyorlar. Aslında çeşitli dalga boylarında yapılan mikro-dalga araştırmaları, kozmologlara yaradılışın ilk safhaları hakkında hiç de yabana atılmayacak bilgiler sağlıyor.

Bu metodla elde edilen bulgulardan en önemlisi büyük patlamanın herhangi bir patlama gibi bir merkezden saçılmadığı teorisidir. Kainatı oluşturan patlama her yerde aynı anda meydana geldi ve genişleme her yönde aynı oranda yayıldı. Patlamanın gücü öylesine büyüktü ki uzay bugüne kadar genişlemeye devam etti. Önceleri süratle, sonraları daha yavaş olmak kaydıyla gittikçe de soğudu.

Büyük patlamadan saniyenin onda biri kadar bir zaman sonra, kainatın yoğunluğu suyunkinden dört milyar defa daha artarken hararet de 1 milyar derece düşmüştü. Bu bile aslında çok yüksek bir ısıydı, normal atom ve moleküllerin dayanacağı sıcağın fazlasıyla üzerindeydi ama fizik teorisyenlerinin anlayabilecekleri kadar da ılıktı. Bir takım deneyler sonunda uzay bilimciler kainatın radyasyonla birlikte elektron, neutrino ve pozitron gibi pozitif şarjlı maddelerden oluştuğunu belirtiyorlardı. Bunların yanı sıra az miktarda da olsa bileşimde atom çekirdiğinin temel taşları olan protonlar ve nötronlar da bulunuyordu.

Üç dakika sonra uzaya daha bir huzur geldi ve hararet bir milyar derece daha düştü. Bu ortamda bazı proton ve nötronlar birleşerek hidrojen ve helyumun atomik çekirdiğini oluşturabiliyorlardı.

Madde ve radyasyon karışımı birkaç yüzbin yıl devam etti. Bu arada kainat 3000 derece daha soğudu hidrojen ve helyum çekirdekleri elektronlarını toplayarak bildiğimiz atomu meydana getirdiler. Böylece bir yandan serbest elektronlar yok oldu, bir yandan da madde ile radyasyon birbirlerinden ayrıldılar. Radyasyon bir mikro-dalga halinde uzay için fon teşkil ederken, hidrojen ve helyum da yıldızlar ve galaksiler için hammadde vazifesini gördüler.

MERKEZİ BULMA

Bu homojen karışımdan irili ufaklı yıldız kümeleri nasıl oluştu? Bir bardak suyun içindeki küçük bir toz parçası, donma noktasına gelindiğinde bardak içinde oluşan buza nasıl çekirdek teşkil ederse, teorilerin çoğuna göre, herhangi bir çekirdek de uzaydaki hidrojen ve helyumu büyük miktarlar halinde etrafında toplayarak gök cisimlerini meydana getirdi. Stephen Hawking adında düşünmekten ve anlaşılmaz bir dille fısıldamaktan başka hiçbir yeteneği olmayan, 38 yaşında felçli bir astrofizikçi, büyük yankılar yaratan buluşuyla çekirdeğin esrarını çözdü.

1971'den beri Hawking kara boşluklarla uğraşıyordu. İddiasına göre, uzayın başlangıcında, çapı atomdan daha küçük bir takım kara boşluklar oluşmuştu ve bunlar galaksiler için çekirdek vazifesi görmüşlerdi.

Bu teorinin araştırmalarını ispatlayacak herhangi bir deney yapılabilir mi? Belki... Hawking konu üzerinde ki doğruluğunu devam ettirdi ve daha da şaşırtıcı bir açıklama yaptı. Kara boşluklar aslında tamamen karanlık değildi. Biraz sızıntı yapıyorlardı. Bu keşif Hawking'in kendisini de etkiledi çünkü olanaksız gibi görünüyordu. Ama hesaplarını daha da geliştirince doğruluğuna inandı. Şöyle

ki, bir kara boşluğun yakınındaki büyük enerji, uzay boşluğunda bir çift madde meydana getiriyordu. Hawking'e göre bunlardan birisi kara boşlukla birleşirken, öteki sanki kara boşluğun içinden fırlamışçasına bir görüntü vererek uzaklaşıyordu. Sonunda kara boşluğun bütün kitlesi bu şekilde giderek azalıyor ve sonunda büyük bir patlamaya yolaçıyordu. Onun hesaplarına göre bir takım küçük kara boşluklar bugün hâlâ patlamaya devam ediyorlardı.

Uzay ve yıldızlar hakkındaki bilinmeyenler bu kadarla da kalmıyor. Örneğin, **quasar** adı verilen gök cisimleri niçin uzayın tarihine mal ediliyor? Birçok astronom şimdi, quasar denilen cisimlerin aslında oluşmakta olan galaksiler olmasından şüphe ediyorlar. Uzayın başlangıcında belki daha çok ve yaygın durumdaydılar, zamanla yıldız sistemlerine ve galaksilere dönüştüler. Bugün için bu iddia henüz doğrulanmış değil ama uzak bir galaksinin iyi bir gözlemi bu muammayı da çözebilir.

•YENİ ALETLER GELİŞTİRİLEBİLİR

Günümüzde yapılan gözlemler ve ortaya atılan teoriler esrarın hiç olmazsa bir ucunu aydınlatabiliyor. Ama asıl temel konu, uzayın geleceği, hâlâ anlaşılamamış durumda. Uzay bilimcileri kendilerini artık ektiklerini biçmeye başlayacakları noktaya gelmiş olarak kabul ediyorlar.

Özellikle son senelerde geliştirilen bir takım aletlerle, şimdiye kadar hayal bile edemeyeceklerinden daha fazlasını gördükleri fikrindeler. Balonlar, roketler ve insansız uydular sayesinde X-ışınları saçan gök cisimlerini araştırabiliyorlar.

En önemli sorunun henüz yanıtlanamamasına rağmen, uzayın **'açık'** olduğu fikri oldukça geçerli sayılmaya başlandı. Ancak, felsefe ve dini inançlarına bağlı bazı astronomlar bu görüşü benimsememekte direniyorlar. Antropik ilke diye tanımladıkları bir kuralla şüphelerini açıklıyorlar. Bu ilkeye göre, kainat insanın yaratılması ve yaşamını sürdürmesi için oluşmuştur. Eğer uzay **'açık'**sa, tektir ki, bizim bu ortamda var olmamız, rulet masasında aynı sayıya oynayıp, üst üste on veya daha fazla kazanmaya benzer. Halbuki kainatın **'kapalı'** olduğu kabul edilirse, bizim dışımızda da genişleyip daralan bir dizi kainatlar olduğu görüşü ortaya çıkar ve yaradılışımızın sebebi insan mantığına daha uygun bir şekle bürünür.

Böylesine felsefe yapmak, bilim adamlarının çoğuna ters düşüyor. Onlar ellerindeki aletlere, gözlediklerine ve deneylerine daha fazla inanarak yeni çözümler için çalışmalarını sürdürüyorlar. Herşeye ve her türlü fikir aykırılığına rağmen yakın gelecekte uzayın kaderinin ne olacağını saptayacaklarından eminler!... ●

Erkek Kokuları

Başlarafı 48. Sayfada

Neden sonra, bir pazarlamacı, dahiyane bir buluşla, "after-shave" (traş-sonrası) gibi **salt erkekçe** bir kavram türetti de, dünya nüfusunun yaklaşık yarısını kapsayan bir piyasa, genel adıyla kokulara, özel adıyla da kolonya, losyon, after-shave'lere açıldı.

Belki size şaşırtıcı gelecek, ama bugün yalnızca Amerika'da, "erkek" kokularına bir yılda harcanan para yaklaşık **60 MİLYAR LİRA**...

★★★

Koku nedir? Nasıl, hangi temel maddelerden üretilir? İster yeni kullanmaya başlamış olun, ister yıllardır kullanın, bu soruların yanıtları üstünde uzun boylu düşündüğünüzü sanmıyoruz. Hele, erkek dünyasının ünlü kokularının hangi özellikleri taşıdıkları, hangi koşullarda hangi kokuların kullanılmasının daha uygun olduğu vb. konularında kafa yorduğunuzu hiç sanmıyoruz. Onun için, bu kısa yazımızda, sizlere, yaygın biçimde kullandığınız kokuları tanıtmaya çalışacağız.

★★★

İster "kadın" kokusu olsun, ister "erkek", **tüm** kokuların üç temel hammaddesi vardır. Biri **hayvansaldır**, erkek misk geyiği, Kanada kunduzu, misk kedisi bunlar arasındadır. İkincisi **bitkiseldir**; çeşitli çiçekleri, meyveleri, kök ve otları bunlar arasında sayabiliriz. Üçüncü ve son kaynak yapay, yani **insan yapısıdır**; sözgelişi, aldehid kimyasal adıyla anılan, doğadaki kokuları taklit eden ya da kendilerine özgü kokuları bulunan sentetik yağları bu başlık altında toplayabiliriz. İşte, "kolonya" dediğimiz madde, temelde bu hammaddelerden üretilir ve 200 kadar değişik bileşkesi vardır.

Kokuculuk (yani parfüm imalatçılığı), sırlarını kıskançlıkla koruyan, büyük bir gizlilik perdesi arkasında çalışan bir sanayi koludur. Bu sanayi kolunun vazgeçilmez teknisyenlerine "koklayıcı" adı verilir. Nasıl usta bir şarapçı ilk tadımda şarabın türünü ve hatta imalat yılını kestirebiliyorsa, aynı şekilde, usta bir koklayıcı da yüzlerce değişik kokuyu ayırdedebilir. Yeni bir koku geliştirmek isteyen imalatçı koklayıcısını çağırır, ne istediğini kaba hatlarıyla anlatır, sonra gerisini ustasına bırakır. Koklayıcı değişik bileşimleri dener ve sonunda da imalatçının istediğini bulur. Bu yüzden, "koku üretimi" güç, zaman alan, masraflı ve dolayısıyla sırlarını kıskançlıkla saklı tutması gereken bir uğraşıdır.

Geliyoruz, değişik kokuların "kullanıcı" üstündeki etkilerine... Kokular, kullanıcıya, dört saatlik bir süreç boyunca etki yaparlar. Sürdünüz. İlk aşamadaki etkiler genellikle yakıcı ve kısa ömürlüdür. Sinir uçlarındaki uyarılarla birlikte genel bir canlanma, dirilme, serinleme duyarsınız. Bu ilk etkilerin "buharlaşma" yoluyla yok olup gitmesinden sonra, ikinci aşamada, birkaç saat süren uzun ömürlü etkiler başlar. Bu etkiler, aynı zamanda, kokunun simgesidir. Hatta öylesine simgesidir ki, kokunun kalitesinin yükselmesine bağlı olarak, duyulma süresi de uzar. Üçüncü aşamada, yani sürülen kokunun etkilerinin son demlerinde, "kalıcı" dediğimiz etkiler ağır basar. Bu aşamada, kokunun kalıcı unsurlarıyla kokuyu kullanan kişinin bedensel özkokusu ilginç bir bileşim oluşturur. O kadar ki, kullanılan koku, artık kullanan kişinin bedeninin bir parçası olmuştur.

Size en uygun "koku" hangisidir? Bu konuda elbette kesin, ak-kara türünden net bir yanıt getirilemez. Size en uygun kokuyu bulana kadar, çeşitli kokuları **deneyeceksiniz**. Deneme şişeyi burnunuza götürmekle olmaz. Örneğin, iki değişik kokudan birini sol, birini sağ elinize sürün; kurumasını bekleyin; sonra koklayın. Hatta, dört saatlik etki süresi sonunda yine koklayın ve sonuçlarını karşılaştırın. Bir de basit öğüt: İnsanın koku alma duyusunun en güçlü olduğu zaman, öğleden sonralarıdır, akşama doğrudur. Denemeyi bu saatlere denk getirirseniz, sonuçları çok daha sağlıklı olacaktır.

Isı ve nemlilik kokuyu keskinleştiren etkenlerin başında gelir. Bu nedenle, hayvansal ya da keskin-bitkisel hammaddesi ağır basan ve insanda rahatlatıcı, gevşetici etkiler oluşturan tahta-deri ya da baharatlı kokuların daha serin olan gece saatlerinde ya da kış aylarında gündüzleri kullanılmaları daha uygundur. Keskin narenciye (ör. limon) özlü ya da yeşil kokularsa, uyarıcı ve canlan-

dırıcı türden bir tonik etki oluşturdukları için, genellikle sıcak havalarda kullanılırlar.

Kokuya etki yapan bir başka etken de cilt türüdür. Örneğin, aynı kolonya, esmer ve yağlı ciltlerde başka, beyaz ve kuru ciltlerde daha başka kokular verir. Kokuyu kullanan kişinin yediği yemekler, sigara içip içmediği, çevre koşulları vb. da kokuyu etkileyen öteki unsurlardır. Örneğin, aynı koku, hava kirliliğinin yoğun olduğu bir kentte, ya da gökyüzünün masmavi, havanın tertemiz olduğu kırsal kesimde sürülmesine bağlı olarak, değişik biçimler alır.

"Koku" (ya da kolonya), erkeklerin kullandığı **tek** kokulu tuvalet malzemesi değildir. Çeşitli sabunlar, traş kremleri, cilt yumuşatıcılar ve deodorantlar da, son yıllarda, erkeklerce artan ölçüde kullanılmaya başlanmışlardır. Ancak, erkekler, kullandıkları losyonla öteki kokulu maddelerin sürdükleri losyonu sabote etmemesine özellikle özen göstermelidirler. Bunun tek yolu, ya kokusuz tuvalet malzemesi kullanmak, ya sürdüğünüz losyonu içeren tuvalet malzemelerinden yararlanmaktır.

Erkeğin tek kokuyla yetinmesi, ille de aynı kokuyu sürmesi gerekmez. Kapalı ya da açık havada bir yere gitmenize, gece ya da gündüz kullanmanıza bağlı olarak değişik kokular sürebilirsiniz. Kaldı ki, kolonya imalatçıları, son yıllarda, çok değişik kokular getiştirmeye yönelmişlerdir. Örneğin, yağ içeriği yüzde 6-8 olan eski kolonyalardan farklı olarak, son yıllarda yağ içeriği yüzde 10-12 olan kolonyalar üretilmekte ve bunların "kalıcılık" etkileri çok daha uzun sürmektedir. Aynı şekilde, son yıllarda üretilen yeni kokuların büyük bölümü yapaydır; bir başka deyişle, sentetik hammaddeler kullanıldığı için, bir yandan narenciye, bir yandan deri kokularını birleştiren ilginç karmaşalar üretilebilmektedir. Size en uygununu bulmak için sürekli arayış içinde bulunmalı, yaratıcı olmalısınız. Unutmayınız ki, erkek giyiminde gösterilen yaratıcı ve arayışçı hayalgücü ne kadar önemliyse, onu tamamlayan "koku kullanma"daki hayalgücü de o kadar önemlidir.

YEŞİL KOLONYALAR

Bu türden kokular, insan zihninde tertemiz, ağaçlıklı, zinde ve yosunsu çağrışımlar uyarır. Parlak ve keskin oldukları için hem yaz, hem kış aylarında kullanılmaya elverişlidir. Aqua di Selva (Victor), Devin Light Sporting Cologne (Aramis), Geoffrey Beene Grey Flannel (Jacqueline Cochran) Halston 1-12 (Halston) ve Sargasso (Perfumer's Workshop) bunlar arasındadır.

NARENCİYE KOLONYALARI

Geleneksel erkek kokuları arasında yeralan "narenciye" kokuları, adı üstünde, limon, portakal, turunç ve mandalin gibi serinletici meyve özlerinden yapılır. Genellikle hafif kokular oldukları için, sıcak iklimlerle yaz aylarına daha uygundur. Aston (De Markoff), Chaps (Ralph Lauren), Courréges Homme (Courreges), Eau de Guerlain (Guerlain), Eau Sauvage Pour Homme (Dior), English Leather (Mem), 4711 (Colonia) ve Signor (Victor) bunların başında gelir.

BAHARATLI KOLONYALAR

Karmaşık bileşimleri bulunan bu erkek kokuları, değişen oranlarda, karanfilden lavantaya kadar değişik özleri içerir. Baharatlı kokuların en yaygın hammaddelerinden biri misktir. Hem kış, hem yaz aylarında kullanılabilen bu kokuların başında British. Sterling (Speidel), Chanel for Men (Chanel), Equipage (Hermés), Derrick (Orlane), Givenchy Gentlemen Eau de Toilette (Givenchy), Ho Hang (Balenciaga), Jovan Musk Oil for Men (Jovan), Lagerfeld (Parfums Lagerfeld), Lamborghini No.6 (Parfums Lamborghini), Male Factor (Max Factor), Mennen Millionare (Mennen), Monsieur Jovan (Jovan), Musk (Yeardley of London), Musk Monsieur (Houbigant), Old Spice (Shulton) ve Pierre Cardin (Jacqueline Cochran) gelmektedir.

> Kokuya etki yapan bir başka etken de cilt türüdür.

FOUGERE KOLONYALARI

Başkalarına göre çok daha koyu, gizemli ve "haşin" olan bu kokular narenciye, yeşillik ve ot kokularının bir bileşimidir. Geceleri ya da kış aylarında sürülmeye daha elverişlidir. Azzaro Pour Homme (Loris Azzaro), Bogart (Jacques Bogart), Brut (Fabergé), Canoe (Dana), Colorado Sage (Jess Bell), Jade East (Songo of Maine), John Weitz (J.W.Toiletries), Macho (Fabergé), Paco Rabanne (Paco Rabanne Parfums), Revillon Pour Homme (Alfin Fragrances) ve Sport Scent for Men (Jovan) bunlar arasında yeralır.

YOSUN—NARENCİYE KOLONYALARI

Meşe yosunu gibi özler de içerebilen bu tür kolonyalarda egemen koku narenciye, baz koku ise yosundur. Zengin bir koku olmasına karşılık bayıltıcı değildir; bu yüzden de yaz ve kış gecelerinde eşit etkinlikte kullanılabilir. Örnekleri, Aramis Super (Aramis) Chaz (Revlon), Denim (Lever Bros.), Eau Cendrée (Jacomo), Gucci Pour Homme (Gucci), Halston Z-14 (Halston), Monsieur Houbigant (Houbigant) ve YSL'dir (Yves-Saint Laurant).

TAHTA—DERİ KOLONYALARI

Erkek kokuları arasında en koyu ve zengini olan bu kolonyalar zaman zaman tütün de karıştırılarak, tahta ve deri kokularını birleştirir. Misk, sandalodunu vb. yaygın özlerdir. Blend 30 (Dunhill) Foulard (Perfumer's Workshop), Kanon (Scannon), Lanvin for Men (Lanvin Parfums), Leather (Yardley of London), 900 Herbal (Aramis), Oleg Cassini for Men (Jovan) Patou Pour Homme (Jean Patou), Polo (Ralph Lauren), Royal Copenhagen (Swank), Ted Lapidus (Speidel), Van Cleef and Arpels (Van Cleef) bunlar arasında yeralır.

Şarabın "erkekçe" içki olmadığı yönündeki görüş nasıl terkedilmişse, koku sürmenin "kadınca" olduğu saplantısı da artık hızla bırakılmaktadır. Bu süreç içinde, koku alma duyularımızın geliştiği de açıktır. Ödülü de bellidir: Yalnız kendimizi serinletip rahatlatmakla kalmıyor, duyulara seslenen bu tarihî sanattan yararlanarak yakınımızdakileri ferahlatıyoruz.

TÜRKİYE'DE KOKULAR

Türkiye'de erkekler geleneksel olarak iki koku kullanırlardı, limon kolonyası ve en ünlüsü Rebul'un olmak üzere Lavender Suyu. Erkeklerimizin çeşitli kokulara merak salmaları, öncelikle Avrupa'ya açılan sanatçılarda başladı. Daha sonra yayıldı. Yurtiçi çeşitli firmalar, Avrupa patentli kolonyalar çıkarmağa başladılar. Özellikle TV reklamları ile tüketimin arttığı görülünce, markalar birbirine izlemeğe başladı.

Bugün ülkemizde pek çok kolonya yerli olarak yapılıyor. Bunun yanı sıra çeşitli yollarla gelmiş yabancı kolonyalar da,

eczane ve parfümeriler de bulunuyor. Yabancı kokuların fiyatları yerlilere göre çok büyük.

Türkiye'de bulabileceğiniz kokuları, yapım yeri ve şekline göre üç grupta toplamak mümkün.

Birinci grupta, herşeyi dışardan gelen, sadece ülkemizde şişelenen patentli kokular var. Men's Club (Helena Rubinstein-Küçük 500, Büyük 900 lira), Brun Balafre (Lancome-1200 lira), Vetiver (Carven-K.500, B.800 lira).

Herşeyi Türkiye'de yapılan kokuların belli başlıları şunlar:

Pino Silvester (K.325, B.550 lira), Paco (750 lira), Madigan (350 lira), Aqua Velva (150 lira), Eau Sauvage (K.600, B.900 lira), Arcalis (450-1000 lira), Lordmen (450), MV(500), Mennen(250), Levallois(500), Aqua di Selva (350-550), Old Spice (300-550), Brut (250-600), Aramis(550), Musk(550), Hoby(725), Olinka Homme (200-500), Dunhill(600), Tarr (200), Adam(150), Hattric(100-225), Rebul Lavender (350-600).

Çeşitli limon kolonyalarının fiyatları ise, markaları ve boylarına göre 100 ile 600 lira arasında değişiyor. Açık satılan kolonyalarda fiyat daha ucuz oluyor.

Büyük kentlerde, büyük parfümerilerde bulunan Avrupa malı, ithal edilmiş kokular ise şöyle:

Yves Saint Laurent (2000-4000), Paco Rabanne(2500), Aramis(3000-5000), Drakkar(3000), Yatagan(3000), Pino(2500), Brut (2500), Yardley(2000).

Parfümeri satıcıları ülkemizde özellikle son 10 yılda, her yaştan ve her kesimden erkeklerin eskiye oranla daha fazla koku satın almaya başladıklarını söylüyorlar.

Parfümerilerde yapılan bir araştırma, alıcıların yaklaşık yüzde 30'unun belli bir markayı aradıklarını ortaya koyuyor. Dükkana adla gelenler genellikle Avrupa yapısı, pahalı malı tercih ediyorlar. ●

Kumsaldaki

Başlarafı 34. Sayfada

gelen delice cesaretle herşeye karşı koyuyordu.

O zamanlar, idam cezaları sabaha karşı, halkın önünde infaz ediliyordu. İdam sehpası, Fransa ihtilali döneminde giyotinin yüzlerce kafa kestiği meydanda kurulmuştu. Halkın sehpaya daha fazla yaklaşmasına polisler engel oluyordu. İdamı seyretmeğe büyük bir kalabalık gelmiş, sehpanın etrafı, daha geceyarısından dolmuştu. Gecenin soğuğuna karşı koyabilmek için herkes birşeyler içiyordu. O da içmişti, sabaha doğru iyice sarhoş olduğunu farkediyordu. Aldığı alkol içindeki adamı bekleyişin verdiği korku dolu heyecanı biraz daha tahrik ediyordu o kadar. Hayatında ilk kez birisinin ölümüne şahit olacaktı. Hayatında ilk kez, ihtilal devrinde binlerce kez tekrar edilen bir eylemi görecekti.

Güneşin ilk ışıklarıyla, sehpanın etrafındaki halkalar sıklaşmaya, sıkışmaya başladı. Polislerin ellerinde bir halka şeklinde tuttukları ipe, ön sıra iyice yaslandı. Kendisi en öndeydi. Kalın halatın vücuduna battığını hissediyordu. İçinde garip bir duyu vardı.. Terör ve haz, birbirine karışmış, anlaşılmaz bir hale gelmişti. Bu duyu ona garip bir tat veriyordu. Birden etraftan yüklenmeler arttı. Polislerin arasından görebilmek için ayak uçlarında yükselmek zorunda kaldı. İnsanlar dört bir yandan küçücük meydana akıyor ve sığmağa çalışıyordu. Mahkum gözleri bağlı olarak getiriliyordu. Cellât yukarda bekliyordu. İki polis mahkumu sehpaya çıkardılar. Tam o sırada birisinin kendisine gereğinden fazla yaslandığını hissetti. Bu arkadan gelen itmenin ötesinde, arzu dolu bir yaslanmaydı. Yaşadığı heyecan anı içinde bu yaslanmaya karşı koyamadı. Vücudu bir yanda ateş gibi yanıyor, bir yanda heyecanla titriyordu. Zaten kıpırdayacak pek yeri de yoktu. Meraklı kalabalığın sıkıştırdığı alanda nereye gidebilirdi ki...

Üzerinde beyaz bir gömlek ve yandan, belden ta etek ucuna kadar düğmeli bir etek vardı. O zamanlar, yandan düğmeli etekler pek modaydı. Gömleği de gene o yılın modası oldukça dekolteydi. Dikkatli bir göz, sütyenini ve onun içindekileri rahatça görebilirdi.

İki elin, kendisini arkadan sardığını hissetti. Bir erkek vücudu ona arkadan boylu boyunca yaslanmıştı şimdi. Nefesi kesildi.. Gözlerini az sonra ölecek adama dikti. Mahkumun duruşu onu yeniden heyecanlandırdı. Bu sırada arkadaki vücut kalçalarına iyice bastırırken, eller önde, göğüsleri üzerinde yerleşti.

Karmaşık bir heyecanla yeni bir titreme geçirdi. Kıpırdamadı. Başını da çevirmedi. Göğüsleri üzerindeki ellerden biri aşağı doğru kaydı ve düğmeleri keşfetti. Sonra yukardan başlayarak birer birer açmağa başladı. Açılan her düğme içindeki korkuyu, heyecanı ve arzuyu artıyordu. Erkek her düğmeyi açışta biran duruyor, protesto edip etmeyeceğini bekliyordu. Hiçbir hareket yapmadı. Kıpırdamadı bile.

Bu sırada erkek hiç beklemediği birşey yaptı... İki eliyle eteğini iki yandan tuttu ve çevirdi. Şimdi düğmeler yanda değil, tam arkadaydı. Erkeğin açtığı düğmelerin çözdüğü yırtmaç geriye gelmişti. Az sonra erkeğin bunu niçin yaptığını anladı.

Gözlerini tekrar sehpadaki adama dikti. Şimdi kalbi yerinden fırlayacak gibi çarpıyordu. Erkeğin eli, arkasındaki yırtmaçtan içeri kaydı ve iç çamaşırını aşağı doğru sıyırdı. Çıplak kalçaları üzerinde havanın serinliğini sadece biran hissetti, sonra ateş gibi yanan bir vücudun kendisininkine yapıştığını duydu. Mahkum şimdi, sehpanın üzerinde dimdik duruyordu. Cellât ilmeği boynuna geçirdi. Biraz sonra ölecek gence bakmak ona birden büyük bir acıma duyusu verdi. Sehpaya baktığında ölümün soğukluğunu duyuyor ama aynı anda, sırtından aşağılara doğru yaşamın tüm sıcaklığını hissediyordu. Heyecandan bayılmak üzereydi. Nerdeyse yere düşecekti ama arkasındaki erkek onu öylesine kucaklıyordu ki, düşmesi imkansızdı.

Cellât mahkumun ayakları altındaki kapağı açacak düğmeye yaklaştığında heyecanı doruk noktasına vardı. Arkasındaki adamın kızgın ve kesik solukları, kendi soluğuna karışmıştı.

Cellât düğmeye dokundu, kapak açıldı. Mahkum boşluğa önce hızla düştü, sonra asılı kaldı, dönmeğe başladı. Kalabalık öne doğru bir hamle daha yaptı. Bu arkasındaki erkeği ona doğru yeniden hızla itti... Birden erkeğin içinde patladığını hissetti. Ölüm, yaşam, korku, arzu, heyecan, ihtiras birbirine karıştı. Birkaç adım ötesinde bir adam ölüyor, o içindeki bu karmakarışık duyuların birleşip doyumsuz bir zevke dönüşümünü yaşıyordu. Kendisinin de boşalmak üzere olduğunu hissetti.

Bayıldı...

Kadının hikayesi bitince, Louis uykuya daldı. Birbirinden seksi rüyalar görerek uyudu. Güneşin kızgınlığı vücudunu kavururken uyandı.

Kadın gitmişti. Kumda ayak izleri belliydi. Birkaç adım takip etti bu izleri... İzler kumsalın bittiği yere kadar gayet belirgindi ama kulübelerin hizasına gelince kum bitiyor, yere döşenmiş tahtalardan oluşan yollar başlıyor ve bu yollar yüzlerce kulübeye dağılıyordu. Tahtaların üzerinde hiçbir iz yoktu...

Onu kaybetmişti...●

Thomas Paine

Başlarafı 47. Sayfada

arasında koloniler iki uca kaydılar. Bütün bu karmaşıklık esnasında yalnız birtek kişi, olayların akışından sonucu tahmin edebiliyor gibiydi. Paine'e göre artık 'İngiltere'den kopma' kaçınılmazdı. 1775 sonbaharını düşüncelerini toparlamakla geçirdi ve yayınlanmadan önce eserini dostlarına gösterdi. **Dr. Benjamin Rush** esere **"Common Sense -Sağduyu"** adını uygun gördü ve basılmasına yardım etti.

Sağduyu 10 Ocak 1776'da "Bir İngiliz tarafından yazılmış" olarak iki shilling'e piyasaya çıktı. Üç ayda 120 bin sattı. Bugüne kadar da sadece Amerika Birleşik Devletlerinde 30 milyonu aşan satış yaptı. Kolonilerde hemen hemen bütün okuma yazma bilenler kitabı okudular. Ama bu inanılmaz satış rekoruna rağmen Paine bu paranın tek kuruşunu alamadı.

Edebiyat tarihinde hemen hiçbir kitap, basımından sonra böylesine kısa bir sürede bu denli değerlendirilememiştir. Kitap Kolonilere bir özgürlük çağrısıdır. İngiltere ve Kral III.George'la aralarındaki anlaşmazlığa tek çözüm olarak isyan ve ihtilal önerilmiştir. **"Bu, bir şehrin, bir memleketin, bir bölgenin, bir krallığın değil, bir kıt'anın meselesidir. Bir günün, bir yılın, bir asrın da değildir. Mücadele gelecek nesillere sıçrayacaktır... Şimdi zaman, kıt'asal birleşmenin tohumlarını atma zamanıdır. Kemerin gevşemesine izin vermeyin... Özgürlük bizi bir arada tutacak ve yaşatacak tek bağdır."**

Paine eserinin giriş bölümünde şöyle der, **"Müteakkip sayfalardaki fikirler henüz hemen benimsenecek kadar moda olmadı. Bir şeyin yanlış olduğunu uzun zaman farkedememek, o şeye suni bir doğruluk kazandırır ve başlangıçta avazelerle korunur. Sonra feryatlar şekil değiştirir. Zaman, akıldan daha iyi bir düzenleyicidir."**

Kitabın ilk bölümü yönetme sanatının menşeini ve yapısını İngiliz Anayasasına atıflarda bulunarak anlatır:

"Hükmetmek en iyi şekliyle dahi zor, tehlikeli ve kötü bir davranıştır. Kazara bir de iyi değilse, hiç çekilmez olur... Yönetmek bir esvap gibi kaybolan masumiyetin sembolüdür. Kral sarayları cennetin yıkıntıları üzerinde kurulmuştur... Medeniyet ilerledikçe idare edilme ihtiyacı yavaş yavaş ortadan kalkacaktır."

Paine toplumla yönetenler arasına kesin bir çizgi çekmiştir. Bireyler topluma sosyal dayanışmanın yardımıyla isteklerini tatmin için katılırlar. Bu aşamada kişinin özgürlük ve eşitlik gibi bazı doğal hakları olmalıdır. İdeal olanı, insanın barış ve mutluluk içinde, sadece vicdanının kontrolunda yönetilmeden yaşamasıdır. Ancak, insan doğal yapı olarak güçsüz, ahlak olarak da zayıf kaldığı için düzenleyici bir güce her devirde gereksinme duymuştur. İşte yönetim, bu ihtiyaçtan doğmaktadır. Gelişme, huzur ve emniyeti sağlama yönetenden çok, yönetilene yani topluma düşmektedir. Bireylerin karşılıklı menfaatleri ve ilişkileri sözkonusu olduğu zaman, toplumsal kurallar, gelenek ve görenekler, birçok politik kurumdan daha etkili olmaktadır.

Paine İngilizlerin o pek fazla övündükleri Anayasalarını da şöyle eleştirmektedir:

"Yapıldığı o karanlık devirlerde gerçekten olağanüstü bir yapıttı. Tiranların boyunduruğu altında inleyen dünya için parlak bir kurtuluştu. Ama ne yazık ki yeterli değildi. Her türlü yoruma açık olmasının yanı sıra, uygulaması okuması kadar kolay değildi."

Ona göre, İngiliz Anayasası yönetme sanatının en önemli vasıflarından biri olan sorumluluktan tamamiyle yoksundu. Öylesine karışıktı ki kimin neyi yapacağı hakkında karar dahi verilemiyordu. Tek kayda değer bölüm, teorik olarak insan haklarının ve Avam Kamarasının anlatıldığı kısımdı.

Paine eserinde en ağır sözleri monarşi, özellikle İngiliz Monarşisi için kullanmıştır:

"Krallık ilk defa putperestlerce uygulanmış, daha sonra da İsrailoğulları tarafından devam ettirilmiştir. Şeytanın yeryüzünde putperestliği yaygınlaştırmak için seçtiği en etkili yoldur. Putperestler ölmüş krallarına kutsal şerefler bahşederken, Hıristiyanlar daha da ileri giderek bu şerefleri yaşayanlara sunmaya başladılar. Doğa dahi miras yoluyla babadan oğula geçen krallığın gülünçlüğünü ortaya koymak için insana Aslan yerine bir EŞEĞİ yönetici olarak layık görmüştür... Eğer monarşiler her zaman gerçekten değerli olan insanları yönetici olarak sağlayabilselerdi, buna kimsenin itirazı olmazdı. Ama monarşi kapısını kötülere, aptallara ve kabiliyetsizlere de açtı. Birinin doğuştan yönetmek, öbürünün de, yönetilmek için yaratılması, o dayanılmaz küstahlığı oluşturdu. Önemli bir kişi olarak doğmanın zehiri ilk günden kulaklarına akıtıldı. Erken ve geç yaşta tahta oturmak büyük kötülüklere yolaçtı. Daha da fenası, her zaman iç savaşlara sebep oldu."

Monarşiden sonra sıra Amerika'nın o gün içinde bulunduğu şartlara gelmişti. Bazılarına göre Amerika İngiltere ile bağlarından dolayı gelişmekteydi. Aynı konuda Paine şöyle diyordu:

"Amerika, İngiltere ve Avrupa'yla bağları olmasa da gelişir. Hatta belki de daha büyük adımlar atar. Yemek yemek Avrupa'da böylesine bir zevk ve gelenek olduğu müddetçe, Amerika her zaman üretir ve satar... Mısır'ın okyanusun öbür yakasında pazar bulmamasına imkan yoktur.

...İngiltere'nin kolonilerini İspanyol, Fransız ve Kızılderililere karşı koruma safsatasına gelince, ticaret ve sömürü sözkonusu olduğu zaman İngiltere Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Türklerin bile koruyucusu kesilebilir. Britanya'nın koruyuculuğu bizden çok onun menfaatinedir...

...İngiltere'nin 'ana vatan' olması kavramı doğaya bile aykırıdır; yavrusunu mahveden ana nerede görülmüştür? Uydu hiçbir zaman gezegenden büyük olamaz."

İngiltere ile iyi ilişkiler kurulup, uyum sağlanabileceğine inananlara da şöyle sesleniyordu:

"Bir fahişe kaybettiği masumiyetine tekrar kavuşabilir mi? İngiltere ve Amerika artık birarada olamazlar. Doğanın bile saramayacağı derin yaralar açılmıştır. Bir aşığın sevgilisinin ırzına geçeni affetmesi gibi, Amerika da İngiltere'nin cinayetlerini affedecektir."

Paine, koyu bir laiklik taraftarıydı. Hükümetin dinle ilgili tek ve en önemli görevinin dini kurumları korumak olduğunu savunuyordu.

"...Bence, tek tanrı buyruğu altında değişik dini görüşler olabilir. Bu düşüncenin ışığı altında, dünya dinlerini, bir ailenin sadece isimleri değişik çocuklarına benzetiyorum."

Paine, bundan sonra açık ve kararlı bir deklarasyon hazırlayıp, bunu dünya devletlerine bildirmenin gereğini anlatarak eserinin sonuna geliyordu.

Kitap, **"güvenilir dost, İnsan Hakları destekleyicisi, egemen ve özgür Amerika Birleşik Devletleri"** sözleri ile sona eriyordu.

İşte **"Sağduyu"** aracılığı ile Amerikan halkına iletilen ihtilal mesajı buydu. Etkileri hemen görüldü. George Washington, Benjamin Franklin, General Lee ve daha birçokları Amerika'da güçlü ve yeni bir düşüncenin yayılmaya başladığını işaret ediyorlardı.

4 Temmuz 1776'da eserin basımından altı ay sonra Philadelphia'da toplanan kıt'asal kongre, Amerika Birleşik Devletleri'-

nin istiklâlini ilan etti. Bir müddet sonra Kongre, Paine'in propaganda ve moral konularındaki başarısını değerlendirerek, onu askerlik işlerinden alıp, dışişlerine atadı.

1781 yılında mali yardım almak için Fransa'ya gönderildi, aynı sene gereken herşeyi başarmış olarak geri döndü.

1783'de Paine yeni keşiflere ilgi duymaya başladı. İlk demir asma köprü projesini hazırladı. Konuyu İngiliz ve Fransız mühendislerle tartışmak için Avrupa'ya gitti ve 15 yıl orada kaldı. Bu arada **"İnsan Hakları"** adlı eserini **Edmund Burke**'e bir cevap olarak yazdı. Ancak, İngiltere'de vatana hıyanet suçundan yakalanmamak için Fransa'ya kaçtı. Burada Konvansiyon meclisine Calais delegesi olarak girdi. **XVI. Louis**'yi ölümden kurtarmak gibi bir girişim sonunda Fransız ihtilalinin ünlü isimlerinden **Robespierre** ve **Marat** ile arası açıldı. Bu ikili Fransa'da yönetimi ele geçirdiklerinde Paine'in elinden Fransız vatandaşlığını alıp, onu mahkum ettiler. Giyotinden Amerikan elçisinin gayretiyle kurtulabildi.

Bu devredeki en önemli eseri, dinsizlerin İncil'i diye bilinen **"Akıl Çağı"**dır. Teolojistler ve ortodoks gruplar tarafından en sert şekilde eleştirildi, Paine ise bir radikal ve inançsız olarak nitelendirildi.

1802'de Amerika'ya döndüğü zaman artık bir kahraman değil, Akıl Çağı adlı eserinden dolayı politik liderler ve dindar kitleler tarafından toplum dışına atılmış biriydi. Yerleşmeye çalıştığı hiçbir yerde istenmedi, hatta bir suikast girişimi bile yapıldı. Yedi sene süren nefret, zaruret, açlık ve ihmalden sonra 1809'da, 72 yaşında öldü. Bir Quaker mezarlığına gömülmek isteği bile reddedildi.

Paine'in acı, yalan ve nefret uyandıran kaderi hemen hemen zamanımıza kadar sürdü. **Theodore Roosevelt** kendisinden **"küçük, pis dinsiz"** diye bahsederdi. Ancak Paine'de, ne kutsal, ne de imparatorluk olan Kutsal Roma İmparatorluğu gibi, ne pis, ne de dinsizdi.

1945'de Paine için bir toplantı yapıldı ve 1806'da kaybettiği vatandaşlık hakları geri verildi.

Bu adam belki herkesten fazla **"Amerikan İstiklalinin kurucusu ve Amerika Birleşik Devletleri sözünün isim babası, olma hakkına sahipti."** Amerika'nın tarihte İngiltere kadar büyük olacağını gören ve Amerika'nın sebebinin insanlığın sebebi olduğunu söyleyen tek kişiydi. Paine'i anlatmak için Franklin'e cevap olarak verdiği şu cümleden daha anlamlısı yoktur, **"Özgürlüğün olduğu yer benim vatanım, olmadığı yer ise benimdir."**

Ama onun yaşadığı devirde nefret şarkıları şimdi olduğu gibi evrensel değildi. **Andrew Jackson** onun için şöyle de neye cesaret etmişti:

"Thomas Paine'in elle yapılan bir anıta ihtiyacı yoktur. Çünkü o, özgürlük aşıklarının kalplerinde anıtlaşmıştır." ●

Dallas'ın Lucy'si

Başlarafı 42. Sayfada

yordu. Bizimkisi şov mesleğidir. Üç kağıtçılık değil. Yani işin bir şov yanı vardır, bir de meslek yanı. Meslek yanının içinde azgın rejisörlerin yatağına girmek yoktur.

SORU—Yatak odalarından geçerek şöhrete ulaşan birisini hiç tanıdınız mı, peki?.

TİLTON—Evet... Birisini tanıdım. Çok başarılı oldu sinemada... Bu yoldan geçip de, bu başarıya ulaşan enderdir. (Charlene Tilton tüm ısrarlara rağmen bu kızın adını açıklamadı. Ama birlikte çalıştıkları için de kısa zamanda şöhret olan tek kişi, Taksi Şoförü filminin 15 yaşındaki fahişesi, Garip Cuma'da birlikte oynadıkları Jody Foster'di.)

SORU—Dallas'ta sözü en çok edilen üç seksi kadını oynuyorsunuz. Üçünüz de aynı ücreti alıyorsunuz. Ama Victoria Principal ve Linda Gray'in rolleri daha çokmuş gibi görünüyor. Buna ne dersiniz?

TİLTON—Haklısınız. Ama bu durum sanırım artık değişiyor. Dallas'ta önemli rol sayısı o kadar çok ki... Diziye başladığımda bu işte en yeni bendim. Yapımcılar o zaman, beni sadece göstermeyi ve ikide birde samanlığa sokmayı yeterli bulmuşlardı. Başlangıçta, çorbada tuzum bile yoktu. Bunu çekinmeden itiraf ederim. Ama yavaş yavaş benden istenenler artıyor. Benim samanlıkta kırıştırmak dışında başka şeyler yapabileceğimi de herkes görmeğe başladı.

SORU—Zaman zaman ekranda Ewingler olarak birbirinizi yiyorsunuz. Peki çekim dışında nasıl geçiniyorsunuz?

TİLTON—Harika... İnanılmaz derecede harika... Oysa Hollywood bu konuda dehşet öyküleri ile doludur. Örneğin Charlie'nin Melekleri birbirlerinin yüzüne bakmazlarmış özel yaşamlarında.

SORU—Bırakmağa çalıştığınız bir kötü alışkanlığınız var mı?

TİLTON—Var... Yemek... Yemeğe bayılıyorum. Bu da fena halde asabımı bozuyor. Bisküvitle dondurma, dondurma ile çikolata, çikolata ile süt, süt ile muz... Hep yemek geliyor içimden.

SORU—Peki bir mayo ile sahne çevirme gerektiğinde, bu yediklerinizin etkisi ne oluyor?

TİLTON—Kilomu belirli bir düzeyde tutmak için çok çalışıyorum. Bir yerde fazla kaçırdım mı, öte yanda idare edecek çare buluyorum. Kilomu muhafaza etmek bütün vaktimi alıyor. Zaten bu meslekte görünüşü ile dikkatleri çeken, başları döndüren birisi olmak istiyorsanız, vaktinizin çoğunu güzel görünmek için ayırmak zorundasınız. Güzel görünmek bir "Tamgün" işidir. Bir yerde okudum. Cheryl Tiegs, sabah yataktan kalkınca 15 dakikada hazırlanıyormuş. Laf... Onunla da, herkesle de iddiaya girerim. Göstersinler bakalım gerçekte öyle mi?. Ben formumu korumak için herkesten çok çalışıyorum. Çünkü boyum kısa. 1.53... Dünyaya bir daha gelirsem, kim olarak geleceğim umurumda değil. En az 1.65 boyunda geleyim yeter bana...

SORU—Yani öldükten sonra yeniden doğmaya inanıyorsunuz öyle mi?

TİLTON—Evet, inanıyorum. Bir defasında bir seansta beni geçmişteki hayatıma götürdüler. Çok güzel bir Hawai kızıydım. Uzun esmer bacaklarım vardı. İki dev yılan ayaklarımın ucunda kıvranıyordu ve ben çok erotik bir dans yapıyordum. Üzerimde o meşhur ottan etek vardı. Eteğin altında başka iç çamaşırı giymiyordum. Göğüslerim çıplaktı. Birkaç yerli erkek etrafıma oturmuş beni seyrediyordu. Birden yılanlardan biri ayak bileğimi sokuverdi. Korkunç bir acı duydum. Ardından zehirin bacağımda yükseldiğini hissettim. Zehirin geçtiği yerler duygusuzlaşıyor, felç oluyordu.

SORU—Boyunuz gerçekten uzun değil ama harika bir teniniz var. Gözümüze de bugüne dek hiç mayo izi çarpmadı. Denize çırılçıplak mı giriyorsunuz?

TİLTON—Evet... Plaja çırılçıplak giderim. Bilir misiniz, dünyada denize çırılçıplak girmek, vücudunun bütün noktalarını dalgalara ve güneş ışıklarına özgürce bırakmak kadar rahatlatan başka şey yoktur. Evde de çırılçıplak güneşlenirim. Vücudum üzerinde mayo izleri bulunmasından nefret ederim. Hayatımın en mutlu anları plajda çırılçıplak olduğum anlardır. Ama yüzümü en kızartan olayı da orda yaşadım. Bir erkek arkadaşımla bir partiden dönüyorduk. Canımız durmak istedi. Park edip pencereyi açınca, sahile vu-

ran dalgaların sesini duyduk. Pırıl pırıl bir mehtap da vardı. Herşey öyle romantikti ki... Arabada şarap, ekmek ve peynir vardı. Arka koltuğa geçtik. Arabanın üstünü açtık ve ayışığının altında şarabımızı yudumlamağa başladık. Ardından ne geldiğini tahmin edersiniz. Az sonra çılgınlar gibi sevişiyorduk. Öylece, çırılçıplak, koyun koyuna uyuya kalmışız. Birkaç saat geçmiş aradan... Kapalı göz kapaklarımın arasından sızan keskin bir ışıkla uyandım. Ardından bir ses duydum.. "Haydi bakalım delikanlı... Dışarı" diyordu birisi. Bu bir polisti.. Sonra bana bağırdı... "Haydi küçük hanım... Sen de üstüne birşey ört artık..." Ödüm patladı. Baktım iki polis vardı. İkisi de çok sert görünüyordu. Belki bizi kıskanmışlardı. Belki niyetleri sadece korkutmaktı. Polislerden biri konuşmağa devam etti.. "Bu küçücük bir kız oğlum... Başın belada... Yaşı küçük bir kızı iğfalden kaç yıl yatarsın kimbilir?.." Erkek arkadaşım 18 yaşındaydı. Ben de 16 yaşındaydım o sırada. Durum kötüydü. Sonra öteki polis babacan bir tavır takındı.. "Bakın çocuklar" dedi, "Böyle işler yapmak istiyorsanız, bir otele, motele falan gidin. Plaja gelmeyin, tamam mı?.." Tamam olmaz olur muydu?. "Tövbe" dedik... "Bin kere tövbe... Bir daha yapmayız.." Polisler "Hadi hemen giyinin toz olun öyleyse" dediler...

SORU—Peki, bir daha yaptınız mı?.

TİLTON—Yapmaz olur muyuz... Plajda sevişmek kadar hoşuma giden şey yoktur. Ama öteki seferler daha dikkatli olduk. Arabayı çalıların arkasına sakladık.

SORU—Çocukluğunuz nasıl geçti?. Nasıl bir çocuktunuz?.

TİLTON—Daima isteyen, istemekten bıkmayan bir tiptim. Etrafımdakiler, bir hayal dünyasında yaşadığımı sanırlardı. Bol bol sinemaya gider, sonra kendimi filmlerde gördüklerimin yerine koyardım. Hep onlar gibi yaşamak isterdim.

SORU—Çocukken hayranı olduğunuz, gıpta ettiğiniz ünlüler kimlerdi?

TİLTON—Marilyn Monroe'ya hep taptım. Onun için çok üzüldüm. İnsanlar onu kullandılar, sıktılar, posasını attılar. Bu meslekte insan kendi içgüdülerine uymalı, etrafındakilerin sözünü dinlememeli.Çünkü etraftaki herkes aslında sizden birşey koparmağa çalışır.

SORU—Yaaa.. Öyle mi?..

TİLTON—Ben biseksüel değilim. Yani hem erkeklerle, hem de kadınlarla sevişmekten hoşlanmam. Aman Tanrım, Marilyn beni gerçekten çıldırtırdı. Bu kadın rol yapmaz, sanki kamera ile sevişirdi. Onu izlerken nasıl tahrik olurdum, anlatamam. Bugün onun eline su dökecek birisi yok hâlâ. Bugünün kadınları taşbebek gibi duruyorlar. Marilyn ise yaşıyordu... Alev alev yanarak ve yakarak yaşıyordu.

SORU— Sizin çocukluğunuz da, Marilyn'inkine benziyordu değil mi?

TİLTON—Yaşantılarımız arasında pek çok paralellik var. Ama sonumun da onunki gibi olacağını sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Marilyn hakkında bugüne dek yazılmış her kelimeyi okudum. Onu iyi tanıyan pekçok kişi ile konuştum. İnanın bana onun hatalarının hepsini öğrendim. Güzel ve seksi bir kızın Marilyn gibi kullanılması çok kolay. Ama beni kullanmalarına izin vermeyeceğim.

SORU— Marilyn ile sizin aranızdaki paralelliklere dönelim. Marilyn asla iç çamaşırı kullanmazdı...

TİLTON—Bende... Tabii eğer mutlak giymek zorunda değilsem. Giysem de, kilotlarım daima ipek, dantelli ve seksidir. Ama dedim ya... Çok az giyerim onları da...

SORU—Sahi mi?

TİLTON— Sahi ya...

SORU—Peki hiç umutsuzluğa kapıldığınız, "Ben artist olamayacağım" dediğiniz oldu mu?

TİLTON— Hayır... Her zaman kendimden emindim. Mesleğimde hızla yükselmemde kendime böylesine güvenmem başrolü oynamıştır. Ama olan mektebime oldu bu arada... Ünlü bir artist olacağıma başından beri inandığım için mektebi hep boşverdim. Annem sekreter olmamı hayal ederdi... "Hangi cehenneme gidip sekreter olacağım" derdim... Cebir dersinde, sinema dergileri okurken yakalandığım için az ceza görmedim.

SORU—Erkeklerle kendinize özgü bir flört tekniğiniz var mı?

TİLTON—Tekniğim, içimden geldiği gibi olmaktır. Hangi erkeği görüp beğendiysem, onun ilgisini çekmeyi başarmışımdır. Felsefem şu... Birisini gördün... Beğendin... Kollarına düşürmeğe karar verdin.Onu istiyorsun öyle mi?.. O halde bunu kafana koy ve adamın peşinden git... Hayatta her istediğim şey için felsefem budur zaten.

SORU—Peki, hayatta en fazla istediğiniz şey nedir?

TİLTON—Herşey... Herşeyi istiyorum. Şu anda bir numarada mesleğim var. Ölene kadar oyunculuk yapacağım. Filmlerde oynamak istiyorum. Şarkı dersleri alıyorum. Dallas'a devam ederken, bir de longplay yapacağım.

SORU—Ya özel yaşantınızda?...

TİLTON—Hımm.. Özel hayatımla ilgili düşüncelerim de var tabii. Harika yakışıklı bir adam hayal ediyorum hep. Ona delice aşık olacağım. O da bana tapacak. Hayallerimde hep bu adamla, tenha bir plajda, ayışığının altında, kumların ve tuzlu suların arasında, çırılçıplak, çılgınca sevişmek var. Bu nefis gecenin tek müziği kayalara çarpan dalgaların hışırtısı olacak...

SORU—Sahi mi?.. Ben böyle bir yer biliyorum. Araba da kapının önünde duruyor...

TİLTON— Yooo.. O kadar uzun boylu değil... Hem ben bu hayalimi gerçekleştirdim zaten... ●

"-Ne olacak, babasının oğlu!.."

Burada

Başlarafı 57. Sayfada

bir "akım" seçin ve bunu her yerde belirtin. O zaman, tüm yeni gelişmelere ayak uydurabilmek için her filme gitmek sıkıntısından kurtulursunuz. Görmediğiniz filmleri de "görülmeye değmez" diye kolayca nitelendirebilirsiniz. O zaman sizi dinleyenlere gereksiz açıklamalarda bulunmaktan da kurtulursunuz.

● YÖNETMENLERİN SINIFLANDIRILMASI

Sinema konusunda hava basmanın en etkili yöntemi yönetmenlerin adlarıdır. Filmlerini beğendiğiniz bir yönetmen bulursanız, onunla hemen bütünleşebilirsiniz; yönetmenlerin uslûbu zaman içinde fazla değişmediği için, o yönetmenin izlediğiniz bir filminden edindiğiniz bilgiler, öteki bütün filmleri için de genellenebilir. Kaldı ki, bir yönetmeni beğenmeniz için belli bir nedenin olması da gerekmez. Nasıl olsa, bir yerde sizin gibi düşünen biri vardır. "Ticari" filmlerin hor görülüp "sanat" filmlerinin göklere çıkarıldığı dönem de artık gerilerde kaldığı için, gerçekten beğendiğiniz beşinci sınıf bir yönetmeni ya da film türünü gönül rahatlığıyla savunabilirsiniz.

Ciddi Film Yönetmenleri:

En Büyük İsveçli Yönetmen" olan **Ingmar Bergman**'ı listenizde bulundurmak zorundasınız. "Yedinci Mühür" adlı filmini düşünsel açıdan basit bulup, komedilerini tercih ettiğinizi söyleyebilir ya da Tanrı ve Şeytan konusundaki aşırı tutkularını eleştirebilirsiniz. **Michelangelo Antonioni** hakkında ne söylerseniz söyleyin ama onu sıkıcı bulduğunuzu sakın söylemeyin. Böyle yaparsanız, onu anlamadığınızı anlarlar. Ondan nefret ettiğinizi ya da "L'Avventura" adlı filminin çağımızın en büyük filmi olduğunu söylerseniz, işiniz rahat demektir. Sizin gibi düşünenleri hemen bulursunuz. **Luis Bunuel**, güç anlaşılır gerçek-üstücülüğü ve "vahşi" sayılabilecek hicivciliğiyle putlaştırılabilecek bir yönetmen... 1928 yılında çevirdiği "Un Chien Andalou"nun altında yatan Freudcu temaları açıklayabilir, "Los Olvidados" gibi Meksika filmlerini daha çok beğendiğinizi söyleyebilir, yeni filmlerinden "Belle de Jour"un karmaşıklığından söz edebilirsiniz. **Jean Cocteau** eski ününü yitirmiş olmakla birlikte, yine de tutkuya konu olabilir. "Orphée"deki motosikletli ölüm habercilerinin derin anlamından ya da düşlere ilişkin saplantılarından söz edebilirsiniz. **Vittorio de Sica**'nın İtalyan neo-gerçekçi klasikleri arasında yeralan "Bisiklet Hırsızları"nı anımsayanlar, son çevirdiklerini pek beğenmiyorlar. Hatta aşırı insancıl biçimde filmin içeriğini vurgulaması yüzünden klasik filmlerini bile beğenmeyenler var. Sinema söyleşilerinde gerekli bir ad... **Federico Fellini** artık öylesine ünlü bir yönetmen ki, hava basabilmek için, "beğenmemek" daha uygun... "La Strada"sını duymayan kalmadığı için, "İl Bidone" ya da "I Vitelloni" gibi daha az duyulmuş filmlerinden söz edin. Burada bir küçük de uyarı yapalım: **Antonioni**'den hoşlanıyorsanız, **Fellini**'den nefret etmek zorundasınız. Aynı anda ikisini birden beğenmek, bir anda cahilliğinizi ortaya çıkarır.

Akira Kurosawa günümüzün en ünlü Japon yönetmeni... "Yedi Samurai" ya da "Rashamon" gibi başyapıtlarını beğenebilirsiniz ama "Yojimbo" gibi daha az duyulmuş filmlerindeki derin anlamdan sözederseniz daha etkili olursunuz. **Satyajit Ray** filmleri Batı'da gösterilen tek Hintli yönetmen... "Apu"dan en iyi filmi olarak söz edebilirsiniz, ama dikkatli olun, yeni-gerçekçi akımın insancıllığı filmlerine yansıdığı için son zamanlarda fazla tutulan bir "ad" değil... **Jean Renoir** bugünün modası içinde en çok tutulan Fransız yönetmeni... "En Büyük Sinema Ustası" derseniz kazanırsınız. Gerçi "La Grande Illusion" gibi yapıtları 1930'ların klasikleri arasında ama herkes onu sürekli gelişen, kendisini yenileyen bir "genç yönetmen" olarak görüyor. Sinema konusunda "bilge kişi" sayılabilmek için ona tapmak zorundasınız.

Roberto Rosselini'nin durumu dikkatle incelenmeye değer. Genel sinema seyircisi açısından, "Açık Şehir" adlı yapıtının ilk İtalyan yeni-gerçekçi filmi olduğu biliniyor ama öte yandan İngrid Bergman'lı filmleri pek tutulmuyor. Buna karşılık, Fransız ve İtalyan sinema çevrelerinde çok tutulan bir ad... Fransız Yeni Dalga'sı üstünde büyük etkisi var. "İtalya'da Yolculuk" adlı filmi, bütün zamanların başyapıtı olarak nitelendiriliyor. Genç eleştirmenlere göre, beş yapıtı, "En İyi On İtalyan Filmi" arasında yeralıyor. **Luchino Visconti**, "Leopar" filminin gişe rekorları kırmasına rağmen, pek tutulan bir yönetmen değil... "La Terra Trema"nın en iyi filmi olduğu söyleniyor. Yakından izleyin, belki yıldızı yakında parlar. Sizinki de birlikte... **Orson Welles**'in tutkunları çok... Gerçi "Yurttaş Kane" sinema klasikleri arasında yeralıyor ama hayranları, daha sonraki filmlerini de fazlasıyla beğeniyorlar. Çekim teknikleri ve ses bindirmesinden söz edebilirseniz, çok ilgi uyandırırsınız.

Ticari Film Yönetmenleri:

Bu tür yönetmenlerden hangilerinin son günlerde revaçta olduğunu anlamanız kolaydır. "Ciddi" sinema dergilerinden biri ona sayı ayırır, birkaç hafta sonra da "Toplu Film Gösterisi" yapılırsa, tamamdır. **Alfred Hitchcock**, 1930'larda İngiltere'de çevirdiği kusursuz korku filmlerinden çok, İkinci Savaş sonrası Hollywood'da yönettiği "bol yıldızlı" filmleriyle beğeniliyor. En önemli filmleri arasında yeralan "Psycho" ve "Arka Pencere"yi tartışırken, suçluluk ve kişilik sorunları gibi "psikolojik" değerlendirmeler yapın... Hitchcock, kendi filmlerini tutkunları kadar ciddiye almadığı ve bunu açıkça söylediği için dikkatli olun, açık verebilirsiniz. Kovboy filmleriyle tanınan **John Ford**'un ilginç yönü, kazandığı dört Oskar ödülünden (Muhbir, Gazap Üzümleri, Vâdim O Kadar Yeşildi ki ve Sessiz Adam) hiçbirinin "kovboy filmi" olmayışı... Kendisini duygusal ve şairane ama "kusursuz sinematik" olarak değerlendirebilirsiniz. **Howard Hawks**, "erkek" filmlerinin en usta yönetmenlerinden biri olarak tanınıyor. Kovboy (Rio Bravo), polisiye (Scarface), korku (The Big Sleep), komedi (Bringing Up Baby) ve müzikal (Erkekler Sarışınları Tercih Eder) dallarında sayısız yapıtları var. Tutkunlarının en beğendiği temalar, erkek değerleri ve hareketli sahnelerdeki çekim ustalığı... "Apartman" ve "Bazıları Sıcak Sever" adlı filmleri beğendiyseniz, yönetmen **Billy Wilder**'ın acımasız hicivciliğinden ve Avrupai değer yargılarından söz edebilirsiniz. Avusturya'dan Hollywood'a göçüp "büyük isim" yapan **Otto Preminger**'in büyük tekniğinden, konu seçimindeki cesaretinden ve toplumsal bilinçten dem vurun, "Advice ve Consent"den de gelmiş geçmiş en iyi filmlerden biri olarak sözedin. Sıradan seyircinin "Asi Gençlik" adlı filminden tanıdığı **Nicholas Ray**'den sözederken, "Party Girl" adlı yapıtının her nedense gözlerinden kaçmış binbir güzelliklerini baskıcı toplumlarda kaderin mahkum ettiği kahramanlarını vurgulayın.

Elia Kazan konu edilince, İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen dönemin en etkili üç yönetmeninden biri olduğunu, Brando, Dean ve Steiger gibi oyuncularla "bilimsel aktörlüğü sinemaya soktuğunu" özellikle belirtin. "Ameri-

ka, Amerika" adlı yapıtını değerlendirirken de "En Avrupai Amerikan Filmi" klişesini sözarasına sıkıştırın. **Stanley Kubrick**'i genç Amerikalı yönetmenlerin en iyisi, "2001"i de bilimkurguya saygınlık kazandıran bir çaba olarak görebilirsiniz. En iyi filminin "Paths of Glory" olduğunu unutmayın. **Fritz Lang**'ın ikili bir kişiliği var. "M" ve "Metropolis" gibi filmleriyle Avrupalı bir "sanat" yönetmeni, "Rancho Notorious" ve "The Big Heat" gibi yapıtlarıyla da Hollywoodlu bir "ticari" yönetmen olarak karşımıza çıkıyor. Lang'den söz ederken, tüm yapıtlarında Alman Expresyonizminin izlerinin görüldüğünü söyleyebilirsiniz. **Anthony Mann**'in çevre görüntülerine ilgisi ve anlatımdaki hırçınlığı; **George Cukor**'un da kadın yıldızlarla (Katherine Hepburn ve Judy Garland) çalışırken gösterdiği başarı ön plana çıkarılabilir.

1930'ların ünlü adlarından **Frank Capra**'nın yıldızı yeniden parlama yolunda... "Sosyal komedi" türündeki yapıtları güzel ama filmlerini tartışırken, ağırlığı "It Happened One Night"a verin. "Hayatımızın En Güzel Yılları"nı yöneten **William Wyler**'dan "Adı Filmlerinden Büyük" diye sözedin. Filmlerini eleştirmek için de "Ağırbaşlı" deyimini kullanın, "sansasyon" yaratırsınız. Fransız sinema çevrelerine (hava basma özellikle orada yaygındır) göre, bütün iyi filmlerine rağmen John Huston "sıradan" bir yönetmen... "Malta Şahini" gibi yapıtları, "Oyuncu Filmi" olarak niteleniyor ve burada yönetmenin payı küçümseniyor. **Fred Zinneman** değişik çevrelerden değişik tepkiler çeken bir yönetmen... Biraz daha ciddi eleştirmenlerin gözünde, "Her Mevsimin Adamı" adlı yapıtıyla çok usta bir yönetmen; kovboy filmi tutkunlarının gözünde de "Kahraman Şerif" adlı yapıtıyla "yüz karası"...

Klasik Yönetmenler:

Beğenseniz de, beğenmeseniz de, adlarını sinema tarihine kazımış bazı yönetmenler vardır. Sinema tarihinde öylesine sağlam yer etmişlerdir ki, "tutku" konusu olamazlar. **Eisenstein**'ın bir filmini beğendiğinizi söylemekle hava basamaz, büyük olasılıkla "kim beğenmiyor ki?" yanıtını alırsınız. Bu tür kişilerle uğraşırken etkili olmak istiyorsanız, **beğenmediğinizi** söylemek daha çarpıcı olur.

D.W.Griffith "sinemanın babası" sayılır. Gerçekten de, "yakın çekim" gibi, "sahne değiştirme" gibi çağdaş tekniklerin yaratıcısıdır. "Bir Ulusun Doğuşu" en bilinen filmidir ama hava basmak istiyorsanız, "Hoşgörüsüzlük"ten sözedin. **Sergei Eisenstein** konusu açılınca, hava basmanın en etkili aracı, "Potemkin" filminden değil, o filmdeki "Merdiven" sahnesinden söz etmektir. Eisenstein sinemayı "sanat" olarak herkese benimseten belki de ilk yönetmendir. "Montaj" olayını kusursuzlaştıran da odur. En önemli yapıtı, "biraz uzun olmakla birlikte", "Korkunç İvan"dır. **Vsevolod Pudovkin**'i de, 1920'lerde çevirdiği "Ana" ve "Asya Üstünde Fırtına" adlı yapıtlarıyla sinemayı "sanat" yapan iki Sovyet yönetmeninden biri (öbürü Eisenstein) olarak nitelendirebilirsiniz. **Eric von Stroheim** için kullanılabilecek en uygun klişe, "ticari kaygıların boğamadığı bir deha"dır. Gerçekten de, Stroheim, ticari kaygıları gözardı ettiği için filmlerini finanse edenlerle ters düşmüş, birçok yapıtı elinden alınarak başka yönetmenlere tamamlattırılmıştır. En önemli yapıtı "Greed", seyircinin en çok tuttuğu yapıtı da "Queen Kelly"dir. **Cecile B. De Mille**, "günah ve ceza" temalarını İncil'den alıp işleyerek seyirciye sunan bir yönetmen olarak bilinirdi. Bugünse, sinemanın evrimine yaptığı katkılardan söz ediliyor.

René Clair'in dehası Fransız Sinema Akademisi'nce de benimsendiğinden beri hayranlarının sayısı azalmaya yüz tuttu. Nedense, "anlaşılmayan deha"ların tutkunu daha çok oluyor. Her neyse, 1927'de çevirdiği absürd-fantezi "The Italian Straw Hat" ve görece yeni filmlerinden "Portes des Lilas" aynı zevkle izleniyor. **Marcel Carne**'nin "Cennet Çocukları" gibi yapıtlarının uluslararası etkisi gerçekten büyüktür. Ancak, yeni moda, Carne'nin sinemaya yaptığı katkıların küçümsenmesi, inkâr edilmesi... Ne yapacağınızı siz seçin.

İkinci Sınıf Yönetmenler:

Mickey Spillane, Raymond Chandler ve Eric Ambler gibi polisiye yazarlarının "ciddi" yazın çevrelerince önemsenmemesi gibi, "ikinci sınıf yönetmen" olarak nitelenenler de sinema çevrelerince uzun yıllar ciddiye alınmamışlardır. Ancak, son zamanlarda, bu yönetmenlerin filmlerinde, yönetmenin bile bilip göremediği gizli güzellikler ve derin anlamlar bulup çıkarmak moda olmuştur. Bir-iki örnek yararlı olacaktır.

Robert Aldrich'in yapıtlarında yer yer suyüzüne çıkan "kara mizah" anlayışı, onu, Fransız film çevrelerinin sevgilisi durumuna getirmiştir. Mayk Hammer'in "kahraman" olduğu "Öp Beni Öldüresiye" ve "What Happened To Baby Jane" cevheri yeni

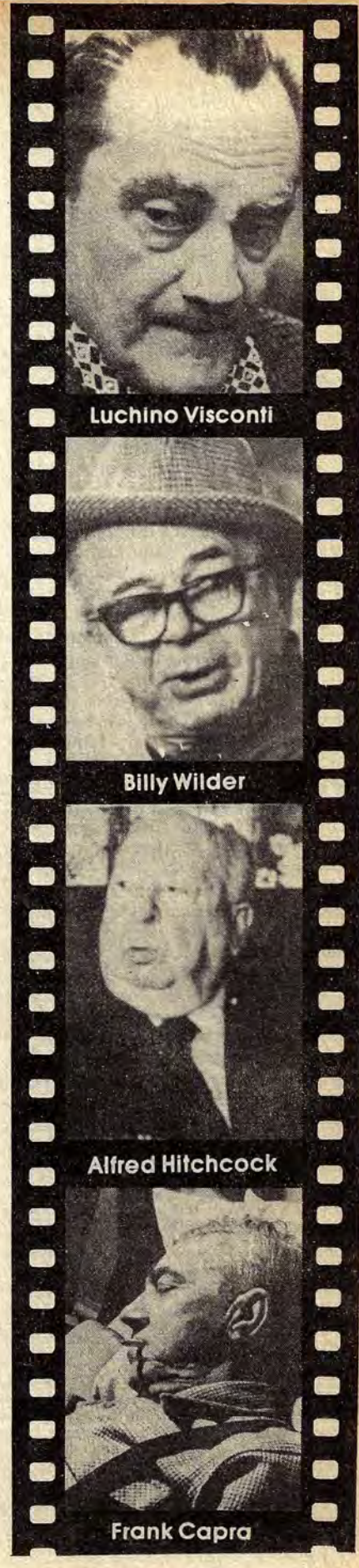

keşfedilen yapıtları arasında sayılabilir. **Richard Brooks** da, Aldrich gibi, "ikinci sınıf"lıktan terfi etmiş ama ikinci sınıf filmlerini çekerken kullandığı uslûbu beraberinde götürmüştür. "The Blackboard Jungle" ve "In Cold Blood" bunlara örnektir.

Yeni Yönetmenler:

Eskiden bir yönetmenin putlaştırılabilmesi için sayısız film çevirmesi, uzun yıllar ortalıkta görünmesi gerekirdi. Özellikle Fransız Yeni Dalgası'nın ortaya çıkmasından sonra, birkaç, hatta bir film bile bir yönetmenin putlaştırılmasına ve çevresinde bir hayranlar halkasının oluşmasına yetmektedir. Son on yılda beliren bazı yönetmenlere gözatalım.

Jean-Luc Godard,1959 yılında çevirdiği "Breathless" adlı yapıtıyla hemen ön plana çıkmıştır. Hem eleştirmen, hem de hızlı ve üretken bir yönetmen olmanın avantajlarını iyi kullanmıştır. Çoğu kişinin yemek pişirdiği süre içinde film çevirdiği öteki eleştirmenlerce öne sürülür. **Alan Resnais**'nin "zaman" konusundaki tutkusu, hava basanların en yaygın işledikleri temadır. Gerçekten yaratıcı bir kişiliği vardır. Öte yandan, "Last Year At Marienbad" adlı yapıtı üstüne sahte-uzmanlar saatlerce tartışırlar. **Arthur Penn**, "Bonny and Clyde" la adı uluslararası alanda duyulmadan önce de bir tutkunlar ordusu yaratmıştı. Çarpıcı olmak istiyorsanız, "The Left-Handed Fun" ve "Mickey One" gibi ilk filmlerinden söz edin. Çevirdiği bazı çarpıcı ve kovboy filmleriyle modalaşan **Sam Peckinpah**'ın "şiddet" eğilimlerinden söz edebilirsiniz. "Knife In The Water" filminin Polonyalı yönetmeni **Roman Polanski**'nin putlaşması İngiltere'ye taşınıp "Repulsion"ı çevirmesiyle başlar. "Vampirlerin Dansı" ve "Rosemary'nin Bebeği" filmlerinden de anlaşılabileceği gibi, Polanski, "korku filmi yönetmeni" bile sayılabilir. Eleştirmen-yönetmen **François Truffaut**, Godard kadar "moda isim" olmamakla birlikte, belki, ondan daha yetenekli bir filmci... İlk filmi olan "400 Darbe" Vigo'ya çakılan bir selam, ikincisi olan "Tirez Sur Le Pianiste" de bir Amerikan "heyecan" filmi niteliğindeydi. Putlaştırılma bakımından önde gelen yapıtı kuşkusuz "Jules et Jim"dir. **Pier Paolo Pasolini** şairlik yıllarından bu yana tartışmalı bir kişidir; "The Gospel According to Saint Matthew" adlı mükemmel yapıtıyla, hayran çevresine "uluslararası" bir nitelik kazandırmıştır. İlk filmi olan "Accattone" yine ençok beğenilen yapıtları arasındadır.

Eurovision şarkı

Baştarafı 20. Sayfada

den gelen bu en etkili reklam yolu sadece alkışlanırdı.

Üstelik iş sadece televizyonla kalmıyor, şarkımızı radyolar çalıyor, sanatçımızla yapılan röportajlar, basın toplantıları tüm Avrupa gazetelerinde yerahıyordu. Türkiye çok küçük bir ücret karşılığı yılın bir ayında kendinden, hem de en uygar bir tanıtma yolu olan sanatla sözettirme fırsatı buluyordu.

İsmail Cem'in "Eurovision amaç değil, araçtır" ilkesinin bir başka yanı da, yurtiçine dönüktü. TRT her yıl Eurovision'a katılmak için yarışma açarsa, bu her yıl, yüz dolayında yeni melodinin repertuvara katılması, birkaç yeni sesin ve bestecinin ortaya çıkması demekti. Henüz doğum sancıları içindeki Türk Hafif Müziği'nin böyle bir desteğe büyük ihtiyacı vardı. Kuruluşundan bu yana, Klasik Batı, Klasik Türk, Türk Sanat ve Türk Halk Müzikleri için elinden geleni yapıp, sıra hafif müziğe gelince burun kıvıran ve bu müziğin Türkçe söz yazılmış Yunan şarkılarından oluşmasına adeta bilinçli olarak hizmet eden TRT için, bu da çok önemli bir atılım olacaktı.

İsmail Cem'in bu hesaplarında ne kadar haklı olduğu daha ilk yıl ortaya çıktı. Yarışmaya yüzlerce parça katılmış, bunların içinden 17 si, pırıl pırıl melodiler olarak finale kalmış, o yıl Türk Hafif Müziğine Semiha Yankı, Cici Kızlar, Atila Atasoy, Yeliz, Ali Rıza Binboğa, Yeşim gibi o güne dek adı duyulmamış gençleri kazandırmıştı.

Halk önünde yapılan finalin yurt çapında yankı uyandıran adamı tipik bir Anadolu Çocuğu Ali Rıza Binboğa ve onun "İşte Türk Hafif Müziğine temel olacak yaklaşım" dedirten şarkısı "Yarın" dı.

Binboğa, isteyen herkesin katıldığı oylamada 27 bin oy alarak halkın birincisi oldu. Kendisinden sonra gelen Cici Kızlar, Binboğa'nın ancak yarısı kadar oy alabilmişlerdi.

Ama halkın tipini, sesini ve müziğini ekrana getirdiği için büyük ilgi toplayan, bu ilginç jestleri ve mimikleri olan adam, yarışmayı ancak 7. olarak bitirdi. Çünkü o yıl kurallar gereği, halkla beraber, jüri de oy kullanıyordu. Binboğa halkın birincisi olarak 15 puan almış ama jüride sonuncu olup, ancak 3 puan toplayabilmişti. Böylece toplam 18 puanda kalmıştı.

Oysa halkın üçüncüsü Seninle Bir Dakika, jüride birinci gelerek toplam 28 puana ulaşmış, Cici Kızlarsa, her iki oylamada da ikinci olup, gene 28 puan almıştı. Yönetmelik gereği çekilen kurayı Semiha Yankı'nın okuduğu "Seninle Bir Dakika" kazanmıştı.

Böylece Türkiye'yi temsil etme hakkı, halktan ancak 8257 oy toplayabilen "Seninle Bir Dakika"nın" oluyordu.

Halk birincisinin jüride sonuncu olmasına başrolü, jüri başkanı Şerif Yüzbaşıoğlu'nun oynadığı söylendi. Daha sonra 1978 yarışmasında bir kez daha ortaya çıkacak Yüzbaşıoğlu, parçaya, kalitesine göre değil, başkalarının vereceği puanları da hesaba katıp öyle oy veriyordu. "Yarın"ın halk birincisi olacağı açıkça ortaya çıkınca, dereceye girmesinin önlenmesi, ancak jürinin çok düşük oy vermesi ile sağlanacaktı. Jüri ortalarda biryer verse bile, Binboğa genel klasmanda kazanabilirdi. Bunun önlenmesi için en aşırı önlem alındı ve Yarın yarışmanın en kötü parçası ilan edildi. Böylece Binboğa'nın kazanmaması garanti altına alınmıştı.

Jüri Binboğa'ya bu oyunu oynamakta haklı mıydı, haksız mıydı tartışması uzun sürdü ama oyuna başvurulan halkın oyunu hiçe saymak için böyle bir oyun içine girilmesi herhalde moral kuralları ile pek bağdaşmazdı.

Binboğa, Yarın'ı Türkiye'de rekor düzeyde, yüzbinin üstünde satıp, adsız ve maddi güçlükler içinde bir PTT mühendisinden ünlü ve zengin bir halk kahramanına dönüşürken, daha bir yıl önce cambazhane türü gösterilerde ailesi ile birlikte jimnastik

Sahibi: Gelişim Basım ve Yayın A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş. adına **Ercan ARIKLI**— Genel Yayın Yönetmeni: **Hıncal ULUÇ**—Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Ali KOCATEPE**— Müessese Müdürü: **Cumhur ÇİNPOLAT**— Satış Müdürü: **Yıldırım ÜNVERDİ**— Reklam Müdürü: **Ceyda YAZICIOĞLU**— Pikaj, Montaj: **Fazıl MECİT**— Kamera: **Teoman GÜRSEL**— Dizgi: **ÖZYALÇIN Compugraphic Dizgi Servisi**— Renk Ayrımı: **Çali Grafik**— Baskı: **Seyit Mısırlı Ambalaj ve Matbaacılık**.Adres: Süreli Yayınlar, Erkekçe Dergisi-Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu/İstanbul. Telefonlar: 27 68 17-28 64 78-22 37 38. Ankara Bürosu: Gelişim Yayınları, Erkekçe Dergisi-Meşrutiyet Caddesi No: 15/24 Yenişehir/Ankara. Telefonlar: 25 30 20-18 35 27-18 07 65.

Yıl: 1 Sayı: 2 1 Şubat 1981

yapan Semiha Yankı adlı minik kız, Hikmet Münir Ebcioğlu'nun yazdığı ve Kemal Ebcioğlu'nun bestelediği "Seninle Bir Dakika" ile Stockholm'ün yolunu tuttu.

Binboğa'ya yapılan açık haksızlık, halkın tepkisini bu kadar çekmeseydi, bugün belki de Semiha Yankı, ülkemizi dışarda temsil eden gelmiş geçmiş en iyi şarkının sahibi olarak anılacaktı. "Seninle Bir Dakika", sadece İsmail Cem'in yarışmadan kısa süre önce ziyaret ettiği Monaco'dan üç oy alarak sonuncu oldu ama, Yankı'nın yankıları Avrupa'da uzun süre devam etti. "Seninle Bir Dakika", Almanya, Belçika, Hollanda, İsveç, İsviçre radyolarında yarışmayı izleyen haftalarda istek üzerine tekrar tekrar çalındı. TRT'ye Avrupa'nın dört bir yanından "Bu güzel parça nasıl sonuncu olur" diye mektuplar, telgraflar yağdı. Ama Semiha Yankı, ne Eurovision'da ülkesini ilk temsil eden sanatçı olmanın getirdiği ani şöhreti, ne de yarışmada sonuncu olmasının kötü izlenimlerini ortadan kaldıracak bu gerçek yankıları kullanmayı bilemedi. Kendisinden yararlanmak isteyen menajer kılıklı, bir yığın adamın eline düştü ve unutuldu gitti. Ona da "Seninle Bir Dakika"ya da yazık olmuştu.

Ama asıl yazık olan, Türkiye'ydi. Çünkü Eurovision yarışmasına, Viyana fethine çıkılır bir eda ile çıkılmış, Cem'in ilkelerini halka ne TRT ne basın anlatabilmiş, araç olma unutulmuş, sadece amaç olarak görülmüş ve bu yüzden sonunculuk da bozguna çevrilivermişti. Bu bozgun havası içinde yükselen çatlak sesler, basında büyük destek bulunca da, 1975 Nisanındaki Stockholm macerasından sonra, 1978 baharına kadar, TRT'nin tutucu yöneticileri Avrupa'ya açılan bu çok önemli kapıyı kapamışlardı.

1978'de TV'nin başında 1974-75 deneyinin başarılı Daire Başkanı Yılmaz Dağdeviren vardı ve Dağdeviren, Türkiye'nin yarışmaya katılmamakla ne kaybettiğinin farkındaydı. Yukardan gelen tüm engellemelere rağmen tek başına savaştı ve Yönetim Kurulundan katılma kararını yeniden çıkartmayı başardı.

Bu kez yönetmelikte bazı değişiklikler yapılmış, sözüm ona ilk yarışmadan dersler alınmıştı. Alınan en büyük ders de "Bunlar seçmesini bilmiyor" denip, oy hakkı elinden alınan halktı. Bu kez yarışmayı kazanan şarkıyı beş kişilik bir küçük jüri seçecekti.

Aslında Avrupa Yayın Birliği (EBU) kendisine ait bu yarışmaya katılacak şarkı ve şarkıcıyı seçme hakkını ülkelere değil, yayın kurumlarına bırakmıştı. Yarışmaya Türkiye değil, TRT katılıyordu. Ama TRT bir türlü kurtulamadığı "Adını dedikoduya karıştırmama kompleksi" yüzünden şarkı seçimini doğrudan yüklenmiyor, ağırlığı kendi dışında olan jürilere ve sistemlere bırakıyordu.

TRT'nin kurduğu jüride iki klasikçi, Mithat Fenmen ve Gürer Aykal, bir cazcı, Selçuk Sun ve iki de Hafif Müzikçi, Önder Bali ve Şerif Yüzbaşıoğlu vardı.

1978 yarışmasında, tıpkı 1974-75'de olduğu gibi bir parça parlayıverdi. Nükhet Duru ve Modern Folk Üçlüsü'nün birlikte okuduğu, Ali Kocatepe'nin bestesi "Dostluğa Davet" tüm anketlerde birinci seçilmişti. Yarışmayı kazanmasına da mutlak nazarı ile bakılıyordu. Çünkü şarkı, Anadolu motifleri ile süslenmiş, batılı anlamda işlenmişti. Türkiye'nin en iyi yorumcusu ve en iyi vokal grubu tarafından seslendiriliyordu.

Ama "Dostluğa Davet" ancak üçüncü olabildi. Çünkü Şerif Yüzbaşıoğlu unsuru gene unutulmuştu. "Yarın"ı sonuncu seçen jürinin başkanı Yüzbaşıoğlu bu kez yakın arkadaşı Önder Bali'yi de ikna etmiş ve bu ikisinin listesinde "Dostluğa Davet", finalist parçaların en kötüsü olarak birer puan almıştı. Fenmen ve Sun, şarkıya birinciliği layık görüp, beşer puan vermişlerdi. Gürer Aykal ise, "İnsanız Biz" adlı şarkının ardından ikinci yazmıştı. Ama bu üç jüri üyesi, Yüzbaşıoğlu ve Bali gibi önceden hesaplı olmadıkları için, diğer favori parça "Sevince"ye "Dostluğa Davet"in hemen altındaki sırayı vermişlerdi. Bu yüzden 5 jüri üyesinden üçüne göre daha iyi olan Dostluğa Davet değil, puanlama hesapları yüzünden, ikisinin favorisi Gurup Nazar'ın okuduğu "Sevince" yarışmayı kazanmıştı.

Nilüfer'in de içinde yeraldığı Gurup Nazar, "Sevince" adlı şarkı ve garip kılıkları ile Paris'e Tereci'ye tere satmağa gittiler. Norveç ve İngiltere'nin birer puanı ile sonunculuktan kurtulup, sondan ikinci oldular ve başarısız eleştiriler alıp, arkalarında hiçbir yankı bırakmadan geri döndüler.

"Avrupa'ya Batının kafasına göre şarkı gönderme" ilkesi ikinci kez iflas etmiş, bu yöntemin hiçbir işe yaramadığı anlaşılmıştı. Batı Türkiye'ye, Türkçe parçaya ve kazandığında şirketlere milyonlarca dolar kazandırmayacak parçalara puan vermiyordu. Kazanan İsmail Cem'in ilkesiydi. Kazanmaya değil, tanıtmaya gitmek. Türk gibi Türk sazını da çalarak, Türk motifini Türk gibi söyleyerek gitmek. Madem kazanma olasılığı yoktu, o halde amaç mümkün olduğu kadar Türk'ü tanıtmak olmalıydı.

Gurup Nazar, Avrupa'ya giderken, Asya'nın yolunu tutan Nükhet Duru ve Modern Folk Üçlüsü'nün adeta bir Asya Eurovision'u demek olan Seul Şarkı Yarışmasında "En İyi İcra" dalında birinci olup yurda dönmesi ve tüm Doğu'da ülke adına büyük bir reklam yapması bu tezin doğruluğunu da ortaya koymuştu. Türk motifli elbiseleri, Türk motifli müzikleri ve Türk gibi sesleri ile kendilerini kabul ettirmiş ve dönmüşlerdi.

TRT, 1978 deneyinden de ders almıştı...

1979'da yeniden halka dönülme kararı verildi. Üç kişilik bir jüri, ülkemizi temsil etmeye layık şarkı ve şarkıcıları belirleyecek ve bunlar halkın önüne çıkarılıp "Bu-

Ziya'nın barmeni

Baştarafı 55. Sayfada

Bloody Mary

1 ölçü votka
1 ölçü domates suyu
1/2 ölçü limon suyu
tuz, biber ve acisso

Aleksandr

1 ölçü konyak
1/2 ölçü kakao likörü
1/2 ölçü krema
shaker'da yapılır
servis şampanya bardağında olur

Teri

1 ölçü cin
1/2 ölçü konyak
1/2 ölçü dry cinzano
1/2 ölçü kayısı suyu
servis buzlu bardakta yapılır

Nagrino

1 ölçü cin
1 ölçü sweet vermut
1 ölçü kampari veya bitter cinzano
1/2 şişe soda
portakal dilimi
buzlu servis

Viski Sour

1 visky
1/2 ölçü limon suyu
1 çay kaşığı şeker şurubu
1/2 ölçü soda
buzlu bardakta servis

Viski Kola

1 ölçü visky
1/2 şişe kola
buzlu servis.

yur, kimi seçersen seç" denecekti.

Mithat Fenmen, Süheyl Denizci ve Günnur Perin'den kurulu jüri öyle eserleri seçip finale bıraktı ki, halk şaşırıp kaldı... Daha önceki iki deneyde "Kim kazanır" diye toto oynayan kamuoyu bu kez "Bunların içinden biri nasıl kazanır, acaba ehveni şer kim?" diyordu.

Jürinin halk önüne çıkarmaya layık bulmadığı parçalardan birini gene Nükhet Duru söylüyordu. Bir yıl önce, tek başına söylediği "Anılar" ve "Melankoli" adlı şarkıları finale layık görülmeyen Duru, bu kez "Çakır" ile gelmiş ama gene elenmişti. Jüriler Duru'yu biçiyor ama o her elenen şarkısını "Hit" yaparak, halkın gözünde efsaneleşiyordu.

Sonunda Maria Rita Epik'in şarkısı "Seviyorum", tıpkı Eurovision Yarışması finalinde uygulanan sistemle Türkiye'nin çeşitli il merkezlerinde kurulan halk jürilerinin verdiği oyların 69'unu toplayıp birinci oldu. Diğer favori parçanın sahibi Kuzenler bir oyla ikinci olduklarına başlangıçta çok üzüldüler ama sonunda kârlı çıktılar.

Çünkü bir yıldan beri İsrail'de yapılacağı açıklanan yarışmaya katılmamızın Arap dostlarımızı kırabileceğini Dışişleri Bakanlığı son anda hatırlamış ve TRT'ye "Çekilin" talimatını vermişti. Böylece Maria Rita Epik yarışma dışı kalırken, İkinci olan Kuzenler, yönetmelik gereği Seul yolunu tutuyor ve orada yedinci olup dönüyorlardı.

Halkın finalist parçalara sert tepkisi, TRT ye bir kez daha karar değiştirtti. Artık yarışma marışma yoktu. En iyi şarkıcı seçilecek, en iyi bestecilere parça ısmarlanacak bunların şarkıcıya en yakışanı bulunup, Avrupa'ya yollanacaktı.

En iyi şarkıcıyı seçecek jüriyi, TRT'nin "Sus payı" olsun diye çağrılan gazete temsilcileri ve hafif müzikle ne ilgisi olduğu bilinmeyen, çeşitli müzik kuruluşlarının temsilcileri oluşturacaktı.

Bu jüri, Türkiye'nin en iyi şarkıcısı olarak Ajda Pekkan'ı seçti. Modern Folk Üçlüsü ikinci, Nükhet Duru da üçüncü oldular. Bu Duru'nun üçüncü hayal kırıklığıydı.

"Yarışma" deyince tüyleri ürperen Ajda "Buyur git" deyince koşa koşa geldi. Ama bir konu vardı. Ajda hep, üzerine Türkçe söz yazılan Yunan ve Avrupa şarkıları ile ün yapmış, Türk bestecilerin şarkılarında bir türlü başarılı olamamıştı. Müzik dünyasında "İyi sesi ve fiziği var ama yorumcu değil. Şarkıyı daha önce biri yorumlamalı ki, Ajda da ona bakıp okusun" deniyordu.

Jüri üyelerinin bir bölümü ise "Bu efsane bitsin" diye Ajda'ya oy verdiklerini söylüyorlardı. Çünkü her yarışma ardından ülkede bir "Ah, Ajda gitseydi" efsanesi yaratılıyordu. Bir kez gitmeliydi ki, artık kimsenin aklı bu işe takılmasındı.

Bu arada, jürinin ve halkın kafasına başka birşey de takılmıştı. O yıla kadar Avrupa'ya hep tereciye tere satmağa gidilmişti. Oysa tereciye zencefil satılsa daha iyi olurdu. Madem ki Avrupa "Salmaya Salama" şarkısına bayılmıştı, o halde Arap müziği benzeri bir başka parçaya da bayılırdı. Atilla Özdemiroğlu'nun bestesi "Petrol" bu görüş yüzünden aslında çok daha kaliteli ve batılı iki şarkı "Olsam" ve "Bir Dünya Ver Bana"yı geride bıraktı ve birinci oldu.

Petrol'ün söz yazarı Şanar Yurdatapan, hafif müzikçilere yıllardan beri etmediğini bırakmayan TRT'nin dalına, tam ödül töreni anında canlı yayında basınca, yer yerinden oynadı. Bir ara yarışma unutuldu, Şanar konuşulmaya başlandı. Yerden yere vuruldu. Oysa Şanar haklıydı. Ezilen müzisyenin sesi olarak yıllardır, basında ve TRT'de söz hakkı alamamış, o zaman eline geçen fırsatı en iyi şekilde değerlendirmişti. Söyledikleri de, eylemi de haklıydı. Ama doğru söyleyen bir kez daha onuncu köy arama zorunda bırakıldı.

Ajda Pekkan, görünüşe göre, o güne dek en başarılı sanatçı oldu. Fas'dan 12, İtalya'dan 8, Avusturya'dan üç puan alıp, 23 puan topladı ve sondan beşinci oldu. Ama o da, tıpkı Viyana'yı almaya giden Merzifonlu Kara Mustafa Paşa gibi yola çıkarıldığı için, başarı bozgun olarak yansıdı. Turizm Bakanlığı'nın da maddi ve manevi desteği, İngiltere'de bir Halkla İlişkiler Firmasına ödenen 100 bin İngiliz Lirası ve Betül Mardin ile Egemen Bostancı'nın büyük reklam kampanyaları ile milleti nerdeyse kazandıracağına inandırıp gitmenin cezası, yıkılmak oldu. Ajda dönüşünde yurtta bile kalamadı. Önceden yaptığı sahne angajmanlarını iptal ettirdi. Bir yıl boyu artık onu gören duyan olmadı.

Ajda bozgunu, TRT'yi değiştirilmiş 1979 sistemine döndürdü. Jüri ülkemizi temsile layık parçaları belirleyecek, halk da bunların içinden kendince en iyisini ayıracaktı. Bu kez jüri daha da geniş tutuldu. Öyle ki, akla her gelen kurumdan adam çağrıldı. Böylece hayatında hafif müzik dinlememiş kişiler, bu tür müziği daima aşağılamış snoblar, hafif müziği kendi gelecekleri için rakip gören alaturkacılar, özetle şu veya bu sebeple bu tür müzikten nefret eden, ya da hiç anlamayan bir yığın adam, seçici yetkisi ile iş başına getirildiler. Böylece, dergimizin çıktığı şubat ayında sona erecek olaylar zinciri bir kez daha başlamış oldu.

1980-81 yarışmasına 84 parça katıldı. Bunu TRT'cilerden oluşan 15 kişilik bir jüri 15'e indirdi. Bu 15 arasında "Bu nasıl finale kalmış" denen parçalar vardı. Elenenler arasında ise, Mazhar-Fuat-Özkan Üçlüsü'nün yaptığı tabanca gibi şarkı...

Baştan ortaya "Ben giderim" diye çıkıp, Ajda gibi davet bekleyen Barış Manço, Almanya'nın Türkiye'ye vize koymasını bahane edip, İrlanda'yı boykot ettiğini açıkladı ve alayı vala ile yarışmadan çekildi. Daha sonra "Yarışma Korkusu" pekçok sanatçıya can kurtaran simidi bu özürü kullanma fırsatını verdi. Aslında jüride olup bitenler, baştan çekilen Manço'nun ne kadar haklı olduğunu gösterdi.

Jüri, 15 parçayı 6'ya indirmiş, bu altı şarkıyı seslendirmek için 24 şarkıcı ile, orijinali seslendiren altı sanatçıya görev vermişti. Böylece finalde 6 şarkı toplam 54 seslendirme beklendi. Oysa TRT ye sadece 22 bant geldi. Çünkü TRT, sanatçıları göreve çağırdıktan sonra aradan çekilmiş ve "İki şarkı hazırla gel" demişti. Bunun piyasa maliyetlerine göre fiyatı "100 bin lira" idi. Her şarkıcı cebinden 100 bin lira harcayıp sonu belli olmayan bir yarışmaya gelebilir miydi?... Pek çoğu gelemedi. Pek çoğu, kendi ses tonuna uymayan orijinal playback üzerine okudu ve son seçme günü geldi çattı.

20 Aralık'ta TRT'nin İstanbul radyosundaki stüdyosunda 41 kişilik jüri, her şarkıyı en iyi yorumlayan 6 kişiyi seçmek için toplandı.

Bir amatör için bile kötü ve kulak tırmalayıcı bir ses düzeni ile şarkılar çalınmağa başladı. Önce iddiasız "Dostluk" şarkısı dinlendi. Kayahan ilk turda 20, ikincide 39 oy toplayıp, rahatça halk önüne çıkma şansını elde etti. Bilgen Bengü, Atila Atasoy ve Seden Kutlubay anlaşılmaz yorumları ile elendiler.

Daha sonra, üç iddialı parçadan biri, "Nerde O Eski Tangolar" dinlendi. Füsün Önal bu şarkıda 0 oy alırken, asıl sürprizi Neco yaptı ve ancak 14 oy toplayabildi. Neco şarkıyı Neco gibi okumamak yüzünden yıkılmıştı. Oysa "Nerde O Eski Tangolar",

baştan sona Neco'luktu. İbo gerçekten en iyi yorumcuydu ve 21 oyla finali kurtardı.

Sıra, formalite icabı beklenen "İstanbul, İstanbul"a gelmişti. Bu şarkıda Nükhet Duru rakipsizdi. Nasıl olmasındı ki?.. Şarkının konusunu o bulmuş, içinde geçmesini istediği Bosfor, Golden Horn, İstanbul gibi Avrupalının aklında kalacak sözleri o seçmiş, hatta "Türkiye'de kaba kaçar, Avrupa kulağına iyi gelir, sözler hep 'A' lı heceler üzerine kurulsun" diyecek kadar şarkının yapısında rol oynamıştı. Nükhet Duru'yu avucunun içi gibi tanıyan Cent Taşkan da, onun havasına uyacak şekilde şarkıyı bestelemişti.

Kayıt sırasında Türkiye'de bulunmayan Nükhet Duru, seçmelere girmesi için Ayşegül Aldinç adlı bir amatör şarkıcıyı para ile kiralamış ve stüdyoya yollamıştı.

Pekçok sanatçı, bu yüzden şarkıyı okumaktan vazgeçmişti. Nükhet Duru bununla da kalmamış, Mazhar-Fuat-Özkan gibi güçlü bir vokal grubunu da yanına almıştı. Artık onunla kimse baş edemezdi.

Böyle diyenlerin unuttukları bir nokta vardı: TRT İstanbul Radyosu Hafif Müzik Prodüktörlerinden Nejat Çetinok... Çetinok'un Ayşegül ile arası çok iyiydi. Bodrum'da birlikte tatil yapmışlardı. Tatil dönüşü, birisi karısından, öteki kocasından boşanmak için mahkemeye başvurmuştu. Bu iş biter bitmez evlenecekleri söyleniyordu. Ayşegül bu arada TRT'de stajyer spiker olmuş, Ankara'ya gelmiş, Nejat da peşinden gelmişti.

Nükhet Duru tarafından, seçmeler için para ile tutulan Ayşegül, jüriden ilk turda 20, ikincide 32 oy alıp, 1980-81 yarışmasının en büyük sürprizini yaptı. Nükhet Duru sadece 8 oy toplayabilmişti.. Ne olmuştu Duru'ya..

Aslında çok şey olmuş, daha çok önceden hazırlanan bir oyunun kurbanı olarak sahneye çıkmıştı. Jüride iki yıl önce onu yıkanlardan Önder Bali'nin grubu vardı. Ondan çeşitli sebeplerle nefret edenler vardı. "Ben şöhrete oy vermem" deyip, kompleks tatmin edenler, büyüdüklerini sananlar vardı, nihayet, Nejat Çetinok'un önderliğinde TRT grubu vardı. Bunlar bir araya gelince, Duru ancak 8 oy alabilmişti. Bu sekiz oyu da, basından Doğan Şener, Hıncal Uluç, Erdoğan Sevgin, Yener Süsoy, TRT'den de, Jüri Başkanı Ahmet İşeri, Bülend Özveren, Yavuz Aydar ve Nevin Uluçam vermişlerdi.

Bu arada, herşeyden habersiz bir grup da, kulağına gelen sese bakıp Ayşegül Aldinç'e oy vermişti. Doğrusu ya, dinlenen iki banda bakılırsa, kazanmak Aldinç'in hakkıydı. Çünkü Nükhet Duru'nun bandında ne Nükhet Duru, ne de vokalleri vardı. Doğan Şener, bandın bozuk olacağına işaret etmiş, ama TRT'cilerin kitle halinde bastırması ile susturulmuştu. Bant bozuk değildi, duyan herşeyi duymuştu. Nükhet bu kadar okumuştu işte. Şener yeniden dinlemek için oylama istedi. Bu kez yanında sadece Hıncal Uluç ve Salim Alpaslan'ı buldu. 41 kişilik jüriden 38'i, dinlediği bandın yeterli olduğuna inanmıştı.

Jüri finalist parçaları açıkladığı zaman Özdemir Erdoğan öfkeyle "Nükhet Duru'ya başarılar dilerim. Bu yarışmanın sonucu bellidir." demişti, işte şimdi Nükhet Duru, halkın önüne bile çıkmadan elenip gidiyordu. Duru'nun en güçlü olduğu yer sanılan Hürriyet grubundan ve TRT'den, bile ona bu kadar az oy çıkması, kulisi kimin yapıp, kimin yapmadığını ortaya koyuyordu. Röportaj ve program için yıl boyu Duru'nun peşinde koşanlar, yalvar yakar olanlar, şimdi ona oy vermeyip adeta intikam alıyorlardı. Oysa bu neyin intikamıydı?. Duru kadar gazetecilere kolaylık gösteren TRT için elinden geleni yapan, kaç şarkıcı vardı?...

Nükhet Duru şaşkındı, üzgündü ama hâlâ yürekliydi... "Ak saçlarla da olsa gene yarışacağır ve birgün ülkemi Avrupa'da temsil edeceğim. Çünkü bu işi başaracağıma inanıyorum" dedi ve bozulan sinirlerini düzeltmek için atlayıp Paris'e gitti.

Bir yıl önce, TRT nin yedek besteci bile olmaya layık görmediği Ali Kocatepe'nin birinci şarkısını seslendiren Coşkun Demir, kolayca finalist oldu. Aynı jüri, Coşkun Demir'in adı bir önceki toplantıda önerildiğinde "Kim bu" diye sormuştu oysa...

Bigudi'de Füsun Önal, Bilgen Bengü ve Neco'yu rahatça geçip kazandı.

Kocatepe'nin ikinci şarkısı Dönme Dolap'ta ise Modern Folk Üçlüsü ve Zerrin rakipsizdi. Parçasının İstanbul, İstanbul'un akibetine uğratılacağını sezinleyen Kocatepe, ustaca manevralarla bu parçayı başkasının okumasını engellemiş, bir yanda şöhret düşmanları, öte yanda Ayşegül Aldinç'e yolaçmak için her tehlikeyi temizleme azmindeki kişilerin kendi şarkısını da bir amatöre emanet etmelerinin önüne geçmişti. Nükhet'siz,Neco'suz yarışma artık Kocatepe'ye yaramıştı. Herkes "Dönme Dolap tek kalem kazanır" derken, yeni olay patlak verdi. Amacı belli kişiler 48 saatte belki de yüz kez Zerrin'e telefon edip "Sen harcanmışsın. İkinci plana düşmüşsün. Olmaz böyle şey" dediler. Zerrin Özer, üç yıl önce kendisini Modern Folk Üçlüsü'nün bulup televizyonda halka sunduğunu unuttu. Aynı üçlünün kendisini şimdi Avrupa kamuoyuna sunma amacını aklına getirmedi ve yarışmadan çekildiğini açıkladı. Şimdi geriye birşey kalmıştı. Modern Folk Üçlüsü'nün arasına da nifak sokmak... Bu defa kalemler ve telefonlar "Niye hep Doğan Canku önde... Selami ile Ahmet harcandı" diye işlemeğe başladı. Ama bilmedikleri birşey vardı. Sadece Türkiye'nin değil, dünyanın en uzun ömürlü grupları arasında bulunan Modern Folk Üçlüsü kaya gibi sağlamdı. Doğan Canku'nun deyişi ile arasıra karı-koca gibi kavga ediyorlardı ama her kavga eskisinden daha güçlü birbirlerine sarılmalarından başka şey getirmiyordu. Modern Folk Üçlüsü, tüm profesyonel görünüşüne rağmen amatör bir ekipti. İyi müzik yapmak ve bu ülkenin yüzünü yurt dışında ağartmak için kurulmuş bir ekipti. Dışişleri Bakanlığı'nın Başbakanlığın ve Cumhurbaşkanlığı'nın emri ile Şahlara, Devlet Başkanlarına, en üst düzeydeki konuklara çalmışlar, yurt dışında 22 ülkede konserler ve TV programları ile bu ülkeyi temsil etmişler, hep alınları açık dönmüşlerdi. Yıllar yılı her habersiz kalan "Modern Folk dağılıyor" diye kaleme sarılmış, ama her defasında, kendi yazdığını kendi tekzip etmek zorunda kalmıştı.

Üçlü, Eurovision'un Modern Folk Üçlüsü değil, Türkiye'nin temsili sorunu olduğunu bildiğinden Ajda Pekkan, Nükhet Duru ve Sezen Aksu'ya davetiye çıkardı. Ama Pekkan, sonunda yarışma olduğu için sesini çıkarmadı. Nükhet Duru "Ben bu yıl sıramı savdım" dedi. Sezen Aksu ise, yazın peşine takılan ünlü bir gazetecinin, bir başkası ile nişanlanması yüzünden kendisine kancayı taktığını düşündüğünden "Benim yüzümden sizi de harcamasın bu adam" deyip, özür diledi.

Ocak sonunda sürpriz haber patladı. Modern Folk Üçlüsü, Ayşegül Aldinç'le güç birliği yapacak hem "İstanbul İstanbul" hem de "Dönme Dolap"ı birlikte söyleyeceklerdi.

...Ve nihayet şubat ayı gelip çattı...

Dananın Türkiye'deki kuyruğu kopacak, sıra gene Avrupa'ya gelecekti...

Sonra mı?..

Sonra olanları, şimdi birlikte yaşayacak, birlikte göreceğiz... ●

Efsanelerin

Baştarafı 67. Sayfada

Ortalık öylesine kalabalıklaşmıştı ki, birara "Leor da şu makineyi durdursa" diye düşündüm. Ama Leor duracak gibi değildi. Yaşamının belki de en görkemli, en mutlu anlarını yaşıyordu.

Makine de çalışıyordu bu ara... Roland ve Oliver, Hâbil ve Kâbil, Damon ve Pythias, Yunus ve Davut, Orestes ve Pylades, bütün azizler, doğa güçlerini denetleyen bütün tanrılar da çıkageldiler.

Romantik Leor ölçüyü artık iyiden iyiye kaçırmıştı.

Ama asıl ilginci, makineden çıkan herkesin çevresinde insanlığı simgeleyen bir karaltının bulunmasıydı. Oniki binli yılların insanı kolay sıkılır. Makineden çıkanların "insan" olduklarını görenler de yavaş yavaş sıkılmaya, evlerinin yolunu tutmaya başladılar. Leor'un yaptıklarının bilimsel değerini bilen bizler bile sıkılmaya başlamıştık ama sonuna kadar orada kalmak zorundaydık.

O sırada makineden ak-sakallı yaşlı bir adam çıktı. Onun üstündeki karaltı ötekilere göre daha da koyuydu. Elinde ince, madeni bir tüp vardı. "İşte, Galile geldi" dedi Leor.

"Galile kim?" diye sordu Plüton'un Başmüdürü... Yorgun düşen Leor, bir süredir, getirdikleri hakkında izleyenlere tanıtıcı bilgi vermeyi bırakmıştı. Sorunun yanıtını ben de bilmediğim için, birisini, İnsanlık Müzesi'nin bilgi bankasına gönderdim. Birazdan ayrıntılı bilgiyle geldi. Plüton'un Başmüdürü'ne dönerek, "Galile, öbürlerine göre daha sonraki çağların bilim tanrısıymış" dedim, "Yıldızların hareketini keşfetmiş. Din yobazlarınca görüşleri yüzünden öldürülmüş. Öldürüldükten bir süre sonra da tanrı katlarına çıkarılmış".

İlginin yeniden kıpırdanmaya başladığını her nasılsa sezinleyen Leor, bu kez, bilimin öteki tanrı ve yarı-tanrılarını çağırmaya başladı. Newton, Einstein, Hippocrates, Kopernikus, Oppenheimer ve Freud yeni gelenler arasındaydı. Tarihteki ünlü kişileri getirdiğimiz dönemlerde bunlardan bazılarıyla tanışmıştık. Ancak, bugün, efsane ve tanrı yaratıcılarının tezgahından geçtikten sonra edindikleri yeni kişilikleriyle ilk kez karşımızdaydılar. Yaptıkları işi simgeleyen özel rozetler vardı göğüslerinde... Hemen aramıza karışarak iyileştirmek, öğretmek, açıklama yapmak çabalarına giriştiler. Bir zamanlar tanıdığımız Newton, Einstein ve Freud'a hiç benzemiyorlardı. Normal insanların üç katı boydaydılar. Gözlerinden çakmak çakmak fışkıran yıldırımlar kaşlarının etrafında dolaşıyor, onlara tanrımsı bir hava veriyordu.

Bu kere de uzun boylu, ince, başı kanlar içinde bir adam belirdi. "Abraham Lincoln" diye tanıştırdı Leor... Ben de, biraz araştırma yaptıktan sonra, Lincoln'u, Plüton Başmüdürü'ne "Bir zamanların Özgürlük Tanrısı" diye tanıştırdım.

Sonra, gülümsediği zaman dişleri pırıl pırıl parlayan, genç, yakışıklı ve başı kanlar içinde biri daha geldi. John Kennedy'miş... "Gençlik ve Bahar Tanrısı" diye açıkladım, "Mevsimlerin değiştiğinden, yazın kışa egemen olduğunun simgesi..."

"Osiris de öyle değil miydi?" diye sordu Plüton'un Başmüdürü, "Aynı iş için neden iki tanrı var?"

"İkiden de çok" dedim, "Baldur, Temmuz, Mithara ve Attis de Gençlik ve Bahar tanrılarıydı".

"Garip" dedi Başmüdür, "Aynı iş için bu kadar çok tanrıya neden gerek duymuş ilkeller?"

Tartışmaların girdiği bu yeni çizgiyi sezinlemiş gibi, Leor'un sesi yükseldi: "Artık yeter. Burada kessek iyi olacak".

Tanrılar ve kahramanlar artık aramızdaydı. Eğlence dolu günler başlamıştı. Medea Jason'la eşleşmiş, Agamemnon'la Clytemnestra barışmış, Theseus ve Minotaur aynı eve yerleşmişlerdi. Diğerleri erkek erkeğe kalmayı yeğlemişlerdi. Günlerden bir gün, makineden çıkan son efsane John Kennedy'le konuşma fırsatını buldum. Makineden ilk çıkan Adem gibi, o da aramızda bulunmaktan tedirgindi. "Efsane değildim ben" diye diretiyordu, "Canlı, yaşayan, etten-kemikten biriydim. Ön-seçimlere girmiş, halkın arasına karışmış, nutuklar bile atmıştım".

"Efsaneleştiniz" dedim, "Yaşadınız, öldünüz ve ölürken de değişim geçirip efsane oldunuz".

Güldü. "Osiris'in, Baldur'un işlevini üstlenerek... Öyle mi?"

"En uygunu oydu" dedim.

"Size göre öyle olabilir" diye yanıt verdi, "Ama ben doğmadan bin yıl önce, insanlar Osiris ve Baldur'a inanmaktan vazgeçmişlerdi."

"Doğru" dedim, "Ama olaya bir de bizim açımızdan bakın. Oniki binli yıllardan geriye baktığımızda, antik bir çağın insanlarısınız. Dolayısıyla, bizim gözümüzde, siz de, Osiris de, Baldur da dönemdaşsınız. Bizden binlerce yıl uzaktasınız".

"Makineden çıkan en son efsane de bu durumda ben oluyorum".

"Evet".

"Neden son? Yirminci yüzyıldan sonra insanlar efsane üretmeyi bıraktılar mı?"

"Onu bana değil, Leor'a sorun. Ama bilebildiğimce, sizin yaşadığınız dönem efsane-yaratıcılığının da son dönemi oldu. Sizden sonra insanlar efsanelere inanmaz oldular. Efsanelere ihtiyaç duymaz oldular. Sıkıntılı, bunalımlı, belâlı dönemleri geride bırakıp cennetli yıllara girdikten sonra, her insan, kendisini efsaneleştirip gününü gün etmeye başladı. Sorun kalmayınca, insan kendi benliğine döner ve aralarından başkalarını yüceltip putlaştırmaya gerek duymaz".

Kennedy uzun uzadıya baktı yüzüme... Garipseyen bir ifadesi vardı, "Bütün söylediklerinize, cennette olduğunuza, tüm insanların kendi başlarına birer tanrı durumuna geldiğine gerçekten inanıyor musunuz?" derken...

"Dünyamızda bir süre kalın" dedim. "Kendi gözlerinizle görün".

Bu konuşmamızdan sonra dünyalılarımızın arasına karıştı. Kendisiyle daha sonra fırsatını bulup konuşamadığım için ne gibi sonuçlara vardığını bilemiyorum. Ama zaman zaman aramızda dolaşan öteki tanrı ve kahramanlarla karşılaştım. Gürültülü biçimde aralarında tartışıyor, yakaladıkları kadınları oracıkta yatağa atıyor, ortalığı talan ediyor, akla gelebilecek her türlü çılgınlığı yapıyorlardı. Yine de bilmediğimiz, alışamadığımız bu davranışları yadırgamıyorduk. Beklenen davranışlardı bunlar, insanlığın gün ağartısından gelen ilkel yaratıklar için... Ama aralarında yumuşak, tatlı ve sıcak olanlar da vardı. Persephone'yle kısa bir aşk yaşamıştım. Orfe'nin şarkılarını büyülenmiş gibi dinlemiş. Krishna'nın özel olarak benim için dansetmesini belleğime işlemiştim.

Dionysus unutulmuş sanatlardan içki yapımını yeniden canlandırmış, dünyalılarımıza içki yapmayı, içip sarhoş olmayı öğretmişti. Loki yoktan yarattığı alevlerle görkemli gösteriler yapıyor, Taliesin büyüleyici baladlarını besteliyor, Achilles kimsenin erişemeyeceği uzaklıklara mızrağını savuruyordu.

İnsanları şaşkına çeviren, hayretten hayrete koşturan bir dönem yaşadık. Ama herşeyde, heryerde olduğu gibi, burada da şaşkınlık ve hayretin yerini, ağır da olsa, sıkılma almaya başladı. İnsanlara bıkkınlık vermeye başlamıştı, olup bitenler... Bir kere,

efsane kişileri kalabalıktı. İkincisi, kavgacı, gürültücü, bize göre çok ateşli ve hareketliydiler. İstekleri bitmek tükenmek bilmiyordu. Onları sevmemizi, onlara kulak vermemizi, onların önünde eğilmemizi haklarında şiirler yazmamızı istiyorlardı.Bazılarıysa aşırı meraklıydı. Dünyamızın düzeni, iç işleyişi hakkında sorular soruyorlardı.Yanıtlarını bizim bile bilmediğimiz sorulardı bunlar... Yanıt bulamayınca utanıyor, sıkılıyorduk. Bazen gaddarlaşıyorlardı da... Sürekli birbirlerine karşı komplo içindeydiler. Böylesi durumlar, zaman zaman bizim dünyalılarımız için de tehlikeli oluyordu.

Bir noktaya geldik, "artık yeter" dedik. Leor bizim için gerçekten büyük bir oyalayıcı geliştirmişti ama fazlası da fazlaydı. Elli yıldır birlikte oturmuştuk. Artık efsanelerin evlerine dönmelerinin tam zamanıydı.

Bir bahane bularak hepsini sahneye, makinenin yanına topladık ve birer-ikişer makineye doldurmaya başladık. Gitmek istemedikleri belliydi. Bütün güçlerine rağmen en kolay yakalananlar kahramanlar oldular. Bu işi becermesi için Loki'yi parayla tuttuk. Makinenin bulunduğu İnsanlık Müzesi'ne kahramanları getirebilmek için, Loki, sırayla Herkül, Achilles, Hector, Perseus ve Cuchulainn'in kulaklarına eğiliyor, "İnsanlık Müzesi'nde ancak sizin üstesinden gelebileceğiniz, ününüze ün katacak çok önemli bir ödev var" diyordu. Kahramanlıklarını ve güçlerini sergileyebilmek için hemen müzeye koşuyorlar, kendi ayaklarıyla kapana giriyorlardı. O enerjik kahramanların hepsini birer birer böyle postaladık.

Şeytan ruhlu efsanelerin gitmesi kolay, kendiliğinden oldu. Gidileceğini öğrenen iblisler koşarak kapımıza geldiler ve bizler onlardan ne kadar sıkılmışsak, onların da bizlerden öylesine sıkıldıklarını söylediler. Kali, Legba, Set ve ötekilerin gidişi de böyle oldu. Kendiliklerinden, güle oynaya girdiler makineye...

Bazılarını tuzağa düşürmek, sonra da zorla makineye sokmak zorunda kaldık. Tilki gibi kurnaz olanları vardı. Sözgelişi, Odysseus, Başkan Peng'in sekreteri Breel'in tıpkısı bir maske giyerek aramızda uzun süre dolaştı. Neden sonra Breel Jüpiter'deki tatilinden döndü de durum ortaya çıktı. Odysseus makineye ite-kaka sokulurken kavga çıkardı, Loki'yi yakalamak başlı başına sorun oldu. Oedipus yanına yaklaşanlara ana-avrat sövdü, Daedalus Leor'un ayaklarına kapanıp "Dostum, bırakma beni, yollamasınlar" diye gözyaşları döktü.

Efsaneleri toparlayıp geçmişe postalamak yıllar sürdü. Son giden Cassandra'ydı. Yıllarını uzak, ıssız bir adada, lime lime dökülen çullar içinde geçirmişti. Makineye girerken mahzun bakışlarını bize çevirdi: "Bizi neden buraya getirdiniz? Getirdikten sonra da neden yolluyorsunuz?" diye sitem etti.

"Oyun bitti artık" dedim, "Kendimize başka eğlenceler bulmak durumundayız".

"Bizleri burada tutmalıydınız" dedi Cassandra, "Kendi efsane kahramanları bulunmayan topluluklar, bunları başkalarından ödünç almalıdır. Üstelik, hem eğlence için değil, hem de kalıcı olarak... Önünüzde sizleri bekleyen karanlık günlerde ruhlarınıza kim aydınlık ve neşe katacak? Izdıraplı günler başlayınca ruhlarınıza kim yön verecek? Başlarınıza gelecek belâları neyle açıklayacaksınız? Lanetli, üzüntülü günler sizleri bekliyor".

"Hayır" dedim, "Yanılıyorsun. Dünyanın lânetli, üzüntülü günleri dünyanın geçmişinde kaldı. Bizim efsanelere, efsane kahramanlarına ihtiyacımız yok".

Cassandra acılı bir gülümsemeyle makineye girdi. Gitti.

Efsanelerimizin ardından acılı, kargaşa ve ateş dolu günler üstümüze çöktü. İşgalciler efsanelerin gidişini fırsat bilip göklerden akın akın gezegenimize indiler. Kulelerimiz, şatolarımız, evlerimiz, gökyüzü dekorlarımız yıkıldı. O donuk-bakışlı yabancılar, işgalci güçlerin soğuk, horlayıcı kibirliğiyle aramıza girdiler, dilediklerini yaptılar.

Sağ kalanlarımız az da olsa oldu.

O antik çağ tanrılarının, o yitip gitmiş kahramanların ardından haykırasımız geldi. Haykırdık da...

Loki, gel...
Achilles, bizi koru...
Shiva, bizi huzura kavuştur...
Herkül, Thor, Gawain!

Ama tanrılar kıllarını kıpırdatmadılar, efsane kahramanlarımız gelmediler. İnsanlık Müzesi'nde bir zamanlar görkemli pırıltılar saçan makine kırık-dökük bir hurda durumunda... Onu yaratan Leor bu dünyadan göçüp gitti. Bahçelerimizde çakallar cirit atıyor, yeni efendilerimiz kasılarak sokaklarımızı arşınlıyor.

Bizlerse köleyiz. Ürkütücü gökyüzünün altında korumasız, tek başınayız. İşin en korkuncu, yalnızız. ●

Video

Baştarafı 24. Sayfada

arasında genel sinemalarda seyredilebilmektedir. Oysa video bu filmlerin en güzelini bir düğmeye basmakla evinizin salonuna getirebilmektedir.

SINIF DEĞİŞTİRMEK Mİ?

Başka ve belki en önemli bir neden ise videonun bir zamanlar lüks otoların yaptığı bir işlevi yerine getirmesidir. Bugün bir video seti (renkli TV ve video aygıtı birlikte) toplumdaki yerini göstermek isteyen bir sınıfın en gösterişli mobilyası durumuna gelmiş ve sınıf değiştirmenin bir simgesi olmuştur. **"Gelin bu akşam bizde video seyredelim"** sözleri tanıdıkları herşeyden fazla etkiler olmuştur. İşte bu nedenlerle ülkemiz bir yasadışılıklar ormanına ve bir bilinmezlikler tuzağına balıklama atlamıştır.

YASADIŞILIKLAR

Video'nun Türkiye'de yasalara pek uygun olmadığı (daha doğrusu yasalar karşısındaki durumu tam anlamıyla açıklığa kavuşmamıştır) herkesin bildiği bir gerçektir. Çünkü ülkemizde renkli televizyon yayını yapılmadığı için renkli televizyon aygıtı dışalımına ve bunların mağazalarda teşhir ve satışına izin verilmemiştir. Renkli televizyonlar yurtdışında çalışan işçilerin permileri ile getirilmekte ve el altından alınıp satılmaktadır. Fiyatları da yurtdışındaki pahalılığa paralel olarak 150-200 bin lira arasında değişmektedir.

Evin içine bir renkli TV aygıtı ve bir video kaydedicisi kurmak da yeterli olmamaktadır. Bu büyük yatırımın değerlendirilebilmesi için yine herbiri yurtdışı fiyatlarıyla 3000-5000 lira arasında değişen video kasetlerine de gereksinme vardır. Üstelik bu kasetler alıcısı tarafından bir kere seyredildikten sonra artık ancak eşe dosta gösterilebilecek bir meta olmaktadır. Şu halde sık sık yeni kasetler sağlanması gerekmektedir. Bunun yolu ise video kulüpleri ile bulunmuştur. Kasetleri satın alıp onlara sahip olmak yerine, video kulüplerine üye olunmakta, böylece sık sık yeni kaset elde edebilme olanağı doğmaktadır.

Ancak Türkiye'ye video kaseti getirmek de yasadışı bir olaydır. Şu halde bu kasetlerin yüzlercesini elinde bulunduran video kulüplerinin durumu ne olacaktır? Henüz ilgililer durumun farkında olmadıkları ya da fazla önemsemedikleri için seslerini çıkarmamaktadırlar. Ancak birgün gele-

cek bu kulüplerin ortadan kalkma tehlikesi doğabilecektir. O zaman büyük paralar ödenerek satın alınmış bu aygıtlar bir süs eşyası mı olacaktır?

BİLİNMEZLİKLER

Video bir bilinmezlikler tuzağıdır dedik. Evet video renkli bir TV aygıtı ve bir video oynatıcısı (video player) veya kaydedicisinden (video recorder) ibaret görünmektedir ama bu iş sanıldığı kadar basit değildir. Batı dünyası bile birçok bilinmezin ortasında bocalarken, ülkemizde durum daha da yürekler acısıdır. Pahalı görünüşlü bir kapalı kutu olan video aygıtının içinde ne olduğunu bilenlerin sayısı henüz bir elin parmaklarını geçmemektedir. Hatta video olayının ardında yatan en yalın bilgiler bile çok kişi için kafaları karıştıran meçhullerdir.

RENKLİ YAYIN SİSTEMLERİ

Bugün dünyada tüm televizyon yayınları birbirine benzer görünmekle birlikte, renkli televizyon yayınlarında birbirinden farklı üç ana sistem kullanılmaktadır. "Amerikan sistemi" olarak bilinen NTSC sistemi bunların en yaygın olanıdır. ABD ile birlikte elektronik sanayiyi eline geçirmiş bulunan Japonya'da da bu yayın sistemi uygulanmaktadır. İlk olarak Fransızlar tarafından kullanıldığı için "Fransız sistemi" olarak isimlendirilen SECAM sistemi ise daha çok demirperde ülkeleri ile bazı Arap ülkelerinde yaygındır. Aslında yine bir ABD sistemi olan fakat Almanlar ve İngilizler tarafından ayrı ayrı keşfedildiği ileri sürülen (European ve British) PAL renkli yayın sistemi üçüncü ana sistemi oluşturmaktadır.

Herhangi bir sistemde banda alınmış bir programın, başka bir sistemde oynatılması imkansız değilse bile çok zor ve pahalıdır.

Renkli TV yayınında üç ayrı sistemin bulunması televizyon ve video aygıtlarını çeşitli ülkelerden getirten ülkemiz için şu sakıncayı doğurmaktadır: Rastgele bir ülkeden alınacak bir televizyon ya da video aygıtı, belki de ülkemizde hiç kullanılamayacaktır.

Renkli sistemleri çok yalına indirgeyerek açıklamak gerekirse şunlar söylenebilir: Bir TV yayını belli sayıda çizginin belli bir fotoğrafı meydana getirmesi ve bu fotoğrafın bir saniye içinde belli ölçülerde yinelenmesi ile ortaya çıkmaktadır. Örneğin ABD'de kullanılan NTSC sisteminde bir fotoğrafı oluşturmak için 525 çizgi kullanılmakta, bu çizgilerin oluşturduğu fotoğraf 60 Hz'lik bir frekansta saniyede 30 kez yinelenerek hareketlendirilmektedir.PAL ve SECAM sistemlerinde ise fotoğraf 625 çizgiden oluşmakta ve bu fotoğraf 50 Hz'lik bir frekansta saniyede 25 kez yinelenerek program haline dönüşmektedir.

PAL ve SECAM sistemleri arasındaki çizgi sayısı ve tekrar açısından bir fark olmaması ve farkın sadece renk sinyalleri açısından bulunması yüzünden, bu iki sistemden birinde renkli olarak kaydedilen bir video bandı, diğerinde renksiz olarak oynayabilmektedir. Bu ayrıcalık dışında ayrı sistemlerde yayına alınmış filmlerin birbirinde oynatılması yukarda da belirttiğimiz gibi aklın almayacağı ölçüde pahalı bir iştir.

Bu yüzden tüm dünya video yayınları açısından üç ana gruba bölünmektedir. Ancak, aynı sistemde olan ülkeler arasında video aygıtı video kaseti ve TV aygıtı uygunluğu sağlanabilmektedir. (Aynı renkli sistemler arasında bile A ve N harfleri ile belirlenmiş 22 küçük bölünme daha olması işleri daha da zorlaştırmaktadır).

Değişik renk sistemlerinde kaydedilmiş video yayınlarının başka bir siteme dahil ülkede seyredilmesi sorunu (Mesela NTSC veya SECAM sisteminde doldurulmuş bir kasetin PAL sisteminde seyredilmesi) ancak bir konvertörle mümkün olmaktadır. Bu aygıt örneğin NTSC'nin renk sinyallerini analiz ederek bunları PAL sistemine çevirmektedir (Ya da bunun tersi). Bu yöntem teoride geçerli olmakla birlikte, pratik açıdan çözülmesi zor sorunlar yaratmaktadır. Çünkü sözkonusu konvertörlerin şu anda dünya piyasasındaki satış fiyatı yaklaşık 40 milyon lira civarındadır.

Özetle söylemek gerekirse, bugün belli bir kaseti, belli bir televizyonda belli bir video ile izleyebilmek için, her üçünün de aynı sistemde olması gerekmektedir. Yani örneğin televizyonunuz, ülkemizdeki renkli yayınlara uygun olarak PAL ise, videonuz da PAL olmalı, kasetiniz de, PAL sistemi ile doldurulmuş bulunmalıdır.

Bugün ülkemizde tamirciler SECAM veya NTSC denen sistemleri televizyon cihazında PAL'e çevirebilmektedir. Ama videoyu bir başka sistemden PAL'e çevirmekte henüz bu başarıya ulaşılamamıştır. Bu yüzden ülkemizde, TRT'nin yayın sistemi PAL sistemine sahip cihazlar, NTSC ve SECAM'a göre, iki misli fiyatla satılmaktadır. Çünkü PAL alanlar, gelecekte TRT yayınlarını izlemek ve kaydetmekte de, bu cihazları kullanabileceklerdir, oysa diğerleri sadece video olarak kullanabileceklerdir. Ülkemizde PAL sistemi geçerli olduğu için bütün video şirketleri PAL kasetler dağıtmaktadır. NTSC ve SECAM cihazları olanların Türkiye'de kaset kiralama şansı yoktur. Bunlar kasetlerini her defasında çok pahalı şekilde dışardan getirmek zorundadırlar.

Ancak, özellikle Japon sanayindeki hızlı gelişmeler sonucu, bugün her üç sisteme de sahip televizyon ve video cihazlarının yapılması başlanmıştır. Otomatik bu cihazlar, gelen sinyale göre kendilerini ayarlamakta, sizin herhangi bir düğmeye basmanıza gerek kalmadan, sinyal PAL ise PAL, SECAM ise SECAM, NTSC ise NTSC yayını yapabilmektedir. Bu tür bir televizyonu olan, bunu dünyanın her yerinde kullanabilecek, bu tür bir video ise, gene dünyanın her yerinde çekilmiş kasetleri kullanabilecektir. Her üç sisteme de sahip bu video ve televizyonlar, tek sistemlilere göre pahalı olmakla beraber, kullanış kolaylığı açısından tercih edilmelidir.

Ayrıca gene Japonların, tek sistemli televizyon ve videoları diğer sistemlerde kullanacak adaptörler üzerinde çalıştıkları, bu adaptörlerin de yakında piyasaya çıkacağı söylenmektedir.

KASET SORUNU

Video konusundaki ikinci ve en büyük sorun kaset sorunudur. Video setleri yapan firmalar, kendi aygıtlarının satışını sağlamak için video kasetlerini de değişik formlarda yapmaktadırlar. Şu anda piyasada bulunan kaset tipi sayısı 5 olup, bunları çıkaran firmalar ve adları şöyledir:

Grundig'in çıkardığı SVR (Super Video Recorder), JVC'nin çıkardığı VHS (Video Home System), Philips'in çıkardığı VCR ve VCR-LP, Philips-Grundig'in ortaklaşa çıkardıkları Video 2000, Sony'nin çıkardığı Betacord (veya Betaformat) ve Toshiba'nın çıkardığı LVR (Linear Video Recorder)

Kasetlerin hem video aygıtları ile hem de renkli yayın sistemleri ile ilişkileri vardır ve bu ilişkiler oldukça karmaşıktır:

Video kaseti önce video kaydedicisi ile bağlantılıdır. Herhangi bir formdaki video kaseti, ancak o kasete uygun olarak yapılmış video aygıtlarında kullanılabilir. Örneğin bir VHS kaseti, ancak VHS kaseti kullanan bir video aygıtı için geçerlidir.

Video kasetleri renkli yayın sistemleri ile de ilişkilidir. Söyle

di: Belli bir renkli yayın sisteminde doldurulmuş olan kaset, yine aynı yayın sistemine uygun olarak yapılmış bir video oynatıcısında görüntü verebilir. Bunu da örneklerle somutlaştırırsak, örneğin PAL sisteminde doldurulmuş bir VHS kaseti yine PAL sistemine uygun bir video oynatıcısında ve aygıtın VHS kasetine uygun olması koşuluyla kullanılabilir. Buna karşılık NTSC renkli sisteminde doldurulmuş bir VHS kaseti, PAL veya SECAM renkli sistemi kullanılan ülkelerdeki VHS kaseti kullanan bir video oynatıcısında seyredilemez.

Türkiye renkli yayın sistemi olarak PAL sisteminde bulunmaktadır. Bu yüzden televizyon aygıtı yönünden sadece PAL sistemi bulunan ITT Schaub Lorenz, Sony Trinitron, Nordmende, Telefunken ve Grundig gibi cihazlar ülkemiz için geçerlidir. Video aygıtları yönünden de sınırlamalar vardır. Yine ülkemizde Sony'nin SL 8000 E SL 8080 E ve en yeni modeli olan SL C7 E video aygıtları kullanılabilir. Ayrıca ülkemizde batıdaki uygulamanın tersine, Betacord (Betaformat) kasetleri en popüler kaset tipi olduğundan buna uygun video aygıtları da yine Sony'nin yukarda sayılan modelleri olmaktadır.

Son günlerde amatörler için PAL, SECAM ve NTSC sistemlerini bünyesinde toplayan televizyon ve video aygıtları yapılmıştır. Fakat bunlar pahalı ve fazla rastlanır değildir.

BİR VİDEO KULÜBÜ: ODVİ

Video kulüplerinin hangi gereksinmeden ortaya çıktığını açıklamıştık. Her konuda batıya kıyasla geri kalmamıza karşın video konusunda en ön sıraya yerleştiğimizi, ülkemizin ilk ve en büyük video kulübü olan ODVİ (Orta Doğu Video İşletmeleri A.Ş.) Başkanı Demir Baran Sarpl şöyle anlatıyor: "ODVİ sadece Türkiye'nin değil, dünyanın da ilk ve en gelişmiş video kulüplerinden biridir. Yabancılar bizim kulübü gördükleri zaman şaşırıyorlar."

Gerçekten şaşırtıcı ODVİ'nin görünümü. Nişantaşı'nda son derece modern bir gökdelenin aynı ölçüde zevkle döşenmiş salonlarında yürütüyor çalışmalarını. Duvarları halılarla kaplı çekim odaları, kayıt odaları, üyeler için bar Amerikan'a kadar herşey düşünülmüş.

Video konusunda bir uzman olan Sarol **"Türkiye'de ne kadar renkli televizyon ve ne kadar video aygıtı vardır"** şeklindeki sorumuzu **"Benim tahminime göre 65.000, bir arkadaşımın tahminine göre 300 bin"** diye yanıtlıyor. Tahminler arasındaki bu büyük fark da göstermektedir ki, video dünyası hâlâ büyük ölçüde karanlıklar içindedir ve kapalı kapılar ardında dönmektedir.

Demir Baran Sarol 1974'den beri işlettiği video kulübünü yasallaştırmış görünmektedir. Sony firmasının ve BBC yayınlarının Türkiye temsilcisi olduğu için, bir süre önce getirttiği kasetlerle dağıtım işini yürütmektedir. Ancak bu tek yasal kuruluşa karşın, ülke çapında faaliyet gösteren ve sayıları 100'ü bulan korsan kulüpler vardır. Demir Baran Sarol bu konuda fazla konuşmak istemekte ve sadece şunları belirtmektedir:

> Video yayın sistemleri ve aygıtları konusunda birçok bilinmeyen var. Bunlar büyük paralar ödeyerek video seti alanlar için sorunlar yaratıyor.

"Bir adamın evinde bir kaseti kopya ederek ona buna dağıtmasına kimse karışamıyor. 'Sen korsan kulüp işletiyorsun' dediğin zaman kaset dağıtımı yapan kişi 'Hayır ben bunu arkadaşıma seyretsin diye verdim' diyebiliyor. Siz de susmak zorunda kalıyorsunuz." Demir Baron Sarol kendi firmasının büyük masraflara girişerek ve kazancının vergisini ödeyerek yaptığı işin şirket bile kurmadan korsan kulüpçülük yapanlara yaradığını, bu yüzden ortada bir haksız rekabet doğduğunu söylüyor.

ODVİ kulübü yetkilileri 12 Eylül harekatından önce bir video setinin (Renkli TV ve video aygıtı) fiyatının 325 bin lira olduğunu, oysa aynı setin gümrük vergisinin 250 bin lira olduğunu söylüyorlar. Bu da göstermektedir ki, 12 Eylül'e kadar piyasada satılan video setleri yurda kaçak olarak getirilmiştir. Son günlerde gümrük geçişlerinde sağlanan kontroller yüzünden, aynı setin fiyatının 650-750 bin liraya yükseldiği belirtiliyor.

Video kasetleri için de durum aynıdır. Bir kasetin gümrüklü maliyeti 6500 lira civarında iken, aynı kasetlerin piyasada 3000-3500 liraya satılması ortada bazı karışık işler çevrildiğini kanıtlamaktadır.

ODVİ'ye giriş ücreti 35.000 liradır. Üyelere haftada 10 saatlik program verme karşılığında alınan aylık ücret ise 8000 liradır. Korsan kulüpler ise 10-20.000 lira arasında değişen giriş ücretleri ve 4000 liralık aidatlarla müşteri topluyorlar.

Video kulüplerinin son buluşu henüz sinemalarımızda oynatılmamış bazı ünlü filmlerin el altından getirilerek dağıtıma sokulmasıdır. Geçtiğimiz aylarda video sahipleri **"Prensesin ölümü"**, **"Gece Yarısı Ekspresi"**, **"Kramer Kramer'e Karşı"** gibi filmleri seyretme olanağı bulmuşlardır. Önümüzdeki günlerde de **"Fame"**, **"Brudebaker"**, **"Shinging"** gibi yeni filmleri izlemeye hazırlanmaktadırlar. Bunlar video sahiplerini kulüplere üye olmaya zorlamak veya yeni kulüp üyeleri bulmak için girişilen fedakarlıklardır.

Videonun da içinde bulunduğu bir grup elektronik buluşa **"eğlence elektroniği"** adı veriliyor. Bunlar arasında yıldızı en çok parlayanlar **"büyükler için oyunlardır"** Batı dünyası video aygıtlarından faydalanarak **"koltuğunuzdan hiç kalkmadan"** tek başınıza veya karşınızda bulunan bir kişiyle oynayabileceğiniz oyunlar icat etmekle uğraşıyor. Bu oyunların en popüleri de geçtiğimiz yıllarda büyük başarı kazanan **"Yıldız Savaşları"** filminden esinleniyor. Elinizdeki uzaktan kumandalı aygıtlarla televizyon ekranında rakibinizle savaşıyor ve hiç yerinizden kalkmadan büyük bir savaş veriyorsunuz. Eğlence elektroniği içinde **"hiç yerinizden kalkmadan"** sözü büyük bir yer tutuyor. Futbol basketbol ve boks gibi sporları hiç yerinizden kalkmadan yapmanız öneriliyor. İnsan ister istemez **"Bu batılılar artık koltuklarından hiç kalkmamak niyetinde mi?"** diye düşünüyor bu yeni slogan karşısında.

Elektroniğin girdiği sadece oyun sahası değil. Daha birçok faydalı (!) elektronik buluş insanlığın hizmetine sunuluyor. Bunlar arasında en ilginci bir elektronik kapı zili. Bu zil sayesinde ev sahibi, kimin geldiğini, daha kapıyı açmadan anlayabiliyor.

Video ile sanat yapmak da olası. Buna da **"video art-video sanatı"** adı veriliyor. Yine hiç yerinizden kalkmadan uzaktan kumandalı düğmelerle ekranda belirli bir görüntü temin ediliyor. Bazı teknik yöntemlerle bu görüntüler ekranda dondurulyor ve şekilleri değiştirilebiliyor. Elde edilen figür değişik bir fotograf makinesi olan video kamera ile fotograflanıyor. Ortaya **"non figüratif"** ilginç şekiller çıkıyor. ●

Hakemler

Baştarafı 67. Sayfada

Yine bir hakem anlatıyor: "Bir tarihte Sakarya'da bir maç yönetiyorduk. Yerli takım şanssız bir golle 1-0 mağlup olmuştu. Soyunma odasına giderken yan hakemlerden birisine arkadan bir tekme geldi. O arkadaşın hemen arkasında ve çok yakınında oranın bölge müdürü vardı ve tekme sallayamayacak kadar yanına sokulmuştu. Ondan sonra ise, şehrin emniyet müdürü ve aynı zamanda kulübün başkanı olan şahıs vardı. Tabii tekme de ondan gelmişti."

Bir başka olay: Güney illerinden bir takımın lige terfi maçı vardı. Hakemin görev yaptığı meslekten olan ve o şehirde bulunan bir amiri kendisini çağırmış, "Evladım ne yapıp edeceksin ve bizim takıma tur atlatacaksın" emrini vermişti. Herkesin gözüönünde, 97(!) dakika yerli takım lehine tek taraflı yönetim gösteren hakem neticede istenileni yapmıştı. Tabii gözlemci de aynı baskı altında kaldığı için, raporlar deplasman takımı hariç herkesi memnun eden bir biçimde verilmişti.

Evet büyük şehirlerde makamlarında bile zor ziyaret edilen bazı bürokratlar, Anadolu şehirlerinde kulüplerin en yakın hamisi oluyor ve tarafsızlık ilkelerini hiçe sayarak görev yapmakta mahzur görmüyorlardı. Tabii emniyet mensupları da bunu görüyor, daha fazlasını yapmaktan çekinmiyorlardı.

Yine bir hakem anlatıyor: "... şehrinde bir maç yönetiyordum. Yerli takım verdiğim penaltıya itiraz etmiş, sahaya taraftarlar dolmuş, futbolcu ve hakem arkadaşlarıma tecavüzler başlamıştı. Bu şartlar altında maçı bitiremezdim. Oyunu tatil edip, etrafımdaki polislerle beraber soyunma odasına gidecek tünele ilerlerken, polisin biri yanıma sokulup, 'sen o uzaktan atılan taşları boş ver, tünele inelim de ben sana gösteririm' demez mi? Geriye dönüp, sahanın ortasında beklemeyi tercih ettim. Öyle ya, tribünden atılacak bir taşın isabeti uzak bir ihtimaldi, oysa karanlık tünelde linç olmam işten bile olmayacaktı..."

Batı ülkelerinde görülmeyen, bizde ise hâlâ önü alınamayan bu olayların sebepleri nelerdir? Hakemlerimiz neden başarılı olamıyorlar? Perde arkasındaki şahıslar kimler?

Öncelikle vurgulanacak husus, futbolcusundan yöneticisine, taraftarından basınına kadar futbol kurallarını iyi bilmediğimizdir. Hangi pozisyonda hangi cezanın verileceği bilinmezse, dürüst hakemlerin kararları bile tartışma ve itirazlara yolaçabilir. Bir de buna hakemler arasında standart bir yönetim olmamasını eklersek, işler tam "arap saçı"na dönmektedir. Zira bir hafta önceki bir maçta aynı pozisyona bir hakem devam işareti verirken, ertesi hafta başka bir hakem aynı hareketi faulle cezalandırabilmektedir. Bu da zaten kuralları iyi bilmeyen seyircileri büsbütün çıkmaza sokmakta, basit futbol oyununu zor bir problem haline getirmektedir.

Bunun yanında, hakem tayinlerinde bazı şahısların şu veya bu sebeple bazı kulüplerin isteklerini yerine getirdikleri de bilinmektedir. Haftanın hakemleri ilân edilmeden önce, bir kulübün Ankara'daki bir şahsı -sırf kendi maçlarını yönetecek hakemlerin isimlerini bildirmesi için- maaşa bağladığı ortaya çıkarılmış, bunun üzerine federasyon hakemlerin isimlerini açıklamaya başlamıştı.

Bir de hakemlerin takdir haklarını çelişkili olarak kullandıkları görülmektedir. Bazı hakemler "Eyyamcılık" yapıp, nabza göre şerbet vererek politik yönetim gösteriyorlar. Avrupa liglerinde rakibini sarılarak durduran futbolcunun hemen "sarı kart"la cezalandırıldığını görüp, bizde ise hakemlerin bunlara seyirci kalmasına hayret ediyorsunuz. Oysa İngiltere'de de, Patagonya'da da futbol kuralları aynıdır ve aynı şekilde uygulanmalıdır.

Yine bir hakem anlatıyor: "Bir tarihte Anadolu'da çok kritik bir maça güçlü bir trio ile gitmiştik. Maç normal devam etmiş, bu arada kasti olmayarak kola çarpan bir topun yerli takım lehine penaltı olarak verilmemesi, seyirci ve yöneticilerin itirazlarına yolaçmıştı. Soyunma odasına zor girdik. Bir ara bir arkadaş 'Gol attınız da verilmedi mi? Neden bu kadar isyan ediyorsunuz?' deyince, karşısındaki yöneticiden şu cevabı almıştı: Biz başka yerde maç yaparken o civarın hakemleri oyunu yönetiyorlar, biz de puan kaybediyoruz. Bu haksızlık değil mi?"

Evet, hakemlerimizin her yerde dürüst, tarafsız, cesur, emniyet içinde görev yapmaları sağlanmalıdır. Bunun için hem hakemler daha iyi bir sosyal seviyedeki şahıslardan oluşturulmalı, hem de Türkiye'nin her yanında onların rahatça maç yönetebileceği bir ortam yaratılmalıdır. Bürokratlar tarafsız davranmalı ve emniyet görevlileri onları gerektiği gibi koruyabilmelidir. Hakem komiteleri menfaat karşılığı iş yapan ve ismi dedikodulara karışmış kişilerden arındırılmalı, hakemlerin standart bir yönetim göstermeleri için gerekli eğitim sağlanmalıdır. Bir ara TV'nin başlattığı futbol kuralları ile ilgili öğretici filmlere devam edilmeli ve halkın futbol kültürü geliştirilmelidir. Ve en mühimi de, rakip takımın aslarını sertlikle yıldırarak güya marke ediyorum diye sahada tekme-tokat kovalayan "kasap" futbolculara ikaz, ihtar ve nihayet ihraç kararı verilerek, futbolu çirkinleştirecek hareketlerine kesinlikle mani olunmalıdır.

Bunu yapacak olanların başında da hakemlerimiz gelmektedir. ●

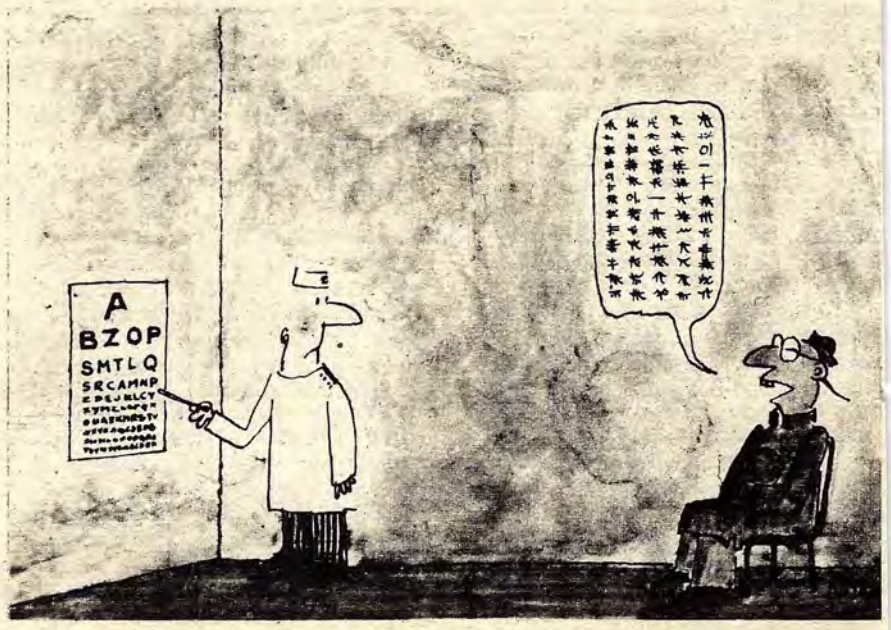

Filmler

Baştarafı 14. Sayfada

duyunca evine dönüyor, siz sağ, biz selamet.

Filmi 12 hafta afişte tutan tek bir neden var: Adı... Filme birşeyler umarak girenler bunları ne ölçüde buluyorlar, bilinmez. İki İtalyan oyuncusu ile "Fransız Usulü" bir film nasıl yapılır, o da bilinmez. Bu film "12 hafta gösterildim" diye övünebilir mi? Bakın o bilinir. Çünkü bu pek övünülecek birşey değil, geçen yıl "Emmanuel Amerika'da" adlı bir film (üstelik Sylvia Krıstel'in de oynamadığı bir film) tam 29 hafta gösterilmişti. "Fransız Usulü"nün o rekoru kırmasına daha çok var!

YENİ BİR SEKS SİMGESİ

"10"—Blake Edwards'ın filmi-Dudley Moore, Julia Andrews, Bo Derek.

Hemen "Bo Derek'in filminde, onun adını niye üçüncü yazdın" diye kızmayın. Tüm reklam kampanyası Bo Derek üstüne bina edildi ama Bo, filmin başrol oyuncuları içinde en az gözükeni. Adı jenerikte dördüncü sırada "yeni takdim" olarak veriliyor. İlk bölümde Dudley Moore filmi alıp götürüyor. Götürdüğü yerde zaten Bo Derek var. Dudley onunla buluşunca, Bo birden filme damgasını basıyor. Bu arada tabii olan Julie Andrews'e oluyor. Bir genç, güzel ve dişi kadınla yetenekli bir komedyenin arasında kaybolup gidiyor.

Filmin konusu, şöyle: Ünlü bir bestеci olan Webber 42 yaşına dunalımlarla giriyor. Kadınların menapoz dönemine benzer bir durumda. Birden kendini, kendine kanıtlamak istiyor. Tam o sırada bir arabada giden bir gelin görüyor. Ne yapıp yapıp, bu kadını elde etmeliyim diyor. Sonra sadece bir kez gördüğü kadını elde etme çabaları başlıyor.

İşin başında, hemen hiç şansı yok. Kadın genç ve güzel. O ise hem orta yaşlı, hem yakışıklı değil. Üstelik kadın yeni evli, üstelik daha tanışmıyorlar bile. Ama sonunda adam isteğine ulaşıyor.

Sonrası Adem'den bu yana bilinen gerçek: Erişilmez sanılan kadın bile erişildiğinde, olağanüstülüğünü yitirir. Nitekim Webber de ilk gördüğünde seks açısından 10 üstünden 11 verdiği kadını, elde ettikten sonra neredeyse ikmale bırakacak hale geliyor.

İlerde Dudley Moore, bu filmi en şanssız filmi olarak niteleyebilir. Çünkü bu gerçekten çok yetenekli komedyen filmi birçok bölümde tek başına sürüklüyor ama izleyicinin aklında o değil, önce Bo Derek kalıyor. Bunda da reklam kampanyasının Bo Derek'in eşi John Derek'in usta bir menajer gibi davranmasının ve tabii Bo'nun gençliğinin, güzelliğinin, tazeliğinin, yeni olmasının büyük rolü var. Bol bol gülmek ve 15-20 dakika bile olsa, Bo Derek'i rahatça izlemek isteyenlerin kaçırmaması gerek.

"ALTIN KIZ"

Özel bir yöntemle yetiştirilen, hormon tedavisi gören, uzun süre hazırlanan bir kız, nasıl olimpiyat şampiyonu olur? Yönetmen Joseph Sargent "Altın Kız"da bunu anlatıyor. "Üstün ırk" teorisini anımsatan bölümler, çeşitli atletizm yarışları, kıza "yatırım" yapan şirketler hep ilgi artırıcı bölümler. Dram ise, şampiyonluklar kazanan bir kızın yapayalnız oluşunda şekilleniyor. Tabii filmi izlerken ABD'nin Moskova Olimpiyatlarına katıldığını kabullenmeniz gerekiyor. Çünkü atlet ABD'nin katılmadığı bu olimpiyatlara ABD adına katılıp, şampiyonluklar kazanıyor. Laf aramızda izleyiciler film kadar, başrolü oynayan Susan Anton'a ilgi gösteriyorlar.

"HAZAL"

Türkan Şoray'ın başrolü Talat Bulut ve Harun Yeşilyurt'la başrolü paylaştığı film, dışarda büyük ilgi topladı. Bir genç kadının, bir çocukla evlendirilmesi; o bölgeye yol yapmak için gelenler; yol yapımını engellemek isteyenler;yol yapımında çalışan bir gençle Hazal'ın aşkını anlatan film birçok şenliğe katıldı. Başta San Sebastian olmak üzere birçok şenlikte ödül kazandı. Birçok ülke (ve bu arada BBC) filmi satın aldı. Sadece bunlar bile, filmi izlemek için yeterli.

"BANA ONUN KELLESİNİ GETİRİN"

Filmin Spaghetti Westernlerini hatırlatan ismine aldanmayın. "Bana Onun Kellesini Getirin" bir Sam Peckinpah filmi. Bir adamın kellesi için ortaya ödül konuyor. Sonra birçok kişi "ödüllü kelle"nin peşine düşüyor. Hepsi tek tek kelleyi ellerine geçiriyorlar ama izleyenler onları da öldürünce kelle yine el değiştiriyor. Ölü sayısı her sekansta katlanarak artıyor.

"Şiddetin sinemacısı" olan Peckinpah bu filminde yine bildiği alanlarda at oynatıyor ve ortaya sert ama başarılı bir film koyuyor. "Şampiyon"un duygusallığı nasıl aşırıysa, bu filmin sertliği de o ölçüde aşırı. İki filmi izlerseniz, belki bir orta yol bulursunuz.

Kitaplar

Baştarafı 15. Sayfada

kurabileceğiniz bir ya da birkaç tanesini aramak zahmetine katlanmayı düşünürseniz bu size 229 sayfaya mal olacaktır.

Keçiboynuzu sevenlere duyurulur.

(Karacan Yayınları. 229 sayfa. 200 TL.)

ÇOCUKLUĞUN SOĞUK GECELERİ

Yazarların, ilk romanlarında, öz yaşamlarını sözkonusu edip, anlatmaları bir gelenek durumunda. **Tezer Özlü Kıral** da öykülerinden sonra yayınladığı **Çocukluğun Soğuk Geceleri** adlı ilk romanında aynı özelliğin dışına çıkmıyor.

Yeryüzünde aynı niteliği taşıyan pekçok yapıt var. Bunların kimileri başyapıt özelliği de kazanmış. Yaşadıklarını yazanlar içinde savaş romanları denilince akla gelen **Ernest Hemingway**, deniz romanları denilince anımsanan **Herman Melville, Joseph Conrad** yapıtlarının genel yapısıyla söylediklerimi kanıtlayan örnekler. Bir de özel olayları yaşamış olanların yapıtları var: Örnekse iki büyük toplumsal olayın içinde (İspanya İç Savaşı ve Çin Devrimi) yeralmış **Andre Malraux**'nun romanlarıyla bu olaylara yaptığı tanıklık...

Son dokuz-on yılda ülkemizde yazılmış romanların büyük bir çoğunluğu yaşanan bir toplumsal olaydan yola çıkarak, sözkonusu dönemi dile getirerek romanlaştırmağa çalışıyor. Tezel Özlü Kıral, kendisini, herşeyden önce bu özelliğin dışına itiyor ve bunu açık açık dile getiriyor:

> **"...Ne 12 Mart döneminde, ne öncesi ne de sonrası devrimci mücadele içinde kendime bir yer vermiş değilim. Düşünce ve davranışlarım küçükburjuva özgürlüklerinin sıkıcı sınırlarını yıkmaktan öte bir anlam taşımaz..."(S.77)**

Bir toplumsal dönemin yaşanmışlığını böylesine kenara ittikten sonra, Kıral'ın romanında kişinin ilgisini çeken şeyler, O'nun yazın dünyasından verdiği adlar ve kişiliklerin özellikleri de değil. Çünkü bunların bir kısmı ancak bu çevrenin içine iyice girmiş olanlarca tanınabilir ve gene ancak onlara ilginç gelebilir. Örneğin Hayalet Oğuz'un yazın dünyasında adı unutulmakta olan bir kişi olduğunu bilen kaç kişi çıkacaktır, olağan okurlar arasında? Kaldı ki Kıral'ın yapmak istediği de bu değil, zaten.

Kıral, romanında yaşamına öfke duyarak büyüyen:

> **"...Öfke içinde büyüyoruz. Oturduğumuz semte, sokağa, odalara, eşyalara, kış aylarında güçlükle ısıttığımız, eskimiş ortası çukur pamuk yataklara öfke duyarak büyüyoruz...." (s.31)**

Bir küçük ve yarı aydın kentli ailesinin küçük kızını anlatıyor. Yaşadığı deneyimleri, gelişimini, giderek, ailesini de aşarak "aydın" oluşunu... Daha da önemlisi, romanını, bu nitelikleri yüzünden, yargılarına ters düşerek çevresiyle, toplumla ilişki kuramayan:

"...Neden bunalımları çözümleyemiyoruz? Neden dost olmadan, erkek-kadın, karı-koca olmaya çabalıyoruz? Yirmi yaşlarının başlarındaki insanlar böyle mi olmalı? Sevişmek için ilkin nikah imzası mı atmalı? Ya da yalnız kalıp yıllar yılı erkek-kadın özlemiyle kendi kendilerine mi boşalmalılar? Erkekler kadın resimlerine mi bakıp heyecanlanmalılar? İlk kadını genelevde mi tanımalılar? Karı kocalar birbirlerinin gövdelerine 'mal' gözüyle mi bakmalı? İnsanın doğal yapısı bu davranışların tümüne aykırı. Bizim insanlarımızın insan sevmesi, insan okşaması çocukluktan engelleniyor. Saptırılıyor. Çarpılıyor..." (s.65)

Yaşamını kendi kafasındaki dünyada yaşamaya çalışırken akıl hastanelerinin katı, acımasız gerçeğiyle karşılaşan sıradan bir aydın kişinin üstüne kuruyor. Bu yönüyle de yapıtı sıradan bir yaşam öyküsü olmaktan çıkarmağa çalışıyor. Bunu başarıyor mu başaramıyor mu; yani kişinin belleğine kalıcı, yaşar bir kişinin imgesini kazıyabiliyor mu başka bir sorun. Üstelik, romanın temel işlevleri açısından bakılırsa Çocukluğun Soğuk Geceleri'nin eksik, yanlış bir roman olduğu, dahası bir roman olmadığı bile söylenebilir. Bunlara karşın büyük anlatım rahatlığı ve yer yer çok başarılı saptamalarla (örneğin son sayfalarda intihar eden genç) gelişen bu uzun öyküde Kıral dünyaya bakış açısını ve buna bağlı olarak, söylemek istedikleriyle, içtenliğiyle sokaktaki adamla özdeşlikler kurmasını biliyor.

Çünkü temel amacı, çok uzak bir düş de olsa, daha insancıl bir dünyayı gerçekleştirmek.

(Derinlik Yayınları. 96 sayfa. 80 TL).

AYIN GETİRDİKLERİ

Elifli — Oktay Rifat

(Şiirler. Ada Yayınları. 100 TL).
Oktay Rifat, hiç kuşkusuz, Cumhuriyet döneminin en büyük birkaç ozanından birisi. Son dönemlerde içine girdiği kırsal (pastoral) bir şiiri bu kitabında da sürdürüyor. Büyük bir ozanla kentlerin boğuntusundan uzaklaşmak isteyenler için.

Yazsonu — Adalet Ağaoğlu

(Roman. Remzi Kitabevi. 258 sayfa. 175 TL).
Kitabın arkasında Yazsonu'nun "romandan salt olay aktarmacılığı bekleyenlerin kitabı" olmadığı söyleniyor. Gerçekten de romanımızda Akdeniz duyarlığı tanımlamasıyla verilen kıyı kentleri-insan ilişkisi garip bir olayın gene garip, gerçek mi gerçekdışı mı belirsiz bir çerçevede işlenmesi. Güç bir romanı arayanlara salık verilir.

İran Cehennemi — Evelyn Antony

(Roman. Hür Yayın. 206 sayfa. 100 TL).
Ortadoğu Bölgesi'nde yaşananların serüven ve heyecan kitaplarına konu olmaması düşünülemezdi. Evelyn Antony olayları başarılı bir atmosfer olarak değerlendirmesini biliyor. Kitap, bundan sonra herhalde sık sık işlenecek bir konunun ilk yapıtı olması açısından da önem taşıyor.

İnsancıklar — John Le Carré

(Roman. Hür Yayın. 304 sayfa. 160 TL).
Polisiye romandan hoşlananların ülkemizde yeni yeni tanımağa başladıkları bir yazar, Carré. Alışılmış polisiye romanların ötesinde bir kurgu ve tipler getiriyor. Televizyonda gösterilmeğe başlanan bir yapıtından (Köstebek) sonra İnsancıklar'ın okunup değerlendirilmesi kaçınılmaz olacaktır.

Kuşku Çağı — John Kenneth Galbraith

(Ekonomik inceleme. Altın Kitaplar Yayınevi. 330 sayfa. 200 TL).
Batı'da ülkelerin ekonomik açıdan yönlendirilmesine etken olmuş kimi bilim adamlarının yayınladığı ve kitap satış listelerinde aylarca ön sıraları tutmuş kimi yapıtlar vardır. Galbraith bu tür yazarlardan birisi. Hem Beyaz Saray'ın bir dönemde ekonomik danışmanlığını yapmış, hem de yazdığı kitaplarla kamuoyunun tartıştığı bir isim olmuştur. BBC Televizyonu için hazırladığı ekonomi tarihini bu kez kitap olarak yayınlamış. Hiç kuşkusuz, aydın olmanın getirdiği bir zorunluluk bu yapıtı okumak.

Hipertansiyon — Sokolo

(E Yayınları. Tıp Dizisi).
Yapıtı dilimize çeviren Prof. Nejat Harmancı, kitabın arkasında, kalp rahatsızlıklarının büyük bir bölümünün hipertansiyondan kaynaklandığını söylüyor. Buna neden olarak da ya hastaların kendilerini izletmediklerini ya da doktorların bu hastaları izleyemediklerini gösteriyor. Çok tanınmış bir yapıtın yalnızca bir bölümünün çevirisi olan Hipertansiyon, herhalde gerektiğinde başvurulacak ilk yapıtlardan birisi. Hiç kullanılmaması dileği ile.

Satranç Öğrenelim — Kahraman Olgaç

(El kitabı. Bilgi Yayınevi. 157 sayfa. 100 TL).
Çetin Altan'ın Milliyet Gazetesi'nde yazdığı yazıların etkisiyle midir, yoksa Bilim ve Teknik Dergisi'nin yıllardır sürdürdüğü sabırlı çabadan mıdır bilinmez, TV'den gazetelerin pazar eklerine kadar hemen her yerde satranç öğretilir oldu. Oyunların prensi olduğu söylenen satrançı bilmemenin büyük bir eksiklik olduğu su götürmez. Olgaç'ın kitabı büyük bir kısırlığı yaşayan kendi sahasında önemli bir boşluğu doldurmuyor.

Her Eve Bir Karakol — Muzaffer İzgü

(Gülmece kitabı. Bilgi Yayınevi. 192 sayfa. 125 TL).
Kuşkusuz, Muzaffer İzgü, gülmece yazınımızın son yıllarda beliren en parlak isimlerinden birisi, belki de başlıcası. Üstelik İzgü'nün son derecede çalışkan bir yazar olduğunu yayınladığı yapıtlara baktığımızda söylemek gerekiyor. Gülmece içinde yaşadığımız toplumun kimi çelişkilerinden kaynaklandığında bir anlam bir etkinlik kazanıyor. İzgü'nün yapıtını biraz da bu açıdan okumak gerekli.

Sampiyon—Richard Woodley

(Roman Altın Kitaplar. 267 sayfa 100 TL).
Olay yaratan filmin romanı. Yazar Richard Woodley. Film için o kadar çok konuşuldu, o kadar çok yazıldı ki, konuyu özetlemenin yararı yok. Eski boksör Billy, oğlu T.J. ve boşandığı karısı arasındaki olaylar hepimiz biliyoruz.

Önce filmi izleyip sonra romanı okuyacaklar için bir sözümüz yok ama bunu tersten yapacaklar (yani önce romanı okuyup, sonra filmi izleyecek olanlar) yönetmen Zefirelli'yi sertçe eleştirecekler. Çünkü roman da duygu yüklü ama filme oranla çok daha serinkanlı. Yazar Woodley, yönetmen Zefirelli'ye oranla dramın altını daha az çiziyor. Bu yüzden romanı okuyanlar, filmi izleyenlerden daha az ağlıyorlar.

ŞİŞKO'DAN KAZANILAN ADA... — DAVİD FORREST

(Roman Hürriyet Yayınları 264 sayfa 50 TL).

Çok az sayıda kitap yayınlandığı için okurlar zaman zaman okuyacak yeni kitap bulmakta güçlük çekiyorlar. Bunun bir yararı var. Eskiden yayınlanmış ama gözden kaçmış bazı kitaplar, bu sayede okura ulaşabiliyor. "Şişko'dan Pokerde Kazandığım Adayı da Yeğenime Bırakıyorum" adlı kitap bunlardan biri.

David Forrest'in yazdığı(!) kitap önce adıyla ilgi çekiyor. Konusu ise, çok daha ilgi çekici. Amca poker oyununda "şişko"dan bir ada kazanıyor ve ölüyor. Miras çapkın yeğene kalıyor. Yeğen adaya gittiğinde orada çırılçıplak güneşlenen bir kız görüyor. Buraya kadar iyi ama ötesi var. Gizlice Amerika'ya gelen bir Rus gemisi adaya çarpıyor. Sonunda Ruslar, adanın yarısını kiralamak zorunda kalıyorlar. Pentagon bunu duyunca ayağa kalkıyor. Adanın öteki yarısını da Amerikalılar kiralıyor. Sonra iki taraf da buraya kuvvet gönderiyor vs... "Peki ama, yazarın adının yanındaki ünlem ne?" diyeceksiniz. Aslında David Forrest diye bir yazar yok. Biri Amerikalı, biri Yunan iki gazeteci üç kitap yazdılar, bu kitapları David Forrest imzasıyla piyasaya sürdüler.

Sahneler

Baştarafı 17. Sayfada

Mutlak görülmesi gereken bir başka oyun, İstanbul'un tam zıt bir başka semtinde, Beyoğlu'nda, tam zıt, bu kez Avrupalı örneklerini kıskandıracak bir tiyatroda sergileniyor... Kırmızı kadifeli merdivenlerden bir hava ile indikten sonra, önünüze çıkan Amerikan Barda bir "Drink", sonra da gene her türlü lüks içinde döşenmiş bir salonda, kırmızı kadife perdelerin açılması ile bir renk, dekor, kostüm, ışık, müzik alemi içinde kendinizi buluverme...

Uluslararası Sanat Gösterileri ya da **Egemen Bostancı, Çöpçatan'ın Fendi**'ni sunuyor burada... Daha ilk sahnede çarpılıyor, kendinizi biran Broadway'de sanıyorsunuz.. Eğer müzik sesi teypten değil de, bir orkestradan gelse, herşey öylesine kusursuz olacak ki?.. Ama o teybin mekanikliği size, New York'ta değil, Türkiye'de olduğunuzu hatırlatıyor durmadan.

Nisa Serezli ve **Haldun Dormen**, Broadway'in ünlü müzikali, **Hello Dolly**'yi getirip İstanbul'a yerleştirmişler, **Çapkın Meloş** yapmışlar...

Yıllardır kendini Bodrum'a kapatmış **Ayfer Feray** dayanamamış dönmüş... Hem de ne dönüş... Bir muhteşem Meloş seyrediyorsunuz, aklınız duruyor.. Meloş ancak böyle oynanır, başka türlü oynanmaz. Oyunun, Hello Dolly'den aynen alınan tek sahnesi, lokantaya dönüş ve garsonlar tarafından karşılanış bölümünde, o ünlü şarkıyı Ayfer Feray' dan dinlerken tepeden tırnağa bir hoş olduğunu hissediyor insan...

Oyunu sunan **İsmet Ay**, daha ilk repliği ile sizi oradan alıp, 1930'ların İstanbul'una götürüveriyor... Konuk oyuncu bu işte... Ama **Erol Günaydın** daha da öte... Hamlet'teki mezarcı gibi, bir minik sahneyi bir devin nasıl oynayacağını gösteriyor, berberde...

Televizyon ve sahnelerin ünlü komikleri **Abdullah Şahin** ve **Enver Demirkan**, ya da Nokta ile Virgül, nasıl oyunun disiplini içine girmişler, nasıl uymuşlar, anlatmak zor...

Ya **Hümeyra**.. Bakalım, kaç parmağında daha kaç marifet olduğunu ne zaman göreceğiz... Çapkınca açılan bir yırtmaçla hemen sahneyi çalarken, umulanın, sanılanın çok üstünde bir oyun gücü de ortaya koyuyor.

Yılların **Kamuran Usluer**'i öylesine rahat götürüyor ki, oyunu.. Ama genç **Bülent Bilgiç** de, ikinci sahneden sonra aynı rahatlıkla ayak uyduruyor ustasına...

İki ustanın daha iki küçük sahnesi var oyunda... **Eşref Kolçak**, belki de 30 yıl sonra, yeniden dansçı gibi çıkıyor, Beyoğlu'nda sahneye.. Bir İspanyol çekiyor, demeyin gitsin.. Sonra bir **Tevhit Bilge** neşeye boğuyor salonu birden.

Melih Kibar'ın besteleri, **Esin Engin ve Timur Selçuk**'un düzenlemeleri, **Oytun Turfanda**'nın kareografisi, **Osman Şengezer**'in dekor ve kostümleri... Herşey ama herşey doyumsuz güzel...

Egemen Bostancı **"Ben Türkiye' de de Broadway gibi müzik oynarım"** diye haykırıyor... Haldun Dormen de ekliyor: **"Ben de oynatırım."**

Böyle müzikallerin ancak devletin sınırsız olanakları ile gerçekleşebileceğini sananlar aldanıyorlar. Parayı harcarsan, iyiyi, eniyiyi yaparsan, halkın seni yalnız bırakmayacağını görüyorsun.

Çöpçatan'ın Fendi'nin büyük salonu hergece dolup dolup boşalıyor. Dallas'ın oynadığı Pazar geceleri bile...

Ayın oyunu...

Baştarafı 12. Sayfada

Burada da bir taktik var, onu da anlatalım. Diyelim ki, dağıtansınız. Birden fazla fişiniz var. Geri kalanların da birer fişi... Sonunda önünüze as sürdüler. Hiç kağıt çekmeden, "İyiyim" deyip ası açma hakkınız var. O zaman siz bir fiş atarsınız, ama önünüzde başka fişler de olduğu için oyundan çıkmazsınız. Ama ötekiler tek fişlerini atıp kaybederler.

Oyunu nesine oynayacaksınız?.. Bu size kalmış... Ama genelde tombala gibi oynanıyor. Yani yedi tane fişi diyelim ki, adam başı 100 er liraya verdiniz. Masada da yedi kişisiniz. Çanakta 700 lira toplanır. Birinci 400, ikinci 200, üçüncü 100 lira alır. Birinci en sona kalandır. İkinci sondan bir önce, üçüncü de sondan iki önce oyundan çıkanlar. Bu basamaklarda birden fazla kişi yeralırsa, ortaya o basamak için konan parayı paylaşırlar. İsterseniz, 700 liranın hepsini birinciye verirsiniz. İkinciye ve üçüncüye pay ayırmazsınız.

Oyun kalabalıksa ve birkaç oyun oynamak istiyorsanız, adam başına 7 şer yerine, beşer fiş dağıtabilir, böylece daha kısa bir tur yapmış olursunuz.

"Haydi, iyi eğlenceler" demeden önce, son bir taktik hatırlatmamız var... Oyunda oyuncu çokken, birli çıkması ihtimali büyüktür, yedili hele sekizli paçayı rahat kurtarır. Ama oyuncu sayısı azalmağa başladı mı, dokuzlu, onlu, hatta oğlan ile oyun kaybedebilirsiniz. Bu dönemlerde çok dikkatli olmanız, kağıdınızı iyi değerlendirmeniz gerekir.

"Cızzz"ı oynamaya başladığınızda, sandığınızdan çok daha zevkli ve neşeli bir oyun olduğunu, sizi ve dostlarınızı kahkahalara boğduğunu göreceksiniz. Kendilerine böyle bir oyun öğrettiğiniz için sizi alkışlayacaklardır.

Bakın az daha unutuyorduk. Bu oyunun bir tehlikesi var. Dikkat edin, karı kocaları yanyana oturtmayın... Biri elindeki ası sürmek isterken, ötekinin "Cızz" demesinin bazı boşanma davalarına sebep olduğunu duyduk da...

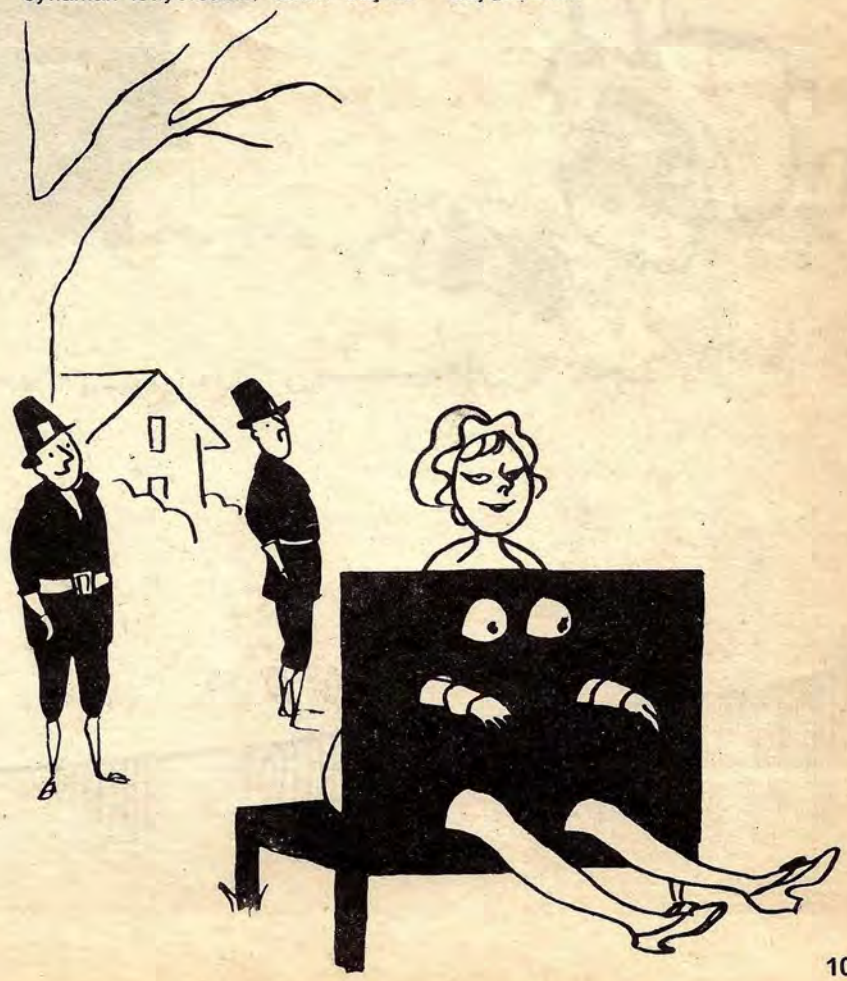

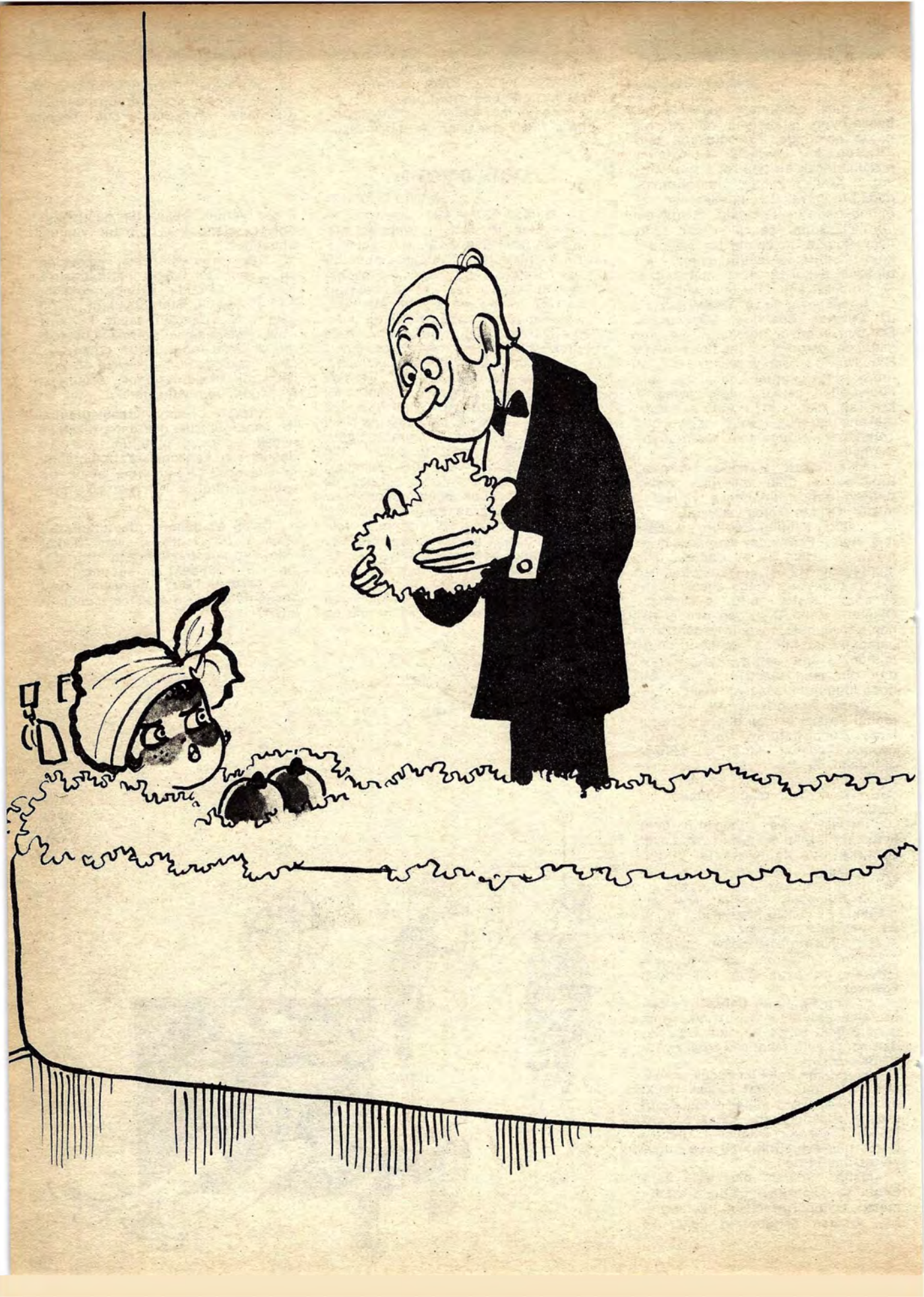

ERKEKÇE TAVSİYELER

Her türlü sorunlarınızı Erkekçe'ye yazıp sorabilirsiniz. Sorunlarınız en iyi uzmanlar tarafından değerlendirilip, tavsiye bildirilecektir. Mektuplarınızı ERKEKÇE TAVSİYELER, Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu/İstanbul, adresine yollayınız. Kimliğiniz ve adresiniz gizli tutulur. Mektuplar iade edilmez.

ERKEN BOŞALMA

Ben 20 yaşında, sorununu bugüne dek çözememiş bir erkeğim. Kızlarla çıkmağa 14 yaşımda başladım. İlk sevgilim benim yaşımdaydı, ama 20 yaşında gibi bir vücudu vardı. Hayli de serbest bir kızdı. İki yıl boyu günde dörder kez seviştiğimiz oldu.

Babası bir yabancı diplomattı, ülkemizden gittiler ve ayrıldık. Bir yıl sonra, 17 yaşında iken, 16 yaşında bir kızla çıkmağa başladım. Bir yıl çok hızlı bir seks yaşantımız oldu. Sonra bozuştuk. 3 ay ayrı kaldık. Bu üç ay içinde hemen hergün bir kez mastürbasyon yaptım. Sonra barıştık ve sorunum o zaman başladı. Sevişme sırasında kendimi artık eskisi gibi kontrol edemiyor, hemen boşalıyordum. Bu daha önce başıma hiç gelmemişti. Sevişmeyi uzatabilme, kontrol edebilme yeteneğim birden sıfıra inmişti. Sevgilim bana yardımcı olmaya çalıştı, ama önsevişme sırasında öyle çabuk heyecanlanıyordu ki, hemen birleşmeye geçme zorunda kalıyor, o anda da boşalıyordum. Az sonra ikinciyi deniyorduk. Bu defa biraz daha uzun sürüyordu ama, gene de erken boşalıyordum.

İki yıl kadar kör topal gittik, sonra gene ayrıldık. Sanırım sebeplerin başında benim sorunum vardı. Daha önceden tanıdığım olgun bir kadına gittim. Anlayışlı davrandı, bana yardımcı olmak istedi, ama o da pek başarı sağlayamadı. Kendisinin de sevişmemizden hiç zevk almadığını hissettim.

Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum. Daha önce gayet iyiyken şimdi niye böyle oldum. Acaba sebep psikolojik mi? Dilerim, bir başka kadının yatağında rezil olmadan bana yardım edersiniz?

Bay A.K.
Ankara

Bir defa, yatakta mükemmel bir performans göstermediğiniz zaman rezil olduğunuz düşüncesini kafanızdan çıkarıp atın. Eğer bu düşünceniz doğru olsaydı, dünyamız rezillerle dolup taşardı. Her insanın hayatının çeşitli dönemlerinde daha formda ya da daha formsuz olduğu görülmüştür. Sporcuları düşünsenize bir kere. Seksüel eylem de, form grafiği çizer.

Herkesin bazen istediğinden düşük performans gösterdiği, orgazm olamadığı, hatta iktidarsızlaştığı dönemler vardır.

Mektubunuzdan anladığımız kadarı ile siz, kendinize olağanüstü bir performans standardı seçmişsiniz. Oysa seks yaşamınızda anormal denecek hiçbir şey yok. Anormal, yıkıcı, anlamsız bir sözdür. Bunun yerine seksüel grafiğinizde değişmeler olduğunu düşünebilirsiniz. Kendi kendimizi değerlendirirken kullandığımız kelimeler, kendimize güvenimizi ve egomuzu şiddetle etkiler. Bu kelimeleri ne kadar doğru seçersek, o kadar yararlı hareket etmiş oluruz.

14 ile 16 yaşlarınız arasında günde dört kez sevişmiş olduğunuza göre, ikinci sevgilinizden ayrılana kadar hiç mastürbasyon yapma fırsatı bulamamışsınız demektir. Gene muhtemelen mastürbasyon sırasında, sevgililerinizle olduğunuzdan daha kısa süre içinde boşalmışsınızdır. Çünkü mastürbasyonda insan heyecanlarını daha iyi kontrol etme şansına sahiptir ve bu eylemi uzatmak için bir gerekçe de yoktur. Böylece vücudunuz sonunda daha çabuk boşalma alışkanlığını kazanmış olabilir. Yeniden sevgilinize döndüğünüzde de, bu hızlı ritmden kurtulma güçlüğü ile karşılaşmışsınızdır. Daha sonra da, yataktaki halinizden utandığınızdan daha da sinirli, heyecanlı ve güvensiz hale gelip, kontrolü iyice elinizden kaçırmış olmalısınız. Erken boşalma genellikle çabuk heyecanlanmaktan çok psikolojik gerilimle ilgilidir. Erkek, daha tamamen tahrik olmadan, sinirsel gerilim yüzünden hemen boşalabilir.

Eşlerinizi hayal kırıklığına uğrattığınızı söylüyorsunuz. Bunu ciddiye almak olanaksız. Belki onları istediğiniz gibi etkileyememiş olabilirsiniz ama bu ayrı şeydir. Bir kadını tatmin edebilmek için erkeğin ereksiyon halinde olmasına dahi gerek yoktur. Bugün eller ve ağız, cinsel organların birleşmesinden çok daha güçlü orgazmlara yolaçabilmektedir. Eğer yattığınız kadınları birleşme ile tatmin edemiyorsanız, denenecek daha pek çok yöntem var. Görünüşe göre birleşmeyi uzatmayı kadınlarınızı orgazma ulaştırmak için değil, kendi egonuzu tatmin etmek, kendinizi daha erkek hissetmek için istiyorsunuz. Erken boşalınca da rezil olduğunuzu sanıyorsunuz.

Size tavsiyemiz, vücudunuzu boşuna zorlamaktan vazgeçip, kendinizi rahat hissetmeniz olacaktır. Dikkatinizi yoğun bir şekilde önsevişmeye verin. Birleşmeyi gerçekleştirmeden eşinize orgazm olma fırsatı verin. Cinsel organların birleşmesi olmadan da zevk alınabileceğini öğrenin. Erken boşalma sorununuz, kendinizi yeniden eğitmenizle çözümlenecektir. Rahatladığınız zaman giderek durumun iyileştiğini göreceksiniz.

Solo seks tabiatı itibarıyla, paylaşılan seksüel eylemden çok farklıdır.

KOCAMI TAHRİK EDEMİYORUM

Derginizi eve kocam getirdi. Ama ben de okudum. Sorunlarımıza cevap vereceğinizi yazdığınıza göre, soranın kadın olması herhalde farketmez. Derdim şu:

Ben 20 yaşındayım. Kocamsa 35. Yaş farkımız bugüne kadar aramızda bir sorun yaratmadı. Üç yıldır evliyiz ve birbirimizi çok seviyoruz. Son haftalara kadar harika bir seks hayatımız vardı. Birbirimize zevk vermek için çeşit çeşit yöntemler denerdik. İkimiz de birbirimizin hoşlandığı şeyleri

bilir, karşılıklı tam tatmine ulaşırdık.

Son zamanlarda kocam kendini işine fazla verir oldu. Birbirimizi görecek vaktimiz çok azaldı. Sabahları daha ben kalkmadan giyinip gidiyor, gece de eve çok geç dönüyor. Bu seks hayatımızı etkiliyor, artık eskisi kadar birarada olamıyoruz.

Sevişmek için zaman bulduğumuzda da kocam ereksiyona ulaşmada güçlük çekiyor. Dikkat ediyorum, birleşebilmek için önce bir süre kendi kendisini eliyle tahrik ediyor. Oysa onu daha önce hep ben tahrik ederdim. Son zamanlarda ağzımla tahriki de denedim, gene birşey olmadı.

Kocam ereksiyona ulaştı mı sorun kalmıyor. Ama benim tahriklerime cevap vermeyişinden fena halde endişeleniyorum. Üzülüyorum da. Sorun ne olabilir, bana anlatır mısınız?.

Bayan S.T.
İstanbul

Sorunuzu en iyi cevaplayacak kişi aslında kocanızdır. Kanımızca, sizce durumun iki izahı var, bunların hangisinin doğru olduğunu merak ediyorsunuz.

Birincisi kocanızın seksüel güçleri kendi durumundan ya da kişisel faktörlerinden ileri geliyor. Bu durumun sizin seksüel yaşamınızla ilgisi yok.

Stres, endişe, merak ve yorgunluk insanın seksüel davranışlarında geçici değişikliklere yol açabilir. Bu kadında da, erkekte de görülen bir durumdur. Böyle durumlarda öteki eşin paniğe kapılması, tehlikeli düşüncelere dalması ve durumu daha da kötüye götürecek terimler bulup söylemesi çok yanlıştır. Bu yanlıştan şiddetle kaçınmak gerekir. Seks artık eskisi gibi ilginç değilse, iki eş de buna makul bir süre tahammül etmelidir.

Kocanızın problemi böyle bir durumdan kaynaklanıyorsa, sizin aşırı çaba harcamanız, ikinizi de daha fazla üzmekten başka işe yaramaz. Siz hayal kırıklığına uğrarsınız, bu onun üzerindeki baskıyı daha da artırır, durum daha da kötüye gider.

İkinci ihtimale gelince... Açıkça görülüyor ki, siz asıl bundan korkuyorsunuz, kocanızın artık size karşı heyecan duymayışı ve olumsuz duygulara sahip oluşudur. Kocanız belki size birşeyden dolayı fena halde gücendi ama bunu açıklamak istemiyor. Belki de size karşı duyguları değişti, kendisini suçlu hissettiği için bunu açıklamıyor.

Kocanızın işine birden düşmesi zorunlu muydu?. Yoksa sizden kaçmak için mi işe sarıldı, bunu tartabilirsiniz herhalde. Kocanız içindekileri açık açık söyleyen bir tip mi?.. Yoksa hep susmayı mı tercih eder?. Bunlarla bir değerlendirme yapmak mümkün. Ama gerçeği öğrenmenin en sağlam yolu, bu iki ihtimalden hangisinin gerçek olduğunu açıkça ona sormaktır.

Kocanız, sebebi iş olarak gösterirse ona inanın. Aksini kanıtlayan bir delil elinize geçene kadar da inanmaya devam edin. Eğer sorun gerçekten iş hayatındaki zorluklardan kaynaklanıyorsa, sizin ona destek olmanız gerekir.

Bir yandan bu desteği sağlarken, bir yandan da, gayet müşfik bir şekilde birlikte zamanınızın intim bir şekilde paylaşılması gerçeğini ona anlatırsınız. Eğer sorun devam eder ve gerçekten uzun sürerse, sebep yukardakilerden hangisi olursa olsun, ilişkileriniz ciddi şekilde zarar görür.

PREZERVATİFE GÜVENİLİR Mİ?

21 yaşında yeni evli bir erkeğim. Şu sıralar çocuğumuz olsun istemiyoruz. En kolay bulduğum kontrol aracı prezervatif. Ama karım pek güvenemiyor. Yırtılabilir, delik olabilirmiş. Gerçekten öyle mi?.. Prezervatif ile birlikte gebeliği önleyici vajinal tabletler veya kremler kullanılması daha mı iyi olur?. Bu krem ve tabletler ne işe yarar?

Bay N.Z.
İzmit

Çeşitli maddelerden yapılmış prezervatifler, doğum kontrol aracı olarak yüzyıllardan beri kullanılır. İyi yapıldıkları ve doğru kullanıldıkları takdirde çok güvenilir doğum kontrol araçlarıdır. Araştırmalar prezervatifin gebeliği önleme gücünün yüzde 95-96 olduğunu ortaya çıkarmıştır. Eğer çiftler bu aracı en iyi şekilde kullanmayı öğrenmişlerse, oran daha da yükselir.

Prezervatifin doğru kullanımı şöyledir:

1.Her cinsel birleşmede prezervatif kullanınız. Çiftler, kadının aylık periyoduna göre, bu aracı kullanıp kullanmamağa başladılar mı, gebelik oranı artmaktadır.

2.Prezervatif, erkek ereksiyon haline gelir gelmez takılmalıdır. Boşalma olmadan da birkaç sperm penisten dışarı akabilir. Bir erkek, cinsel organına temas etmedikçe, kadının gebe kalması imkansızdır. Ama baştan damlayan bu birkaç sperm, daha sonraki birleşme sırasındaki sürtüşmelerle vajinadan içeri kaçabilirler. Bu sırada penis üzerinde prezervatif olması sonucu değiştirmez. Vajina içine giren sperm, kadını gebe bırakabilir. Bu yüzden erkek herhangi bir şekilde kadının cinsel organına dokunmadan önce, prezervatif mutlak takılmalıdır. Böylece önce çıkan spermler de, kaput içinde kalırlar.

3.Prezervatifin ucu ile penisin ucu arasında bir santim kadar bir boşluk kalmalıdır. Bu boşalan meniye yer sağlayacak, kaputun patlamasını önleyecektir. Takmadan önce, kaputun uç kısmını hafifçe bükerseniz burada hava kalmasını da önlersiniz, bir baloncuk oluşmaz. Eğer kaput böyle takılırsa ve iyi bir malzemeden yapılmışsa (ki ülkemizde satılan hemen tüm prezervatifler Avrupa'da yapılmakta ve dikkatli bir kontroldan sonra piyasaya sürülmektedir), eşinizin hamile kalma tehlikesi çok küçüktür.

4.Birleşme bitince penis vajinadan henüz tamamen yumuşamadan, yarı sertken ve dikkatle çekilmelidir. Bu sırada siz, ya da eşiniz prezervatifi penisin tabanına doğru çekerek, sıyrılma tehlikesini sıfıra indirebilirsiniz. Bunları yapmazsanız, iyice yumuşamış bir penisin ani çekilişi, prezervatifi içerde bırakabilir ve spermler vajinaya boşalabilir.

Vajinal krem ya da tabletlerin kullanılması daha az etkili bir metottur. Ama bunlar da hiç yoktan iyidir. Tarife uygun kullanılırsa, bunlar rahim ağzını bloke edip, spermleri öldürürler.

Prezervatif ve krem ya da tabletlerin birlikte kullanılması, her ikisinin ayrı ayrı kullanılmasından daha etkilidir. Birlikte kullanmada, gebe kalma ihtimali yüzde bire kadar iner, ki bugün en güvenilir kontrol şekli, doğum kontrol hapında da oran budur.

Hapın tersine, prezervatif ve krem ya da vajinal tabletlerin hiçbir yan etkisi yoktur. Tabii çok ender görülen prezervatifin ya da krem ya da tabletin yapıldığı maddeye alerjik kimseler hariç.

Araştırmalar, aile planlamasında en güvenilir yolun, yukarda anlattığımız olduğunu ortaya koymuştur. Buna rağmen yüzde 1'lik tehlikenin gerçekleşmesi halinde, erken teşhis kaydı ile emme yolu ile yapılacak kürtaj hiçbir ciddi tehlike getirmez. Bu yolla kürtaj yapacak aletler ülkemizdeki pek çok jinekologda bulunmakta, ancak yasal olarak, sadece annenin hayatının sözkonusu olduğu kanama hallerinde kullanılmaktadır. Ancak şu sıralar kürtaja izin verilmesi konusunda Sağlık Bakanlığı'mızda çalışmalar yapıldığı bilinmektedir.

Kimler "Para-Çek"* taşıyor?

1 Çağdaş kolaylıklardan yararlanmayı bilenler... (Para-Çek, Yapı Kredi'nin harcanacak paraya sağladığı kolaylıktır.)

5 Beklemeyi... bekletmeyi sevmeyenler... (Para-Çek, isterse 1 milyon lira olsun, sahibine de ödeme yaptığı kimseye de provizyon aranmadan, anında ödenir.)

2 Toplu parayla yola çıkmak istemeyen tedbirli kimseler... (Para-Çek, Yapı Kredi'nin cepteki paraya sağladığı güvendir.)

6 İmzaya değer verenler... (Para-Çek'i geçer akçe kılan sahibinin imzasıdır.)

3 Alışveriş için seçkin yerleri seçenler... (Para-Çek, binlerce seçkin müessese ve alışveriş merkezinde para yerine geçer.)

7 Her yerde bankasından hizmet bekleyenler... (Yurdun dört yanında 577 Yapı Kredi olduğunu bilenler.)

4 Ödemelerinde sözünün eri olanlar... (Para-Çek, karşılığı bankada hazır, ödenmeyi bekleyen çektir. Bütün ödemelerde elden ele -para gibi- kullanılır. Karşılıksız çıkması olanaksızdır.)

*Para-Çek, değeri üzerinde basılı, para gibi geçerli çektir. 2.500, 5.000 ve 10.000 liralık Para-Çek'ler, 25.000, 50.000 ve 100.000 liralık defterler halinde... Bütün Yapı Kredi'lerde.

YAPI ve KREDİ BANKASI

"hizmette sınır yoktur"

seçkin insanın sabunu

ADORA

Cildi okşayan ipek yumuşaklığı,
çağdaş biçimi ile
ilk kez,

kadın için, erkek için
ayrı renk ve ayrı kokuda
yepyeni, seçkin sabun.

ADORA *seçkin insanın sabunu*

REPRO